

DE NİZ Cİ

Yeraltı Edebiyatı

JEAN GENET

Ayrıntı Yayınları

Asilerin,

kaybedenlerin,

hayalperestlerin,

küfürbazların,

günahkârların,

beyaz zencilerin,

aşağı tırmananların,

yola çıkmaktan çekinmeyenlerin,

uçurumdan atlayanların...

dili, sesi

Yeraltı Edebiyatı...

JEAN GENET: (D. 19 Aralık 1910-Ö. 15 Nisan 1986) Paris'te doğdu. Evlilik dışı bir çocuk olduğu için annesi tarafından terk edildi, on yaşına değin bir yetimhanede ve Morvan'da bir çiftçi ailesinin yanında kaldı. On yaşındayken girdiği ıslahevinden 1926'da kaçarak Fransız sömürge birliklerine katıldı. Kısa bir süre sonra oradan da kaçtı ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde hırsızlık, kaçakçılık olaylarına karışarak tam bir serseri gibi yaşadı. İşlediği suçlar yüzünden sık sık hapse girdi. 1948'de Fransa'da hırsızlık yüzünden onuncu kez yargılandı ve ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Bu arada, 1942'de hapiste yazmış olduğu *Notre-Dame des fleurs* ("Çiçeklerin Meryem Anası") adlı ilk romanı André Gide, Jean Cocteau ve Jean-Paul Sartre gibi ünlü yazarların dikkatini çekti. Bu yazarların cumhurbaşkanına verdikleri bir dilekçe üzerine bağışlandı.

Romanlarında oldukça şiirsel bir dil kullanan Genet, kendi özyaşamından yola çıkarak, yakından tanıdığı yeraltı dünyasını korkusuzca betimler. Hırsızlar, katiller, kaçakçılar, fahişeler, eşcinsellerle dolu olan bu dünyanın pisliği ve şiddeti, Genet'nin güçlü anlatımıyla şaşırtıcı bir güzellik kazanır. Oyunlarında ise bu özyaşamsal yöntemi bir yana bıraktığı görülür. Oyun kahramanlarının da romanlardaki insanlar gibi toplum dışına itilmiş kimseler olmalarına karşın, onun bu oyunlarda yaşamla ilgili düşüncelerinin özünü dile getirmeye çalıştığı söylenebilir.

Genet bu yapıtlarında yaşamın bir tanımını vermeye çalışır. Ancak ona göre, yaşam yaşanarak kavransa bile, tam anlamıyla açıklanamayacağı için böyle bir tanım olanaksızdır. Her insanın bir kimliği vardır, ama insan kendi kimliğini algılayamaz; kendisinin düşsel bir yansısını başka bir insanın gözünde görebilir. Genet'ye göre, insan bu belirsizlikten ve boşluktan kurtulmak için rol yapmaya başlar. Her rol de belli bir işleve verilen bir addan başka bir şey değildir. Böylece eylemlerin yerini işlevler alır, dolayısıyla da gerçek davranışlar törensi davranışlara dönüşür.

Genet'nin, bütün yapıtlarında yerleşik ahlâk kurallarına aykırı bir ahlâk anlayışının sözcülüğünü ettiği söylenebilir. Özellikle başkalarının insana zorla benimsetmeye kalktıkları yazgıya karşı çıkmakla insanın gerçek kimliğini bulabileceği düşüncesi, onda tutkuyla yinelenen bir inanca dönüşmüştür.

Gerçek bir asi ve anarşist olan Genet, toplumsal disiplin ve siyasi bağlantının her türlüsüne karşı çıktı. Yaşadığı şiddetli ve çoğunlukla da aşağılayıcı nitelikteki erotizm, onu mistik bir alçakgönüllülük kavramına götürdü. Jean-Paul Sartre, *Saint Genet-Comédien et Martyr* (1952; "Aziz Genet-Oyuncu ve Kurban") adlı yapıtında Genet'nin kendini küçük düşürme ve aşağı görme çabalarını bir azizin çabalarıyla karşılaştırmıştır. Genet'nin yazar olarak adını duyurması bir bakıma, Sartre'ın bu uzun incelemesine dayanır. Sartre bu eleştirel incelemede Genet'yi varoluşçu açıdan ele alarak onun toplumun yerleşik değerlerine karşı çıkışını yalnız ahlâk çöküntüsünün değil, aynı zamanda insanlığın durumuyla ilgili öfkesinin bir yansıması olduğunu ileri sürdü.

BAŞLICA YAPITLARI: Roman: *Notre-Dame-des fleurs,* 1944, (Çiçeklerin Meryem Anası, çev. Yaşar Avunç, Ayrıntı Yay., 2000); *Miracle de la rose,* 1946, (Gülün Mucizesi, çev. Hamdi Tuncer, Ayrıntı Yay., 1999); *Pompes funèbres,* 1947, (Cenaze Töreni); *Querelle de Brest,* 1947, (Brest'li Querelle); Journal du voleur, 1948, (Hırsızın Günlüğü, çev. Yaşar Avunç, Ayrıntı Yayınları, 1998). Oyun: *Haute surveillance,* 1947, (Büyük Gözaltı/Ayrıntı Yayınları'nın programına alınmıştır); Les bonnes, 1947 (Hizmetçiler, çev. Salâh Birsel, Nisan Yay., 1990); *Le balcon,* 1956, (Balkon, çev. Uğur Ün, Ayrıntı Yay., 1990); *Les nègres,* 1958, (Zenciler, çev. Nami Başer, Ayrıntı Yay., 2000); *Les paravents,* 1961, (Paravanlar, çev. Sosi Dolanoğlu, Remzi Yay., 1990); Düzyazılarından yapılmış bir seçki: *Açık Düşman,* (Çev. Sosi Dolanoğlu, Metis Yay., 1994) ve ayrıca *Giacometti'nin Atölyesi* (*L'Atelier d'Alberto Giacometti,* çev. Hür Yümer, Metis Yay., 1990).

Ayrıntı Yayınları

Yeraltı Edebiyatı

Denizci

Jean Genet

Ayrıntı: 413
Yeraltı edebiyatı dizisi: 16

Denizci
Jean Genet

Fransızcadan çeviren
Hamdi Tuncer

Yayına hazırlayan
Yaşar Avunç

Kitabın özgün adı
Querelle de Brest

© Éditions Gallimard / 1953
Türkçe yayım hakları Ayrıntı Yayınları'na aittir

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Deniz Çelikoğlu

Düzelti
Ayten Koçal

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication, bénéficie du soutien du Ministère des Affaires Etrangères, de l'Ambassade de France en Turquie et du Centre Culturel et de Coopération Linguistique d'Istanbul.

Çeviriye destek programı çerçevesinde yayımlanan bu yapıt, Fransa Dışişleri Bakanlığı'nın, Türkiye'deki Fransa Büyükelçiliği'nin ve İstanbul Fransız Kültür Merkezi'nin desteğiyle gerçekleştirilmiştir.

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım 2004
Baskı adedi 2000

ISBN 975-539-407-9

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

Denizci

Jean Genet

Ayrıntı Yayınları

Yeraltı Edebiyatı

YERALTI EDEBİYATI DİZİSİ

DÖVÜŞ KULÜBÜ
Chuck Palahniuk

EŞİKTEKİLER
Philippe Djian

SON SÜRGÜN
Dragan Babic

YATAK ODASINDA FELSEFE
Marquis de Sade

ACEMİ PEZEVENK
Ola Bauer

TAVANDAKİ KUKLA
Ingvar Ambjörnsen

GÖNÜLLÜ SÜRGÜN
Suerte
Claude Lucas

EROJEN BÖLGE
Philippe Djian

KOZMİK HAYDUTLAR
A.C. Weisbecker

HAYRAN OLUNASI CASANOVA
Philippe Sollers

GÖSTERİ PEYGAMBERİ
Chuck Palahniuk

KUZEY GÖZCÜSÜ
Ola Bauer

İSİS
Tristian Hawkins

TIKANMA
Chuck Palahniuk

HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ
Jean Genet

DENİZCİ
Jean Genet

"Deniz Kuvvetleri'nde geçirdiği iki yıl içinde iflah olmaz sapık yaradılışı yüzünden yetmiş altı kez ceza yedi. Arkadaşlarının öte berisini çalar, küçük yaştaki acemilere dövme, hayvanlara akla gelmedik şeyler yapardı."

20 yaşındaki Louis Ménesclou
davasından ifade. 7 Eylül 1880'de idam edildi.

"Dramatik adli olaylarını, diyordu, izledim ve Louis Ménesclou beni zehirledi. Ondan daha az suçluyum ben; ne kurbanıma tecavüz ettim ne de onu parçalara ayırdım. Benim resmim onunkinden yükseğe asılmalı, çünkü kravatı yoktu onun, oysa ben kravatımı takma hakkını kazandım."

14 yaşındaki katil Félix Lamaître'in
sorgu yargıcına verdiği ifade.
(15 Temmuz 1881)

"Savaşırken talihsizlik sonucu yüzükoyun düşmüş başka bir asker, düşman öldürücü bir vuruş yapmak üzere kılıcını kaldırdığı sırada, arkadaşı kendini sırtından vurulmuş olarak görür korkusuyla, yüzünü ona dönünceye dek beklemesini rica etti düşmana."

Plutarkos. *Aşk Üzerine*

Jacques G.' ye

Cinayet düşüncesi denizi ve denizcileri çağrıştırır sıklıkla. Bu durumda deniz ve denizciler bir resim belirginliğiyle çıkmazlar karşımıza, cinayet daha çok içimizde heyecanın dalga dalga yayılmasına yol açar. Limanlar yinelenip duran cinayetlerin sahnesiyse eğer, açıklaması pek kolay bunun, biz denemeyeceğiz bile, ancak katilin, ister gerçek ister sahte, bir denizci olduğunu belirten gazete yazıları öyle çok ki! Hele bir de katil sahte denizci çıkarsa cinayetin denizle çok daha sıkı ilişkileri var demektir. Denizci üniformasına bürünen adam sakınımlı davranmış olmuyordur yalnızca. Kılık değiştirmesi tasarlanmış cinayetlerin işlenişine egemen olan törensellikten de kaynaklanır. Şunu söyleyebiliriz önce: Kılık değiştirmesi bulutlara sarar onu; denizin göğe değdiği bir ufuk çizgisinden ayırır;

dalgalı ve kaslı geniş adımlarla suyun üstünde ilerletir onu; Büyük Ayı, Kutup Yıldızı ya da Güney Haçı'nın ta kendisi yapar; o (katilden ve kılık değiştirmesinden söz ediyoruz hâlâ) güneşin doğup battığı, Ay'ın, timsah dolu kıpırtısız ırmakların yakınına kurulmuş bambu kamışından kulübelerin içinde cinayet işlenmesine olanak verdiği gizemli ve karanlık anakaralardan alır getirir onu; bir serap etkisi altında davranma, bir ayağı hâlâ bir okyanus kumsalında dururken öbür ayağı suların üstünde Avrupa'ya doğru yol alır durumda silahını kullanma olanağı bağışlar ona; denizci "uzaklardan döndüğüne" göre unutmayı verir ona peşin peşin; Dünyalıları bitkiymişler gibi görmesine olanak sağlar. Kılık değiştirme beşiğini sallar katilin. Fanilanın dar, pantolonun geniş kıvrımları arasına sarar onu. Uyutur. Çoktan büyülenmiş kurbanı da uyutur. Tayfanın ölümcül görünümünden söz edeceğiz. Baştan çıkarma sahnelerine tanık olduk yukarıda. "... bulutlara sarar onu;" diye başlayan çok uzun tümcede her tümceciğin yazarın keyfine göre birer kanıt olduğu kolay bir düzyazı şiirine kaptırdık kendimizi. Burada yer alacak olan dramı çok özel bir iç devinim çerçevesinde sunmak istiyoruz demektir bu. Ayrıca anlatılacakların eşcinsellere seslendiğini de söylemek istiyoruz. Deniz ve öldürme düşüncesine aşk ya da şehvet –özellikle de *doğaya aykırı aşk*– düşüncesi de gelip ekleniyor *doğal olarak*. Cana kıyma isteği ve gereksinmesiyle başı dönmüş (coşmuş demek daha doğru görünüyor bize, ileride göreceğiz bunu) denizcilerin çoğu, deniz ticaret filosundan çıkar öncelikle, uzun yol denizcileridir bunlar. Bisküvi ve kırbaç yiyerek beslenmişler, bir yanlışları yüzünden zincire vurulmuş, bilmedikleri bir limanda indirilmiş, kuşkulu bir kaçakçılık nedeniyle bir yük gemisine bindirilmişlerdir. Bununla birlikte bir sisler ve taş duvarlar kentinde donanmanın bu iri yarı adamlarına, bizim tehlikeli olduğunu savladığımız manevralar için, aynı zamanda da bu manevralar tarafından oraya buraya savrulan, itilip kakılan bu omuzlara, bu yakışıklı profillere, bu çalkantılı ve öfkeli kalçalara, bu esnek ve güçlü deniz adamlarına rastlayıp da, bunların bir cinayet işleyebileceklerini, bir öldürme eyleminin tüm devinimlerini soylulukla yerine getirmeye yaraşır olduklarına, yalnızca bu işi yapmış olmalarının bile cinayet-

lerini haklı çıkaracağına göre öldürebileceklerini düşünmeden yanlarından geçip gitmek zordur. Gökten de inseler, denizkızları ve bilinmedik canavarlar gördükleri bir alandan da gelseler, denizciler karada, sağlamlıkları suların hırçınlığına, kadınsı tez kızarlığına ters düşen ("... denizle avunuyoruz" demez mi denizci, şarkılarından birinde?) taş konutlarda, askeri tersanelerde, saraylarda, ya da dünyanın en uzak denizlerinde bile olsalar yüreklerinin demirli olduğunu bildikleri o zincirler, sınır taşları ve iskele babalarıyla dolu rıhtımlarda otururlar. Yapılış amacına göre kullanılmayan ve harika mimarileri olan depoları, kaleleri, zindanları vardır her birinin, önemlerine göre. Gri renkli Bretagne granitinden yapılmış sert, sağlam bir kenttir Brest. Sertliği limanın durumunu sağlamlaştırır, denizcilere güven duygusu verir, ileri atılmak için bir destek noktası olan bu sertlik denizin dur durak bilmez çalkantısından, dalgasından kurtarıp dinlendirir onları. Hafifse Brest eğer, Venedik bina cepheleri kadar soylu cepheleri solgunca yaldızlayan güneş nedeniyledir bu, ayrıca dar sokaklarında uyuşuk denizcilerin varlığı yüzündendir, sis ve yağmur yüzündendir bir de. Kitabın anlatmaya başladığımız olayı burada geçer; "Vengeur" adlı avizo* üç günden beri koyda demirlemiş durumdadır. Öteki savaş gemileri çevresine dizilmişlerdir: "La Panthère", "Le Vainqueur", Le Sanglant" ve bunların da çevresinde duran "Le Richelieu", "Le Béarn", "Le Dunkerque", öbürleri. Bu adların her birinin geçmişte bir karşılığı var. La Rochelle'de, Saint-Yves Kilisesi'nin bir yan sunaklı bölümünün duvarlarında yitik ya da kurtulmuş gemileri gösteren küçük adak tabloları asılıdır: "La Mutine", "Le Saphir","Le Cyclone", "La Fée", "La Jeune Aimée". Çocukluğunda bir iki kez görmüşlüğü olsa da Querelle'in imgelemi üzerinde hiçbir etkisi olmadı bu gemilerin, varlıklarını bildirmek zorundaydık yine de. Denizciler için "La Féria"nın kenti olacaktır Brest. Fransa'dan uzakta, kendi aralarında, denizciler bu kerhaneden, Annamlı Naiaslardan ya da Cholon ördeklerinden söz ettikleri gibi hep şaka yollu ve abartılı bir gülmeyle söz etmişlerdir yalnızca, patronu olsun, karısını olsun şunun gibi deyimler yardımıyla anmışlardır:

* Avizo, Fransızca "*aviso*": Küçük savaş gemisi (ç.n.)

"Bir barbuta harcarım ben bunları. Nono'nun yerindeki gibi!"

"O var ya, bir yavruya atlamak için Nono'yla oynamayı bile göze alır."

"Bu herif 'La Féria'ya kaybetmek için gider ancak."

Patroniçeninki bilinmiyorsa da, "La Féria" ve "Nono" adları, denizci dudaklarından bir mırıltı biçiminde dökülerek, beklenmedik bir anda söyleniveren alaylı bir tümceyle dünya turu yapmıştır kuşkusuz. Doğrusu gemide hiç kimse "La Féria"nın ne olduğunu bilmez, ününü oluşturan oyunun kuralından açık seçik bir bilgi sahibi de değildir; ama yine hiç kimse, en acemi erler bile, bu konuda bir şey sormayı göze alamaz: Her denizci biliyormuş havasına girer. Böyle olunca da Brest'teki bu genelev masalsı bir sis perdesi içinde görünür gözlere ve denizciler, gemi limana yaklaştıkça, adını yalnızca gülüşmelerle andıkları bu evi düşlerler için için. Georges Querelle, bu kitabın kahramanı, herkesten az anar onun adını. Ağabeyinin patroniçenin sevgilisi olduğunu bilir. İşte Cadix'deyken aldığı, bunu ona bildiren mektup:

"Sevgili Biraderim, bu birkaç satırı sana Brest'e döndüğümü haber vermek için yazıyorum. Yine doklardaki işe girmek istedim ama doluymuş. Şanssızlık işte. Beni tanırsın, zaten pek sarmaz iş beni, kabuğumdan çıkmak istemem hiç. Sıkıntımı giderir, biraz para alırım umuduyla Milo'yu buldum, hemen ardından La Feria'nın patronunun karısının gözüne çarptığımı anladım. Elimden geleni yaptım, şimdi işler tıkırında. Zaten artık karısıyla yalnızca iki ortak gibi olduklarından patronun da hiç umurunda değil. Ben iyiyim. Umarım sen de iyisindir, eğer izne gelirsen, vesaire vesaire... İmza: Robert"

Kimi kez yağmur yağar eylülde. Liman ve tersane işçilerinin kaslarına yağan yağmur, ince keten giysilerini, gömleklerini, mavi pantolonlarını yapıştırır. Bazı akşamlar havanın pek bir güzelleştiği, şantiyelerden öbek öbek çıkan duvarcıların, dülgerlerin ve makinistlerin kente indiği olur. Yorgundurlar. Yürüyüşleri ağırdır, eğer azıcık canlandırırlarsa bu yürüyüşlerini, ayakkabıları, hantal adımları, üstüne bastıkları hava birikintilerini ezmiştir ve çevrelerine sıçratmıştır da ondandır. Kentin süsü olan karaya kaçamak yapmış

denizcilerin daha tez, daha hafif gidiş gelişleri içinden yavaş yavaş, ağır ağır geçerler. Bu kent o denizcilerin bacak aralıkları, çınlak kahkahaları, kızlara sövüp saymaları, öpüşleri, yakaları, ponponlarıyla tan sökümüne dek ışıldayacaktır. İşçiler barakalarına dönüyorlar. Gün boyunca gerçekten çalışmışlardır (deniz eri olsun piyade eri olsun, hiçbir zaman çalışmış olmak duygusu yoktur askerde). El kol hareketlerinin görünür ve sıkı bir düğümü olacak olan bir yapıt oluşturmak ereğiyle gün boyu bu hareketlerini birbirine eklemiş, karıştırmış, birini öbürüyle tamamlamışlar ve şimdi de dönüyorlardır. Karanlık bir dostluk –onlar için karanlık– birbirlerine bağlar onları, bir de hafif bir nefret. Pek azı evlidir, evli olanların karıları da uzaktadır. Saat akşamın altısına doğru işçiler tersanenin parmaklıklarını geçer, dokların girişinden dışarı çıkarlar. Ya kantinlerin bulunduğu gara doğru çıkar ya da küçük bir otelinde parasını aybaşından aybaşına ödemek üzeri dayalı döşeli bir oda kiraladıkları Recouvrance'a inerler. Çoğu İtalyan'dır, İspanyol'dur; birkaç Kuzey Afrikalı Arap bir iki de Fransız vardır içlerinde. "Vengeur"de subay olan deniz teğmeni Seblon, işte tam böyle bir yorgunluk, ağır kaslar ve erkeksi bezginlik cümbüşü içinde dolaşmayı seviyordu.

Çatı aktarıcılar amirallik binalarının çatıları üstünde çalışıyorlar. Kurşuni bir gökyüzünün yalnızlığında, aşağıda yürüyen insanlardan uzakta, bir dalganın üzerine yatmış gibi yüzükoyunlar. Sesleri duyulmuyor. Yitip gitmişler denizde. Her biri çatının bir yamacına uzanmış, dik tuttukları gövdelerinin üst bölümüyle karşılıklı duruyor, birbirlerine sigara veriyorlar.

Bir top sürekli hapishaneye çevrili olurdu. Bugün bu top (yalnızca namlusu) ayakta, eskiden kürek mahkûmlarının sıraya dizildikleri avlunun ortasına dikili durumda. Eskiden katilleri cezalandırmak için denizci yapmaları şaşırtıcı bir şey.

"La Féria"nın önünden geçtim. Hiçbir şey görmedim. Her şeyden yoksun bırakılıyorum ben. Recouvrance'da bir denizcinin kucağında –gemide pek sık rastlanan bu gösteriden bıkmış değilim yine de– katlanıp açılan bir akordeonu şöyle bir gördüm.

Se "brester", "bretteur" (kılıçla çarpışına meraklısı) sözcüğün-

den geliyordur kuşkusuz: Birbiriyle kavga etmek anlamında.

Gazeteden de olsa bir rezalet çıkacağını öğrendiğimden ya da sırf rezalet çıkar diye korktuğumdan kaçmaya hazırlanıyorum: Bu rezalete benim yol açtığımdan kuşkulanacaklarını sanıyorum hep. Skandal konuları *düşünüp durduğumdan,* şeytanca bir yaratılışın olduğunu duyumsuyorum.

Sarıldığın serserilere gelince; okşadığım, tatlı tatlı çarşaflarına sardığım başlara duyduğum şefkat ve kondurduğum tutkulu öpücükler bir çeşit minnettarlık ve hayranlık karışımından başka bir şey değil. Ayrıksılığımın beni içinde tuttuğu *yalnızlıktan bunca üzüntü* duyduktan sonra, gözüpeklikleri, sertlikleri kendilerini böylesine yükseklere çıkaran, oysa beni yerlere batıran, ayakları altında çiğneten bu delikanlıları çıplak olarak tutmam, tekrar tekrar bağrıma basmam gerçek mi, olabilir mi bu? İnanmaya cesaret bile edemiyorum buna ve bu mutluluğu bağışladı diye bana, yaşlar doluyor gözüme, şükretmek için Tanrıya. Gözyaşlarım duygulandırıp yumuşatıyorlar beni. İki gözüm iki çeşme ağlıyorum. Kendi yanaklarımdan süzülen yaşlarla yuvarlanıyor, bir sevgi seli gibi kendimden taşıyor, gidip adamlarımın sert ve düz yanaklarına kavuşuyorum.

Eşcinselin karşılaştığı genç ve güzel bir adam üzerine diktiği bu kimi kez neredeyse kuşkucu, hatta cezalandırıcı ciddi bakış, kendi yalnızlığı üzerine kısa ama yoğun bir düşünmedir. Bir an (o bakışın süresi) içine, kabul edilmediğini görme korkusuyla ince ince dokunmuş, çabuk ve sık sık yinelenen, yoğun ve sürekli bir umutsuzluk hapsedilmiştir. "Ne güzel olurdu ama..." diye düşler Querelle. Düşlemese bile, siyah bakışının kara yazgısı çatık kaşları öyle demek ister.

Bedeninin bir bölümü çıplak mıdır O'nun? (Subay Querelle adını asla yazmayacak, yalnızca arkadaşlarına ve üstlerine karşı sakınımlılıktan da değil bu, çünkü günlüğünü okurlarsa içeriği onların gözünde onu kaybetmesi için yeterli olacaktır.) O, bedenini inceliyor. Siyah noktaları, yırtık tırnakları, pembe sivilceleri araştırmaktadır, bunları bulmazsa kızar, icat eder. Boş kalır kalmaz hemen bu oyuna kaptırır kendini. Bu akşam bacaklarını incelemektedir; siyah ve sık tüylerin sertliklerine karşın pek bir hafif olan bacaklarına,

çevrelerinde ayaklardan kasıklara dek uzanan kılların bir tür sis oluşturduğu ve bu sisin kasların sertlik adına, sarplık adına, biraz da kütür kütürlük adına neleri varsa hepsini yumuşattığı bacaklarına bakmaktadır. Bacağını böyle bir erkeklik belirtisinin bu kadar ciddi ve büyük bir tatlılıkla sarmış olmasına şaşıyorum. Yanık sigarasıyla O, kıllarını yakmakla eğleniyor ve yanık kokusunu duyumsamak için onların üzerine eğiliyor. Her zamankinden fazla gülmüyor. Kıpırdamadan duran devinimsiz bedeni büyük tutkusudur – tasalı, coşku verici olmayan bir tutkudur bu. Bu bedenin üzerine eğilmiş, onda kendine bakmaktadır hayran hayran. Büyüteçle bakıyordur sanki oraya. Bacağın engebelerini bir böcekbilimcinin böceklerin yaşayışını gözlediği titizlikle incelemektedir. Ama deviniyor O, tüm bedenini oynatmanın mutluluğu içinde ne de parlak bir rövanş alıyor!

O (Querelle) hiçbir zaman dalgın değildir, tersine her şeyi dikkatle yapar. Her an uyanıktır. Düş kurmak, dalıp gitmek nedir bilmez. Aklı hep başında, her zaman kendindedir. Hiçbir zaman "aklı başka yerdeymiş gibi" karşılık vermez. Bununla birlikte görünürdeki takıntılarının çocuksuluğu kafamı karıştırır.

Ellerim pantolonumun cebinde, uyuşuk uyuşuk:

"Beni biraz sars da şu sigaramın külü düşsün," derdim. O da omzuma, erkekçe, okkalı bir yumruk patlatırdı. Silkeleniyorum.

Korkuluğa tutunup dik durabilirdim, yalpa o denli büyük değildi, ama ben geminin yalpasından her defasında ona doğru sallanarak gitmek için çabucak, sevinçle yararlandım. Hatta dirseğine sürtünmeyi bile başardım.

Şahdamarınızı paralamaya hazır, korkunç ama sahibine ölümüne bağlı bir çoban köpeği peşi sıra gelir, hatta kimi kez bacakları arasında yürür gibidir. Böğürleri yürürken Querelle'in uyluk kaslarına karışan hayvan, her an ısırmaya hazır, sivri dişlerini göstererek hırlamaktadır sürekli, şimdi koparacak oğlanın taşaklarını, dedirtir insana, öylesine yırtıcıdır.

Kişisel bir defterin şurasından burasından ama pek de öyle gelişigüzel denmeyecek biçimde alıntıladığımız bu birkaç nottan son-

ra, subayın kendisinin de içine çekilmiş bulunduğu bu yalnızlıktan doğan Querelle'in size, ayakları denizde duran Vahiy'in meleğine* benzetilebilecek denli yalnız, yalnız yaşamayı seven biri gibi görünmesini istiyoruz. Zaten alıntı yaptığımız günlük de bunu esinliyor bize. Durmadan Querelle'i düşündüğünden, onun en güzel bezekleri olan kaslarını, bedeninin kabarık yerlerini, dişlerini, keşfettiği cinsel organını imgeleminde tükettiğinden teğmen Seblon için bir melek oldu bu deniz eri ("yalnızlık meleği" diye yazacak, ileride göreceğiz), gittikçe insan ötesi bir şey oldu yani. Çevresinde armoni kurallarının tersi üzerine kurulmuş bir müziğin bantlarının ya da armoni tüketilip iki değirmen taşı arasında un ufak edildikten sonra geriye müzik adına ne kalmışsa o olan bir müziğin dalga dalga yayıldığı kristal gibi bir şey oldu. O melek, bu değirmen taşının ortasında yavaş yavaş, bir gören duyan olmaksızın devinip duruyor, ayakları hep suyun üstünde, ama başı –ya da başı olması gereken şey– doğaüstü bir güneşin ışınlarına karışıp gidiyor sonsuzca. Öğrendiğimizde bizi kurtaracak olan birtakım değerli planı düşmandan gizlemek ereğiyle, bir gizli polis hazırlanıyor. Gerçekleştirmeye çalıştığı amaç kesinlikle pek yakından ilgilendiriyor yazgımızı; onun başarısına bağlı, hatta asılıyız. Bu amaç öylesine soylu görünüyor ki onu gerçekleştirecek olan kimseyi düşününce göğsümüz heyecanla kabarıyor, gözlerimizden yaşlar boşanıyor; oysa kendisi görevine soğuk bir yöntemle hazırlanıyor. Teknikler deniyor, en etkili olanlarını bir daha gözden geçiriyor, kısacası bir deney yürütüyor. Böylelikle de saklı tutmamız gereken, itiraf edilemez olduğundan saklayacağımız ve karanlıkların haklılık gerekçesi olacağından karanlıklarda yapılması gereken bir eylemin gerçekleşmesine donmuş bir açıklık getiriyoruz kimi kez; ayrıntıların seçiminde istediği gibi at oynatıyor gözümüz. Teğmen Seblon, Brest'te ilk kez karaya çıkmadan önce, rafından gelişigüzel bir kurşunkalem aldı ve özenle yontup ucunu sivriltti. Cebine koydu. Sonra da arduaz taşından duvarların yüzeyinin çok koyu ya da çok pütürlü olabileceğini varsayarak yanına birkaç tane arkası zamklı küçük etiket aldı. Karaya çıkınca uyduruk bir bahaneyle gemide birlikte çalıştığı arkadaşla-

* Aziz Yuhanna'nın Vahiy'ine gönderme. (ç.n.)

rından ayrıldı, Siyam Sokağı'nın en yukarısında rastladığı ilk genel işeme yerine girdi, pantolonunun önünü açtıktan sonra sağı solu bir güzel kolaçan ederek ilk duyurusunu yazdı: "Kısa bir süre için Brest'e gelen genç adam malafası yerinde güzel oğlan arıyor." Açık saçık yazıları okumaya çalıştıysa da sökemedi. Böylesine soylu bir yerin siyasal içerikli yazılarla kirletilmiş olmasına çok kızdı. Bunun üzerine yine kendi metnine dönüp onu orada bulmuş gibi heyecanlanarak içinden okudu, yanına kocaman, sertleşmiş bir kamış resmi yaptı; çizgisinin çocuksuluğunu da oldukça abarttı. Sonra yalnızca işemişçesine büyük bir doğallıkla çıktı. Her işeme yerine bilinçli olarak gire çıka tüm Brest'i dolaştı böylece.

Querelle kardeşlerin ayrıksı benzerliği yalnızca başkaları için hoş bir durumdu, kendileri pek kabul etmek istemezlerdi bunu. Ancak akşamları, elden geldiğince geç bir saatte, annelerinin yoksul bir yaşam sürdüğü bölmeye bitişik bir göz odadaki tek yatakta karşılaşırlardı. Başka zaman karşılaştıkları da oluyordu belki, ancak ya annelerine duydukları derin sevgide ya da daha kesin olmak üzere neredeyse her gün yaptıkları kavgalardan birinde karşı karşıya geldiklerinden bu derinlikte hiçbir şey göremiyorlardı. Sabahları birbirlerine tek söz etmeden ayrılırlardı. Her biri öbürünü yok saymak isterdi. On beş yaşındayken Querelle yaşamı boyu özelliği olacak olan o gülümsemeyle gülmeye başlamıştı bile. Argolarını konuştuğu hırsızlarla birlikte yaşamayı seçti. Querelle'i iyi anlamak için bu ayrıntıyı hep göz önünde tutmaya çalışacağız. Querelle'in kafa yapısı, hatta duyguları bile, bir çeşit değişik sözdizimine, özel bir yazıma bağlı ve de bunların biçimini alıyorlar. Dilinde şu deyimlere rastlıyoruz örneğin: "Koyuver kurdeleyi dalgalansın...", "Güllelerim tepemde..." "Saksıyı çalıştır..." "Kasketi eksik olsun..." "... gurup gibi kızardı" "... bi var ki ip merdiven tırmanışı adamın" "...hadi, yavrum, ben üç ayak oldum..." ve benzeri deyimler hiçbir zaman açıkça söylenmiş değillerdi, daha çok biraz boğuk sesle mırıldanılır ve sanki oğlan içinden söyleniyormuş gibi düşünmeden çıkarlardı. Bu deyimler konuşmasına iyice yansımadığından konuşma dili betimlemezdi Querelle'i, doğruyu söylemek cesaretini gösterirsek, tam olarak ortaya koymazdı onu. Tersine bu deyimler

onun ağzından giriyor, içinde birikiyor, yığılıyor ve kalın bir çamur katmanı oluşturuyora benzerdi. Bu çamurun içinden de kimi kez saydam bir kabarcık yükselir ve dudaklarında hafifçe patlardı. Argo bir sözcük olurdu bu çıkıp gelen.

Liman ve kent polis örgütüne gelirsek, Brest Emniyet Müdürlüğü yetki alanındaydı ve romanımızın anlattığı dönemde bu örgütte birbirlerine ayrıksı bir dostlukla bağlı iki sivil polis çalışmaktaydı: Mario Daugas ile Marcellin. Bu ikincisi (polislerin ikişer ikişer çalıştıklarını biliyoruz) Mario için ortaktan çok pek ağır, zahmetli, kimi kez de işini bayağı kolaylaştıran bir uzantı, bir çeşit urdu. Bununla birlikte Mario, daha kurnaz olan ve daha çok sevdiği –aynı zamanda harcamak kaçınılmaz olursa daha kolay harcanabilecek– başka bir çalışma arkadaşı seçmişti kendine: Dédé.

Bütün Fransız kentlerinde olduğu gibi Brest'te de bir Monoprix vardı. Dédé ile birçok denizcinin içinde dolaşmayı pek sevdikleri, denizcilerin tezgâhlar arasında gezindikleri ve her şeyden önce bir çift eldivene göz koydukları –kimi kez de satın aldıkları– yerdi burası. Uzun sözün kısası Deniz Bölge Komutanlığı'nın hizmet bölümleri eski Amirallik' in yerini alıyordu Brest'te.

"Deniz Kuvvetleri'nde geçirdiği iki yıl içinde iflah olmaz sapık yaradılışı yüzünden yetmiş altı kez ceza yedi. Arkadaşlarının öte berisini çalar, küçük yaştaki acemilere dövme, hayvanlara akla gelmedik şeyler yapardı."

20 yaşındaki Louis Ménesclou davasından ifade. 7 Eylül 1880'de idam edildi.

"Dramatik adli olaylarını, diyordu, izledim ve Louis Ménesclou beni zehirledi. Ondan daha az suçluyum ben; ne kurbanıma tecavüz ettim ne de onu parçalara ayırdım. Benim resmim onunkinden yükseğe asılmalı, çünkü kravatı yoktu onun, oysa ben kravatımı takma hakkını kazandım."

14 yaşındaki katil Félix Lamaître'in sorgu yargıcına verdiği ifade. (15 Temmuz 1881)

"Bir adam ilerliyor, başı açık, saçları dalgalı; zarif, soğuğa karşın önü açık ipek bir yeleği var yalnızca. Genç, güçlü, bakışları küçümseyici, peşinde gösterişli bir Eskimo köpeği, yüzünüze baka baka önünüzden geçiyor. Onu görünce titriyor herkes. Drancy Toplama Kampı'nın Genel Müfettişi Avusturyalı Oscar Reich'tır bu adam."

26 Mart 1946 tarihli *Dört ve Üç*.

"Savaşırken talihsizlik sonucu yüzükoyun düşmüş başka bir asker, düşman öldürücü bir vuruş yapmak üzere kılıcını kaldırdığı sırada, arkadaşı kendini sırtından vurulmuş olarak görür korkusuyla, yüzünü ona dönünceye dek beklemesini rica etti düşmana."

Plutarkos – *Aşk Üzerine*.

"Dili dolaşarak şöyle diyor Prévost:
–Mutluyum... çok mutlu... Ah! Evet, çok mutluyum!... Kan lekeleri var ya... Taze kan lekeleri...dumanı üstünde... taptaze!"

Cent-Garde Prévost'nun işlediği üçlü cinayet davasına ilişkin tutanaktan alıntı. 19 Ocak 1880'de idam edildi.*

"Orta bir boy, sağlıklı bir beden, güç ifade eden oranlar... Sık saçlar, küçük fakat cin gibi gözler, aşağılayıcı bakışlar, düzgün hatlar ve sert bir çehre, güçlü ama boğuk bir ses, hafif bir genel tedir-

* Cent-Garde: III. Napoléon döneminde İmparatorluk Özel Muhafız Birliği askeri (ç.n.).

ginlik havası... Davranışlarda aşırı bir soğukluk... Kuşkucu, ne düşündüğü konusunda renk vermeyen, karanlık, gizemli biri; öğrenim görmeden, birinden öğüt de almadan ulaşılmaz, anlaşılmaz olmayı ve sırrını saklamayı bildi."

Paganel'in ağzından Saint-Just'ün portresi.

Bir denizciden satın alınmış ya da çalınmış mavi bez pantolon, masayı çınlatan son yiğitçe bir adımdan sonra büzülüp şimdi hareketsiz duran o güzelim ayaklarını gizliyordu. Siyah boyalı, hafifçe çatlak ayakkabıları vardı ayağında. Mavi kumaşın kemerden itibaren başlayan titremeleri yuvarlanıp gelerek ayakkabıların üzerine dökülüyordu. Bedeni, azıcık kirlenmiş beyaz yünden balıkçı yaka kazak tarafından sıkı sıkı sarılmıştı. Querelle dudaklarını birbirine yaklaştırdı. İzmariti ağzına götürür gibi bir hareket yaptı, ancak eli yarı yolda, göğsü hizasında durdu ve ağzı yarı aralık kaldı: Gülüşlerinin körpeliği, bakışlarının neredeyse gözle görülür ipiyle birbirlerine bağlı gibi duran Gil ile Roger'ye ağzıyla baktı sanki dikkatle. Gil çocuk için şarkı söylüyor, Roger de çok özel bir sefahatin hükümdarı olarak, sesinin bir akşam için bir kır meyhanesi kahramanına dönüştürdüğü on sekiz yaşındaki genç duvarcıyı seçiyor gibiydi. Denizcinin böyle bakması onları bulundukları ortamdan soyutluyordu. Querelle ağzını aralık tuttuğunun bir kez daha bilincine vardı. Çaktırmadan, hafifçe gülümsemesi biraz belirginleşti. Hafif bir alaycılık kapladı yüzünü, sonra tüm bedenine yayıldı ve duvara dayalı bedenine, bu her şeye boş vermiş görünen duruşa alaycı, daha çok da eğlenceli bir anlam verdi. Ağzının bir köşesiyle gülümsemesine uygun düşen kaş kaldırmayla iki çocuğu inceleyen bakışı muzip bir ifadeye büründü. Tüm ipliğini yanaklarından birinin içinde sakladığı bir yumağa sarmışçasına Gil'in dudaklarından kaybolan gülümseme Roger'nin dudaklarında da kayboldu, ancak dört saniye sonra soluklanıp masanın üstüne çıkarak ayakta şarkısına yeniden başlayınca, Gil gülümsemesini yine oturttu dudaklarına. Böylece Roger'nin gülümsemesini de yeniden başlattı ve şarkısının

son dörtlüğünü söyleyip bitirinceye dek kesintisiz sürdürdü Roger'nin gülümsemesini. İki oğlan bakışmaya bir saniye bile ara vermemişlerdi. Gil şarkı söylüyordu. Querelle omzunu meyhanenin duvarına dayamış duruyordu. Canlı kütlesini, sırtının deniz dalgası gibi kıpır kıpır kaynayan tüm kaslarını, duvarın yıkılmaz, koca kara kütlesine dayamış olduğunu duyumsamak için kendi varlığının bilincine eriyordu. Bu iki koyu karanlık sessizce boğuşuyorlardı. Sırtının güzelliğini biliyordu Querelle. Birkaç gün sonra o güzelliği teğmen Seblon'a gizlice nasıl adayacağını göreceğiz. Hemen hiç kımıldamadan omuzlarını oynatıp dalgalandırıyor, bu çalkalanmayı duvarın yüzeyiyle, taşlarla karşı karşıya getiriyordu. Güçlüydü. Bir el –öbürü gocuğunun cebinde duruyordu– yanık bir sigara götürdü dudaklarına. Hafifçe gülümsedi. Roger ile öteki iki denizci şarkıyı dinliyordu yalnızca. Ancak gülümsemesini sürdürdü Querelle. Askerler arasında pek yaygın bir deyime göre o, yokluğuyla parıldıyordu. Düşüncesi doğrultusunda (onu gizlemek ya da kendi açısından sevimli bir küstahlık yapmak istercesine) biraz duman saliverdikten sonra dudakları, tatlılığını, ayrıca gecenin ve üst dudağının gölgesinin beyazlığını biraz azalttığını bildiği dişleri üzerinde kalkık olarak bir süre kaldı. Bakışları ve gülümsemeleriyle birbirlerine bağlı olan Gil ile Roger'ye bakarken yarı aralık dudaklarını kapatmaya, dişlerini onların, mavi sonsuzlukların bizim gözlerimize verdiği dinlenme duygusunun aynısını onun puslu düşüncesine veren öylesine tatlı parıltılarını kendi içine çekmeye karar veremiyordu. Dişlerinin arkasında damağına değdirerek hafifçe oynattı dilini. Canlıydı dil. Erlerden biri gocuğunun düğmelerini iliklemeye, yakasını kaldırmaya başladı. Querelle, şu hiç dile getirilmeyen, bir canavar olma düşüncesine alışamıyordu. Geçmişine, kendisiyle karıştığı oranda, hem alaycı, hem ürkmüş, hem de sevecen gülümsemesiyle bakıyor, onu değerlendiriyordu. Ruhu gözlerinde okunan, timsaha dönüşmüş bir genç oğlan, ağzının, kocaman çenesinin tam olarak bilincinde değilse bile bu yolla yarıklı çentikli bedenini, suyu ya da kumsalı döven ya da öbür canavarlara sürtünen ve kendisini bir imparatoriçe çocuğun danteller, armalar, savaşlar, binbir cinayetle süslü, yerde sürünen etek kuyruğu gibi uza-

tan o gösterişli dev kuyruğunu, kamışını aynı heyecan verici, mide bulandırıcı –ve yok edilemez– görkemle düşünebilir. Yaşayan dünyanın ortasında, bozulmaz bir büyüye tutulmuş olarak, yalnız bulunmanın korkunçluğunu iyi biliyordu. Çamurlu büyük ırmaklarla insan ayağı basmamış ulu ormanların saltanatına canavarsı katılımının ayrımına varma ayrıcalığı yalnız ona verilmişti, ürkünç bir ayrıcalıktı bu. Bedeninin içinden ya da bizzat kendi bilincinden bir ışıltı gelir de onu aydınlatır, pullu bağasının içine bir biçimin yansısını iliştirir ve onu insanlarca görülür kılar, insanlar da onu ava zorlarlar diye ödü kopuyordu.

Üzerine yer yer ağaç dikili olan Brest surları kimi kesimlerinde iki yanı ağaçlıklı yollar oluşturur, bu nedenle alay olsun diye belki, buralara Boulogne Ormanı adı verilmiştir. Buralarda yazın birkaç içkili kahve açılır, ağaçlar ya da yeşillikler altında, yağmur ve sisten kabarmış tahta masalarda içki içilir. Denizciler yanlarında bir kızla ağaçların altına daldılar. Kızı önce arkadaşları becersin diye bıraktı Querelle, sonra otların üzerine uzanmış kızın yanına yaklaştı. Pantolonunun önündeki düğmeleri açmak için uzattı elini, kısa ve pek hoş bir duraksamadan sonra, birden düzeltti önünü. Sakindi Querelle. Başını azıcık sağa sola çevirse, gocuğunun kalkık ve sert yakasına sürtünüyordu yanağı. Bu dokunma güven veriyordu ona. O yolla giyimli olduğunu, hem de hayran olunacak denli iyi giyinmiş olduğunu anlıyordu.

Pabuçlarını çıkarırken meyhanedeki sahne Querelle'in usuna geldi, ama kafası buna kesin bir anlam verecek beceriden yoksundu. Sözcüklerle zar zor düşünebiliyordu o sahneyi. Kendisinde hafif bir alaycılık uyandırmış olduğunu biliyordu yalnızca. Bunun da neden böyle olduğunu bilemedi. Yüzünün ve onun solgunluğunun ciddiyeti, hatta neredeyse sertliği bilinince, bu alaycılık ona genel olarak şeytansı denen bir hava veriyordu. Birkaç saniye kadar bir süre; biri masanın üstünde ayakta, yüzü öbürüne doğru eğik durumda şarkı söyleyen; öbürü oturmuş, yukarıya bakan iki çocuğun gözleri arasında kurulmakta, sürmekte, neredeyse somut bir nesneye dönüşmekte olan uyuma hayran hayran bakakalmıştı. Querelle bir çorap çıkardı. Elde ettiği özdeksel yarar bir yana, cinayetleri tinsel

olarak da varsıllaştırıyordu Querelle'i. Kokusu unutsuzluğunu sızlatan bir dip çamuru, bir cüruf depoluyordu benliğine cinayetleri. Kurbanlarının her birinden biraz kirli bir şey saklıyordu: Bir gömlek, bir sutyen, ayakkabı bağcıkları, bir mendil; suçun işlendiği anda başka yerde olduğunu gösteren kanıtlarına bir o kadar karşı kanıt oluşturan, kendisini mahvedebilecek nesneler işte. Bu göstergeler başarısının, görkeminin yaratılıştan gelen belirtileriydi. Her ışıltılı ama kuşkulu görünüşün temelinde var olan yüz kızartıcı ayrıntılardı bunlar. Güzellik, cinsel güç ve gururlarıyla parıldayan denizcilerin dünyasında gizliden gizliye şunlara karşılık geliyordu o göstergeler: cebin dibinde kimi dişleri dökülmüş, üzerinde siyah kirler birikmiş bir tarak; askeri kıyafetin, uzaktan yelkenler gibi kusursuz, ama yine onlar gibi gereğince ağartılamamış tozlukları; rahat, ama kesimi kötü pantolonlar; doğru dürüst yapılmamış dövmeler; kirli bir mendil, delik çoraplar. Querelle'in bakışının anısının bizim için ne olduğunu daha iyi bir şekilde ancak kendisini bize sunan bir eğretilemeyle dile getirebiliriz: Bir tutuklunun ağır elinin takıldığı ya da kalın bir kumaşın geçerken hafifçe süründüğü bir dikenli telin ince, seyrek dikenli, kolayca aşılabilir ucu. Çoktan hamağına uzanmış olan arkadaşlarından birine, neredeyse istemeye istemeye, tatlı bir sesle şöyle dedi:

–Şu iki çocuk hoştu baya be.

–Hangi iki çocuk?

–Hı?

Querelle başını kaldırdı. Ahbabı anlamışa benzemiyordu. Konuşma orada kesildi. Querelle öbür çorabı da çıkardı ve yattı. Ne uyumak söz konusuydu ne de meyhane hikâyelerine kafa yormak. Hamağına uzanınca kendi işlerini rahat rahat düşünebilecek huzuru bulmuştu sonunda, ne ki yorgunluğa karşın çabuk düşünmeliydi her şeyi. İki kilo afyonu "La Féria"nın patronu alacaktı, Querelle malı avizodan çıkarabilirse tabii. Gümrükçüler denizcilerin bavullarını açıyorlar, en küçüklerini bile. Subaylar dışında herkesin üstünü didik didik arıyorlar rıhtımda. Querelle teğmeni düşündü, gülümsemeden. Bu düşüncenin aşırılığı, ancak kendisinin şöyle çevirebileceği bir şeyi düşündüğü sırada geldi usuna:

"Epeydir kedinin ciğere baktığı gibi bakıyor bana. Meyanesi gelmiş diyeceği geliyor insanın. Hoşuna gidiyorum."

Teğmenin yalnızca kendisine açık ettiği bu beceriksiz tutkuyu kullanabilirdi belki.

"Ne var ki herif andavallının teki. Bunun gibi bi denyo anamı belletebilir benim."

Querelle'in aklından yenice yaşanmış bir sahnenin anısı geçiverdi gizlice: Kendisinin yanında, teğmen Seblon, bir binbaşıya kurumlu bir tavırla, hatta biraz küstahça karşılık vermişti.

Robert'in paşalar gibi rahat ve tatlı bir yaşam sürdüğünü, bir *kerhane* patroniçesinin tokmakçısı ve mezhebi geniş kocanın ahbabı olduğunu bilmekten mutluydu Querelle. Gözlerini yumdu. Kardeşiyle buluşacağı kendisinin o bölgesine dönüyordu yine. Robert'le bir karışıklığın derinliklerine gömülüyor ama oradan, önce sözcükler, sonra ve yine de ilkel bir mekanizma sayesinde açık seçik, giderek canlı bir düşünce çıkarıyordu. Bu düşünce o derinliklerden uzaklaştıkça, Querelle'i kardeşinden ayrı kılıyor; ayrıksı edimlere yol açıyor; yavaş yavaş ona özgü, tam olarak kendisinin olan ve –onu kendisiyle birleştirerek– Vic ile paylaştığı bütün bir "tek başına yapılan eylemler" dizgesine neden oluyordu. Düşüncesi gidip Vic'e ulaşacak bağımsızlığı kazanmış olan Querelle de, kıvamını bulmamış bir aşk bulamacı gibi bir şey olan bu sözle anlatılmaz belirsizliklerin kör arayışı peşinde kendi içine girdikçe kardeşinden uzaklaşıyordu. Az önceden beri avucunun içine büzülmüş olan kamışını okşuyordu. Kalkmıyordu kamışı. Açık denizde, öbür denizcilerle birlikte, Brest'e varınca çonçonların suyunu boşaltmaya gideceğini söylemişti, oysa bu gece, kızı düzmüş olması gerektiğini bile düşünmüyordu.

Querelle kardeşinin tam bir kopyasıydı, Robert belki biraz daha kapalı, beriki biraz daha sıcaktı (ikisinden hangisinin kim olduğunu tanımaya yarayacak küçük ayırtı, öfkeli bir kız bunu algılayamazdı ama). Tarihini saatiyle birlikte tam olarak söyleyebileceğimiz günün birinde öyküsünü (yaşanmış bir serüven ya da serüvenler dizisini adlandırmaya yarıyorsa bu sözcük pek de uygun düşmü-

yor ama neyse), evet, öyküsünü yazmaya karar verdiğimize göre bizim de Querelle'in varlığını içimizde duyumsamamız gerekiyordu. Gitgide tanıdık Querelle'i –çoktan etimizin içinde bulduk–, ruhumuzda serpilip büyüdüğünü, bizdeki en iyi neyse onunla beslendiğini, her şeyden önce de kendimiz onun içinde olamayıp onu içimizde taşımanın bize verdiği umutsuzluktan beslendiğini gördük. Querelle'i böylece keşfettikten sonra, hiçbir şeyi iplemeyenlerin de kahramanı olsun istiyoruz. Yazgısını, gelişmesini içimizde izleyerek, kendi öz isteği, kendi öz yazgısına benzer bir son biçiminde gerçekleşebilmek için (bu sonun) oluşumuna nasıl katıldığını göreceğiz.

Aktaracağımız sahne Querelle'in bize açınladığı olayın tersyüz edilmişidir. (Gizli aşklarımızın meyvesi, şu ülküsel ve kahraman kişiden söz ediyoruz hâlâ.) Bu olayla ilgili olarak, onun Vizitasyon'la* karşılaştırılabilecek nitelikte olduğunu yazabiliriz. Kuşkusuz ancak çok sonraları oldu bu olayın "çok" büyük sonuçlar doğurduğunu anlayabilmemiz, ne ki o zaman, o olayı yaşarken haberci bir ürperme dolaştı tüm bedenimizi. Kısacası sizin tarafınızdan görünebilmesi, bir roman kişisi olabilmesi için bizim dışımızda gösterilmelidir Querelle. Demek ki siz onun bedeninin, davranışlarının, yapıp ettiklerinin ve tüm bunların yavaş ayrışımlarının görünür –ve dış gerçekliğe uygun– güzelliğini tanıyacaksınız.

Görkemli bir yavaşlık içinde, belki de Tanrı'nın isteksiz parmağı altında, yer yuvarlağı ekseni çevresinde dönüp duruyor. Okyanuslar, çöller, ormanlar, fundalıklarla kaplı geniş ağaçlık alanlar gözlerimizin önüne seriliyor. Tanrı'nın bakışı göğün mavisini delip geçiyor. Parmağı devinimsizleşiyor. Tahmin ettiği yerde yeni doğmuş tavşan yavrularını görmek için, onları koruyan tüy katmanını özenle aralayan çiftlik sahibi kadın sakınımıyla sisi aralıyor; bizi kola bağlayan aynı yavaşlık ve sakınımla, göğüste ürkek bir küstahlıkla biz de, ileriyi geriyi pek düşünmeden yanımızda uyuyuvermiş bir oğlanın pantolon yırtmacının bıkkın, boş vermiş kumaşını parmağımızla aralıyoruz. Gözümüz bir noktaya takılıp kalıyor.

* Vizitasyon, Fransızca *visitation*; Meryem Ana'nın ermiş Elisabeth'i ziyareti. (ç.n.)

Tanrı soluğunu tutuyor. Bakışı Brest'e *can veriyor*.

Limana doğru indikçe sis yoğunlaşıyor sanki. Penfeld köprüsünü geçtikten sonra varılan, evlerin, duvarlarla çatıların su üstünde dalgalanıyormuş gibi göründüğü Recouvrance'ta da öyle sis. Rıhtımlara dek inen daracık sokaklarda yalnızız. Kimi kez, kapısı yarı aralık bir sütçü dükkânının saçaklı güneşi balkıyor tatlılıkla. Buharlı aydınlığın içinden geçiyoruz ve hâlâ o saydamsız ve baştan çıkarıcı özdek, tehlikeli sistir koruyan: Kalın bacaklar üstünde sallanan kafayı bulmuş bir denizciyi, bir kızın üzerine yumulmuş dok işçisini, belki de eli bıçaklı bir serseriyi, bizi bile, yüreği hızlı hızlı çarpan sizi bile. Sis Gil ile Roger'yi birleştiriyordu. Ortak bir güven ve dostluk duygusu veriyordu onlara. Henüz bunun ayrımına pek az varabilseler de bu yalnızlık onlara biraz ürkek, biraz titrek hafif bir çekingenlik, çocuklarınki gibi hoş bir heyecan veriyordu, bununla birlikte elleri ceplerinin ta dibinde birbirlerine takıldılar ve ayakları birbirine dolaştı.

–Hassiktir, önüne baksana be. Yürü.

–Birazdan rıhtıma varıcaz. Dikkatli olmak lâzım.

–Ne dikkatlisi be? Tırsıyon mu yoksa?

–Yok da, hani bazen...

Kimi kez, bir kadının yanlarından geçtiğini sezinliyor, bir sigaranın kıpırtısız ölgün ışığını seçiyor, birbirine sımsıkı sarılmış bir çift buluyorlardı.

–Eee?... Bazen ne?

–Oh, bak Gil, senin huysuzluğun üstünde gibi. Bacım gelemediyse ben ne yapayım, ha?

Ardından, biraz aşağıda, sessizlik içinde atılan iki adımdan sonra sürdürdü sözlerini:

–Dün akşam Paulette'i pek düşündüğün yoktu sanki, hani o esmer kızla dans ederken?

–Sana bir giren çıkan var mı lan bundan? Dans ettim, evet, n'olmuş?

–Yok ya? Yalnız dans etmedin, onunla gittin.

–Gittiysem n'olmuş? Senin bacınla evli değilim. Hem sen kalmadın bana ahlâk dersi vercek. Sadece gezsin diye bir şeyler ayar-

lıyabili'din diyom ben. (Gil yüksek sesle, ancak sözcükleri belirgin olarak söylemeden, yalnızca Roger'nin anlayabileceği biçimde konuşuyordu. Biraz kaygılanmış olmanın değiştirdiği sesini daha da alçalttı Gilbert:)

–Peki sana o dediğim n'oldu?

–Yapamadım, Gil, inan, yemin ederim.

Sola, donanmanın ambarlarına doğru döndüler. İkinci bir kez çarpıştılar. Farkına varmadan elini çocuğun omzuna koydu Gil. Eli orada kaldı. Roger arkadaşının duracağını umarak biraz yavaşladı. Ne olacaktı acaba? Sonsuz bir sevecenlik çocuğun tüm bedenini gevşetiyordu, ancak yanlarından biri geçti: Gilbert'le orada hiçbir zaman tam bir yalnızlık içinde olmayacaktı. Gil elini çekti, götürdü pantolonunun cebine soktu, Roger de terk edilmiş hissetti kendini. Yine de, elini oradan çekerken, çocuğun omzuna biraz daha bastırmaktan kendini alamadı Gil. Eli orada ağırlaştıran bir tür pişmanlıktı sanki. Birden kamışı kalktı Gil'in.

–Boku yedik.

Kamışını hapseden slipinin direnişini duyumsadı. "Bok" düşüncesi (henüz şaşkınlıktan değil) içine işliyor, kamışı sertleşir, filenin içinde yay gibi bükülür, ince çuval bezinden dar ve sağlam slipe karşın sonunda dimdik ayağa kalkarken tüm bedenini sarıyordu. Gil Paulette'in yüzünü daha bir açık seçik olarak gözünün önüne getirmeyi denedi içinden. Birden, aklı başka bir noktaya takıldığından, etek engeline karşın, Roger'nin bacısının uylukları arasında ne bulunduğunu saptamaya çalıştı. Kolayca, hemen elde edebileceği somut bir desteğe gereksinim duyduğundan, edepsiz bir vurguyla:

–Yav, diye geçirdi kafasından, şurda, yanı başında, erkek kardeşi var, sisin içinde!

İşte tam o anda bu sıcaklığa, bu kıllı, hafifçe aralık; cesetler soğuyup katılaştıktan sonra bile içinden ağır, yakıcı koku dalgaları yayılan bu kara deliğe girmek tadına doyulmaz bir zevk gibi geldi ona.

–Çok hoşuma gidiyor bacın, biliyor musun!

Roger'nin dudaklarına geniş bir gülümseme yayıldı. Aydınlık yüzünü Gil'inkine doğru çevirdi.

–Ohh!...

Ses tatlı ve boğuktu; Gil'in karnından geliyora benziyordu. Delikanlının kalkmış kamışının kökünden doğup gelen tedirgin bir iç çekişten başka bir şey değildi hatta. Gil bu seste kamışının kökünü boğazının dibiyle neredeyse duyulmaz olmuş hırıltısını anında birbirine bağlayan doğrudan, hızlı bir dizgenin varlığını seziyordu. Kitabın kahramanlarının ne düşünebilecek ne de dile getirebilecekleri bu düşüncelerin, bu gözlemlerin, zaman içinde kendi devinimlerinizden dışarı yayılacak olan bu kişilerin gözlemci olarak değil ama birer insan olarak sizin içinize yerleşmelerini sağlamasını isterdik. Giderek daha da azgınlaşıyordu Gil'in kamışı. Cebinin içinde eli onu tutuyor, karnına yapıştırıyordu. Bu nesne bir ağaç kadar büyümüş, kökleri arasında uğultulu adamotları biten, alt gövdesi yosunlu koca bir meşeye dönüşmüştü. (Sabahları uyandığında kalkmış bulduğu kamışıyla ilgili şakalar yaparken "benim kazık" derdi Gil, kimi kez.) Daha yavaş da olsa biraz daha yürüdüler.

–Hoşuna gidiyor ha, bacım?

Roger'nin gülümsemesi az kalsın sisi aydınlatacak, patlatıp binlerce yıldız biçiminde dört bir yana saçacaktı onu. Cinsel isteğin, yanında yürüyen Gil'in ağzını sulandırıp dudaklarına tükürük yığdığını duyumsamaktan mutluydu.

–Bakıyorum senin de vidaların gevşedi.

Ellerini cebinden çıkarmadan, dişleri sıkılı, oğlanın karşısına dikildi Gil, surların bir girintisine dek gerilemeye zorladı çocuğu. Karnı ve göğsüyle itti onu. Roger belli belirsiz gerileyip kendisini bedeninin tüm sertliğiyle ezen genç duvarcının gergin yüzünün önünden başını çok az geri çekerek gülümsemeyi sürdürdü.

–Söylesene, çok mu eğlendirdi seni bu?

Gil bir elini –kamışını tutmayan elini– cebinden çıkardı, Roger'nin omzuna koydu.

Yakasına o denli yakın koydu ki başparmağı çocuğun boynunun buz gibi soğuk derisine değdi. Omuzları duvara dayalı durumdaki Roger çökermişçesine kendini bırakarak biraz kaydı aşağı doğru.

–Çok mu eğlendiriyor seni, hı? Söylesene!

Gil tutkuyla, neredeyse aşıkçasına ilerliyordu. Ağzında baştan

çıkarıcıların ince, siyah bir bıyıkla süslü ağızlarının acımasızlığı ve zevke düşkünlüğün verdiği yumuşaklığı vardı. Birden öyle ciddileşti ki yüzü, Roger'nin ağız kenarları hafifçe aşağı sarktı, gülümseyişi hüzünlendi. Sırtı duvara dayalı, biraz hüzünlü gülümsemesini sürdürerek hâlâ kayıyordu Roger. Bu gülümseyişiyle denize batıyora; bir eli cebinde, tutunduğu son kazığa asılı olarak kendisiyle birlikte dibe çöken Gil'in o kocaman korkunç dalgası altına gömülüyora benziyordu.

–Oh!

Daha önce söylediğimiz o aynı boğuk ve uzaklardan gelen hırıltıyı koyuverdi Gil.

–Ah ulan, bir elime geçse var ya şu bacın! Seni tuttuğum gibi tutabilseydim onu da şöyle, ne geçirirdim ama!

Hiç karşılık vermedi Roger. Gülümsemesi yok oldu. Gözleri Gil'in, yalnızca çimento ve kireçle pudralanmış kaşları yumuşak olan gözlerine takılı kaldı.

–Gil!

Sonra düşündü:

–Gil bu. Gilbert Turko bu. Bir Polonyalı. Tersanede, duvarcılarla birlikte şantiyede çalışmaya başlayalı çok olmadı. Hemen parlayıveriyor.

Gil'in kulağının dibinde, sözcükleri sisi delen nefesiyle karıştırarak fısıldadı:

–Gil!

–Oh!... Oh!... Çok istiyorum onu biliyor musun! Nasıl kayardım be! Sen de ona benziyorsun. Aynı küçük surat var sende de.

Roger'nin boynuna iyice yaklaştırdı elini. Bu, tülün hafif kütlesi ortasında egemen olmak, daha bir dobra, sert ve kırıcı olmak isteği veriyordu Gil Turko'ya. Sisi yırtmak, ansızın ve hoyrat bir el devinimiyle, öfkeli bir bakışla paramparça etmek; bu akşam barakalara dönünce ahmakça, acımasızca aşağılanacak olan erkekliğini kanıtlamaya yetecekti belki.

–Gözlerin de aynı. Keşke sen o olsaydın be! Eee? N'oluyor? Batıyor musun?

Roger"nin "batmasını" önlemek istercesine karnı çocuğun kar-

nına iyice dayandı, oğlanı duvara yapıştırdı. Öte yandan serbest eli çocuğun sevimli başında duruyor, doğal afet Gil'in dışında, kendi gücünden emin ulu bir denizin üstünde tutmaya çalışıyordu. Biri öbürünün üstüne abanmış durumda devinimsiz kaldılar.

–Ne diyeceksin ona?

–Yapıcam bir şeyler, yarın gelsin diye.

Kendi sesini duyunca heyecanının önemini, hatta anlamını deneyimsizliğine karşın anladı Roger: Özelliğini yitirmişti sesi.

–Ya sana şu dediğim şey?

–Onu da yapmaya çalışıcam. Dönelim mi Gil?

Yeniden keyifleri yerine geldi. Denizi duydular ansızın. Bu sahnenin başından beri deniz kıyısındaydılar oysa. Bir an için, tehlikenin bu denli yakınında bulunmuş olmaktan ödü koptu ikisinin de. Gil cebinden bir sigara çıkarıp yaktı. İçini zarif ve titrek bir alevin aydınlattığı geniş, kalın ve tozlu ellerin devşirdiğini söyleyeceğimiz yüzünün güzelliğini gördü Roger.

Boğazlayacağı kız çocuğunu bir leylak dalını çeker gibi çekti kendine katil Menesclou, denir; O da (Querelle de) saçları ve –tüm o gülümsemesiyle– gözleriyle çekiyor beni kendine. Ben ölüme gidiyorum anlamına mı geliyor şimdi bu? Bu dalga dalga saçlar, bu dişler zehirli demek mi oluyor? Aşk korkulu bir mağaradır anlamına mı geliyor bu? Sonuçta "O" beni peşinden sürüklüyor demek mi bu yani? Ve "*bunun için*"?

"Querelle'de" batmak üzereyken alarm düdüklerini çaldırabilecek miyim?

(Öbür kişiler, onları sizin içinizde daha etkili olarak yeniden oluşturmak için kullandığımız lirizmden yoksunsalar da teğmen Seblon sergilediği lirizmin tek sorumlusudur.)

Çok isterdim –yanıp tutuşarak hem de– "O"'nun bu şahane giysi içinde yalnızca bir serseri olmasını! Ayaklarına kapanmayı! Tabanvaylarını öpmeyi!

"Ona" yeniden kavuşmak, "Ona" sen diyerek konuşabilmek için ayrılık ve dönüş heyecanına güvenerek, uzun bir izne çıkma numarası yaptım. Ne ki dayanamadım. Dönüyorum. "Onu" yeniden görüyor ve "Ona" neredeyse kırıcı şekilde bir buyruk veriyorum.

Ne isterse yapabilirdi rahatça. Yüzüme tükürebilir, önce "O" bana sen diyebilirdi.

–Bana sen diyorsunuz, derdim "Ona".

Suratımın ortasına patlatacağı okkalı bir yumruk bana şu obua mırıltısını duyururdu o zaman: "Şahanedir benim bayağılığım, her hakkı verir o bana."

Gemi berberine verdiği sert bir buyrukla, teğmen Seblon, erkeksi bir görünüş elde etmek için –görünüşü kurtarmaktan çok, güzel oğlanlarla eşit olarak konuşabilsin diye (öyle sanıyordu)– çok kısa kestiriyordu saçlarını. Onları kendinden uzaklaştırdığını bilmiyordu o zamanlar. Güzel yapılıydı, geniş omuzları vardı, ne var ki hep duyumsuyordu içindeki dişiliği. Bu dişilik kimi kez küçük bir baştankara yumurtası içinde, soluk mavi ya da pembe renkli bir badem şekeri büyüklüğünde oluyor, kimi kez de kabarıp taşarak tüm bedenine yayılıyor, sütle dolduruyordu onu. Bunu çok iyi bildiğinden, beyaz ve tatsız içi çocukların süt dedikleri bu özdek olan kocaman yeşil bir fındığın kırılganlığını, dayanıksızlığını buluyordu kendinde. Bu kadınsılık, sonsuz bir üzüntüyle biliyordu bunu teğmen, çarçabuk yüz çizgilerine, gözlerinin içine, parmaklarının ucuna yayılabilir, her devinimine, onu yumuşatarak damgasını vurabilirdi. Sanal bir örgü şişiyle kafasını kaşıyarak kadın işi sanal bir dokumanın ilmiklerini sayarken yakalanıvermemeye çok özen gösteriyordu. Bizim önümüzde "Tüfeğini kapmak" deyimini söylediği zaman bütün erkeklerin gözünde kendine ihanet etmiş oldu yine de. Tüfek sözcüğünü çünkü "tünek" diye ve öyle bir çekicilikle söyledi ki tüm varlığı yakışıklı bir sevgilinin gömütü başında bir mermerin üzerine tünemiş gibi göründü. Asla gülümsemezdi. Arkadaşları, öbür subaylar onu sert, biraz fazla kuralcı bulurlardı. Ancak bu katılığının altında, kimi sözcükleri söylerken elinde olmadan sesine

verdiği özel ton yüzünden, şaşırtıcı bir kibarlık bulduklarına inanıyorlardı.

Büyük ve güçlü, benimkinden büyük ve güçlü de olsa, böylesine güzel bir bedeni, *kendi* kollarımda sıkma mutluluğu!

Düş kurma. Olacak mıydı bu? "O" her akşam karaya çıkıyor. Döndüğünde, mavi yünlü kumaş pantolonunun yönetmeliğe karşın geniş olup ayaklarını örten paçaları leke doludur. Saçaklı kenarlarıyla süpürdüğü yolların tozunun gelip üstüne yapıştığı ersuyu lekesidir belki bu. Pantolonu benim görüp göreceğim en pis denizci pantolonudur. Kalkıp bunu açıklamasını isteseydim "Ondan", beresini arkaya atarak gülümseyecek:

"Bu var ya," diyecekti "O", "orta bacağımı ağzına alan heriflerin marifeti. Benimkini emerken onlar da otuzbir çekip pantolonuma akıtıyorlar. Onların atmığı bu. Başka bir şey değil."

Bundan ötürü pek gururlanmış görünecek. Görkemli bir utanmazlıkla taşıyor "O" bu lekeleri: Nişanları, madalyalarıdır bunlar.

"La Féria", savaş filolarının biraz tazelik ve albeni getirebilecek denizcilerinin pek gitmedikleri, Brest kerhanelerinin en az kibar olanı ise de en ünlüsüdür. Sömürge piyade askerleri, ticaret ya da ırmak filosu gemi adamları ile dok işçilerinin rahatlamaya gittikleri, altın sarısı ve lâl rengin egemen olduğu pek cafcaflı bir batakhanedir orası. Denizcilerin "fişek atmak" ya da "pompalamak" için gittikleri, dok işçileriyle öbürlerininse "Üflemeye geldik" dedikleri yerdir. Geceleyin "La Féria" parlak kıyaların derin hazlarını daha da çok salardı imgeleme. Karşı kaldırımdaki sislere bürünmüş, ayakta geceleyen genel işeme yerinde üç dört apaşın pusuya yattıklarından kuşkulanılırdı. Kerhanenin kimi kez yarı aralık kalan kapısından dışarıdaki karanlığa mekanik piyanodan yükselen havalar, mavi yongalar, müzik serpantinleri yayılır, gidip oradan yalnızca geçmekte olan işçilerin boyunlarına, bileklerine dolanırdı. Ancak gün ışığı bu pis, kör, kül renkli, utanç yüklü izbe yerden daha çok yararlanılmasına olanak veriyordu. Fenerini ve indirilmiş panjurlarını görür görmez, oranın bedene yapışan daracık siyah saten giysi-

lerin altındaki süt gibi kalçalardan, memelerden oluşan; denizcinin genelevler semtine girince düşlemeye başladığı göğüslerle, kristaller, aynalar, parfümler ve şampanyayla dolup taşan lüks, sıcak bir yer olduğu sanılırdı. Kapısı görenleri şaşırtırdı. Üzerinde sokağa doğru yöneltilmiş, parlak madenden –belki çelikten– sivri uçlar bulunan, demirle kaplı kalın bir levhaydı. Bu haliyle âşık bir ruhun tüm kaygılarına yanıt veren kibirli bir gizem oluşturuyordu. Dok ya da liman işçisi için aşk ayinlerine eşlik eden acımasızlığın belirgesiydi. Eğer bir nöbetçiydiyse bu kapı, dikenlerine, çivilerine takılıp orasını burasını kanatmadan yalnızca farkına varılmaz ejderhalarla göze görünmez cinlerin aşabildiği bir hazinenin kapısı olması gerekiyordu –dok işçisi olun, asker olun; bu akşam için yasak bölgelere büyü yoluyla girmiş mutlu ve tertemiz bir prens olan sizin bir sözünüzle, bir hareketinizle kendiliğinden açılmadıkça tabii–. Böylesine sıkı korunmak için hazinenin dünyanın geri kalan bölümüne dokuncalı olması gerekiyordu kuşkusuz, ya da kolayca bozulabilir nitelikte olduğundan korunması bakireleri korumak için uygulanan yollara başvurmayı zorunlu kılıyordu demek. Kendisine yönelmiş sivri uçları görünce gülümseyebilir ve dalgasını geçebilirdi dok işçisi, bir an için –bir sözcük, kendine özgü bir nitelik ya da bir devinimin büyüsü, güzelliği sayesinde– kaygılı bir erdenliği, tertemizliği zorlayan kişi olmaktan bir an bile geri durmayacaktı elbette. Eşiği aşar aşmaz tam anlamıyla daha dikleşme olmasa bile, külotunun içinde varlığını duyumsardı cinsel organının. Belki hâlâ gevşektir, ama tepesinden başlayıp kalça kasını oynatacak denli köküne doğru yayılan bir kasılmayla duyumsatırdı ona kendini. Hâlâ ölgün duran organın içinde, dok işçisi, ufacık ama kaskatı, sertlik "kavramı" gibi bir şeyin varlığını duyumsardı. Bununla birlikte çivilerin görülmesinden müşterinin arkasından sürgülenen kapı gürültüsüne dek uzanan bu an pek törenseldi. Madam Lysiane için bu kapının başka erdemleri de vardı. Sıkı sıkı kapanınca, gönlü çektiğinde çenetlerini açabilen, aynı zamanda kapatabilen bir istiridyenin sedefleri arasında bir okyanus incisi yapıyordu patroniçeyi. İncinin tatlılığı ve buğulu parlaklığı vardı Madam Lysiane' da; ancak bu parıltı sütümsü ten renginden çok, bedeninde birikmiş, iç erinç-

le aydınlanan bir dingin mutluluk çökeltisinden kaynaklanıyordu. Hatları yuvarlak, kibar ve dolu doluydu. Etkisini yavaş yavaş gösteren binlerce yıllık bir işçilik, sayısız katkılar ve haddi hesabı bilinmeyen kazançlar, sabırlı bir tutumluluk gerekmişti bu dolgunluğa ulaşmak için. Görkemin, şatafatın ta kendisi olduğundan emindi Madam Lysiane. Kapı onu güvence altına alıyordu. Sivri uçları yırtıcı, kıyıcı nöbetçilerdi, havaya karşı bile. Dükkânın patroniçesi böylece, çok yavaş bir biçimde, imgesi sık sık gözünün önüne gelen bir derebeyi şatosunda yaşıyordu. Mutluydu. Ona yalnızca dış dünyanın en süzülmüşü, en imbikten geçmişi ulaşabiliyor, onu tadına doyum olmaz bir yağla yağlayıp semirtiyordu. Soylu, kurumlu, görkemliydi. Güneş ve yıldızlardan, oyunlar ve düşlerden korunmuş –ama kendi güneşi ve yıldızları, kendi oyun ve düşleriyle beslenmiş– olarak, ayağındaki XV. Louis modası arkalıksız, yüksek topuklu terlikler üzerinde dimdik, kızlar arasında, onlara sürtünmeden ağır ağır dolaşıyor, merdivenlerden çıkıyor, yaldızlı deriyle kaplı koridorlardan geçiyor; betimlemeye çalışacağımız,ayna ve ışıkları göz alan, kapitone, cam vazolar içinde yapma kumaş çiçekler ve aşk sahneleri sergileyen gravürlerle süslü şaşırtıcı odalara, salonlara girip çıkıyordu. Zamanın üzerinde ince ince çalıştığı bu kadın güzeldi. Robert altı aydan beri sevgilisiydi onun.

–Parayı peşin mi vereceksin?

–Evet dedik ya sana.

Mario'nun bakışıyla buz kesmişti Querelle. Mario'nun bu bakış ve tutumu kayıtsız olmaktan öte bir şeydi: İkisi de dondurucuydu. Onu görmezden geliyormuş görünebilmek için dosdoğru kerhanenin patronuna, hem de ısrarla adamın gözlerinin içine bakıyordu Querelle. Devinimsizliğinden kendi de rahatsızdı. Yürüyecekmiş gibi yapınca azıcık güven geldi kendisine; biraz esneklik hafifçe oynattı bedenini, aynı anda şöyle düşünüyordu: "Alt tarafı bir deniz eriyim ben. Aylığım var topu topu. Bir şekilde yolumu bulmam

lazım. Utanılacak bir şey değil. Bende cennet tozu var diyorum, o kadar. Beni yargılamak ona düşmemiş. Polis bile çıksa, vız gelir, tırıs gider!" Kendi kişiliğiyle hiç değil de önerdiği malla biraz olsun ilgilendirdiği patronun dingin kayıtsızlığını aşamayacağını duyumsuyordu. Bu üç kişinin devinimsizlikleri ve neredeyse mutlak sessizlikleri her birini bunaltıyordu. Querelle, aşağı yukarı şöyle düşündü yine: "Bob'un kardeşiyim de demedik herife. Yok, veremez beni polise." Bir yandan da patronun olağanüstü gücüyle aynasızın güzelliğini takdir ediyordu. O zamana dek hiç böylesine bir erkeksi çekişme yaşamamıştı, şu iki adam karşısında yaşadığı bu rekabete şaşmıyorsa da –bu heyecanı bizim adını koyduğumuz şey olarak bilmediğinden– erkeklerin ilgisizliğinden dolayı ilk kez üzüntü duyuyordu. Şöyle dedi yine:

–İspiyon ayakları yok ya, ha?

Niyeti lafa karışmadan kendisine bakan şu herife güvenmediğini belli etmekti, ancak aşırı güvensizlik sergilemeyi de göze alamadı. Gözleriyle patrona Mario'yu göstermeye cesaret edemedi.

–Benim yanımda tasan olmasın. Paranı alıcaksın diyorum. Getir beş kilo kokaini, götür mangırı. Anladın mı? Haydi, koçum.

Çok yavaş, neredeyse belirsiz bir baş devinimiyle, Mario'nun dirseklerini dayadığı tezgâhı gösterdi dükkânın sahibi.

–Bu Mario. Takma kafana, bizdendir.

Yüzünün tek bir kası bile kımıldamaksızın elini uzattı Mario. Sertti, sağlamdı eli; parmaklardaki üç altın yüzükle süslü olmaktan çok, silahlıydı. Querelle'in boyu Mario'nunkinden birkaç santim kısaydı. Gözüne birden büyük bir erkeklik gücü simgesi gibi görünen o görkemli yüzükleri gördüğü an duyumsadı bunu. Herifçioğlunun hüküm sürdüğü alanın dünyasal bir yer olduğuna kuşku yoktu. Çabucak, biraz da hüzünle, bu erkekle eşit olması için gereken şeye ancak onun koyda demirli duran avizoda, ön bölümde sahip olduğunu düşündü Querelle. Bu düşünce yatıştırdı biraz onu. Ancak polis böylesine yakışıklı, bu denli varsıl olsun, olası mıydı? Üstelik de yasa dışı birinin (kerhanenin patronunu böyle düşünmek istiyordu çünkü) gücüne getirip kendi güzelliğini eklesin, olacak şey miydi? "Serçe be! Serçeymiş herif!" diye düşündü. Ancak yavaş ya-

vaş Querelle'de bezeklerini geliştirmekte olan böyle bir düşünce onu yatıştırmıyordu, küçümsemesi de yerini hayranlığa bırakıyordu.

–Selam.

Mario'nun sesi gür, elleri gibi kalındı –ancak hiçbir parıltısı yoktu. Düzlemesine gelip Querelle'in yüzüne konuyordu. İşlenmemiş, nasırlı; kesekleri, kürek dolusu toprağı altüst edebilecek nitelikte bir sesti bu. Birkaç gün sonra, sesinden söz ederken polise şöyle diyecek Querelle: "Şu senin borazanı suratıma her üfleyişinde var ya..." Dişlerini göstererek gülümsedi Querelle ve elini uzattı, bir şey demedi ama. Yalnız patrona şunu söyledi:

–Benim birader gelmiycek mi, ha?

–Bilmem, görmedim. Nerde olduğunu bilmiyorum.

Bir densizlik eder de patronun keyfini kaçırır korkusuyla, üstelemedi Querelle. Genelevin büyük salonu boş ve sakindi. Bu fısıltı halinde gizli konuşmayı ciddiyetle, dikkatle kayda geçiriyora benziyordu. Saat üçte hanımefendiler yemekhanede yemek yiyorlardı. Kimsecikler yoktu. Birinci katta, odasında, Madam Lysiane saç tuvaletini yapıyordu. Tek bir ışık yanıktı. Yansıtacakları hiç kimse ve hemen hiçbir şey olmadığından aynalar boş, tertemiz, şaşılacak denli gerçekdışılığa yakındılar. Patron kadehini tokuşturup bir dikişte bitirdi. Çok babayiğitti. Hiçbir zaman yakışıklı olmadıysa da cildindeki kara noktalara, boynundaki incecik siyah çizgilere ve suçiçeği izlerine karşın gençliğinde güzel bir erkekti besbelli. Amerikan biçimi kesilmiş ince bıyığı bir 1918 anısıydı kuşkusuz. O tarihte Coniler, kaçakçılık ve karılar sayesinde yükü tutmuş ve "La Féria"yı satın alabilmişti demek. Uzun kayık gezintileri, oltayla balık avı partileri cildini karartmış, yüzünü bronzlaştırmıştı. Hatları sert, burun kemiği sağlam, gözleri küçük ve fıldır fıldır, kafası dazlaktı.

–Saat kaç gibi gelirsin?

–Her şeyi ayarlamam gerek. Paketi dışarı çıkarmam gerek. Ama o yönden rahatım. Numaram hazır.

Biraz kuşkucu, beyaz şarap kadehi elinde, Querelle' e baktı patron.

–Öyle mi? En ufak yamuk yok ama, mandepsiye basmak istemem çünkü ben.

Mario heykel gibi devinimsizdi, hatta orada değildi sanki. Tezgâhın önünde ayaktaydı ve arkasındaki ayna sırtını yansıtıyordu. Tek söz söylemeden, ona ilginç bir duruş veren dirsek dayanağından ayrıldı, geldi patronun yanındaki aynaya sırtını dayadı: Kendi kendine yaslanıyormuş gibi göründü o zaman. İki adamın karşısında birden bir rahatsızlık, katillerin bildikleri türden bir çeşit mide bulantısı duyumsadı Querelle. Mario'nun dinginliği ve güzelliği keyfini kaçırıyordu. İkisi de çok uzundular. Genelevin patronu –Norbert– çok güçlüydü. Mario da öyle. Birinin beden çizgileri öbürüne gidiyor, dehşetli bir karışıklık bu iki kas yığınını, iki suratı birbirinde eritiyordu. Patronun bir ispiyoncu olmaması, Mario'nun da yalnızca bir polis olması olanaksızdı demek ki. İçinde bir yerlerde, tam olarak kendisi olan şeyin zangırdayıp titreştiğini, bir kusmuk bulamacı içinde yok olup gitmek üzere olduğunu duyumsadı. Durmadan iki katına çıkan ve yine ikiye bölünen, Mario'nun güzelliğinin taçlandırdığı ama Norbert'in dazlak başıyla kalın erkek ensesinin yönettiği, –dev bir çamı bütünüyle görmek istercesine başını kaldırarak– çok yüksek gördüğü bu sinir ve etten oluşan güç karşısında Querelle, dili damağı kurumuş ağzını hafif aralık tutuyordu.

–Yok, yok. Tek başıma hallederim ben.

Çok yalın, kahverengi bir kruvaze takım giymişti Mario. Kırmızı da bir kravatı vardı. Querelle ve Nono (Norbert) ile aynı beyaz şarabı içiyor, ancak konuşmayla ilgileniyor gibi görünmüyordu. Gerçek bir aynasızdı. Uyluklarda ve gövdenin üst bölümünde, devinimlerinin yalınlığında, tam bir gücün size verdiği üstünlüğü tanıyordu Querelle: Tartışılmaz bir ahlâksal yetkeye, yetkin bir toplumsal örgüte, bir tabanca ve onu kullanma hakkına bağlıydı bu tam güç. Mario efendiydi. Elini bir kez daha uzattı Querelle ve gocuğunun yakasını kaldırarak dipteki kapıya yöneldi: Arka avlunun küçük kapısından çıkıp gitmesi daha uygundu elbet.

–Eyvallah.

Mario'nun sesi, önceden de söyledik bunu, gür ve tekdüzeydi. Onu işittiği zaman tuhaf bir biçimde biraz rahatlık yaşamıştı Querelle. Kapıdan çıkar çıkmaz üstünde, çevresinde, giysilerini ve

bunların denizcilere özgü niteliklerini duyumsamaya çalıştı: Önce gocuğunun boynunu bir zırh gibi koruduğunu duyumsadığı sert yakasını örneğin. Yakası ona kalın bir ense-boğaz bütünü sağlıyor, ancak o bunun içinde yine de sağlam ve kendini beğenmiş boynunun inceliğini duyumsuyor ve ense kökünde o çok güzel çukuru, o kusursuz zayıflık noktasını tanıyordu. Kendi üzerlerinde hafifçe bükülerek pantolonun kumaşına dokundu dizleri. Gerçek bir denizcinin, kesinlikle "Ben denizciyim" diyen birinin yürümesi gerektiği gibi yürüdü sonunda Querelle. Omuzlarını, aşırılığa kaçmadan, sağdan sola doğru salladı. Gocuğunu biraz yukarı kaldırıp ellerini karnın üstünde açılmış ceplere sokmak esti aklına, ancak parmağıyla dokunup beresini geri itmeyi yeğledi. Başlık neredeyse enseye dek indi ve kenarları, kalkık yakanın kenarlarına değdi. Bütünüyle denizci olmanın belli kesinliği güven verdi biraz ona, yatıştırdı onu. Üzgün ve kötü hissetti kendini. Her zamanki gülümsemesi yoktu dudaklarında. Sis burnunun kanatlarını ıslatıyor, gözkapaklarını ve çenesini üşütüyordu. Sisin gevşek dokusunu kurşundan bedeniyle delerek, burnunun doğrultusunda dosdoğru yürüyordu. "La Féria"dan uzaklaştıkça, şimdi dostça korunası altında bulunduğunu sandığı Polis'in tüm gücüyle, Polis kavramına Nono'nun kas gücüyle Mario'nun güzelliğini vererek iyice güçlendiriyordu benliğini. Bir polis memuruyla ilk ilişkisiydi bu çünkü. Bir aynasız görmüştü işte sonunda. Yaklaşmıştı ona. Eline dokunmuştu. Az önce bir antlaşma yapmıştı, ancak ne biri aldanmıştı bunda ne öbürü. Kerhanede kardeşini bulamamıştı ama onun yerine bu iki gerçek devi, bu iki kozu bulmuştu. Kerhaneden uzaklaştıkça Polis'in tüm gücüyle böyle güçlenirken bir denizci olmayı da –tersine– elden bırakmıyordu yine. Yetkinliğine, olgunluğunun doruğuna ulaşmak üzere olduğunu belli belirsiz sezinliyordu Querelle: Masalsı saygınlığı kendisini saran hayranlık verici giysisinin altında basit bir katil değildi artık o, baştan çıkarıcıydı da. Çok uzun adımlarla Siyam Sokağı'ndan aşağı indi. Sis soğuktu. Mario ve Nono, Querelle'de bir boyun eğme ve kendini beğenmişlik oluşturmak üzere, gittikçe birbirlerine karışıyorlardı. Polis memuruna adamakıllı karşı koyuyordu çünkü içindeki denizci: Demek ki Querelle bir yan-

dan donanmanın tüm gücüyle de berkitiyordu kendini. Çabuk, kendinden emin, yere sağlam basan adımlarla yürüyor, her an yakalayıp yine peşi sıra gidercesine kendi biçiminin ardından koşuyora benziyordu. Bedeni toplar, çelik gemi gövdeleri, torpiller, çevik ve ağır, savaşçı ve ne istediğini bilen denizcilerle donanıyordu. Zeki ve dik başlı maden kütlesi, denizler talancısı dev destroyer "le Querelle" oluyordu Querelle.

–Görmüyo musun beni, götveren!

Bir siren Baltık Denizi'ni yırtar gibi sisi yırttı sesi.

–Asıl siz önünüze bakın....

Querelle'in soğukkanlılıkla attığı omuzla sarsılıp yana savrulan kibar genç adam, birden sövgünün ayrımına vardı.

–Biraz nazik olsana! Ya da gözlerini yak; dedi.

"Gözünü aç" demek istiyordu, oysa deyim Querelle için: "Yolu aydınlat, feneri yak" anlamına geliyordu. Yüz seksen derece çark etti.

–Farları mı?

Sesi boğuk, kararlı, dövüşe hazırdı. Cephane taşıdığını anladı. Kendini tanıyamıyordu artık. İki adamın birleştirilmiş niteliklerinin yarattığı o masal kişisine değil de Mario ve Norbert'e seslendiğini umuyor, ama gerçekte bu kişiliğin koruması altına sığınıyordu. Bununla birlikte kendine bile itiraf etmedi bunu ve yaşamında ilk kez Deniz Kuvvetleri'nden medet umdu:

–Bak koçum, hır çıkarmaya bahane aramıyosun değil mi? Bi denizci korkmadığını öğretecektir sana. Hiçbir zaman korkmadığını, anladın mı?

–Hır çıkarmak istediğim filan yok benim, geçiyordum...

Querelle adama baktı. Üniformasının güvenliği içindeydi kendisi. Yumruklarını hafifçe sıktı, birden türn kaslarının, tüm sinirlerinin savaş görev yerlerine koşuştuklarını duyumsadı. Güçlüydü ve sıçramaya hazırdı. Baldırları ve kolları titriyordu. Bedeni –yırtıklığıyla sindirdiği şu genç adamla değil– bir hasımla, ama genelevin salonunda kendine boyun eğdirmiş olan güçle boy ölçüşeceği bir kavga için donanmıştı. Aynı anda bir prenses için ejderhalara karşı dövüşüldüğü gibi Mario *için* ve Norbert *için* dövüşmek istediğini

bilmiyordu Querelle. Bu kavga bir sınamaydı.

–Donanma'dan birine mariz atılamayacağını bilmiyor musun sen, ha?

Böyle bir kanıtın desteğine de hiç baş vurmamıştı Querelle yaşamında. Denizci oldukları için kasım kasım kasılan, dayanışma ruhuyla coşan denizciler güldürürdü onu. Herkesin önünde babalanıp sonunda Calvi'de zindana düşen azılılar denli gülünç görünürdü bunlar onun gözüne. "Ben 'le Vengeur'ün gemicisiyim," dememişti asla Querelle. "Ben ki bir Fransız Donanması denizcisiyim..." bile dememişti hatta, ama şimdi bunu yapmış olmaktan hiçbir utanç duymadığı gibi tersine, büyük bir destek alıyordu bundan.

–Haydi, yürrü.

Bu iki sözcüğü, yüzüne daha aşağılayıcı bir görünüm vermek için ağzının kenarını genç adama doğru büzerek söyledi ve büzük ağızlı suratını olduğu gibi dondurarak, elleri ceplerinde, genç adamın çekip gitmesini bekledi. Bunun üzerine, güçlü, biraz daha ciddi olarak Siyam Sokağı'ndan aşağı doğru inmeyi sürdürdü. Gemiye çıkınca Robin Hood'luk yapma vaktinin geldiğini gördü. İskele bölümünde görevli bir erin başındaki berenin yalnızca kendine özgü sandığı bir biçimde konmuş olduğunu görünce ani ve dehşetli bir öfkeye kapıldı. Başlığın böyle bir yerinden kırılmış, saç lülesinin şeridi bir alev gibi yalayacak biçimde kaldırılmış olduğunu da anlayınca; sözü uzatmayalım, şimdilerde çoban katili Vacher'nin beyaz kürkten başlığı denli söylencesel olan bereyi ayrımsayınca, kendi buluşunun çalınmış olduğunu ileri sürdü içinden. Querelle yaklaştı ve acımasız bakışlarını erin gözlerinin içine dikti, sert bir ses tonuyla:

–Başka türlü tak başlığını, dedi.

Anlamadı er. Biraz şaşkın, azıcık ürkmüş durumda, kımıldamadan Querelle'e baktı.

Querelle bereyi eliyle bir vuruşta güverteye düşürdü, onu almak üzere eğilmesine fırsat bırakmadan, öç alıcı bir tavırla, arka arkaya bir dizi yumruk patlattı suratına erin.

Lüksü severdi Querelle. Bildik saygınlıklara duyarlı olduğunu sanmak, önce Fransız sonra denizci olmasından ulusal övünç ve as-

keri övünçle böbürlenen bir erkek gibi azıcık övündüğünü düşünmek kolay olurdu. Bununla birlikte gençliğinden bir iki olay anımsatacağız. Bu olayların kahramanımızın tüm duyuş ve düşünüşüne yön vereceğini söylemek için değil ama, yalnızca sıradan bir seçimden kaynaklanmayan bir tutumu usa yatkın kılmak amacıyla yapacağız bunu. Onun belirgin özelliği olan yürüyüşünü inceleyelim önce. On beş yaşına doğru Querelle, iyice ölçülüp biçilmiş davranışlar dünyasına, serseriler dünyasına adım attı. Omuzlarını çalımla sağa sola devirmek, ellerini sürekli ceplerinde tutmak, pantolonunun çok dar paçalarını sallamakla başladı. Çok geçmeden daha kısa adımlarla, bacak kasları sıkılı, uylukları birbirine sürtünerek, ama kollarını, çok güçlü pazı ve sırt kasları onları kendiliklerinden itiyormuş gibi, bedeninden ayrı tutarak yürüdü. İlk cinayetinden pek kısa bir süre sonradır ancak, ayrıksı bir yürüyüşü yerli yerine oturtması: Yavaş, kaskatı gerilmiş kolların ucundaki sıkılı yumruklar pantolon yırtmacının önünde, ama onları pantolona değdirmeden yürümesi. Bir de bacaklar ayrık.

Onu bir daha yok edilemeyecek biçimde belirleyen, Querelle'in geri kalan denizcilerle karıştırılmasını önleyen bir tutum aranması, dehşetli bir züppelikten ileri geliyor. Çocukken, yalnız başına kendi kendiyle yaptığı yarışlarla, her defasında daha yükseğe ve daha uzağa işemeye çalışarak eğlenirdi. Bir gece, Cadix' de, genelevden çıktıktan sonra, kendisi gibi hafifçe kafayı bulmuş Vic ile birlikte hapishanenin pencereleri önünde işerken buluyoruz onu. Her biri öbürünün pantolon yırtmacını açmış, birbirlerinin kamışını sımsıkı tutar durumda. Querelle'in bu yanı anlamlıydı. Uyumlu ve kesin sonuca götüren bir söylemle bizim için dengini buluyor yani. Coşkulu. Yanaklarını hafifçe içeri çekerek, azıcık çukurlaştırarak gülümser Querelle. Hüzünlü bir gülümseme. Anlaşılmaz, hatta görenden çok gerçekleştiren kişiye sesleniyora benzer bir gülümseme bile diyebiliriz. Kimi kez bu gülümsemenin görüntüsünü içinde düşünmekle teğmen Seblon'un duyabileceği üzüntü, bir kilise korosundaki genç köylüler arasında en erkeksi olanını, kalın ayakları, sağlam kalçaları ve boynuyla, ayakta, bir erkek sesiyle Meryem Ana'ya ilahiler okuyanını görmenin hüznüyle karşılaştırılabilir. Ar

kadaşlarını şaşırtırdı Querelle. Endişelendirirdi onları. Önce gücüyle, sonra da pek sıradan bir davranışın ayrıksılığıyla. Cibinliğin içinde uyuyan ve tülün dışarıda tuttuğu sivrisineğin; bu görülmez ancak aşılmaz direncin çileden çıkardığı hayvanın hıçkırıklı vızıltılarını tülün gerisinde duyan kimsenin hafif iç sıkıntısıyla görürlerdi onun kendilerine yaklaştığını. "... yüzünün değişen görünümleri vardı: Yırtıcıyken tatlı ve çoğunlukla alaycı olurdu, yürüyüşü bir denizcininki gibiydi ve ayaktayken bacaklarını ayrık tutardı. Bu cani çok yolculuk yaptı..." diye okurken biliyoruz ki 30 Nisan 1884'te başı kesilen Campi'nin bu portresi idamından sonra çizilmiştir. Bununla birlikte, yorumladığına göre, doğrudur. Aynı şekilde, Querelle için şöyle diyebilir arkadaşları: "Tuhaf herifin tekidir", hemen her gün kendisinin şaşırtıcı ve rezilce bir görüntüsünü sergiler çünkü onlara. Arkadaşlarının ortasında bir aksaklığın sert ve katı parlaklığıyla belirirdi. Bizim Deniz Kuvvetleri'mize bağlı denizcinin, kendisini silaha bağlayan soyluluğa borçlu olduğu bir saflığı vardır. Kaçakçılığa, herhangi bir yolsuzluğa kalkışmak istese ne halt edeceğini bilemez. Ağır ağır, tembel tembel, içinde işini yaptığı can sıkıntısı yüzünden bize sofuca görünen bir görevi yerine getirir. Querelle pusudaydı. Serseri hallerini özlemiyordu –hiç terk etmiyordu ki serseriliği– tersine, Fransız bayrağının koruması altında, tehlikeli marifetlerini sürdürüyordu. Tüm gençliği boyunca dok işçileri ve ticaret filosu gemicileriyle düşüp kalkmıştı. Onların kuralları içinde keyfi yerindeydi.

Yüzü ıslak, ama alev alev yanarak, belli bir şey düşünmeden yürüdü Querelle. Belli belirsiz bir rahatsızlık duyuyordu, Mario ve Nono'nun gözünde yaptıklarının hiçbir değeri yokmuş gibi anlaşılmaz ve çok hafif bir düşünce kurcalıyordu kafasını. Onlarsa (ikisi birden) en yüce değerdiler. Recouvrance Köprüsü'ne gelince, yükleme rıhtımına giden merdivenlerden aşağı indi. İşte tam o anda, gümrüğün önünden geçerken düşündü on kilo afyonu çok ucuza bıraktığını. Ne ki "çevrede dost edinmek"ti asıl önemlisi. Karadaki subay ve erleri koyda demirli "le Vengeur"e götürecek motorlu teknenin gelişini orada beklemek üzere bindirme iskelesine dek yürü-

dü. Saatine baktı: Dörde on var. Motor on dakika sonra orada olacaktı. Isınmak için gidip gelmeye başladı Querelle, ama özellikle utancı onu kıpırdanmaya zorladığındandı bu. Liman ve deniz boyunca uzanan yolun üstüne doğru çıkıntı yapan destek duvarının ayağı dibinde buldu birden kendini; köprü de oradan başlıyordu. Sis duvarın tepesini görmesini engelliyordu Querelle'in, ancak eğimine, toprakla yaptığı açıya, taşların iriliği ve niteliğine, bir bakışta algıladığı tüm bu ayrıntılara bakarak onun çok yüksek olduğunu anladı Querelle. Kerhanede, iki adamın önünde yaşadığı bulantının aynısı, ancak daha hafifi midesini ve boğazını yokladı biraz. Bununla birlikte, görünürdeki, biraz da kaba fizik gücü, bir varlık için nazik, dayanıksız dedirten şu zayıflıklardan birinin acımasına kalmışsa eğer, Querelle bu dayanıksızlığın bilincine varmayı asla göze alamazdı; duvara dayanmazdı örneğin, ama üzüntü verici bir yutulma izlenimi kendi bütünlüğü içine oturuşmasını sağladı biraz. Duvardan uzaklaştı ve ona sırtını döndü. Sisler içinde saklı deniz, önündeydi.

–Tuhaf bir herif, diye düşündü, kaşlarını kaldırarak.

Kıpırdamadan, bacakları ayrık durumda, düşündü. Yere çevrili bakışları, rıhtımın, ayaklarının altında yapışkan ve siyah taşlarına ulaşabilmek için sisin külrengi özünü delip geçiyordu. Yavaş yavaş, ama yöntemsiz, Mario'nun çeşitli özelliklerini inceliyordu. Elleri. Başparmağın ucundan işaretparmağının ucuna giden kavis –gözlerini dikip uzun süre bakmıştı oraya. Kırışıkların kalınlığı. Omuzlarının genişliği. İlgisizliği. Sarı saçları. Mavi gözleri. Norbert'in bıyığı. Parlak ve yuvarlak kafatası. Başparmaklarından birinin tırnağı simsiyah, lakayla cilalanmış gibi güzel bir siyah renkte olan Mario yine. Siyah çiçek yoktur, ama ezilmiş başparmağının ucundaki bu tırnak siyah bir çiçeği düşündürüyor insana.

–Ne yapıyorsunuz burada?

Çevikçe, önünde dikili duran belirsiz biçime selam çaktı Querelle. Işıklı ve sıcak, gerçek, altın yaldızlı bir yerden gelmenin verdiği güvenle sisi delip geçen ciddi sese selam verdi özellikle.

–Deniz Bölge Komutanlığı'nda görevdeyim, teğmenim.

Subay yaklaştı.

–Karada mısınız?

Esas duruşu bozmadı Querelle, ancak altın saatin takılı bulunduğu bileğini yeniyle saklamaya çalıştı.

–Bir sonraki motorla dönersiniz. Size gereksinmem var, bir emir götürmek üzere levazım amirliğine gideceksiniz.

Teğmen Seblon bir zarfın üzerine birkaç sözcük çiziktirip denizciye uzattı. Ayrıca çok soğuk bir sesle bir iki sıradan talimat verdi. Querelle dinliyordu onu. Gülümsemesi titreyip duran dudağını yukarı kıvırıyordu zaman zaman. Subayın çok çabuk dönmesinden dolayı hem tedirgindi hem de bu dönüşe seviniyordu, emir eri olduğu deniz teğmenine orada, içine düştüğü yılgıdan çıktığı sırada rastlamış olmasına seviniyordu özellikle.

–Haydi.

Teğmenin sesinin pişmanlıkla, sıkı bir ağzın doğal olarak sesine vermesi gereken soğukluk ve serinkanlı belirginlik olmaksızın buyurduğu tek sözcüktür bu. Hafifçe gülümsedi Querelle. Selam verdi ve gümrük binasına doğru yöneldi, sonra yola çıkan merdiveni tırmandı. Teğmenin onu tanımadan önceki davranışı, kendini sarıp sakladığını sandığı saydamsız zarfı yırtarak onu derinden yaraladı. Bu davranış, birkaç dakikada örüverdiği o düşler kozasını da delip geçiyordu. Querelle yırtık kozadan şu şaşırtıcı ipliği çekiyordu: İnsanlar ve nesneler dünyasında yürüttüğü kendi gözle görülür serüvenini, veremlinin tükürükle karışık kan tadının ağzına geldiğini duyumsaması gibi epeydir kuşkulandığı dramı. Bununla birlikte çabucak toparladı kendini Querelle. Yüksek rütbeli subayların hiçbir bakış hakları olmaması gereken bu alanın bütünlüğünün korunması için öncelikle gerekiyordu bu. En ufacık senli benlilik girişimine bile pek ender karşılık veriyordu Querelle. Emir eriyle arasında azıcık yakınlık kurmak için hiçbir şey yapmadı –öyle, hatta tam tersi sanırdı– teğmen Seblon. Oysa Querelle'i güldürerek mahremiyetine girmesine kapı aralayan, subayın donandığı bu aşırı savunma mekanizmalarıdır. Buna karşılık bu sakar yakınlaşma rahatsız ediyordu Querelle'i. Az önce gülümsemişti, çünkü teğmenin sesi rahatlatıyordu biraz onu. Daha doğrusu, tehlikenin varlığı eski Querelle'i dudaklarında ortaya çıkartıyor. Kabinin bir çekmecesinden

bir altın saat aşırdıysa eğer, teğmenin uzun süreli bir izne çıktığını sanmasındandı bu.

–İzinden döndüğünde çoktan unutmuş olur. Saati yitirdiğini sanır, diye düşünmüştü.

Merdivende yukarı çıkarken korkuluğun demirine süründü Querelle'in eli. Kerhanedeki o iki adamın, Mario ile Norbert'in görüntüleri yine gözünün önüne geldi birden. Bir muhbir ve bir aynasız! Hemen ihbar etmeselerdi onu, durum daha da korkunç olurdu. Belki de onları ikili oynamaya zorluyordu polis. İki herifin görüntüleri şişti. Koskocaman olup Querelle'i yutayazdı. Ya gümrük? Gümrükçüleri atlatmak olanaksızdır. Az önceki aynı bulantı yine altüst etti organlarını Querelle'in. Bitmek tükenmek bilmez bir hıçkırık biçiminde doruğa çıktı. Derken yavaş yavaş geri geldi dinginliği, olayı çözer çözmez de tüm bedenine yerleşti. Kurtulmuştu. Hani tutmasa kendini oracıkta, merdivenin en üst basamağında, yolun kıyısına oturuverecekti, böylesine bir buluşun üzerine dinlenmek üzere uyurdu bile. O andan başlayarak kesin söylemlerle düşünmek zorunda bıraktı kendini:

"Tamam. Buldum işte. Bana gereken, bir herif (çoktan seçmişti bile Vic'i), duvarın tepesinden aşağıya ip sarkıtacak bir herif. Motordan iner, yükleme rıhtımında kalırım. Sis oldukça yoğun. Gümrüğün önünden geçerek hemen çıkacak yerde, gider duvarın dibinde dururum. Yukarıda, yolun üstündeki bir tip ipi sarkıtır. On, on iki metre lazım. Kenevir halat olacak. Paketi bağlarım ucuna. Sis saklar beni. Adamım çeker. Malı yukarı alır. Ben de rahatça geçerim aynasızların önünden."

Büyük bir erinç dolmuştu içine. Bu duyguyu tanıyordu, çocukken La Rochelle limanını kapayan iki koca kuleden birinin dibinde bu aynı ayrıksı heyecanı yaşamıştı önceden. Güçlülük ve güçsüzlüğü aynı anda içeren bir duygudur bu. Bunca yüksek bir kulenin erkeklik simgesi olduğunu bilmenin gururu da var öncelikle. Öyle ki, duvarın dibinde işemek için bacaklarını ayırdığında sanki kendi cinsel organıymış gibi gelirdi ona kule. Kimi akşamlar, sinemadan çıkınca, iki üç arkadaşıyla kule duvarına işerlerken şöyle şakalar yapardı:

"İşte tam bu lazım Georgette'e!"

"Şunun gibi bir tane olacaktı donumda, la Rochelle'in tüm orospularını sıraya dizerdim alimallah!"

"–Babatorik diyorsun, ha! La Rochelle babatoriği!"

Ama gündüz ya da akşam, yalnızken daha büyük olurdu heyecanı. Pantolon yırtmacını açar ya da iliklerken bu dev cinsel organın özünü –gerçek ruhunu– bin bir haz ve özenle oraya kapadıklarından emindi parmakları. Hangi erkeğin bu mutluluk dolu benzersiz gücü karşısında rahat bir alçakgönüllülük duygusunu yaşarken, bir yandan da kendi erkekliğinin kaynağını bu taş cinsel organdan aldığını tartışmasız biliyordu. Afyonu iki görkemli bedenden oluşmuş o ayrıksı deve özenle götürebileceğini anlamıştı Querelle.

"Evet, bir herif lazım bana. İşi kıvırırsam ancak onun sayesinde olur bu."

Querelle bu serüvenin başarılabilme koşulunun tümüyle bir denizciye bağlı olduğunu belli belirsiz sezinliyor, daha da bulanık olarak, bu çok uzak, tatlı, çok az anlaşılabilir düşüncenin kendisinde uyandırdığı rahatlamaya bakarak, işe bulaştıracağı Vic'e bağlı bulunduğunu düşünüyordu. Onun sayesinde ulaşabilecekti Mario ve Norbert'e.

Patron sözünün eri birine benziyordu. Bir kaldırım kargasına göre fazla yakışıklıydı öbürü. Aşırı gösterişli bir sürü yüzüğü vardı.

"Ya ben? Ya benim mücevherlerim? Bir görse herifler onları!"

Önce avizodaki yemek ve oturma salonunda saklı mücevherleri düşündü Querelle, sonra ağır ve dolgun taşaklarını, her akşam okşadığı, tüm uykusu boyunca avuçlarının içinde tuttuğu taşaklarını düşündü. Çaldığı saat geldi usuna. Gülümsedi: Eski Querelle'di bu; suyun yüzüne yükselen, açılıp serpilen, taç yaprakların o canım iç yüzeyini sergileyen Querelle.

İşçiler gidip barakanın ortasına, iki sıra yatağın arasına konmuş, üzerinde dumanı tüten altı tas çorba bulunan ak tahtadan masanın çevresine oturdular. Gil, dizlerine yapışmış dişi kedinin tüylerinden yavaşça çektiği elini, sonra yine götürdü eski yerine koydu. Utancının birazı hayvana geçiyor, kedi de bunu içinde biriktiriyordu. Bir

sülüğün yarayı rahatlatması gibi rahatlatıyordu böylece Gil'i. Geri dönerken yolda kendisiyle alay ettiğinde Théo'yla dövüşmek istememişti Gil. Şöyle yanıt verirken birden alttan alan ses tonundan anlaşılmıştı bu: "Söylenmiycek sözler vardır." Yanıtları genelde soğuk ve kısa olan, hatta acımasızlığa varan Gil, sesinin alçaldığını, bir gölge gibi Théo'nun ayaklarına dek uzadığını duyumsayınca çok daha iyi ayrımsamıştı utancını. Özsaygısını yatıştırmak için dangalak biriyle kavga edilmeyeceğini söylüyordu içinden, ama sesinin doğal yumuşaklığı bal gibi alttan aldığını anımsatıyordu kendisine. Arkadaşlar mı? Var mı onlara bir giren çıkan? Kim takar onları! Théo' yu herkes bilir, kulamparadır Théo. Babayiğit, daha çok da sinirlidir, ama kulamparadır. Gil şantiyeye gelir gelmez daha, duvarcı ustası ona ne diller dökmüş, kimileri incelik başyapıtı olan ne yağlar çekmişti. Recouvrance meyhanelerinde kadeh kadeh tatlı şarap bile ısmarlamıştı ona. Ancak kendisine yumruk atan çelik elde daha yumuşak bir elin varlığını duyumsuyor ve bunu duyumsadığı için ürperiyordu Gil'in sırtı. Ellerden biri onu yumuşatıp boyun eğdirmek istiyordu, öbürü okşasın diye. Oysa birkaç gündür çocuğa bozuk çalıyordu Théo. Gençliğinden kurtulamadı bir türlü diye beteleniyordu. Şantiyede ara sıra ona bakardı Gil: Tam o anda Théo'nun da gözlerini kendisine dikmiş olmadığı pek enderdi. Tüm arkadaşlarının örnek gösterdiği hayran olunacak bir işçiydi Théo. Çimentodan yatağına yerleştirmek üzere avuçladığı taşı okşardı elleri; evirir çevirir, en güzel yüzü seçer, her taşın harca en iyi oturacak ucunu denk getirir, en soylu yanını da cepheye düşürürlerdi. Gil elini kaldırdı, dişi kedinin tüylerinden çekti. Hayvanı sobanın yanına, talaşlardan oluşan halının üzerine nazikçe koydu. Böylelikle doğasının pek yumuşak olduğuna inandıracaktı belki arkadaşlarını. Bu yumuşaklığın kışkırtıcı olmasını bile istedi hatta. Son olarak da, kendisi için, başına böyle bir alçalma getiren aşırılığın tersi olan şeyden uzaklaşmak istiyormuş gibi görünmesi gerekiyordu. Masaya yaklaşıp yerine oturdu. Théo baknıadı ona. Gil sık saçlarını, beyaz çiniden çorba tasının üstüne eğilmiş geniş ensesini gördü onun. Gülerek bir arkadaşıyla konuşuyordu bağıra çağıra. Koyu ve sıcak çorbayı höpürdeterek içen ağızların şapırtısı duyuluyordu özellikle. Akşam yemeği bitince sofradan ilk önce Gil kalktı, kazağını çıkar-

dı ve bulaşıkları yıkamaya koştu. Boynu hizasında yarı aralanmış gömleği, dirseklerinin üstüne dek çemrenmiş yenleri, buhardan ıslanıp pembeleşmiş yüzü ve yağlı suya daldırdığı kollarıyla, bir lokantadaki bulaşıkçı kıza dönüştü birkaç dakikalığına. Bir anda değişmiş de artık herhangi bir işçi değilmiş gibi geliverdi ona. Birkaç dakikalığına karmaşık, ayrıksı bir yaratık olduğunu duyumsuyor; yapı işçilerinin hizmetçi kızı olan bir genç oğlan diye düşünüyordu kendini. Onu kız yerine koyup takılmasınlar, kahkahayla gülerek kalçasına şaplak vurmasınlar diye tüm hareketlerini sertçe yapmak zorunda kaldı. Ellerini şimdi iğrenç bir biçimde ılınmış bulunan yağlı sudan çekip çıkardığında, alçıyla çimentonun verdiği o tatlılık –aynı zamanda çatlaklar da– yoktu artık onlarda. İşçi ellerini, derin izlerde çizgi çizgi donmuş beyaz alçı kalıntılarını, içleri çimentoyla dolmuş tırnaklarını hafif bir özlemle aradı. O anda hâlâ Paulette'i düşünmeye artık cesaret edemeyeceği denli çok utanç yerleştirmişti belleğine Gil son birkaç gündür. Roger'yi bile hatta. Sevgiyle düşünemiyordu onları, utançla, bir çeşit iç bulandırıcı buharla kirlenmişti duyguları. O iğrenç buhar, bozup kokuşturmak için tüm düşüncelerine karışabilirdi. Kinle Roger'yi düşünmeyi başardı yine de. Böyle bir ortamda kin daha dokuncalı oluyor ve öyle çok artıyordu ki utancı kovup atıyordu yerinden. Onu sıkıştırıyor, bilincinin en dip bölgelerine kaçmaya zorluyordu. Ama utanç orada yine dimdik ayakta duruyor, bir çıbanın acımasız ayak diremesi gibi ayak direyerek varlığını ta oradan bile duyuruyordu. Küçük düşmelerinin nedenidir diye, kin güdüyordu Gil Roger'ye. Théo'nun acı alaylarına yol açtığı için kendi sevimliliğinden nefret ediyordu. Dün şantiyeye çıkıp geldi diye Roger' den nefret ediyordu. Bir masanın üstünde şarkı söylerken bütün akşam boyunca durmadan ona gülümsemişse eğer, sonuncu şarkının Paulette'in mırıldanmayı sevdiği şarkı olduğunu yalnızca Roger'nin bilmesinden ve de Gil'in, bir suç ortağı aracılığıyla, kendi bacısına sesleniyor olmasındandı bu:

"Bir hayduttur o, neşeli mi neşeli
Hiçbir şeye aldırmaz..."

Birkaç yapı işçisi, üzerinden çini tabaklarla çorba tasları kaldırılmış masada kâğıt oynuyordu. Soba ağzına dek doluydu. Gil işemeye gitmek istedi, ancak başını çevirince Théo'nun içinde bulundukları salonu bir uçtan öbür uca geçerek kapıyı açtığını, büyük olasılıkla aynı yere yöneldiğini gördü. Olduğu yerde kaldı Gil. Théo kendi üstüne çekip kapıyı kapattı. Sisin ve gecenin içine karışıyordu, sırtında haki renkte bir gömlek, ayağında, değişik mavi renklerde, ama solmuş bez parçalarıyla yamanmış, göze pek hoş görünen bir pantolon vardı: Gil de benzer bir pantolon giymişti ve pek seviyordu onu. Soyundu. Gömleğini çıkardı, yalnızca bir atlet fanilasıyla kaldı. Fanilanın geniş oyuntusundan kaslı kolları çıkıyordu ortaya. Pantolonu ayaklarının üstüne düşmüştü, az eğilince uyluklarını gördü: Kalın ve sağlamdılar, bisiklet ve futbol alabildiğine geliştirmişti onları, mermer gibi düz ve parlak, Gil'in kendisi gibi serttiler. İçinden bakışlarını karnına, kaslı sırtına ve kollarına kaldırdı. Kendi gücünden utandı. Dövüşü kabul etseydi, "harbi" dövüşü elbette (yani vurmadan, yalnızca güreşir gibi) ya da "kıyasıya" (tekme yumruk) dövüşü kabul etseydi kesin haklardı Théo'yu. Ama herif felaket biri diye biliniyordu. Hırsından gecenin bir yarısında kalkıp sessiz adımlarla gelerek hasmının boğazını kesebilirdi. Önüne gelene sövüp saymasına karşın bu ünü sayesinde rahat yaşıyordu. Boğazlanma tehlikesini kabul etmiyordu Gil. Pantolonunu tamamen çıkardı. Kırmızı donu, beyaz fanilasıyla yatağının önünde bir an ayakta durup tatlı tatlı bacaklarını kaşıdı. Arkadaşlarının kaslarını görerek dövüşmekten yüce gönüllülüğü nedeniyle, yaşlı bir herifi kolayca harcamamak için kaçındığını düşüneceklerini umuyordu. Yattı. Yanağı yastıkta Théo'yu düşündü tiksintiyle; onun eskiden, gençlik günlerinde çok güzel biri olduğunu kavradıkça tiksintisi daha da artıyordu. Olgunluk çağında bile taş gibiydi hâlâ. İçimizdeki ateş pek harlı, derdi kimi kez (hızlı zamparayım, demek istiyordu). Saf kalabilmiş sert çizgili, erkeksi yüzü, sayısız minik kırışıklarla çizik çizik olmuştu. Küçük ve parlak kara gözleri hain hain bakardı, ancak kimi günler Gil, bu bakışların kendi üstüne konduğunu ve olağanüstü bir tatlılığa büründüğünü görmüştü; daha çok akşama doğru, takım işi bırakırken olurdu bu.

Théo biraz ince kumla ellerini temizler, sonra belini doğrultup sürmekte olan işe, yükselen duvara, bir kenara atılmış malalara, kalaslara, el arabalarına, kovalara bakardı. Tüm bunların –ve işçilerin– üstünde ağır ağır çok ince bir kül rengi toz katmanı birikir, tüm şantiyeyi tamamlanmış, günün tüm çalkantısıyla en sonunda elde edilmiş tek bir nesneye dönüştürürdü. Akşamın erinci, iş bırakılarak terk edilen, üzerine kül serpilmiş bir şantiyeden kaynaklanırdı. Günün yorgunluğuyla ağırlaşmış, kendilerini gereksiz duyumsayan duvarcılar ağır, neredeyse törensi adımlarla, sessizce ayrılırlardı şantiyeden. İçlerinden hiçbiri kırkını geçmemişti. Azık torbası sol omuzda, sağ el cepte, bitkin durumda gündüzden çıkar geceye dalarlardı. Kemerleri doğru dürüst tutamazdı askıya göre yapılmış pantolonlarını; her on metrede bir pantolonlarını çeker, önünü kemerin altına sokarlardı. Arkalarıysa, o küçük üçgen yarık ve askılar için dikilmiş iki düğmeyle, esneyen bir ağız gibi açık kalırdı. Yoğun bir dinginlik içinde barakalara dönerlerdi. Hiçbiri cumartesiden önce karılara ya da meyhaneye gitmeyecek, ama erinç içinde yataklarına uzanıp erkekliklerini dinlendirecekler, kara güçlerini ve ak likörünü biriktirmeye bırakacaklardı onu; bir yanlarının üstüne yatıp düş bile görmeden uyuyacak, yatağın dışına sarkmış tozlu elli çıplak kolları, bembeyaz dirsek içinin mavi damarlarını sergileyecekti. Théo'ysa Gil'in çevresinde oyalanırdı. Her akşam, çoktan yola düzülmüş heriflerin ardına takılmadan önce ona bir sigara uzatır, kimi kez de –bu sırada bakışları değişirdi– koca bir şaplak indirirdi omzuna.

–Nasıl gidiyor adamım? İşler gıcır mı?

Başıyla ilgisizliğini gösteren her zamanki hareketini yapardı Gil. Belli belirsiz gülümserdi. Uzun yastığın üstündeki yanağının ısındığını duyumsuyordu şimdi. Gözlerini kocaman açmış öylece duruyor, gittikçe artan işeme isteği yüzünden sabırsızlanıyor, sabırsızlığı öfkesini kabartıyordu. Gözkapaklarının kenarları yanıyordu. Yediğiniz bir tokat sizi ayağa sıçratır, bedeninizi öne fırlatır, bir tokat aşketmek ya da bir yumruk patlatmak, atlamak, kamışı kalkmak, dans etmek: Yaşamak. Bir tokat alnınızı yere de eğdirebilir, sizi bocalatabilir, düşürebilir, öldürebilir de hatta. Yaşamdan yana

duruşu güzel diye adlandırıyoruz, ölümden yana olanıysa çirkin. Daha güzeli ama, sizi ölünceye dek hızlı yaşatan tutumdur. Polisler, ozanlar, hizmetçiler ve rahipler alçaklıktan güç alırlar. Ondan çekip çıkarırlar özlerini. Onun içinde yüzerler. Alçaklık besler onları.

–Polislik dediğin de öbürleri gibi bir meslek işte.

Neden polis örgütüne girdiğini soran o biraz kendini beğenmiş eski arkadaşına bu yanıtı verirken yalan söylediğini biliyordu Mario. Kadınları umursamazdı, kolayca sahip olduğu o kadar çok "ahlâk zabıtası" kadını vardı. Dédé'nin varlığı nedeniyle çevresinde duyumsadığı nefret polislik işlevini çekilmez kılıyor. Rahatsız ediyor onu. O bu nefretten kurtulmak isterdi ama, nefretse onu sarıyor. Daha kötüsü, damarlarının içinde akıyor. Nefretin kendisini zehirlemesinden korkuyor. Önce hafiften, sonra coşkuyla vuruluyor Dédé'ye. Panzehir olacak Dédé. Polislik giderek daha az dolanıyor benliğinde, güçten düşüyor. Daha bir az suçlu hissediyor kendini. Onu serserileri küçümsemek ve Tony'nin öcünü almakla görevlendirdiği zamankinden daha az kara şimdi damarlarındaki kan.

Bougen hapishanesi güzel kadın casuslarla mı dolu? Mario Milli Savunma'yı ilgilendirecek bir belge hırsızlığı olayına karışmayı umuyor hep.

Dédé'nin Saint-Pierre Sokağı'ndaki odasında, düzeltilmemiş yorganın üstüne çekilivermiş mavi pamukludan saçaklı basit bir yatak örtüsüyle örtülü çekyata oturmuş Mario, ayakları yere basıyor. Divanın üstüne öyle bir atladı ki Dédé, Mario'nun devinimsiz gövdesi ve yüzünün yan görünümü önünde diz çökmüş buldu kendini bir anda. Ağzını açıp tek söz etmedi polis memuru. Yüzü değişmedi. Takılıp kalmış gözleri dosdoğru önüne, şöminenin üstündeki aynanın ötesinde, duvarın hatta kentin ötesinde çok önemli bir şeye bakıyordu. Elleri, oturmuş durumdaki bir adamın azıcık kendi altına doğru kaymış bacakları nedeniyle yüzeyi düz ve gergin olan dizlerinin üstüne düzlemesine konmuştu. Dédé hiçbir zaman onu böylesine ciddi; böylesine asık, gergin, hatta üzgün, özellikle de kırışıklıklar oluşturacak denli büzülmüş kupkuru dudaklarından ötürü,

ürkünç bir yüzle görmemişti.

–E, ne yani? Ne olabilir ki? Limana dek gider bakarım... Orda olup olmadığını anlarım. İnanmıyor musun?

Mario'nun suratı kımıldamadı. Yüzüne basan yaman bir sıcaklık ona canlılık veriyor ancak renk veremiyordu: Solgundu bu yüz, ama çizgileri öylesine sıklaşmış, birbirini birçok yerde keserek birden öylesine dallanıp budaklanmıştı ki üzerinde beliren sayısız yıldızla aydınlanıyordu. Mario'nun tüm yaşamı baldırlarından, cinsel organından, gövdesinden, yüreğinden, kıçından, bağırsağından, kollarından, dirseklerinden, boynundan yüzüne dek yükseliyor, orada tıkanıp kalıyor, oradan fışkırıp çıkamadığına, daha ileri gidemediğine, gecenin içine dalıp kıvılcımlar saçarak yok olamadığına hayıflanıyor olmalıydı. Yanakları hafif içeri çökmüştü, bu durum çenesini daha bir sert kılıyordu. Kaşları çatılmamıştı, ne ki biraz bulanmış gözyuvarı, burunla birlikte bir küçük amber gül oluşturmaya zorluyordu gözkapağını. Ağzında, dudaklarının hemen ardında, yutmayı göze alamadığı, nasıl yutacağını bilemediği gitgide çoğalan tükürüğü sağa sola oynatıyordu. Birbirine karışmış korkusuyla nefreti oraya, varlığının en ucuna yığılmıştı. Yaşamı boyunca hiç bu denli açık sarı olmamış kaşlarının altında mavi gözleri neredeyse karaya dönmüştü. Bu sarışın rengin aydınlığı bile Dédé'nin derin erincini altüst etti. (Arkadaşı ne denli derinden çalkantılıysa, o denli dingindi çünkü genç oğlan; oysa polis dostu, ikisinin içinde birikmiş tüm çamuru dip tarama dubasıyla yüzüne dek temizlemişti sanki tek başına ve polisteki bu ani büyük değişiklik, tüm tanınmış kahramanlarda görülen o hafif sinirlilikle birlikte, üzgün ve ağırbaşlı bir duruş veriyordu ona. Onu anlamışa ve minnettarlığını, arınmış olduğunu, nisan koruluklarının ilkyaz güzelliğini en sonunda gördüğünü ancak zarif bir yalınlıkla kabul ederek daha iyi belirtebilmişe benziyordu Dédé.) Mario'nun kaşlarının bu aydınlığı, diyorduk, açık bir rengin bunca karanlık içerebildiğini, kapalı ve fırtınalı bir ifadeye eşlik edebildiğini görmenin kaygısını alıp getirerek çocuğun iç erincini allak bullak etti. Işık belirten bir sözcükle derdini anlatmanın üzüntüsü daha bir büyük. Kaşların bu aydınlığı, kaygısını bulanıklaştırdı (bulanıklaştırmak eylemini burada kendi

asıl anlamıyla kullanmak istiyoruz: Duruluğunu yok etmek anlamında yani), kaygısını, kaygısının duruluğunu bulandırdı – limandaki dok işçilerinden birini tutuklattığından dolayı Mario'nun ölüm tehlikesi içinde olduğunu bilmekten değil, ama polis memurunun kaygının tüm izlerine sahip olduğunu görmekten bulandırdı. Nasıl mı bulandırdı kaygısını? Üzerinde hâlâ aydınlık belirtileri görünen dostunun yüzünü yine sevinçli görebilmek yolunda hiçbir umudun boş olmadığına onu belli belirsiz bir biçimde de olsa inandırarak! Mario'nun yüzündeki bu ışık demeti, doğruyu söylemek gerekirse, bir gölgeydi. Dédé çıplak kolunu –dirseğin üstüne dek sıvanmıştı yen– Mario'nun omzuna koydu ve büyük bir dikkatle kulağına baktı. Enseden şakağa dek düzgünce kesilmiş kısa saçların güzelliğini inceledi bir an. Yeni kesilmiş olduklarından ipeksi ve hoş bir ışık yayıyordu saçlar. Alından düşen daha uzun birkaç sarı saçtan kurtarmak üzere kulağın üstüne yavaşça üflüyor. Hiçbir şey kımıldamadı Mario'nun yüzünde.

–Bu ciddi halinle gülünç oluyosun yani! Sana ne yapabilir o herifler be?

Sustu birkaç saniye düşünürcesine, sonra ekledi:

–Daha da gülüncü, tutuklattıramıyosun onları. Neden tutuklattırmıyosun onları, ha?

Mario'nun yandan görünüşünü daha iyi görebilmek için biraz geri çekti bedenini. Ne yüzü ne gözleri kımıldadı Mario'nun. Düşünmüyordu bile Mario. Bırakıyordu bakışları dalıp gitsin, bir yerlerde erisin, tüm bedenini de bu erimenin içine soksun. Dok işçilerinden en kararlı beşinin onu öldürmeye yemin ettiklerini söylemişti az önce Robert. Brestli kabadayıların dalavereyle tutuklattırdığını söyledikleri Tony, bir gün önce Bougen hapishanesinden çıkmıştı.

–Ne yapabilir ki?

Dizlerini yerinden oynatmadan az daha geri çekilmişti Dédé. Dédé'nin bu duruşu, tanrısal bir ziyarete nail olup da; bir meşenin dibine diz çöküp kalmış, gözüne görünen yücelikle eriştiği kayranın altında ezilmiş ve kirpiklerini, gözbebeklerini yakarak kendisini kör eden bu yakıcı ziyaretten yüzünü kaçırabilmek için kendini

geri atan genç bir azizenin duruşuna benzemişti tıpkı. Gülümsedi. Kolunu yavaşça polisin boynuna doladı. Hiç dokunmadan, küçük küçük darbelerle yüzünü öptü; alnına, şakağına ve gözünün üstüne, burnunun ucuna, dudaklarına, dokunmadan yine, öpücükler kondurdu. Çabucak değip kaçan, sonra yeniden gelip batan ateşten binlerce küçük, sivri ucun kendini kalbura çevirdiğini duyumsadı Mario.

–Mimozalarla kaplıyor beni, diye düşündü.

Yalnızca gözkapakları inip kalktı, ancak bedeninin hiçbir yeri kımıldamadı, kamışı bile kalkmadı. Bununla birlikte, oğlanın alışılmamış sevecenliğine karşı duyarlıydı. Binlerce sıcak (yalnızca sezilmiş olmaktan dolayı acı verici) ve küçük vuruşla kendisine dek gelmiş bu sevecenliğin bedenini şişirmesine, onu hafifletmesine izin verdi. Dédé, sanki bir kuş gibi, bir kayanın üstünde öpücükleri gagalıyordu. Küçük vuruşlar seyrekleşti, çocuk hep gülümseyerek başını geri çekti ve ıslık çaldı. Mario'nun ciddi ve güçlü başı çevresinde ötücü kuşların şarkısını öykünerek, kimi kez bir karatavuk, kimileyin bir sarıasma gibi cıvıldayarak tavuk götü gibi büzülmüş küçük ağzını gözden ağıza, enseden burun kanatlarına gezdirip durdu. Gözleriyle gülümsüyordu. Bir koruluğun tüm kuşlarını yeniden bulmanın sevincini yaşıyordu. Aynı anda hem tüm o kuşlar olmaktan hem de onları bu taştan yontulmuş, ateş gibi yanan ancak hiç kımıldamayan başa sunmaktan dolayı kendine acıyordu. Onu kendine alıştırmaya, kuşlarla büyülemeye çalışıyordu. Şu ürkünç şeyi öğrenmiş olmaktan dolayı bir çeşit iç sıkıntısı duyumsuyordu Mario: Bir kuşun gülümsemesini. Şöyle düşündü avuntuyla:

–Mimoza serpiyor üstüme.

Kuşların şarkısına azıcık polen karıştı. Üzerinde geniş aralıklarla siyah benekler bulunan şu ince tül peçelerden birinin içinde yakalanmış gibi hissetti kendisini Mario, belli belirsiz. Sonra, içinin derinliklerindeki, belki belirsizlikler bölgesi diye adlandırılan, o anlaşılmazlık ve suçsuzluk bölgesine ulaşmak için kendi içine daldı. Kaygısında bile kurtuluyordu düşmanlarının elinden. Bir polis, bir aynasız olma hakkı vardı onun. On altı yaşındaki bu küçük ispiyoncuyla kendini birleştiren o çok eski suç ortaklığının içine ka-

yıp gitme hakkı vardı. Şu kafa bir gülümsemeyle açılsın da kuşları içine alıp kapatsın diye çabalıyordu Dédé: Kayaysa yanaşmıyordu hiç gülümsemeye, çiçek açmaya, kuş yuvalarıyla donanmaya. Kapatıyordu kendini Mario. Çocuğun havada uçuşan ıslıklarına karşı dikkatliydi, ancak çok uzaklardaydı aynı zamanda –her dakika uyanık Mario ne idiyse oydu–, kendisinin derinliklerinde korkunun karşısına dikilmeye, araştıra araştıra onu yok etmeye çalışıyordu, bu nedenle kaslarına dönüp, onları kıpırdatıncaya dek çok zaman gerekecekti ona. İşte burada, suratının ciddiyetinin arkasında, solgunluğunun, devinimsizliğinin, kapılarının, duvarlarının arkasında güvenlikte olduğunu duyumsuyordu. Polisin surları arkasında, salt görüntü olan o sertliklerin korunası altındaydı. Ağzının kenarını hızla öpüverdi onun Dédé, sonra yataktan aşağı atladı. Mario'nun karşısına dikilmiş, gülümsüyordu.

–Neyin var senin? Hasta mısın, yoksa âşık mısın?

Çok istemesine karşın Dédé'yle yatmaya hiç ama hiç cesaret edememişti, –kendi de aynı yaratılışta olduğundan– çocukların hainliğini çok iyi biliyordu. Başka bir anlama çekilebilecek en küçük bir davranışta bulunmamıştı. Amirleri ve meslektaşları biliyorlardı onun çocukla ilişkisini. Oğlan yalnızca bir muhbirdi onlar için.

Mario'nun alaylı sorusuna karşılık vermedi Dédé, ancak tümüyle yok olup gitmeksizin biraz küçüldü gülümsemesi. Yüzü pembeydi.

–Biraz kaçıksın sen.

–Oh, sana bir kötülük yapmadım, hayır. Arkadaşça öptüm seni. Ne zamandır surat asıyorsun. Biraz eğlendireyim dedim.

–Bi dakka durup düşünmeye hakkım yok mu yani benim?

–Bi saattir somurtup duruyosun. Tony'nin seni öldürmek istediği kesin değil ki...

Sinirlendiğini gösteren bir devinim yaptı Mario. Ağzı büzüldü.

–Korktuğumu filan düşünmüyosun ya?

–Öyle bi şey demedim.

Dédé'nin ses tonu isyankârdı.

–Demedim öyle bi şey.

Mario'nun önünde, ayaktaydı. Sesi boğuk, azıcık bayağı, hafif

bir köylü aksanıyla kabaydı. Ancak atlarla konuşabilecek bir sesti bu. Mario başını çevirdi. Dédé'ye baktı birkaç saniye. Tüm bu sahne boyunca da söyleyeceği her söz daha ciddi büzülen dudaklarla daha sert çatılan kaşlar eşliğinde söylenecek. Buraya Mario tüm iradesini koymak istiyora benziyordu, ta ki Brest Emniyet Müdürlüğü trafik zabıtası sivil polislerinden Mario Lambert'in kendini bitmiş saymadığını şu velet anlasın. Bir yıldır Dédé'yle çalışıyor, çocuk ona doklardaki gizli yaşam üzerine, hırsızlıklar; kahve, maden filizi, yapı gereçleri üzerine oynanan oyunlara ilişkin bilgi topluyordu, şantiyelerde çalışanlar kuşkulanmıyorlardı çünkü ondan.

–Haydi.

Önünde dikilmiş, ayrık bacakları üzerinde biraz bodur kalmış Dédé, biraz asık bir suratla polise bakıyordu. Birden tek ayağı üstünde döndü, ayakları hâlâ pergel biçiminde açık dururken ispanyoletine ceketinin asılı bulunduğu pencereye yaklaşmak için öyle bir omuz ve bel devinimi yaptı ki şimdiye değin hiç böyle güçlü görünmemişti. Görünmez, kapkaranlık ve yıldızlı bir göğün tüm o koca yükünü sırtında taşır gibiydi. Dédé'nin güçlü olduğunu, artık küçük bir erkeğe dönüştüğünü ilk kez ayırmsıyordu Mario. Onun karşısında korkuya kapıldığından dolayı utandı, ancak her tutumu haklı gösteren Polislik bahanesinin arkasına sığındı çabucak. Daracık küçük bir sokağa bakıyordu pencere. Karşıda, sokağın öte yanında bir garajın kurşuni duvarı yükseliyordu. Dédé ceketini giydi. Aynı sertlikle geri döndüğünde Mario, elleri cebinde, karşısında ayakta duruyordu.

–Anladın mı? Çok yakınlarına gitmek gerekmez. Dedim sana, kimse bilmiyor bana çalıştığını; kendini belli etmenin alemi yok.

–O bakımdan rahat ol, Mario.

Giyinmesini tamamlamak üzereydi Dédé. Boynuna kırmızı yünden bir atkı sardı, saçlarının üzerine, taşra serserilerinin hâlâ giydikleri cinsten küçük, gri bir kasket geçirdi. İçinde darmadağınık sigaralar duran cebinden bir sigara çıkardı, çevik bir devinimle Mario'nun dudaklarına tutuşturdu, bir tane de kendi ağzına koydu. Kendisine anımsattığı şeye karşın gülümsemeden yaptı bunu. Birden ciddileşen, neredeyse törenselleşen bir devinimle, zavallı var-

sıllığının tek göstergesi olan eldivenlerini taktı. Hiçbir zaman ellerine gelişi güzel geçirivermediği, tersine özene bezene taktığı bu kirli nesneleri çok seviyor, tapıyordu onlara Dédé. Bu eldivenlerin, gönüllü –dolayısıyla da ahlâksal– yıkımının derinliklerinden gönencin kesin ve toplumsal dünyasına sayesinde ulaşabildiği tek ayrıntı olduğunu biliyordu. Şu birkaç davranış, yapılış amacı belli şu etkinlik yerli yerine oturtuyordu onu. O öpücüğü kondurmaya, öpücükten önceki o tüm oyunu sergilemeye cesaret edişine şaşıyordu. Bir yanlış yapmışçasına utanıyordu bundan. Şimdiye dek Mario' ya karşı –Mario da ona karşı– hiçbir sevgi gösterisinde bulunmamıştı. Ağırbaşlıydı Dédé. Polis hesabına ciddiyetle bilgi topluyor ve bunları her hafta ciddiyetle surların telefonla belirlenen bir yerine götürüp koyuyordu. Yaşamında ilk kez imgelemine bırakmıştı kendini.

"Hiçbir şey de içmedim oysa," diye düşündü.

Çocuğun yaratılıştan ağırbaşlı olduğunu söylerken, kendisinin asla böyle bir ağırbaşlılık peşinde koşmadığını söylemek istiyoruz. Tersine, oğlanda görünür bir hafiflik yaratmakta güçlük çekiyordu bu ciddiyet. Hiçbir zaman, örneğin, on altı yaşında her çocuğun yapabileceği bir şeyi göze alamazdı: Tokalaşmak istercesine elini uzatıp arkadaşı tutacağı anda onu geri çekmek, karıların memeleriyle gırgır geçmek, sakallı bir adamla karşılaşınca "15" demek ve benzeri gibi şu binlerce kez yapılmış şakalardan birini yapmazdı hiç, ancak bu kez ne yaptıysa içinden gelerek yapmıştı ve utancına hafif bir özgürlük duygusu karışıyordu. Bir kibrit çaktı ve onu yol yordam bilmezliğinin ötesinde bir törensellikle Mario'ya uzattı. Mario kendinden uzun olduğundan küçük serseri ellerinin karanlığında kalan yüzünü de sunuyordu ona edeplice, gizlice.

–Peki sen ne yapacaksın?

–Ben mi...? Hiç. Ne yapayım yani? Seni bekliycem.

Yine Mario'ya baktı Dédé. Ağzı kuru ve yarı aralık, birkaç saniye inceledi onu. "Ağzımın rengi uçmuş," diye düşündü. Sigarasından derin bir nefes çekti ve "Tamam" dedi. Şapkasının siperini düzeltmek, onu biraz daha sola yatırmak üzere aynaya döndü. Bir yıldan uzun bir süredir içinde yaşadığı odanın tümünü gördü ayna-

da. Küçüktü, soğuktu odası, duvarlarına gazetelerden kesilmiş birkaç boksörle sinema oyuncusu kadın fotoğrafı yapıştırılmıştı. Tek şatafatı divanın üstünde takılı lambaydı: Soluk pembe camdan lale biçiminde bir fanusun içinde bir elektrik ampulüydü bu. Benliğinde ve çevresinde karamsarlığın varlığını duyumsuyordu Dédé. Korkuyor diye küçümsemiyordu Mario'yu. Uzun zamandır tanıyordu itiraf edilen korkunun soyluluğunu, hele hele şöyle dile getirilen korkuyu:

–Ödüm bokuma karıştı. Üç buçuk attım, osuruğum düğümlendi.

Kendi de sık sık koşarak kaçmıştı eli silahlı, tehlikeli bir rakibin önünden. Mario'nun dövüşü kabul edeceğini umuyordu. İyi bir fırsat denk gelirse oğlan da kararlıydı çünkü kodesten yeni çıkmış dok işçisinin işini bitirmeye. Mario'yu kurtarmak kendini kurtarmak demekti. Dok işçisi Tony'den korkmaları da son kerte doğaldı. Çam yarması gibi hayvanın tekiydi herif, her türlü kalleşliği de yapardı. Polis'in bir serseri karşısında korkuyor görünmesi Dédé'ye tuhaf geliyordu yine de. Kullandığı, arkasına sığındığı bu görünmez, ülküsel gücün salt insanca zayıflıklardan oluşmuş olmasından kuşkulandı ilk kez. Benliğindeki hafif bir çatlak sayesinde bu gerçeğin bilincine vararak güçsüzleştiğini ama –ayrıksı görünecek bu şimdi– bir yandan da gücünün arttığını duyumsuyordu. İlk kez düşünüyor, bu da azıcık dehşet veriyordu ona.

–Şefe söylemedin mi peki?

–Takma kafana bunu sen. İşini söyledim sana, onu yap yeter.

Çocuğun ihanetinden korkuyordu Mario, gizliden gizliye. Ona yanıt verirken sesi tatlılaşacak gibi oluyor, ancak daha ağzını açmadan toparlanıp sert bir tonla konuşuyordu. Kol saatine baktı Dédé.

–Ohoo, nerdeyse dört olmuş saat, dedi. Hava kararı bile. Sise benzer bi şey var dışarda... Beş metre var yok.

–Ee, ne bekliyorsun?

Birden daha buyurgan oldu Mario'nun sesi. Efendi oldu yine. Aynaya gitmek üzere odanın içinde iki adım atmayı göze alması, aynı esneklikle saçını taraması, o eski kemikli ve kaslı, neşeli ve genç, kendi öz biçimini, kimi kez de Dédé'ninkini içeren güçlü göl-

ge olmasına yetmişti. (Buluştukları sıralarda Dédé, gülümseyerek ona bakıp şöyle derdi kimi kez: " Asıl hoşlandığım şey, orada kaybolup gidişimdir," ancak kimileyin de onuru bu kaybolmaya başkaldırırdı. O zaman ürkek bir başkaldırı hareketi yapar, ne ki bir gülücük ya da kısa bir buyruk onu yine Mario'nun gölgesi içine sokardı.)

–Tamam.

Öz doyumu için, tek bildiği sertlik eylemi bu olduğundan, sözcüğü sertçe söyledi. Tartışmasız bağımsızlığını kendi kendine kanıtlamak için bir saniye kıpırdamadan durdu, baktığı pencereye doğru bir duman bulutu üfürdü, bir eli cebinde hızla Mario'ya döndü Dédé ve yine aynı hızla, gözlerinin içine bakarak sert, gergin bir kolun ucundaki elini ona uzattı.

–Eyvallah.

Tonu hüzünlüydü sesinin. Daha doğal bir dinginlikle yanıt verdi Mario:

–Eyvallah koçum. Çok fazla kalma.

–Sıkılmıycaksın değil mi? Çok oyalanmam.

Kapıdaydı. Açtı kapıyı. Kapıdaki askıya asılı birkaç giysi görkemle havalandı, aynı anda sahanlıktaki açık yüznumaralardan yayılan koku odayı sarıverdi. Giysilerin bu beklenmedik göz kamaştırıcı salınışını ayrımsadı Mario. Biraz da sıkıntıyla, şunların döküldüğünü duydu kendi ağzından:

–Tiyatro yapıyorsun.

Duygulandı, ama orada durmasını bilemedi. Kesin, biçimsel güzelliğin değil, ama şiirden başka bir ad verilemeyecek bir gösterinin şimşek gibi belirtisine karşı duyumsadığı bu çok üstü kapalı duyarlılık kimi günler birkaç saniyeliğine şaşkın bırakmıştır onu: Bir dok işçisi, depolardan neredeyse gözünün önünde çay çalarken öyle bir gülümseme kondurmuştu ki yüzüne, az kalsın sesini çıkarmadan geçip gidecekti Mario, belli belirsiz bir duraksama, hırsız değil de polis olmasından dolayı bir tür pişmanlık yaşamıştı. Kısa sürmüştü kararsızlığı. Uzaklaşmak için bir iki adım atmış atınamıştı ki davranışının ürkünçlüğü göründü gözüne. Hizmet ettiği düzen bir daha düzeltilemeyecek biçimde altüst oluyordu. Koca bir yarık olu-

şuyordu. Hırsızı salt bir estetik kaygıyla yakaladığı bile söylenebilir. Bildik kudurganlığı, önce, dok işçisinin sevimliliği tarafından bozguna uğratıldı, ancak Mario bu direnişin ve bu dirence neden olan şeyin bilincine erince, hırsızı kesinlikle güzelliğine duyduğu nefret yüzünden tutukladı da denebilir..

Göz ucuyla son bir ayrılık esenleşmesi yaparak başını çevirdi Dédé. Arkadaşı, kafasından geçirdiklerine suç ortaklığı göstergesi olarak yorumladı bunu. Ardından kapanır kapanmaz daha kapı, kaslarının eridiğini, kollarıyla bacaklarının yumuşayıp kırılgan birer eğriye dönüştüğünü duyumsadı. Az önce, Mario'nun yüzü çevresinde oynaşırken yaşadığı izlenimin aynısıydı bu: Bir güçsüzlük çökmüştü birden üzerine, ancak hemen kendini toparlamışsa da bu onda, başını bitkince –boynunu çoktan eğmişti bile– Mario'nun kalın uyluğunun üstüne koyma isteği uyandırmıştı.

–Dédé!

Kapıyı açtı.

–Evet; ne var?

Mario yaklaştı, oğlanın gözlerinin içine baktı. Yavaşça fısıldadı:

–Sana güveniyorum, tamam mı, koçum!

Bakışları azıcık şaşkın, ağzı yarı aralık, karşılık vermeden polise baktı Dédé; bir şey anlamışa benzemiyordu.

–Gel bak...

Yavaşça odanın içine çekti onu Mario ve kapıyı kapattı.

–Neler döndüğünü öğrenmek için elinden geleni yapıcaksın, tamam mı! Sana güveniyorum. Ancak benim senin odanda olduğumu kimse bilmemeli. Anlaştık mı?

Altın yüzük takılı iri elini küçük ispiyoncusunun omzuna koydu polis, sonra kendine doğru çekti onu:

–Uzun süredir birlikte çalışıyoruz, he mi, koçum? İşte şimdi kendini gösterme sırası sende. Sana güveniyorum.

Çocuğu şakağından öptü ve çıksın diye bıraktı. Birbirlerini tanıyalı beri bu ona ikinci "koçum" deyişiydi. Bu sözcük serserilerle bütünleştiriyordu onu, ama şimdi şu iki arkadaşı birleştiriyor daha çok. Dédé çıktı. Merdivenden indi. Doğal sertliği heyecanını hemen üstünden atmasını sağladı. Sokağa çıktı. İğrenç otelin tahta

merdiven basamaklarını bir bir inen her zamanki çevik, belirgin ve kararlı adımlarını işitti Mario. İki adımda pencereye vardı, oda küçük Mario'nun adım aralığı da doğal olarak genişti çünkü. Sigara dumanından, kirden sararmış kalın tül perdeyi araladı. Dar sokak ve duvar önündeydi. Karanlık basmıştı. Giderek artan bir güç kazanıyordu Tony. Dédé'nin içine daldığı her gölge, daha yoğun her sis katmanı olup çıkıyordu herif.

Querelle motorlu tekneden rıhtıma atladı. Ardından başka denizciler, onların arasında Vic de atladı. "Le Vengeur"den geliyorlardı. Saat 11'den az önce gemiye geri götürecekti onları motor. Sis çok yoğundu, gün somutlaşmışa benziyordu bu nedenle. Kenti de sardığına göre 24 saatten uzun sürme olasılığı vardı. Querelle'e tek söz söylemeden gümrük binasına yöneldi Vic. Yol hizasına çıkan merdivenleri tırmanmadan önce, iskele aşağıda kaldığı için, daha önce de söylediğimiz gibi, gümrük binasının içinden geçer denizciler. Vic'in yaptığı gibi yapmayıp, yolu destekleyen duvara doğru sisin içine daldı Querelle. Kafasında bir sürü ince düşünce, gülümseyerek bekledi bir süre, sonra çıplak elini gezdire gezdire duvar boyunca ilerledi. Duvardan daha yumuşak bir şeyin parmaklarına dokunduğunu duyumsadı birden. Bunun üzerine ipi yakalayıp gocuğunun altına sakladığı afyon paketini bağladı ucuna. Fazla asılmadan üç kez çekip bıraktı ipi, duvar boyunca yavaş yavaş yükseldi paket ve ipi çeken Vic'in eline ulaştı.

Deniz Bölge Komutanı –M... ' den amiral D...–, ertesi sabah kendisine surların üstünde boğazlanmış genç bir tayfa bulunduğu haberi verildiğinde çok şaşırdı.

Vic'le birlikte hiçbir yerde görülmemişti Querelle. Gemide birbirleriyle hiç konuşmazlar ya da pek seyrek ve hiç uzatmadan konuşurlardı. O akşam, bir bacanın arkasında, bir çırpıda her şeyi anlatıvermişti ona Querelle. Yolda ona yetişince ip kangalıyla afyon paketini denizcinin elinden aldı. Vic'in yanına varıp da genç adamın rutubetten ağırlaşmış kalın gocuğunun mavi kumaştan kolu kendisininkine değince tüm bedeninde cinayetin varlığını duyumsadı Querelle. Önce yavaşça, aşağı yukarı aşıkça duygular gibi gel-

di bu ve öyle görünüyordu ki aynı yoldan ya da daha doğrusu *o yolun tersinden geldi*. Kentten uzak durmak ve yürüyüşüne daha kuşkulu bir görünüm vermek için sur duvarı boyunca gitmeye karar verdi Querelle. Delip geçerek sisi, Vic'e ulaştı sesi:

–Bu taraftan gel.

Yol boyunca şatoya (Anne de Bretagne'ın eski konutuna) dek yürüdüler, sonra Dajot Caddesi'ni geçtiler. Onları gören olmadı. Sigara içiyorlardı. Gülümsüyordu Querelle.

–Bi şey demedin kimseye, ha?

–Hayır dedik ya. Kafayı yemedik.

Aynı zamanda gezinti yeri olan cadde boştu. Birileri olsa bile hoş, surların gizli kapısından geçip sis yüzünden kurumuş ağaçlar dünyasına ve kurumuş böğürtlenler, otlar, hendekler, çamur, ıslak bir koruluğa doğru uzayıp giden patikalar dünyasına girecek olan iki denizciden kim kuşkulanırdı ki zaten? Onları görecek herhangi birine göre sokak şırfıntıları peşinde koşan iki genç adam olurlardı ancak.

–Öte yana geçeceğiz. Gördün mü? Hisarları dolanacağız.

Hep gülümsüyordu Querelle. Sigara içiyordu. Vic, Querelle'in ağır ve uzun temposuyla yürüdükçe, bu yürüyüşe ayak uydurdukça, büyük bir güven doluyordu içine. Querelle'in güçlü ve sessiz varlığı ona, iki delikanlının daha önce birlikte gerçekleştirdikleri silahlı saldırılar sırasında yaşadığı türden bir üstünlük duygusu veriyordu. Gülümsüyordu Querelle. O çok iyi bildiği coşkunun içinde büyüyüp gelişmesine fırsat veriyordu. Bu coşku biraz sonra, uygun yere geldiklerinde, ağaçların daha sık, sisin daha yoğun olduğu o yerde, kendini tümüyle ele geçirecek, tüm bilinci, her türlü eleştirel düşünceyi kovacak, caninin yetkin, sıkı ve emin davranışlarını yapma buyruğu verecekti bedenine. Dedi ki:

–Her şeyi ayarlamayı benim birader üstleniyor. Onunla bir oldun mu keyfin gıcır.

–Senin biraderin Brest'te olduğunu bilmiyodum.

Querelle sustu. Gözleri, içindeki coşku selinin çekilmesini daha dikkatli gözlemek istercesine kımıltısız kaldı. Gülümsemesi durdu. Akciğerleri şişti. Tükendi bitti Querelle. Artık hiçbir şey değildi.

–Evet, Brest'te. "La Féria"da kalıyor.

–"La Féria"da mı? Atma be! Ne yapıyor orda? Acayip yerdir "La Féria".

–Neden?

Kendi bedeninde Querelle'den hiçbir şey yoktu artık. Bomboştu bedeni. Kimse bulunmuyordu artık Vic'in karşısında: Kıyıcı, karanlıkta küçük yolun ortasından geçtiği bir tür oda ya da küçük bir kilise oluşturacak biçimde bir araya gelmiş birkaç ağacın konumu sayesinde, doruk noktasına ulaşmış bulunuyordu. İçine afyonu koyduğu pakette Vic'le birlikte çaldıkları mücevherler de vardı.

–Ne bileyim, öyle diyolar işte. Sen de biliyosun en az benim kadar.

–İyi işte. Patroniçeyi tokmaklıyor.

Querelle'den bir parça, kanlı katilin dudakları ve parmaklarının ucuna geldi: Querelle'in bu kaçak gölgesi, Norbert'ce desteklenen Mario'nun egemen tutumu ve yüzünü yine getirdi gözünün önüne. Ayağı dibinde Querelle'in söndüğü, eridiği bu sur duvarını hemen aşmak gerekiyordu. Üstüne tırmanmak ya da arasından geçmek. Bir omuz vuruşuyla göçürmek.

"Benim de mücevherlerim var", diye düşündü.

Altın yüzük ve bilezikler yalnız ona kalacaktı. Kutsal bir eylemi yerine getirmesi için ona gereğince güç vermek yeterdi. Querelle kendi dudağına asılı hafif bir soluktu artık yalnızca ve bedenden ayrılıp en yakın ve en dikenli dala konmaya hazırdı.

–"Mücevherler. Aynasızın her yanı mücevher kaplı. Benim de mücevherlerim var. Ama önemsemiyorum ben bunları."

Bedenini, taşaklarının bu hayranlık verici taşıyıcısını bırakıp gitmeye hazırdı. Biliyordu ağırlık ve güzelliğini onların. Tek eliyle, sakin sakin, gocuğunun cebindeki sustalı bıçağı açtı.

–Ama önce patron ona atlamış bir kez.

–N'olmuş yani? Hoşuna gidiyorsa neden olmasın!

–Hassiktiiir!

Vic'in canı sıkılmışa benziyordu.

–Sana önerseydiler bunu, kabul eder miydin?

–Canım istiyorsa neden olmasın. Daha beterini de yaptım ben.

Solgun bir gülümseme gelip oturdu Querelle'in dudaklarına.

–Benim biraderi görseydin kesilirdin. Her yola yatardın.

–Pek uymazdı bana.

–Ben uyardı derim.

Querelle durdu.

–Birer sigara yakalım mı?

Ağzından çıkıp havaya dağılmaya hazır soluğu, yeniden Querelle olan kendi içine yayıldı. Bununla birlikte gözleri bir noktaya takılmış durumdayken usa aykırı biçimde içine çevrili bakışlarıyla, elini kıpırdatmadan, haç çıkardığını gördü kendisinin. İp cambazının, ölüme dek varabilecek tehlikeli bir numaraya başladığını izleyiciye haber veren bu belirtiden sonra geri dönemezdi Querelle. Ölümcül davranışları yapabilmek için dikkatinin ayakta olması gerekiyordu: Hoyrat bir devinim yaparak gemiciyi uyandırmamalıydı, öldürülme alışkanlığı olmayabilirdi henüz Vic'in, bu yüzden bağırabilirdi. Bu durumda kıyacı hem yaşam hem de ölümle savaşmak zorunda kalır, bağırır, neresi denk gelirse oraya saplar bıçağı. Son kez, Cadix'te, Querelle'in yakasını lekelemişti kurbanı. Koltuğunun altında tuttuğu paket yüzünden kısıtlı bir davranışla bir sigara ve çakmak uzatarak Vic'e doğru döndü Querelle.

–Yak, önce sen yak.

Rüzgârdan korunmak için sırtını ona döndü Vic.

–Sen de pek hoşuna giderdin onun haa! Tam ona göre bi yavrusun. Şu sigarayı içine çektiğin gibi emsen var ya malafatını, zevkten dört köşe olurdu.

Vic ağzındaki dumanı havaya savurdu. Yanık sigarayı ona uzatırken yanıtladı Querelle'i:

–Hiç şansı olmaz bu konuda.

Pis pis sırıttı Querelle.

–Peki ya ben? Benim şansım olur mu?

–Hadi yaa, bırak...

Yürüyüp gitmek istedi Vic, Querelle bir bacağını onun ayakları arasına koyup yürümesini engelleyerek tuttu onu. Sigarayı ağzında çiğnerken üsteledi:

–Ha? Söylesene... Hadi söyle, Mario kadar etmez miyim ben?

–Hangi Mario?

–Hangi Mario? Duvardan senin sayende geçtim. Öyle mi?

–Ee, n'olmuş? Ne zırvalıyon sen be?

–İstemiyo musun?

–Hadi yav, kes şu maskaralığı...

Tümcesini tamamlayamadı Vic. Bir çırpıda boğazını yakalayıp sıktı Querelle, kolunun altındaki afyon paketini yola düşürdü. Genç denizcinin boğazını sıkmayı bıraktığında aynı hızla cebinden ağzı açık bıçağı çıkardı ve şimşek gibi bir vuruşla şahdamarını doğradı Vic'in. Genç adamın gocuğunun yakası kalkık olduğundan kanı Querelle'in üstüne sıçrayacak yerde ceketin üstünden giysi boyunca aşağı aktı. Gözleri yuvalarından fırlayan ağır yaralı çocuk, eliyle çok hoş bir devinim yaparak olduğu yerde sallandı; Ermeni cinayetinin yer aldığı odanın yumuşacık ortamını şu sis manzarası ortasında yeniden yaratmaya yetecek, neredeyse kösnül bir tutum içine kendini koyuvererek Querelle'in kollarına yığıldı. Vic'in bu davranışı Ermeni cinayetini de yeniden yaşatıyordu sanki. Querelle onu sol koluyla sıkıca tuttu ve yavaşça yolun otları üzerine yatırdı. Oğlan orada can verdi.

Katil doğruldu. Tehlikenin bulunmadığı bir dünyanın nesnesiydi o –nesnedir çünkü –. Devinimsiz ve karanlık güzel nesne. Boşluk çınlak olduğundan Querelle onun kendi oyuklarında hışıldayarak dalga dalga yayıldığını, kendinden dışarı taşarak onu sardığını ve koruduğunu duydu. Ölü, belki, ama hâlâ sıcak. Bir ölü değildi Vic; ama bu şaşırtıcı, çınlak ve boş, yarı aralık karanlık ağızlı, çöküк gözlü, sert, taştan giysili, taştan saçlı, belki dizleri sık ve bir Asurlu sakalı gibi lüle lüle tüylerle kaplı nesnenin; bu gerçek dışı parmaklı, sislere bürünmüş nesnenin az önce öldürdüğü bir genç adamdı. Querelle'in indirgenmiş bulunduğu o hoş, o tatlı soluk, bir akasyanın dikenli dalına asılı duruyordu. Sıkıntılı, gergin, bekliyordu. Katil iki kez, boksörlerin yaptığı gibi, çok hızlı biçimde burnunu çekti ve dudaklarını oynattı. Querelle yavaşça geldi, bu dudakların üstüne kondu, ağzın içine aktı, gözlere çıktı, parmaklara indi, nesneyi doldurdu. Gövdesini oynatmadan, hafifçe başını çevirdi Querelle. Hiçbir şey duymadı. Bıçağının kanlarını temizlemek üze-

re bir tutam ot yolmak için yere eğildi. Çilekleri taze krema içinde eziyor, içine de gömülüyormuş sandı kendini. Kendi kendine yaslanarak ayağa kalktı, kanlı ot tutamını ölünün üstüne attı ve ikinci kez eğilerek afyon paketini yerden aldı, tek başına ağaçların altında yürümeye başladı yine. Yalnız, caninin cinayeti işlediği anda hiç yakalanmayacağını sandığını savlamak yanlıştır. Eyleminin kendisi için korkunç sonucunu açık seçik görmeyi yadsımaktadır elbet, bununla birlikte bu eylemin onu ölüme yazgıladığını bilmektedir. Analiz sözcüğü bizi rahatsız ediyor azıcık. Bu kendi kendini mahkûm etmenin nasıl işlediğini bulup çıkarmamız başka bir yöntemle olasıdır ancak. Neşeli bir tinsel özkıyımcı adı vereceğiz Querelle'e. Gerçekten de tutuklanıp tutuklanmayacağını bilemeyeceğinden ancak eylemini, yani günah ödemeyi yadsıyarak yok edebileceği bir tedirginlik içinde yaşar cani. Daha da doğrusu kendi kendini yazgılamasını yadsıyarak yaşar (cana kıyıcılardaki ürküyü, metafizik ve dinsel dehşeti yaratan, adam öldürmeleri itiraf etmenin olanaksızlığıdır gibi görünüyor çünkü). Surların dibinde, bir hendeğin içinde Querelle, bir ağaca sırtını dayamış, sis ve gece tarafından dünyadan yalıtılmış olarak ayakta duruyordu. Bıçağı cebine koymuştu yine. Önünde, kemeri hizasında, şöyle tutuyordu beresini: Dümdüz, iki eliyle, ponponu karnına gelecek biçimde. Gülümsemiyordu. Her adam öldürüşünden sonra içinde oluşturduğu ağır ceza mahkemesinin karşısına çıkmıştı şimdi. Cinayetini işledikten hemen sonra ülküsel bir polisin elini omzunda duyumsamış ve cesedin kıyısından şimdi bulunduğu bu ıssız yere dek, yakında kendisinin olacak o şaşırtıcı yazgının ağırlığı altında ezilerek, hep o hantal adımlarla yürümüş gelmişti. Yüz metre kadar yürüdükten sonra küçük yoldan ayrılıp kenti çepeçevre saran surların bu hendeğinin içinde, bir yamacın dibinde, böğürtlenler arasında kalmış ağaçların altına daldı. Tutuklanmış suçlunun korkmuş bakışı, hantal yürüyüşü vardı onda, ancak kendi içinde –utanç verici bir biçimde onu polis memuruna bağlayan– bir kahraman olma kesinliği vardı. Bulunduğu yer eğimli ve dikenli çalılarla kaplıydı.

"Kayıyor, Alice," diye düşündü. Neredeyse hemen ardından da: "Batıyorum, Alphonse. Sarı toprağa giriyorum."

Hendeğin dibine varınca bir an olduğu yerde durup kaldı Querelle. Hafif bir rüzgâr otların sivri, kuru ve sert uçlarını azıcık dalgalandırıp hışırdattı. Bu seslerin tuhaf cılızlığı durumunu daha bir tuhaf kılıyordu. Cinayet yerine ters yönde, sisin içinde yürüdü. Otlar o cılız, bir atletin burun deliklerindeki hava kadar, bir ip cambazının yürüyüşü gibi tatlı sesi çıkardılar yine rüzgârla. Açık mavi renk bir ipek fanila giymiş, belini çelik çivili deri bir kemerin sıktığı gök mavisi bu fanilayla gövdesi sıkıca sarılmış Querelle, ağır ağır yürüyordu. Çalkantılı bir sessizlik anıtı dikmek için tüm öbür kaslarla uyum içinde çalışan her kasının sessiz varlığını duyumsuyordu. İki yanında görünmez, çok sevinçli ve dostça, avları için sevecenlik ve acımasızlık dolu iki polis memuru duruyordu. Querelle birkaç metre daha yürüdü sisin içinde, ot hışıltıları arasında. Dingin, bir hücre denli ıssız, bir yargı yeri olmak için yeterince tenha ve görkemli bir yer arıyordu.

–Aman, izimi sürüp bulmasınlar da beni, diye düşündü.

Geri geri yürüyerek basıp ezdiği otları kaldırıp düzeltmediğine pişman oldu. Ama korkusunun saçmalığını çabuk kavradı, adımlarının aslında pek hafif olacaklarını, her ot sapının kendisi geçtikten sonra, akıllıca, kendiliğinden doğrulup kalkacağını umuyordu çünkü. Zaten cesedi çok geç, sabaha karşı bulurlardı ancak. İşe giden işçileri beklemek gerek: Yollarda bırakılmış cinayetleri bulan onlardır. Sis onu rahatsız etmiyordu. Bataklık kokusunun bilincine vardı. O pis kokunun uzanmış kolları üzerine kapandı. Durmadan yürüyordu Querelle. Yine bir ara âşık bir çiftin ağaçlar arasına inmiş olabileceğinden korktu, ancak bu mevsimde pek az olasıydı bu. Ağaç dalları, yerdeki otlar nemliydi ve Querelle geçerken yüzünü ıslatan damlalarla yüklü şeytan örümcekleriyle kaplıydı alan. Birkaç saniye boyunca katilin büyülenmiş gözlerine hayran olunacak bir tatlılıkta göründü orman: Loş ve parıltılı bir havada gizemli bir güneşin yaldızladığı sarmaşıklarla, karnı tüm uyanmaların ışığını hazırlayan sonsuzca uzak bir mavinin karman çorman olduğu bir ormandı bu. Sonunda koca gövdeli bir ağacın yanına vardı Querelle. Ona yaklaştı, sakınımla çevresini dolandı, sonra sırtını bir cesedin gecelediği cinayet yerine dönerek ağaca yaslandı. Beresini çı-

kardı ve onu önceden dediğimiz gibi tuttu. Başının üstünde, sisi yırtan ve tutsak alan ince siyah dalların büyülü düzensizliğini sezdi. Benliğinin derinliklerinden aydınlık bilincine dek iddianamenin değerli ayrıntısı yükseliyordu şimdiden. Gözler ve kulaklar, buhar çıkaran ağızlarla tıklım tıklım dolu, aşırı ısıtılmış bir odanın sessizliğinde mahkeme başkanının bayağı ve kof, daha çok da öç alıcı sesini açık seçik biçimde işitti Querelle:

"Suç ortağınızı boğazladınız. Bu cinayetin nedenleri apaçık ortada..." (Burada başkanın sesi ve kendisi belirsizleşti. Bu nedenleri görmeye, onları ortaya çıkarmayı denemeye, onları benliğinin derinliklerinde bulmaya yanaşmıyordu. Davaya verdiği dikkatini biraz gevşetti. Daha bir yaslandı ağaca. İçinde savcılığın kendisine karşı dikildiğini görünce bu törenin görkemi gözleri önüne serildi.)

–"Bu adamın başını istiyoruz! Kanı kan temizler!"

Sanık bölmesindeydi Querelle. Ağaca yapışmış, başının istendiği bu davanın daha başka ayrıntılarını çekip çıkarıyordu kendi içinden. İyi durumdaydı. Kafasının üstündeki dallarını birbirine karıştırarak onu koruyordu ağaç. Uzaktan uzağa kurbağa vıraklamaları duyuyordu, ama genelde her şey öylesine dingindi ki yargı yeri karşısındaki yürek darlığına yalnızlık ve sessizliğin uyandırdığı daralma da gelip eklendi. Çıkış noktası cinayet (salt sessizlik, Querelle'ce istenen ölüme dek varan sessizlik) olduğundan çevresine (daha iyisi, kendinden çıkan, ölümün özdeksiz ve incecik uzantısı olan) şimdi tutsağı bulunduğu bu sessizlik ağı gerilmişti. Bu görünüşünün içine daha yoğun bir şekilde sığındı. İyice belirledi onu. Hem oradaydı kendisi hem değildi. Suçlunun Ağır Ceza'daki duruşmasına girmişti sonunda. Bu duruşmayı izliyor ve yönetiyordu. Bu uzun etkin düş zaman zaman yararcıl ve duru bir düşünceyle bölünüyordu: "Üstümde leke meke yok ya?", ya da: "Yoldan biri geçerse..."; ancak dudaklarının üstünde çok hafif bir gülümseme beliriyor ve korkuyu kovuyordu. Bununla birlikte gülümsemenin güvencesine, onun karanlıkları dağıtma gücüne çok da bel bağlamamalı: Gülümseyiş, önce dudaklarınızın açıkta bıraktığı dişleriniz üstüne olmak üzere, korkuyu getirebilir ve bir canavarın doğumuna yol açabilir. Bu canavarın ağzı tam olarak sizin ağzınızın üstün-

deki gülümseme biçiminde olacaktır, sonra canavar sizin içinizde gelişecek, her yerinizi kaplayacak, size yerleşecektir; karanlıkta bir gülümsemeden doğmuş bir hayalet olduğu oranda tehlikeli olup çıkacaktır en sonunda. Belli belirsiz gülümsüyordu Querelle. Ağaç ve sis, gece ve öç almaya karşı koruyordu onu. Yargı yerinde oturuma döndü. Ağacın dibinde egemen, içindeki düşsel kopyasına korku, başkaldırı, güven ve dehşet, titremeler, bet beniz atma davranışları buyuruyordu. Okumuş olduğu kitapların anıları ona yardım ediyordu. Oturumda bir olay çıkmasına gereksinim duydu. Avukatı ayağa kalktı. Bir an için bilincini yitirmek, kulaklarının uğultusuna sığınmak istedi Querelle. Davanın sonucunu geciktirmek gerekiyordu. Querelle sarardığını duyumsadı.

–Mahkeme sizi ölüm cezasına çarptırıyor.

Her şey yok oldu çevresinde. Ağaçlar da, kendisi de küçüldüler ve yeni serüveni karşısında kendisini solgun ve güçsüz bilmenin şaşkınlığını yaşadı. Bu, Weidmann'ın başı sedir ağaçlarının en üst dallarının üstüne çıkan bir dev değil de, güçlü kuvvetli polis memurları arasında, bir yetmiş boyunda, çekingen, soluk benizli, hatta biraz balmumu sarısına çalar yüzlü bir genç adam olduğunu öğrendiğimizde duyduğumuz şaşkınlığın aynısıydı. Bunun üzerine Querelle kendisine yaşadığını doğrulayan dehşetli mutsuzluğunun, sonra da kulaklarındaki uğultunun bilincinde oldu yalnızca. Kısacası, bu mutsuzluğu yalın değerlendiriş biçemi, bir gün ölüm karşısında sergilediği tutumla karşılaştırılabilir: Mezar kazıcılar, mezarlığın başka bir bölümüne gömmek üzere annesinin cesedini gömütünden çıkarmışlardı, Querelle sabah erkenden gelmiş, mezarcıların çukurdan çıkardıkları tabut karşısında yalnız bulmuştu kendini. Otlar ıslak, toprak yağlıydı, oldukça soğuktu hava. Bir kuşun öttüğünü duydu Querelle. İçinde annesinin çürümekte olduğu tabutun üstüne oturdu. Birbirinden ayrılmış tahtaların arasından koku yayılıyor, ama onu rahatsız etmiyordu. Ot, bellenmiş toprak ve ıslak çiçek kokularına karışıyordu doğal olarak. Canı gibi sevdiği bir bedenin kokuşması olan bu böylesine soylu olguyu bir an için dikkatle inceledi çocuk: Dünyanın düzeninde yer alan doğal bir felakettir bu.

Ürperdi. Omuzları, uylukları ve ayakları üşüyordu biraz. Beresi elinde, afyon paketi koltuğunun altında, kalın kumaştan üniformasıyla gocuğunun sert yakası tarafından korunmuş olarak ağacın dibinde, ayakta duruyordu. Beresini başına geçirdi. Çok belirsiz bir biçimde de olsa her şeyin bitmemiş olduğunu duyumsadı. Son gerekli işlemi yerine getirmesi kalıyordu ona: Eylemi.

"Eyleme geçmem gerek, yok başka yolu!"

Ünlü bir katil gibi duyumsamak diyoruz, görünürde tutuklanacağını önceden gösterebilen hiçbir şey yokken, tutuklanmasından az sonra, şöyle diyecektir yargıca: "Yakalanmak üzere olduğumu duyumsuyordum"... Querelle silkindi, biraz yürüdü dosdoğru; ellerinden destek alarak otların türkü söylediği şevden yukarı tırmandı. Birkaç dal yüzüne, ellerine süründü: İşte o anda derin bir hüzünle birlikte, anne okşayışlarının özlemini duydu; bu dikenli dallar tatlı, yumuşacık, kadife gibiydiler, sis üzerlerine konduğundan bir kadın memesinin tatlı aydınlığını anımsatıyorlardı ona. Birkaç saniye sonra küçük yola çıktı, sonra ana yola ulaştı. Denizciyle birlikte çıktıkları kapıdan başka bir kapı yoluyla giriyordu kente. Bir şeyler eksikti yanında.

–Yapyalnız olmak da bir hoş hani.

Şöyle böyle gülümsüyordu. Sisler içinde otlar üstünde ayrıksı bir nesne, görünmez ve tatlı mı tatlı bir tansökümünden yayılan küçük bir gece ve dinginlik yığını bırakıp gidiyordu arkasında, arınma ve alçakgönüllülük için zorunlu yetişim sürecinden sonra, günahının kefaretini ödedikten sonra surların dibinde kente girme hakkı bekleyen kutsal ya da lanetli bir nesneydi bu. Cesedin onun çok iyi bildiği, tüm kırışıkları silinmiş, yavan, donuk bir yüzü olmalıydı şimdi. Uzun ve esnek adımlarla, hani daha görür görmez onun hakkında:" Dünyaya boş vermiş bir adam bu" dedirten o biraz dengeli ama patavatsız yürüyüşüyle, ruhu erinç dolu, "La Féria"nın yolunu tuttu Querelle.

Şimdi bu serüveni biz, yavaşlatılmış olarak anlatmak istedik size. Amacımız okuyucuda bir dehşet izlenimi uyandırmak değildi, bu cinayet için kimi kez çizgi filmin elde ettiği şeyi yapmak istedik ama. Hem zaten, kahramanımızın ruhunda ve tüm kaslarında oluşan şaşkınlık verici biçim bozulmalarını gösterebilmek için de bu yönteme başvurmayı isterdik. Bununla birlikte, okuyucuyu çok da sıkmamak için ve onun içimizdeki cinayet düşüncesinin çelişkili ve hileli gelişmesini kendi kaygısıyla tamamlayacağından emin olarak çok şeyden kaçındık. Şimdi tutup caniyi erkek kardeşinin görüntüsüyle buluşturmak kolay. Onu öz kardeşine öldürtmek zor değil. Ona ağabeyini öldürtmek ya da mahkûm ettirmek de öyle. İzinden gidip mide bulandırıcı bir nakış işleyebileceğimiz birçok izlek var. Ölecek olanın gizli ve müstehcen istekleri üzerinde de durmayacağız. Vic ya da Querelle arasında seçim yapabileceğiz. Okuyucuyu bu bağırsak karışıklığı içinde bırakıp gidiyoruz. Şunu bilelim yine de: İlk adam öldürmesinden sonra Querelle bu ölmüş olma, yani derin bir bölgede yaşama ve daha doğru bir söyleyişle, bir tabutun içinden, sıradan bir mezarlığın sıradan bir mezarı çevresinde dolanarak, artık kendisi onların bahanesi, merkezi, cömert yüreği olmadığına göre, orada yaşayanların, kendisine tuhaf bir biçimde mantıksız görünen günlük yaşamlarını düşünme duygusunu tattı. Bununla birlikte insansal biçimi –şu etten kılıf diye adlandırılan nesne– toprağın yüzeyinde, mantıksız insanlar arasında koşturmayı sürdürüyordu. Querelle o zaman başka bir cinayeti yönetiyordu. Olay anında başka yerde olduğumuzu kanıtlamamızın bizi her türlü sorumluluktan kurtaracağı anlamında hiçbir eylem dört dörtlük değildir; bu yüzden, tıpkı bir hırsızlık işlediği zamanda olduğu gibi, her cinayetinde yalnız kendi gözünde onu harcayabilecek bir yanlışa dönüşen bir ayrıntı bulup çıkarıyordu Querelle. Yanlışları arasında yaşamak bir hafiflik, acımasız bir kararsızlık izlenimi veriyordu ona; o kondukça eğilip bükülen, kalktıkça doğrulan kamışlar arasında, bir kamıştan öbürüne uçuyora benziyordu çünkü.

Kentin ilk ışıklarına ulaştığında her zamanki gülümsemesini kuşanmıştı bile Querelle. Genelevin büyük salonuna girdiğinde karaya kaçamak yapmış, aydınlık bakışlı, babayiğit bir denizciden baş-

ka bir şey değildi artık o. Birkaç saniye duraksadı müziğin ortasında, ne ki bir kadın çoktan yaklaşıyordu bile. Uzun boylu, sarışın bir kadındı, çok da zayıftı, siyah tülden bir giysi vardı üzerinde. Giysi kuku hizasında daralıyordu, kuku –sözde onu daha iyi çağrıştırmak için– üçgen şeklinde, uzun tüylü siyah, eprimiş, yer yer de tüyü dökülerek neredeyse çıplak kalmış, kuşkusuz tavşan bir kürkle gizlenmişti. Kadının gözlerinin içine bakarak eliyle hafifçe okşadı kürkü Querelle, kabul etmedi ama onunla çıkmayı.

Nono'ya afyon paketini verip beş bin frankını aldıktan sonra, "eyleme geçme" zamanının geldiğini anladı Querelle.

Köklü bir eylem olacaktı bu. Usa yatkın biçimde zincirlenen bir olaylar dizisi Querelle'i "La Féria"ya getirdiyse eğer, katilin kendinden bile gizli başka bir kurban töreni düzenlemiş olduğuna hiç kuşku yoktu. Afyonu incelemek üzere divana eğilmiş kerhanecinin kavis yapmış kalın ensesine bakarken gülümsüyordu hâlâ. Hafif kepçe kulaklarına, saçsız ve parlak kafasına, alttan obruk yarım silindir biçimindeki güçlü gövdesine bakıyordu. Norbert doğrulunca etli ve iri kemikli, sağlam çeneli, basık burunlu bir surat dikildi Querelle'in karşısına. Kırkını aşmış görünen bu adamdaki her şey hoyrat bir güçlülük izlenimi veriyordu karşısındakine. Bu baştan başlayıp kıllı, belki dövmeli, kuşkusuz güzel kokulu bir güreşçi gövdesi çatılıyordu. "Köklü bir eylem olacaktı bu."

–Baksana. Neymiş hoşuna giden? Niye tutturdun ille de patroniçe diye, ha? Anlat.

Özellikle bu soru üzerine gülümsüyormuş gibi görünebilmek ve salt bir gülümsemenin zararsız kılabileceği yanıtı yalnızca bu yanıtın yol açabileceği bir gülümsemenin içinde saklamak için, gülümsemesini kesti Querelle. Rahat bir baş devinimiyle dileğini belirterek, sesi Nono'nun suratından çok herhangi başka bir nesneye çarpacak biçimde bir kahkaha patlattı.

–Hoşuma gidiyo da ondan.

O andan başlayarak Querelle'in yüzünün her ayrıntısı aklını başından aldı Norbert'in. Yapılı, güçlü kuvvetli bir adamın patronla yatmak için ondan karısını ilk isteyişi değildi bu. Bir şey kafasını karıştırıyordu ama, kim kimi kazıklayacaktı.

–Olsun bakalım.

Ceket ceplerinin birinden bir zar çıkardı.

–Atıyor musun? Atayım mı?

–At, at.

Norbert çömeldi ve yerde oynadı. Bir beş attı. Querelle zarı aldı. Ustalığından emindi. Nono'nun alışkın gözleri Querelle'in hile yapacağını anlamıştı hemen, ancak daha ağzını açamadan, denizcinin neredeyse sevinçle haykırdığı iki sayısı söylenmişti bile. Bir an kararsız kaldı Norbert. Palavracının biri miydi şu karşısındaki? Yoksa... Querelle'in ağabeyinin metresine atlamak istediğini düşünmüştü önce. Zar tutması tersini gösteriyordu ama. Üstelik hiç de kulamparaya benzemiyordu herif. Avının kaybetmeye böylesine istekli olmasından tedirgin olmakla birlikte, doğrulurken hafifçe omuz silkti ve sırıttı. Querelle de doğruldu. İçinde işkenceye gitme duygusunu yaşamasına karşılık gülümseyerek, neşeli neşeli çevresine bakındı. Bu eylemin yaşamı için kaçınılmaz olduğunu bilmenin umutsuzluğunu, aynı zamanda kendine bile söylemediği gizli inancını ruhunda taşıyarak yürüyordu. Neye dönüşecekti? İbneye. Dehşetle düşündü bunu. Nedir bir ibne? Hangi hamurdan yapılmıştır? Hangi özel ışık belirtir sizi? Hangi yeni canavar olunur ve bu canavarlığın hangi duygusu yaşanır? Polise teslim olmanın sonu "bu"dur işte. Aynasızın güzelliği her şeyi ayarlamıştı. Küçücük bir olayın tüm yaşamı değiştirdiği söylenir kimi kez, şimdi yaşayacağı olay bu önemi taşıyacaktı işte.

"Öpüşmeyiz herhalde," diye düşündü. Sonra da şunu: "Ben götümü domaltırım, o kadar." Bu son deyim şu deyiminkiyle aynı titreşimi uyandırdı onda: "Kafamı uzatırım."

Hangi yeni beden olacaktı bedeni? Bununla birlikte, bu eylemin onu sindirilememiş bir cesedi düşünür gibi düşünüp durduğu cinayetten arındıracağı avutucu kesinliği gelip ekleniyordu umutsuzluğuna. Uzatmayalım, bu bayramın, ölüm demek olan bu törenin bedelini ödemek durumundaydı. Her türlü öldürme bir lekedir: Arınmak gerekir ondan. Öyle ki hiçbir şey kalmamalı kendinden. Ve yeniden doğmalı. Yeniden doğmak için ölmeli. Ondan sonra korkmayacaktı kimseden. Polis yakalayabilecekti kuşkusuz onu, kafasını

kesebilecekti: Önlemler alması, kendine ihanet etmemesi gerekecekti demek; ama içinde kurulan düşsel mahkeme önünde de hiçbir suçu üstlenmek zorunda kalmayacaktı Querelle, cinayeti işleyen ölmüş olacaktı çünkü artık. Öylece bırakıp gittiği ceset kentin kapılarından içeri girebilecek miydi acaba? Hâlâ o dar sis mantosuna bürünmüş olan o uzun ve katı nesnenin sızlandığını, tadına doyulmaz bir ezgi mırıldandığını duyuyordu Querelle. Yanıp yakılıyordu Vic'in cesedi. Cenaze töreni ve mezar istiyordu. Anahtarı çevirdi Norbert. Anahtar kapının üstünde kaldı. Kapının karaltısının göründüğü aynada yansıyan kocaman parlak bir anahtardı bu.

–Çıkar donunu.

İlgisizce konuşuyordu patron. Pantolonunun önünü açıyordu. Kendini kesinlikle düzdürmek için yazgıyı değiştiren birini düşündüğü yoktu artık. Querelle salonun ortasında ayakta, ayrık tuttuğu bacakları üstünde kıpırdamadan durdu. Heyecanlandırmazdı kadınlar onu. Kimi kez, geceleyin, hamağında, eli kurulmuş makine gibi gidip cinsel organını avuçlar, onu okşar ve ölçülü bir otuzbirle bitirirdi olayı. Kafasında kesin hiçbir şey canlandırmazdı bunu yaparken. Avucunda duyumsadığı kamışının sertliği onu heyecanlandırmaya yeterdi ve beli gelirken ağzı öyle büzülürdü ki yüzü acır ve hep böyle, büzük bir ağızla kalacağını sanırdı. Pantolon düğmelerini çözen Nono'ya baktı. Sessiz geçen bir an boyunca patronun iliğinden çıkarmak üzere bir düğmeyi güçlükle zorlayan parmaklarına takıldı Querelle'in bakışları.

–E hadi, ne bekliyosun daha?

Querelle gülümsedi. Kurulmuş makine gibi denizci pantolonunun düğmelerini açmaya başladı.

–Bak, yavaş yavaş giriyosun tamam mı? Yoksa iyi olmaz gibi geliyor bana.

–Tamam, anladım; sanki ilk kez veriyosun.

Norbert'in sesi soğuk, hatta kötücüldü. Anlık bir öfke Querelle'in tüm bedenini gerdi, olağanüstü güzelleştirdi. Dik başı, devinimsiz ve gergin omuzları, küçük kaba etleri, (kıçını havaya diken bacakların konumu nedeniyle ayrık) dar, ama bu haşinlik izlenimini daha arttırır derecede dar kalçalarıyla güzelleşti bedeni. Düğme-

leri çözülen pantolon bir çocuk önlüğü gibi uyluklarının üstüne düşüyordu. Gözleri parıldadı. Yüzü, hatta saçları bile hınçtan pırıl pırıl oldu.

–Bak, adamım! İlk kez geliyo bu benim başıma, diyorum sana!

Bu ani öfkenin şiddeti kamçıladı Norbert'i. Gevşemeye hazırdı gerilen güreşçi kasları; şöyle dedi aynı sertlikle:

–Bana ayak yapma, sökmez, annadın mı! Miyop mu sandın beni, ha? Gördüm seni. Hile yaptın.

Kütlesinin içerdiği güce kendisine meydan okunmuş olmaktan duyduğu öfkenin gücünü katarak Querelle'e yaklaştı; alnından dizlerine dek tüm bedeni onunkine değdi. Gerilemedi Querelle. Daha da derin bir sesle şunları ekledi Norbert sertçe:

–Tamam, bu kadar yeter. Ne dersin? Kendin istedin, ben mi dedim sana gel de bir atlayayım diye? Haydi durma öyle, domal!

Querelle'in şimdiye dek hiç mi hiç almadığı bir buyruktu bu. Kabul ettiği, kendisinin dışında, bildik bir güçten gelmiyordu; tersine kendi içinden gelen bir dayatmaydı. Kendi gücü ve canlılığıydı Querelle'e eğilmesini buyuran. Adama girişmek geliyordu içinden. Gövdesinin, kollarının, kalçalarının, baldırlarının kasları pusudaydı; gergin, sıkı, dik ve ayaklarının ucunda kalkmış durumdaydı hepsi. Norbert'in neredeyse dişlerine doğru, hatta soluğunun içine:

–Yanılıyosun. Karına atlamak istiyodum ben, dedi yalnızca.

–Külahıma anlat sen onu benim.

Olduğu yerde döndürmek üzere omuzlarından tuttu Norbert onun. Querelle itmek istediyse de düğmeleri açık pantolonu biraz kaydı. Tutmak için az daha ayırdı bacaklarını. İki adam bakıştı. Kapışsalar, Norbert'in atletik yapısına karşın, kendisinin daha güçlü olacağını biliyordu denizci. Yine de pantolonunu yukarı çekti ve biraz geri gitti. Yüzünün kasları gevşedi. Kaşlarını kaldırdı, alnını kırıştırdı, hafif bir boyun eğme devinimi yaptı başıyla.

–Tamam.

Karşılıklı dimdik duran iki adam da yumuşadı ve her biri iki elini aynı anda arkasına götürdü. Tam uyumlu bu çift devinim, ikisini de şaşırttı ayrı ayrı. İkisinin de çok iyi bildikleri bir ortak nokta vardı bu davranışta. Büyük bir hazla gülümsedi Querelle.

–Sen de denizci imişsin.

Burnunu çekti Norbert ve ters ters yanıt verdi, hâlâ öfkeyle çalkanan sesiyle:

–Zéphir'dim.

Patronun sesinin olağandışı niteliğini tanıyordu şimdi Querelle. Sağlamdı bu ses. Aynı zamanda adamın ağzından çıkan mermer bir sütundu, onu destekliyor o da ona dayanıyordu

–Ha?

–Zéphir. Afrika Taburu'nda erdim, daha açıkçası.

Kayışı ve denizcilerin yararcı gerekçelerle –ceketleri darsa, örneğin, göbeklerinde yağ birikmesini önlemek amacıyla– tokasını arkalarında bağladıkları palaskayı çözdü elleri. Kimi serüvenci takımı, donanmada geçirdikleri günlerin anısı ya da denizci üniformasının saygınlığına bağlılıkları dışında hiçbir gerekçe olmaksızın bu ayrıksı alışkanlığı benimsemiş ya da korumuşlardır böyle. Azıcık tatlılık gevşetti Querelle'i. Kerhaneci de kendisiyle aynı soydan, aynı karanlık ve kokulu topraklardan doğmuş soyu sopu çok gerilere giden aynı aileden olduğuna göre, şu yaşayacakları, Afrika Taburu kamp çadırları altında yaşanmış ve sivil yaşamda karşılaşınca hiç sözü edilmeyen o pek bayağı serüvenler gibi bir şey olacaktı demek. Söylenecek her şey söylenmişti artık. Querelle kararını vermeliydi. Boyun eğdi.

–Yat şu yatağa.

Denizin üstünde dinen rüzgâr gibi, öfke de dinmişti. Dingindi sesi Norbert'in. "Tamam" dediği anda kamışının kalktığını duyumsamıştı Querelle. Şimdi deri palaskayı tüm köprülerinden çekip çıkarmış, elinde tutuyordu. Baldırları üstüne kayan pantolon dizlerini açıkta bırakıyor, kırmızı halı üstünde, içine ayaklarının gömüldüğü bir tür yoğun su birikintisi oluşturuyordu.

–Hadi. Dön. Çabucak olsun bitsin.

Arkasını döndü Querelle. Norbert'in kamışını görememişti. Divanın kenarına –biri palaskayı tutan– yumruklarını dayayarak eğildi. Önü açık, Querelle'in kalçaları önünde ayakta, yalnızdı Norbert. Kamışını sakin sakin ve hafifçe bir parmağıyla çekerek kısa iç donundan kurtardı ve bu dik, ağır aleti bir an için tamamen eline aldı.

Karşısındaki aynada görüntüsünü gördü ve bu anı bu odada en az yirmi kez yinelediğini düşündü. Güçlüydü. Efendiydi. Salt sessizlik içindeydi salon. Norbert taşaklarını da çıkardı dondan ve karnını dövsün diye kamışını serbest bıraktı bir saniye. Sonra sakince uzatıp elini, esnek bir dala yaslarcasına, kamışının üstüne koydu ve sanki kendi kendine yaslanıyormuş gibi geldi ona bu. Başı öne eğik, suratına kan basmış durumda bekliyordu Querelle; kalçalarını gördü onun Norbert: Küçük, sert, yuvarlak ve kuruydular. Uyluklara dek giden –ama orada daha seyrek– kara kıllarla kaplıydılar; yukarı kıvrılmış denizci gömleğinin altından azıcık taşan çizgili fanilanın üstünde durduğu bel girintisine dek çıkıyordu kıllar. Kadın bacaklarını gösteren kimi resimlerin gölgesi, eski zaman çoraplarının değişik renkli çemberleri gibi, içbükeyleştirilmiş çizgiler yardımıyla elde edilir: Querelle'in bacaklarının çıplak bölümünün gözler önünde böyle canlandırılmasını çok isterdim doğrusu. Burada uygun düşmeyen, bacakların oylumlu yuvarlaklığını derinin pürtükleri ve kıvrım kıvrım olmuş kılların biraz kirli grisiyle belirginleştiren şu içbükey çizgiler yöntemiyle bu bacakların yeniden üretilebilir oluşudur. Erkek erkeğe sevişmelerin ürkünçlüğü bedenin bu bölümü ile onun yukarı kıvrılmış ceket ve pantolondan oluşan çerçevesinin görülmesinde saklıdır. Becerikli parmaklarıyla kamışını tükürükledi Norbert.

–Tam böyle hoşuma gidiyosun işte.

Querelle karşılık vermedi. Yatağın üstünde duran afyonun kokusu midesini bulandırıyordu. Kamış işini görmeye başlamıştı bile. Beyrut'ta boğazladığı Ermeni'yi, onun tatlılığını, kahverengi köryılan ya da kuş sevimliliğini getirdi gözünün önüne. Querelle kendisinin de okşamalar yoluyla celladının hoşuna gitmeye çalışması gerekip gerekmediğini sordu kendine. Gülünç olmayı sevmediğinden, katledilmiş eşcinsel tatlılığına sahip olmayı daha çok yeğlerdi.

"Yine de bu digan yakıştırdı bana yaşamımın en güzel yaftalarını (adlarını). Hem de tanıdığım en tatlı varlık oldu," diye düşündü.

Ama hangi tatlı davranışları yapmalı? Hangi okşayışları? Bir eğri oluşturmak için ne yana bükülecek lerini bilmiyorlardı ki de-

mirden kasları! Norbert iyice abandı üstüne. Yavaş yavaş, kamışının köküne dek, karnı, iki eliyle kendine çektiği Querelle'in kalçalarına değinceye dek girdi içine. Ama birden, korkunç ve güçlü kesilen elleri hızla denizcinin karnının altına giriverdi, tam o sırada, Querelle'in yatağın kadifesi üstünde ezilmekten kurtulan kamışı da zemberek yayı gibi köklerinin bulunduğu karın derisini dövdü, bu arada Norbert'in oraya dolanan eline çarptı ancak bu duruma kayıtsız kaldı Norbert'in parmakları. Querelle'in kamışı, asılmışların kamışının kalkması gibi, kazık kesilmişti. Pek alışkın olduğu birkaç git gel yaptı Norbert. Querelle'in içinin sıcaklığı şaşırtıyordu onu. Büyük bir titizlikle, gücünü ve mutluluğunu daha bir duyumsamak için, iyice gömüldü içeri. Acısının pek az olmasına şaşıyordu Querelle.

"Hiç acıtmıyo herif. Diy'cek pek bi şey yok. Tokmaklamayı biliyo," diye geçirdi içinden. Bedenine yeni bir *nitelik* geldiğini ve oraya yerleştiğini duyumsuyor, bedeninde onu ibneye dönüştüren bir değişim olduğunu tatlı tatlı algılıyordu.

"Sonra ne diy'cek bu? Konuşmasa bari," diye düşündü.

Ayakları kaydığından karnı tekrar ezilmeye başladı divanın kenarında. Biraz çenesini kaldırmaya, yüzünü içine gömülmüş bulunduğu kara kadifeden çekip çıkarmaya çalıştı, ama afyon kokusu canına okuyordu. Kendisini sarıp sarmalayarak onu koruduğu için belli belirsiz bir minnet duyuyordu Norbert'e karşı. Biraz sever gibi oluyordu celladını. İçindeki sıkıntıya karşın, Norbert kendisini dudaklarından öper umuduyla başını çevirdi azıcık, ancak patronun yüzünü görmeyi başaramadı; öte yandan kendisi için en ufak sevecenlik duymayan patron, bir erkeğin öbürünü öpmesini usundan bile geçirmiyordu. Ağzı yarı aralık, sessizce, çok önemli ve ciddi bir iş üstündeymişçesine görüyordu Norbert işini. Dişi bir hayvanın ölü yavrusunu tuttuğu o görünür tutkuyla sıkıyordu Querelle'i, –sayesinde aşkın ne olduğunu anladığımız davranış: Bir tekten ayrılmanın bilinci, ikiye bölünmüş olmanın bilinci, benliğinizin hayran hayran sizi seyre daldığının bilinci. İki adam, karşılıklı iki soluk alışverişi duyuyordu yalnızca. Querelle ağlasaydı boşa ağlamış olacaktı bırakıp gittiği – nerede? Brest kentinin sur duvarları dibinde

mi?– cesedin ardından, kadifenin çukur kıvrımlarından birinin içinde açık duran gözleri kuru kaldılar. Kıçını iyice geriye itti.

–Şimdi cavlağı çekicem işte.

Bileklerinin üstünde hafifçe yükselerek vargücüyle –neredeyse Norbert'in ayaklarını yerden kesecek denli– kalçalarını havaya dikti, ancak beriki de var gücüyle abandı Querelle'in arkasına ve birden, koltuklarının altından tutmakta olduğu denizciyi kendine çekerek yaman bir tokmak salladı, arkasından bir ikinci, bir üçüncü, derken altıya dek götürdü tokmakları. Bundan sonraki vuruşlar giderek seyrekleşti ve sonunda tamamen kesildi. İflâhını kesen o güçlü ilk vuruşta yavaşça inledi önce Querelle, sonra daha güçlü ıhladı, en sonunda da hırıldadı hiç utanmadan. Aldığı hazzın böylesine güçlü biçimde sergilenmesi, denizcinin beli geldiği anda erkeğe özgü utanma, ağırbaşlılık gibi hiçbir erdemi tanımayan bir adam olmadığını kanıtlıyordu Norbert'e. Ancak şöyle ifade edilebilecek bir tasa duyumsadı katil:

"Gerçek bir muhbir mi bu acaba?" diye düşündü. Hemen ardından tüm Fransız polis güçleri üstüne çullanıp kendisini yere yapıştırıyorlarmış gibi bir duyguya kapıldı: Tam olarak başaramamakla birlikte, Mario'nun yüzü, kendini ezen adamın yüzünün yerine geçmeye çalışıyordu. Kadifenin üstüne boşaldı Querelle. Biraz üst tarafta, siyah lüleleri şaşılacak biçimde dağılmış, darmadağınık olmuş, topraktan koparılmış bir keseğin otları gibi ölgünleşmiş saçlı başını gevşek bir biçimde örtüye gömdü. Norbert kımıldamıyordu artık. Çenesi açılıyor, gevşiyor, beli geldiği anda ısırdığı otlu enseyi azıcık koyuveriyordu. En sonunda patronun koca kütlesi binbir özenle Querelle'den geri çekildi. Querelle doğruldu. Palaskasını elden bırakmamıştı hiç.

"Toyluk yapma, Robert, onların hepsini düdükledim ben. Babafingoyu boka buladım diyeyim istersen. Hepsine atladım, kaç kişi talip olduysa, hepsine; bi sen hariç. Seni fişeklemek istemedim, anlıyo musun. Senin annıy'can benim karı yavşaklarla yattı hep. Sen hariç tabii. Bilmem neden. Bak, lafıma dikkat et: Seni razı edemez-

dim demek istemiyorum, korkmadım da ayrıca. Neden dersen, ötekiler de senin kadar –hani yanmış annama, sen başkasın, tamam,– onlar da senin kadar zorluydular çünkü, ben de kuru gürültüye pabuç bırakacak adam değilim. Ama, yok işte. Teklif bile etmedim sana. İlgilendirmedi beni bu nedense. Şunu da bil ki, patroniçenin hiçbir şeyden haberi yok. Hiç demedim ona. Değmez zaten. Bilse ne yazar! Kesin olan bir şey varsa, o da onların hepsi ibneydi diyebilirim sana rahat rahat. Sen hariç, elbette."

Robert değildiyse bile, en azından resmen kendisi değildiyse de boynuzlu kerhanecinin az önce düzdüğü adam, onun yüzünün, kadınlarca tapılan o güzelim çocuk yüzünün neredeyse tıpkısına sahip biriydi. Nono gücünü duyumsuyordu; tek bir sözcükle arasını açabilirdi iki kardeşin. Bununla birlikte bu biraz tehlikeli düşünceyi, dok işçisiyle denizcinin birbirlerine karşı sergiledikleri bu hayran olunası kayıtsızlığı korumak için benzerliklerinden, çifte aşklarından yeteri kadar güç bulup çıkarabileceklerinin kesinliği çürütmüştü çoktan. Nerede olurlarsa olsunlar yalnızca kendilerini görüyorlardı çünkü, çifte güzellikleri karşılıklı olarak öylesine çekiyordu onları birbirine.

Kimi kez dişiliği çok hoş bir devinimle, örneğin oltasının iğnesini bir söğüdün saçakları arasından çekip çıkarmak için yaptığı davranışın apaçık çekiciliğiyle, kendinden dışarı yayılırdı. Ancak gücü, ayakkabılarının bastığı zemin üstünde çıkardığı çatırtılarla eziyordu Querelle'i. Bedeninin yükü ağır ve geniş bir tempoyla çatırdatıyordu pabuçlarını, yine de, bu gürültü ve tempo yüzünden hem de, her adım atışında yıldızlarıyla birlikte koca bir gece gökyüzünü ezmediğini söyleyemezdi kimse.

Öldürülmüş denizcinin bulunması hiçbir korku, hatta hiçbir şaşkınlık uyandırmadı. Adam öldürmeler Brest'te de başka yerlerde olduğunca seyrektir, ne ki sisi, yağmuru, ağır ve basık göğü nedeniyle; taş yapılarının kurşuni rengi, kürek mahkûmlarının anıları, kente iki adımlık yerde ama duvarların dışında –bu nedenle daha heyecan verici– Bougen hapishanesinin, şu eski zindanın varlığı

nedeniyle; eski denizcileri, amiralleri, tayfaları ve balıkçıları tropikal bölgelere bağlayan görünmez ama kopmaz ip nedeniyle hava orada öylesine ağır ama yine de ışıltılıdır ki yalnızca cinayet işlenmesine elverişli değil, aynı zamanda bir cinayetin doğması için zorunlu bir yer gibi görünür bu kent bize. Doğma, tam yerinde sözcük. Neresinden denk gelirse orasından sisi yırtan bir bıçağın, delen bir tabanca mermisinin, insan boyunda bir tulumu patlatacağı ve o buharlı duvarlar boyunca kentin dışına ve içine kan akıtacağı besbelli bir şeymiş gibi gelir bize. Neresinden vurulursa vurulsun yaralanır sis ve kanla donanır yıldız yıldız. Nereye uzatılırsa uzatılsın el (çoktan öylesine uzaklaşmıştır ki sizden, sizin değildir artık) görünmez, yalnız ve kimin olduğu bilinmez o el nereye uzanırsa uzansın, parmak kemiklerinin sırtı bir kamışa sürtünecektir –ya da parmaklar sıkı sıkı avuçlayacaktır– bir denizci ya da dok işçisinin o güçlü, titreşen, çıplak, sıcak, dimdik hazır, çamaşırlarından kurtulmuş malafasını. Ateşler içinde buz kesmiştir denizci, saydam ve ayaktadır, yoğun sis katmanı içine bir atmık demeti fışkırtmak için beklemektedir. (Bedenin adamı allak bullak eden sıvıları: kan, döl suyu ve gözyaşı!) Yüzünüz görünmez bir yüzün öylesine yakınındadır ki heyecandan kızardıysa, duyumsarsınız bu yüzü. Bütün yüzler güzel, dingin, belirsizlik sayesinde yumuşamış, arınmış, yanak ve kulaklara usulca konmuş algılanamaz küçüklükte damlacıklar sayesinde kadifemsidirler, ancak bedenler kalınlaşır, ağırlaşır ve olağanüstü bir güçle donanırlar. Doklarda çalışanlarla limandaki öbür işçiler, yamalı ve mavi bez pantolonlarının altına (kendi duyarlığımız için de, dok işçilerinin hâlâ, renk açısından kürek mahkûmlarının donuna benzer, kırmızı bez pantolonlar giydiklerini ekleyelim) üsttekine heykel giysilerinin ağır görünümünü veren bir başka pantolon giyerler genellikle –ve de siz elinizin çarptığı kamışın bunca kumaşın altından çıkıp gelebildiğini, bu iki sıra pantolon ön yırtmacı düğmesini açmak ve sizin mutluluğunuzu hazırlamak için o kalın ve kirli parmakların ne çabalar gösterdiğini öğrenmekle daha bir allak bullak olacaksınızdır– ve bu iki kat giysi erkeğin alt kesimini kalınlaştırır. Sisten kaynaklanan belirsizlik de gelir eklenir buna.

Ceset Donanma Hastanesi'nin morguna götürüldü. Otopsi hiçbir ipucu vermedi. İki gün sonra gömüldü. Deniz Bölge Komutanı –M...'den Amiral D...– adli polise sıkı ve gizli bir kovuşturma açılması ve kendisinin her gün bilgilendirilmesi buyruğunu verdi. Olası bir skandalın tüm donanmayı lekelemesinden korkuyordu. Fenerlerle böğürtlenlerin altlarını, çalıların diplerini, hendeklerdeki otların içini didik didik etti sivil polisler. Her çöp yığının altına özenle baktılar. Altında Querelle'in kendi kendini yargılamaya giriştiği ağacın yakınından geçtiler. Hiçbir şey bulamadılar: Ne bıçak buldular, ne ayak izi, ne yırtılmış giysi parçası, ne de sarı saçlar. Ölünün yanında, küçük yolun otları arasında, Querelle'in sigarasını yaksın diye genç tayfaya uzattığı sıradan çakmaktan başka hiçbir şey bulamadılar. Polis memurları bu nesnenin ölene mi yoksa öldürene mi ait olduğunu bile söyleyemiyorlardı. Bu konuda "Vengeur" adlı gemide yapılan kovuşturmadan da bir şey öğrenilemedi. Oysa, kıyasından bir gün önce, üzerinde Gil Turko'nun şarkı söylediği masadaki şişelerle bardaklar arasından hiç ayrımına varmadan almıştı o çakmağı Querelle. Gil Turko'nundu çakmak. Ona da Théo vermişti.

Cinayet surlardaki koruluklarda işlendiğinden polisler bunun bir oğlancının işi olduğunu düşündüler. Şimdi, toplumun kendini oğlancılık düşüncesine yaklaştıran her türlü düşünceyi kendinden nasıl büyük bir tiksintiyle uzaklaştırdığını bilince, polisin kolayca bu kanıya varıvermesine şaşmak gerekirdi. Oysa bir cinayet işlendiğinde, polis açıkça para beklentisi ya da gönül meselesi gibi nedenleri ileri sürerse de, önce bu işte parmağı olanlardan biri denizciyse ya da eskiden öyle idiyse yalnızca, cinsel sapıklığı düşünür. Neredeyse acılı bir ivedilikle atlar bu düşüncenin üstüne. Gündelik etkinlikler için düş neyse toplum için de polis odur; kendisine yasakladığı o şeyi, eline fırsat geçer geçmez, polise düşündürür terbiyeli toplum. Polise duyulan tiksinti ve çekicilik karışımı duygu buradan geliyordur belki. Düşleri kendinde toplamakla görevli olduğundan, onları kendi süzgeçlerinde tutar polis. Biz de polis memurlarının avlarına neden bu denli benzediklerini böyle açıklayacağız işte. Sivil polislerin sanıkları daha iyi şaşırtmak, izlerini daha kolay

sürmek, sonunda tepelerine binmek için onlarla böylesine içli dışlı olduklarını sanmak yanlış olurdu çünkü. Mario'nun özel yaşantısını dikkatle incelediğimizde, onun sık sık kerhaneye gittiğini ve patronla dost olduğunu göreceğiz önce. Dürüst bir toplumla kuşkulu bir etkinlik arasında bir tür birleştirme çizgisi işlevi gören bir muhbir buluyordur elbet Norbert'de, ama ayrıca Norbert'in davranışlarıyla konuşma dilini de benimsiyor –önceden de yoksa tabii, şaşırtıcı bir kolaylıkla, serserilerin davranışları ve argosunu kullanıyor– ve tehlike anında abartıyor bunları. Kısacası, Dédé'yi utanılacak bir biçimde sevme isteği bir belirtidir bizim için: Bu sevgi, içindeki herkesin tertemiz olması gereken polislik mesleğinden ayırıyor onu. (Açıkça çelişiyor birbiriyle bu tümceler. Ancak olaylar içinde nasıl çözümleneceklerini göreceğiz.) Biz pek kabule yanaşmasak da işi başından aşkın olan polis, lanetlidir. Koyu mavi aynasız üniformalarının odağında bulunan (ve bunlarca korunan), iki tırnak arasında kolayca eziliveren ve de koyu mavi bir yün kazakla beslendiklerinden dolayı bedenleri mavi yarı saydam bitlerin, o narin küçük mücevherlerin sevimliliğiyle gözümüze görünen gizli polis daha da lanetlidir. Bu lanet kendini çılgın gibi işe verme olanağı sunar ona. Fırsatını bulur bulmaz oğlancılık düşüncesinin üstüne atlar, ne ki başarıyla çözemez gizini. Bir denizcinin surlar yakınında öldürülmesinin bu hesaba uymadığını belli belirsiz de olsa anladı sivil polisler: Öyle olsaydı eğer durum, öldürülüp otların üzerine atılmış, parası, mücevherleri alınmış bir "nonoş" bulmaları gerekirdi. Onun yerine, parası pulu cebinde, mantıklı katili vardı. Bu terslik, kuşkusuz, polisleri pek fazla rahatsız etmese de bozuyordu düşünce düzenlerini. Mario doğrudan görevlendirilmemişti soruşturmayla. Kıyısından köşesinden şöyle bir ilgilendi önce, Tony'nin salıverilmesinden dolayı karşı karşıya geldiği tehlike daha çok düşündürüyordu onu. Ancak ne az ne çok, herkes kadar ilgilenmiş bile olsaydı bu kıyayla, bir eşcinsel dramı diye açıklayamazdı olayı. Aslına bakarsanız Mario eşcinsel değildir, (teğmen Seblon'u saymazsak, o da zaten kitabın *içinde* değil) bu kitabın kahramanlarından hiçbiri değildir. Ona göre: Kendini düzdürüp bunun parasını veren nonoşlar, bir de öbürleri vardır. Birden dört elle sarılıverdi soruştur-

maya Mario. Sıkı sıkıya düzenlenmiş, çevresinde iyice daralmış, kendisini boğmaya hazır olduğunu varsaydığı komployа meydan okumak istedi. Kesin bir şey öğrenemeden dönmüştü Dédé, oysa kendisini bekleyen tehlikeden emindi Mario: Daha sık çıktı dışarı, hız ve çeviklik sayesinde ölümü atlatabileceği, öldürülse bile ölümün yalnızca onun içinden geçivereceği gibi çılgın bir düşünceye kaptırmıştı kendini. Yiğitliği tehlikenin gözünü kamaştıracaktı. Bununla birlikte, gizliden gizliye, vakti saati gelince ortaya çıkaracağımız bir yöntem uyarınca düşmanla el altından uyuşacağı zamanı bekliyordu: Fırsat kolluyordu yalnızca Mario. Bu yolla da yiğitlik göstermiş olacaktır. Polisler tanınmış nonoşları yokladırlar. Brest'te pek fazla yoktur onlardan. Büyük bir savaş limanı olmasına karşın küçük bir taşra kenti olarak kalmıştır Brest. Durumlarını kabul –kendilerine itiraf– etmiş eşcinseller hayranlık verici bir biçimde saklanırlar orada. Gün boyunca belki bir yerleri malafa özlemiyle gizlice kaşınıp dursa da görünüşte dürüst, kusursuz, kendi halinde burjuvalardır bunlar. Surların yakınında işlenen cinayetin –yeri ve zamanına bakılınca– sağlam ve yiğit bir savaş gemisi içinde gelişen aşklardan birinin acımasız ve kaçınılmaz sonucu olduğunu hiçbir aynasız düşünemezdi. "La Féria"nın dünya çapındaki ününü biliyordur elbette polis, ne ki patronun ünü karalanamaz gibi görünüyor: Patronu düzmüş olan ya da onun düzdüğü, dok işçisi ya da başka biri olsun, bir müşteri bilinmiyor. Bu ün daha çok bir söylence. Ancak Mario bunu çok sonraları, bir gün şakalaşırken Norbert, Querelle ile ilişkilerini kendisine açınladığı zaman göz önüne alacaktır yalnızca. O ünlü akşamın ertesinde, gereç ambarından güverteye çıktığında kapkaraydı Querelle. Kalın fakat tatlı bir kömür tozu katmanı saçlarını örtmüş, onları daha bir sertleştirmiş, lülelerini taşlaştırmış; yüzünü, çıplak gövdesini, mavi bezden pantolonunu ve çıplak ayaklarını pudralamıştı. Kıçtaki bölmeye gitmek için güverteyi geçti.

"Ulan kafayı da yememek lazım," diye düşündü, yürürken. "En kötüsü gelse giyotin gelir başımıza. O kadar korkulacak bir şey değil. Her gün kesmiy'cekler ya kafamı."

Maskaralığı işine yarıyordu. Kendi benliğinde Querelle şimdi-

den teğmen Seblon'un, kaşlarının çatılması ve sesinin ani sertleşmesiyle kendini ele veren heyecanını görüyor ve ilk kez bundan yararlanmayı düşünüyordu. Teğmen konusunda yanılmıştı başlangıçta Querelle. Kendisi sıradan bir er iken onu bir hiç yüzünden cezalandıran, kılı kırk yararak bahane arayan teğmeninin bu tutumundan hiçbir şey anlamıyordu. Ama bir gün, makinelerin yakınından geçerken, eline kararmış makine yağı bulaştırdı subay. Hemen yanında duran Querelle'e döndü. Birden çekingenleşiveren bir sesle sordu:

–Bir çaputunuz var mı?

Querelle tertemiz, özenle katlanmış bir mendil çıkardı cebinden ve komutanına uzattı. Teğmen ellerini sildi, mendili geri vermedi.

–Ben bunu yıkatırım. Sonra gelir alırsınız.

Birkaç gün sonra teğmen Querelle'e yaklaşmak ve onu incitmek için iyi bir bahane buldu, daha doğrusu bulduğunu umuyordu. Sert bir tonla:

–Berenin biçimini bozmanın yasak olduğunu bilmiyor musunuz? diye sordu.

Aynı anda kırmızı ponponundan tutup bereyi başından aldı Querelle'in. Öylesine güzel saçların güneş altında ortaya çıkmasına neden olmak yüzünden neredeyse kendini ele verecekti subay. Havadaki kolu, devinimleri birden kurşun gibi ağırlaşıverdi. Sonra da şaşırmış denizciye başlığını uzatırken tümden değişmiş bir sesle ekledi:

–Hoşunuza gidiyor değil mi serseri gibi görünmek! Şimdi siz... (Sanki "önünüzde diz çökülmesini, tüm meleklerin kanatlarıyla sizi okşamasını, tüm zambak kokularını hak ettiniz..." demekten korkarak duraksadı) şimdi bir cezayı hak ettiniz."

Querelle gözlerinin içine baktı onun. Acımasızca dingin bir sesle şöyle dedi yalnızca:

–Mendilimle işiniz bitti mi, teğmen?

–Ha, doğru ya. Gelip alın.

Querelle kabinine dek izledi subayı. Adam aradı, ama bulamadı mendili.

Querelle ayakta, kıpırdamadan, esas duruşta bekliyordu. Bunun

üzerine teğmen Seblon beyaz patiskadan nakışlı mendillerinden birini aldı ve ona uzattı.

–Kusura bakmayın, bulamadım mendilinizi. Bunu kabul eder misiniz?

Querelle başıyla ilgisizliğini belirten bir hareket yaptı.

–Ama bulacağım tabii. Yıkattım onu. Size kalsa dünyada yıkatmazdınız, aşağı yukarı eminim bundan. Aklınıza gelmez böyle bir şey sizin.

Teğmenin, saldırgan bir tonla neredeyse suçlar biçimde söylenen bu tümceye eşlik eden sert bakışları karşısında allak bullak olmuştu Querelle. Yine de gülümsedi.

–İşte o konuda yanılıyorsunuz, teğmen. Ben her işimi yapmayı bilirim.

–Şaşardım doğrusu. Eminim on altı yaşında bir Suriyeliye götürüyorsunuzdur çamaşırınızı. O da yıkayıp katlayıp geri veriyordur size... (Teğmenin sesi burada kırıldı biraz. Bunu söylememesi gerektiğini anladı, ancak nasıl olsa söyleyeceğini de bal gibi biliyordu, üç saniye sonra şöyle sürdürdü çünkü:)... küçücük ütüsüyle ütülemiş olarak.

–Olası değil böyle bir şey. Tanıdığım kız mız yok Beyrut'ta. Yıkama işine gelince, kendim yıkarım çamaşırımı ben.

Şimdi, pek de anlamadan, subayın sertliğinde bir azalma ayırımsıyordu Querelle. Kendiliğinden; her zaman süse püse karşı en ilgisiz, genç insanlarda rastlanabilecek o şaşırtıcı çekiciliğinden yararlanma duygusuyla ses tonuna biraz rezilce değişiklik kattı; çok belirsiz biçimde öne atılan bir ayağın devinimi nedeniyle oluşan bir dizi kısa, son derece zarif bükülme, gerginliğini bırakmış bedenini ensesinden baldırlarına dek taradı ve Querelle'e kalçalarıyla omuzlarının varlığını duyumsattı. Bir anda devingen bir sürü kırık çizgiyle çizilmiş gibi oldu; subayın gözünde usta elinden çıkmış bir sanat yapıtına dönüştü.

–Ya, öyle mi?

Teğmen ona baktı. Kıpırdamadı Querelle, ama deviniminin çekiciliğini de bozmadı. Gülümsüyordu. Gözleri parlıyordu.

–Öyleyse, bu durumda... (Uyuşuk uyuşuk geveliyordu teğmen

sözcükleri...) Öyleyse... (sonunda bir solukta, kaygısını da açık etmeden şöyle söyledi)... bu durumda... Bu kadar iyi çalışıyorsunuz madem, bir süreliğine benim emir erim olmak ister misiniz?

–İstemesine isterim de, teğmenim, muharip sınıfında kalamam o zaman.

Querelle bunu çok yalın bir biçimde, emir eri olmayı öylesine istiyormuşçasına yalın bir biçimde söyledi. Aşkın bir anda ikisini birden esinlediğini bilmeden söyledi. Teğmenden gelen her türlü ceza verme girişimi ya da yiyebileceği cezalar gözünde değişiyor, ilk anlamlarını yitiriyor ve uzun zamandan beri iki adamı birleştirmeye, uzlaştırmaya yönelik –şimdi gerçekleşiyordu bu– "ilişkiler" anlamına bürünüyordu. Ortak anıları vardı ikisinin. Anlaşmalarının –bugüne bugün– bir geçmişi vardı.

–Neden? Bir şeyler yaparım ben. İçiniz rahat olsun, uzun süre yan ödemesiz kalmayacaksınız.

Aşkını hiç açık etmediğini sandı teğmen, aynı zamanda bunu açıkça itiraf etmiş olmayı da umdu. Querelle, kendisinin normal olarak bulunmaması gereken bir yerde timsah derisi bir cüzdan, makine yağına bulanmış, sertleşmiş, ona sanki başka bir maddedenmiş gibi gelen kendi mendilini bulunca anlamını tam olarak kavradığında –bu sahnenin yaşandığının hemen ertesi gün oldu bu– artık çok iyi çözümlediği bu saklambaç oyunlarıyla pek güzel eğlendi. Birden kararıvermiş, o ince kömür tozu katmanıyla ağırlaşıp irileşmiş suratının daha da güzelleşeceğinden ve bu güzellik karşısında subayın soğukkanlılığını tümden yitireceğinden emindi bugün. "İlan-ı aşk edecekti" belki de, kim bilir?

–Göreceğiz bakalım. Belki boş verdi.

Bu şaşırtıcı bedenin içinde kaygı, en tadına doyulmaz heyecanı yayıyordu.

Querelle yıldızını –gülüşünü yani– yardıma çağırdı. Yıldız göründü. Yere sağlam basan geniş ayakları üstünde ilerliyordu Querelle. Her ne denli dar olsalar da, pantolonunun üst bölümünü ve ondan biraz dışarı taşan beyaz donunu gereği gibi, yavaşça çalkalayabilmek için biraz kalçalarını kıvırıyordu. Her iki çamaşırı da deri örgü, arkadan tokalanmış geniş bir kemer tutuyordu. Teğmenin

bu noktalara takılıp kalan bakışlarını hınzırca bir düşünceyle yerleştirmişti belleğine, baştan çıkarıcılığının en çarpıcı öğelerini bal gibi biliyordu oysa. Ağırbaşlılıkla tanıyordu onları. Kimi kez bir gülümsemeyle, her zamanki hüzünlü gülümsemesiyle. Omuzlarını da sallıyordu biraz, ancak bu devinim, kalçalarınki ve kollarınki gibi, her zamankinden daha belli belirsizdi; kendine daha yakındı, daha içseldi denebilirdi hatta. Sakınımlı deviniyordu. Şöyle yazılabilir: Querelle şimdiden sakınımlı oynuyordu. Teğmenin yaklaşırken adamın başarısız kol saati çalma girişiminin ayrımına varmış olmasını umdu. Bunu için çağrılmış olmayı diledi.

–Bakarım bir çaresine. Gözünün içine sokarım...

Gemiye dönerken, teğmenden gizlice çekmecedeki yerine koymuştu saati, ancak elini kapı tokmağına uzatırken saatin kendiliğinden –ister bozulduğundan, ister zembereğin sonuna dek boşalmasından, ister –bunu bile düşünmeyi göze aldı– yazgının kendisine çekeceği bir kıyak ve hatta çoktan baştan çıkmış saatin özel inceliği nedeniyle– durmuş olmasını diledi.

–Dur bakalım. Bu konuda tek laf ederse ben de ağzıma geleni söylerim. "Ya herrü ya merrü."

Teğmen onu bekliyordu. İlk bakışta, gövdesine ve yüzüne çabucak bir göz atıvermesindeki o bir tür sonsuz okşayıştan, gücünü anladı Querelle: Subayın gözlerinden girip midesine dek inen parıltı kendi bedeninden yayılıyordu. Gizlice tapılan bu sarışın oğlan, birden, belki çırılçıplak, ama büyük bir görkeme bürünmüş olarak çıkıyordu ortaya. Kömür tozu ne saçları, kirpikleri ve cildinin aydınlığını kestirmeyi önleyebilecek denli kalındı, ne de dudaklarıyla kulaklarının hafif pembeliğini örtebiliyordu. Yalnızca bir peçeydi söz konusu, biliniyordu bu. Querelle de saçının bir lülesini silkeleyerek ya da kolunun üstüne üfleyerek işveyle, coşkuyla da denebilir, kaldırıyordu zaman zaman bu peçeyi.

–İyi yapıyorsunuz işinizi, Querelle. Angaryalara bana haber vermeden koşuyorsunuz. Kim söyledi size kömüre gitmenizi?

Sert bir tonla konuşuyordu teğmen. Heyecanına karşı böyle savunuyordu kendini. Querelle'in pantolon ön yırtmacı ile kalçalarına çok açıkça takılıp kalmamak için acılı ve yararsız bir çaba har-

cıyordu gözleri. Teğmenin kendisine bir bardak Porto şarabı ısmarladığı bir gün, belsoğukluğuna yakalandığından içki içemediği yanıtını vermişti Querelle (yalan söylüyordu tabii. Kendiliğinden, teğmenin isteğini daha da arttırmak için, erkeklere özgü bir hastalık, bir "hızlı tokmakçı" hastalığı yakıştırıyordu kendine), bu hastalığı bilmeyen Seblon, mavi bezin altında cılk yaralı kamış, üzerine beş adet günlük tanesi kakılmış bir paskalya mumu gibi akan bir kamış düşledi. Hâlâ altın yaldızlı ve kıvır kıvır kılların üzerinde kömür taneciklerinin asılı durduğu pudralı ve kaslı kollardan gözlerini ayıramadığı için çok kızıyordu kendine. Şöyle düşündü:

"Ah keşke Querelle çıksaydı Vic'in katili! Yok canım, olanaksız bu. Querelle cinayetin güzelliğini kendine ekleyemeyecek doğallıkta güzel zaten. Ne yapsın ki bu süsü? Vic'le o arkadaş bile değildiler. Onlar için gizli ilişkiler, randevular, kucaklaşmalar, kaçamak öpüşmeler uydurmak gerekecekti demek."

Ona da gemi komutanına verdiği yanıtı verdi Querelle:

–Ama...

O bakışı, ne denli hızlı olursa olsun, yakaladı Querelle. Dişlerini göstererek daha da geniş bir biçimde gülümsedi

Ve ayağının yerini değiştirirken ansızın salladı kalçasını.

–Burada oyalanmaktan hoşlanmıyor musunuz?

Bir açıklama yapmak ve böylesine sıradan bir kalıp tümce kullanmak sinirlendirmişti subayı. Querelle'in siyah burun deliklerinin büyük bir incelikle titrediğini, burun direğini üst dudağa bağlayan sevimli oyuğun çok ince ve daha da bir hızlı biçimde kımıldadığını, aynı zamanda bir gülümsemeyi tutmak için harcanan onca çabanın en tadına doyulmaz göstergesi olduğunu görünce kızardı.

–Yok canım, hoşuma gidiyo tabii. Bi arkadaşın yerine gittim bu sefer. Colas'nın bi işi çıkmış da.

–Başka birini bulabilirdi. Siz de bir hoşsunuz yani. Gidip kömür tozu solumak bu kadar mı çekiyor sizi?

–Yok ondan değil de...Yani ben, bilirsiniz...

–Ne? Ne demek istiyorsunuz?

Koyuverdi gülümsemesini Querelle.

–Hiç, dedi.

Boş bulunmuştu subay. Tek bir sözcükle Querelle'i duşa göndermek öylesine kolaydı ki oysa. İkisi de kararsızlık içinde sıkıntılı bir durumda öylece kaldılar birkaç saniye. Querelle konuşmaya karar verdi.

–Bana diyeceklerinizin hepsi bu muydu, teğmenim?

–Evet. Niye sordun?

–Öylesine sordum işte.

Querelle'in hep göz alıcı bir gülümsemenin parıltısında sorduğu soruda ve verdiği yanıtta hafif bir küstahlık sezer gibi oldu subay. Onuru Querelle'i hemen kovmayı buyuruyordu ona, ama bunu yapacak gücü bulamıyordu kendinde. Eğer, aksilik bu ya, kendiliğinden ambarlara inseydi Querelle, hemen peşinden gidecekti âşığı. Bu kabinde denizcinin yarı çıplak varlığı çıldırtıyordu onu. Daha şimdiden cehenneme gömülüyor, siyah mermerden basamakları birer birer iniyor, Vic cinayeti haberinin kendisini içine fırlattığı kuyunun dibine değiyordu neredeyse. Bu görkemli serüvene Querelle'i de bulaştırmak istiyordu. Orada onun rolü olsun diye dayatıyordu. Bir pantolonun hiçbir zaman kararmadığı denli kararmış şu pantolonun gerisinde hangi gizli düşünce, hangi göz kamaştırıcı itiraf, hangi tansökümü aydınlığı bulunabilirdi ki? Kökü bir yosuna asılı nasıl karanlık bir cinsel organ sarkıyor olmalıydı burada? Tüm bunları hangi ayrıksı özdek sarıp örtüyordu? Ne olduğu, nelerin bileşiminden ortaya çıktığı bilinen azıcık kömür tozuydu ve kuşkusuz, bu böylesine yalın, böylesine sıradan, bu elleri ve yüzü böylesine değersizleştirebilecek nesneydi, bir kır tanrısının, bir putun, bir yanardağın, Melanezya'da bir takımadanın gizemli gücünü veren bu sarışın genç denizciye. O hem kendisiydi hem kendisi değildi artık. Karşısında ayakta durduğu Querelle'i arzulayan, ama ona yaklaşmayı göze alamayan teğmen eliyle neredeyse görülmez, sinirli bir devinim yaptı, sonra hemen geri çekti elini. Querelle kendi gözlerine takılıp kalmış gözlerdeki tüm tasa dalgalarını, bir tekini bile kaçırmadan, belleğine yerleştiriyordu. Böyle bir ağırlık onu ezerek, gülümsemesini gitgide daha da genişletmiş gibi gülümsüyordu Querelle. Teğmenin bakışı ve kütlesi karşısında gülümsüyor, kendi üzerinde onca yoğunlaşmış bunların ağırlığına katlanabilmek

için sertleşiyordu o da. Ancak yine de bu bakışın ciddiyetini ve bir adamın tüm umutsuzluğunun o anda o bakışta dile getirildiğini anlıyordu. Ama boşlukta geniş bir omuz devinimi yaparken şöyle düşündü aynı zamanda:

–"İbne!"

Subayı küçümsedi. Gülümsemeyi sürdürüyor, usa sığmaz ve dengesiz "İbne!" düşüncesinin kafasındaki devinimiyle oyalıyordu kendini.

"Nedir 'ibne'? İbne? Herif ibnenin teki mi ha?" diye düşünüyordu. Bu arada ağzı biraz kapanırken dudakların birleşme yeri yavaş yavaş küçümseyici bir kıvrım oluşturmak üzere biçimleniyordu. Düşündüğü bu tümce tanımlanamaz bir uyuşukluğa düşürüyordu onu: "Ben de bir götverenim." Zar zor seçebildiği, ona baş kaldırtmayan bir düşünceydi bu. Kıçını, yuvarlakları artık pantolonun kumaşına değmeyecek denli sıktığını –ona öyle geldi– ayrımsadığı zaman duyumsadı bu düşüncenin hüznünü. Bu çok hafif, ama çok üzüntü verici düşünce ani ve hızlı bir dalgalar dizisi başlattı sırtında, dalgalar siyah omuzlarının tüm yüzeyini sardı ve ürpertilerle örülmüş bir atkıyla örttü onları. Kulağının üstünde ve arkasındaki saçları avuç içiyle düzeltmek için kolunu kaldırdı Querelle. Bir alabalığın karnı kadar gergin ve beyaz olan koltuk altını ortaya çıkaran bu davranış öylesine güzeldi ki bu denli bunaltılmış olmanın verdiği yorgunluğun gözlerinden okunmasına izin verdi subay. Artık pes etmiş, aman diliyordu gözleri. Diz çöküp yalvaran bir insanınkinden daha çok alçakgönüllülük vardı bakışında. Querelle çok güçlü duyumsuyordu kendini. Teğmeni küçümsüyorsa da, başka günler yaptığı gibi, onunla alay etme isteği yoktu içinde. Çekiciliğinden yararlanmak gereksiz geliyordu ona, öyle ki gücünün başka bir türden olduğunu sanıyordu. Cehennemden çıkıp geliyordu bu güç, ama cehennemin bedenlerle yüzlerin güzel olduğu bir köşesinden geliyordu. Querelle kendi üzerindeki tozu, kadınların, onları birer kraliçe yapan bir kumaşın kıvrımlarını kalçaları ve kolları üzerinde duyumsadıkları gibi duyumsuyordu. Çıplaklığını el değmemiş, tertemiz bırakan böyle bir düzgün, tanrılaştırıyordu onu. Gülümseyişini daha da yoğunlaştırmakla yetindi Querelle. Teğme-

nin saat konusunu ona asla açmayacağından emindi.

–Ee, ne yapacaksınız şimdi?

–Bilmem. Emrinizdeyim. Ancak, aşağıda yapyalnız kaldı arkadaşlar.

Subay çabucak bir hesap yaptı. Querelle'i duşa yollamak, bayram etsinler diye şimdiye dek gözlerine sunulan en güzel nesneyi yok etmek demekti. Değil mi ki denizci yarın burada, yanında olacaktı, en iyisi onu bu değerli kumaşa bürünmüş olarak bırakmaktı. Subay belki, gün içinde, ambarlara inme ve orada bu dev karanlık parçasını aşk etkinliğinin tam üstündeyken yakalama fırsatını bulacaktı.

–Peki. Gidin bakalım.

–Oldu, teğmenim. Yarın burda olacağım, tamamdır.

Selam verdi ve topukları üstünde çark etti Querelle. Adaların uzaklaştığını gören kazazedenin iç sıkıntısı ve Querelle'in son sözünün laubali ve işbirlikçi –birine ilk kez sen deyiş kadar tatlı– tonunun uyandırdığı hayranlık içinde, o göz kamaştırıcı, pek hoş kalçaların, o boybosun, omuzlarla ensenin geri getirilemeyecek biçimde kendinden uzaklaşmasına baktı subay. Gidiyordu ama, çok sayıda ve görünmez elin ardı sıra ortaya çıkmasına, ellerin o hazinenin ardından uzanmasına, en büyük ilgi ve özenle onu korumak üzere çevresini kuşatmasına engel olamıyordu yine de tüm bu güzellik. Querelle, şimdi artık her cinayet işleyişinden sonra yaptığı gibi, kömürüne döndü. İlk seferinde olası tanıklar kendisini tanımasın diye bu düşünceyi akıl ettiyse de sonraki olaylarında, tepeden tırnağa siyaha boyanınca kazandığı şaşırtıcı gücü ve güvenliği hep anımsadı ve gidip bunları aradı. Böylesine güzel olmak ve bu güzelliğine maskelerin acımasız görünüşünü eklemekten dolayı güçlüydü. Güçlüydü, öylesine görünmez ve dingin, benliğinin en uzak köşesinde gücünün gölgesinde çömelmiş, korku saçmak ve bunca tatlı olduğunu bilmekten dolayı güçlüydü; yabanıl bir kara derili, cinayetin kişiyi soylu kıldığı bir oymağın bireyi olmak dolayısıyla güçlüydü.

–Dur lan, tabii ya, mücevherlerim var benim!

Belli bir paranın –özellikle altının– insana öldürme hakkı verdi-

ğini biliyordu Querelle. O durumda "Mubah yol" oluyordu öldürmek. Beyazlar arasında bir zenciydi o ve bu ayrıksılığı, üzerine şöyle böyle konuvermiş bir düzgüne, yalnızca kömür tozu olmak gibi sıradan bir süse borçlu olduğu oranda gizemli, canavarsı ve dünya yasalarının dışındaydı. Ama kendisi, Querelle, derisi üzerine biraz konuvermekle bir insanın ruhunu bu kertede değiştirebildiğine göre, bir kömür tozu katmanının basit bir şey olmadığının canlı kanıtı oluyordu bu durumda. Kendisi için bir ışık kütlesi, başkalarına göreyse bir gece görünüşü olmaktan dolayı güçlüydü; geminin en derin bölgesinde çalışmaktan dolayı güçlüydü. Kısacası, iç karatıcı şeylerle nesnelerin tatlılığını, onların hafif ağırlıklarını görüyor, duyuyordu. Yani sonuçta yüzünü peçeyle örtüyor ve gizlice, kendi kafasına göre, kurbanının hayran olunası yasını tutuyordu. Daha önceki olaylarda buna cesaret etmiş olmasına karşın, kıyasının ayrıntılarını anlatamıyordu bugün. Kömür angaryasındaki denizcilerden birinden özellikle sakınması gerekiyordu; güzelliği en az kendisininki kadar acımasızca vurgulanmış bu genç adamın onun ağzından bir itiraf soluğu koparma tehlikesi vardı. Ambara dönerken:

–Saatin lafını etmedi, dedi içinden.

Vic'in çevresinde kurmaya çalıştığı bu serüvene Querelle'i karıştırmaya çalışmamış olsaydı, emir erinin bu günün olağanüstülüğüne, kendiliğinden gidip kömür ambarındaki angaryaya yazılmayı da eklemesine şaşıracaktı belki teğmen. Ancak bu çifte ayrıksılığa akıl erdiremeyecek denli sersemletmişti onu günün yoğunluğu. Soruşturmayı yürüten iki polis memuru gemiye gelip adamlar hakkında ona sorular sorduklarında Querelle'in suçlu olabileceği düşüncesini dile getirmedi. Ama şöyle bir şey oldu: Teğmenin davranışları ve konuşma biçiminin yapmacıklığı, ses tonunda birden beliriveren okşayıcı değişiklikler öbür subayların gözünde kibarlık olarak görülse bile –ne de olsa kutsanmış ailelerin yumuşak ve uysal tonlarına alışıktır onlar da– polis memurları yanılmadılar ve onun bir ibne olduğunu anladılar hemen. Çünkü, ister madeni sesinin sertliğini belirterek, ister verdiği buyrukların kısalığını abartarak –kimi kez telgraf yazar gibi konuşmaya vardırıyordu işi– erleri yanıltmayı hâlâ düşünüyorduysa da polisler afallattılar onu. Onla-

rın karşısında kendini suçlu hissetti ve elinde olmadan her biri suç itirafı yerine geçebilecek birtakım deli kız davranışlarına girişti.

Mario ilk soruyu sormak istedi:

–Rahatsız ettiğim için özür dilerim, teğmenim..

–Rahatsız etmeseydiniz daha iyi olurdu.

Gelişigüzel söylenmiş, görünüşe göre, her nasılsa ağızdan kaçmış bu düşünüş biçimi utanmaz ve laubali biri gibi gösterdi onu. Polis memuru onun esprili olmaya çalıştığını sandı ve buna bayağı canı sıkıldı. Teğmenin kafası karışmaya başlarken iyice gözü yılmış olan Mario daha da hoyratça sorguluyordu onu.

–Vic'le arkadaşlarından biri arasında kuşkulu bir durum fark etmediniz mi hiç?

Seblon, soruşturmacıların gözünden kaçmayan bir gırtlak devinimiyle orta yerinden kesilen şu karşılığı verdi:

–Şu *kuşkulu* dediğiniz şeyi nesinden tanıyalım istiyorsunuz yani?

Dil sürçmesi yüzünü kızarttı teğmenin. Kafası iyice karıştı. Subayın yanıtlarının ayrıksılığı gözünden kaçmıyordu Mario'nun. Adamın tüm gücü konuşmasında olduğu gibi, zayıf yanı da oradaydı, ustalıkla gizlediği bu etkili gücü sayesinde kabul ettirmek istedi kendini yine de. Şöyle dedi:

–Bu çocukların dışarıda yapıp ettikleriyle neden ilgileneyim ki? Denizci Vic kuşkulu bir serüven sırasında öldürülmüş olsa bile hiç haberim olmaz benim.

–Tabii, teğmenim, olmaz elbette. Ne var ki bir şeyler duyulur kimi zaman.

–Şaka yapıyorsunuz. Casus gibi izlemem ben adamlarımı. Özellikle şundan emin olun ki bu genç adamların sözünü ettiğiniz aşağılık kimselerle ilişkileri varsa, övünmezler bununla. En büyük giz buluşmalarında yatıyor sanıyorum...

Eşcinsel aşkları dile getirmek üzere olduğunu ayrımsadı. Susmak istedi. Ancak birden susuvermesinin polise garip geleceğini anlayıp ilgisiz bir tonla şunları ekledi:

–O iğrenç şahısların harika bir örgütlenmeleri var...

Bu kadarı da fazlaydı. Bu başlangıcın iki anlama çekilebilirliğini kendi de anladı.

İlk hecesini özellikle bastırarak söylediği "harika" sözcüğünün "rika" bölümü sevinçli bir meydan okuma gibi ortaya atılmışa benziyordu. Ancak bu kadarı yetti polislere. Subayı neyin ele verdiğini iyice seçememekle birlikte, bu sözler toplumun kabul etmediği yaşantıları gönül hoşluğuyla anıştırıyormuş gibi geldi onlara. Bu düşünceleri günlük dilde şöyle ifade edilebilirdi: "Severek söz ediyor bu konulardan" ya da "Hoşlanmıyor da değil hani". Kısacası kuşkulu göründü. Ne mutlu ki kanıtı vardı, cinayet gecesi gemideydi çünkü. Görüşme sona erdiğinde, iki polis memuru henüz yanından ayrılmadan önce, mavi çuha kaputunu sırtına almak istedi teğmen, ancak bunu öyle işveli yaptı ve sonra öyle acemice örtmeye çalıştı ki –sırtına attı denemez yani, sözcük pek aşırı kaçıyor burada– kendisi bile bu davranışını "bürünmek" diye adlandırdı kendiliğinden. Bundan dolayı sıkıntısı daha da arttı ve bir daha herkesin içinde hiçbir kumaşa dokunmamaya karar verdi. Vic'in cenaze töreninde taşınacak çelenk için toplanan paraya on frank vererek katkıda bulundu Querelle. İşte günlükten gelişigüzel koparılmış birkaç alıntı.

Bir dua kitabı olabilir ancak bu günlük.

Bırakın beni, Tanrım, bırakın da kendi soğuğa dayanıksız davranışlarıma bürüneyim titreye titreye; İskoç kumaşından mantosu içinde bitkin bir İngiliz gibi; yüzünü başörtüsünün karanlığına gömmüş gizemli bir kadın gibi. Erkeklerin karşısına dikilmem için yaldızlı bir kılıç verdiniz bana, rütbeler, Lejyon d'honneur nişanları, komutanlık davranışları verdiniz: Bu donanımlar kurtarıyor beni. Çevremde, üzerindeki desenleri sert olacak görünmez danteller örmeme olanak sağlıyorlar. Bu sertlik her ne denli acımı dindiriyorsa da tüketiyor beni. Günü gelip yaşlanınca keskin sert çerçeveli, kelebek gözlüklerin manyak gülünçlüğünün ardına, kekelemeye, selüloit yakalarla kolalı manşetlerin içine sığınacağım en sonunda.

Afişlerin bir kurbanı olduğunu söylerdi Querelle arkadaşlarına! Ben de afişlerin kurbanı ve afişlerin kurbanının kurbanıyım.

Subay şapkası sertlik veriyor çehreme. Alnımı örterek ağzıma ve onu çevreleyen sert, neredeyse acımasız iki uzun kırışığa önem kazandırıyor. Kadınlığımın belirtisi alınmmış gibi geliyor bana: Şapkamı çıkarıyorum ve kırışıklıklarım yumuşak, gevşek görünüyorlar birden. Sarkıyorlar.

Ne ani gelen bir sevinç bu? Tepeden tırnağa neşeyim. Ellerim, önce kendiliklerinden, boşluğa, göğsüm hizasına iki kadın memesi çizdi, organ nakli yapılarak oraya takılmışa benzeyen iki meme. Mutlu bir kadınım. Aynı devinimi yeniden yapıyor ve büyük mutluluğu tadıyorum. Gerçek bir dolgunluk. *Tepeleme doluyum.* Duruyorum: *dolu bir dişiyim.* Yeniden başlıyorum. Havadan oluşan bu iki memeyi okşuyorum. Güzeller. Ağırlar: Altlarından avuçlayıp tartıyorum onları. Geminin bordasına yaslanmıştım, geceydi, yüzüm engine dönüktü. İskenderiye'nin uğultusunu duyuyordum. Memelerimi, kalçalarımı okşuyorum. Kaba etlerinin daha yuvarlak, daha kösnül olduklarını biliyorum. Mısır arkamda: kum, sfenks, Firavunlar, Nil Irmağı, Araplar, özel mahalleler ve şimdi olduğum gibi dişi varlık olmanın harika serüveni. Biraz armut biçiminde olmalarını istiyorum memelerimin.

Bu kez de peşimden sürükledim kapının perdelerini hiç istemeden. Beni kıvrımlarıyla sarıp sarmalamak *istediklerini* duyumsadım ve kendimi onların içinden çekip çıkarma gibi güzelim bir devinime karşı koyamadım. Yüzücünün suyu yarıp ikiye ayırma devinimi.

Geri dönüyorum. Denizcinin parmakları arasındaki sigaranın yaşamını düşünüyorum hâlâ. Pek güzel bir sigara. Dumanı tütüyordu, izmarite ayrıksı bir yaşam verdiği aklının ucundan bile geçmeyen Querelle'in hemen hemen kıpırtısız parmakları arasında minik minik devinimlerle kımıldıyordu. Bakışlarımı ne parmaklardan ayırabiliyordum ne de onlar sayesinde kıpırdayıp devinen nesneden. Hem de nasıl çekici, incelikli bir yaşamla canlanan; ne denli şık, zarif ve ışıltılı devinimlerle kımıldayan o nesneden! Genelevin kızlarını anlatan bir arkadaşını dinliyordu Querelle.

"Ben kendimi hiç görmedim." Başkasını etkileyen bir çekiciliğim mi var yoksa benim? Benden başka kim var Querelle'in büyüsünden etkilenen? Nasıl "o" olabileceğim? Onun en güzel bezeklerini kendi bedenime aktartabilecek miyim organ nakliyle: Saçlarını, taşaklarını alabilecek miyim? Ellerini bile hatta?

Kamışımı kaldırırken rahatsız etmesinler diye pijamamın yenlerini kıvırıyorum. Bu yalın devinim bir güreşçi, bir babayiğit yapıyor beni. Böylelikle dikiliyorum Querelle'in imgesinin önüne; hayvan eğiticisi olarak çıkıyorum karşısına. Ama göbeğe bir havlu vuruşuyla hüzünlü bir biçimde sona eriyor her şey. Niyetimiz, masalsı bir alandan, yani fabl ve söylencelere ilişkin bir alandan alındıklarına göre, hep iğrenç iki ya da birçok roman kişisi ya da kahraman koymak değil ortaya. İçimizde, benliğimizin en derin, topluma en uymayan bölgesinde geçen bir serüveni izlediğimiz düşünülsün dileriz daha çok. Bu durumda, yaratıklarına can verdiği ve kendinden doğmuş bu dünyanın günahının ağırlığını gönüllü olarak üstlendiği içindir ki yaratığını kurtarıyor, özgürlüğüne kavuşturuyor yaratıcı; bu arada günahın ötesinde ya da üstünde yer alıyor. İşlevi ve bizim sözümüz yoluyla, şimdiye dek içinde ölü gibi devinimsiz duran bu kahramanları kendisinde bulan okuyucu, dileriz günahtan beri olsun...

Querelle! Donanmanın tüm Querelle'leri! Güzel denizciler, yaban yulafı tatlılığı var sizlerde.

Gemide kabul töreni. Güverte yeşil süs bitkileri, kırmızı halılarla süslenmiş. Beyazlar içinde denizciler gidip geliyor. O beni görmeden ona baktım: Ayaktaydı, elleri ceplerinde, biraz geriye kaykılmıştı, boynu, bir Asur kabartmasındaki böğründen vurulmuş bir boğanın (kaplanın mı yoksa, ya da aslanın) boynu gibi ileri uzatılmıştı. Eğlence çekmiyor onu. Islık çalıyor ve gülümsüyor.

İskelenin üstünde halatla ağır bir gemi kayığı çeken Querelle: Dört denizci çekiyor, harcadıkları çaba nedeniyle göğüsleri ileri çıkmış, halat sol omuzlarının üstünden geçiyor, ama Querelle arkasını döndü. Geri geri giderek çekiyor. Bir koşum hayvanı görünü-

müne girmemek için kuşkusuz. Ona baktığımı gördü. Gözlerimi kaçıran ben oldum onunkilerden.

Ayaklarının güzelliği Querelle'in. Çıplak ayaklarının. Üstlerine adamakıllı basıp eziyor onları güvertede. Geniş ve uzun adımlar atarak yürüyor. Gülümsemesine karşın Querelle'in yüzü hüzünlüdür. Çok yakışıklı bir oğlanın; yargı yerinde sanık bölmesinde ağır bir suçlamayla bir çocuk gibi yakalanmış, ciddi bir cezanın ağırlığı altında ezilen, çok güçlü ve çok erkeksi bir oğlanın hüznünü düşündürüyor bana. Gülümsemesine, güzelliğine, küstahlığına, bedeninin ışıltılı gücüne, gözü pekliğine karşın derin bir alçalışın betimlenemez belirtilerini taşıyor gibidir Querelle. Bitkindi bu sabah. Bakışları bezgindi.

Güvertede, güneşte uyuyordu Querelle. Ayakta durup ona baktım. Yüzüm onunkine dalıyordu ki, beni görür korkusuyla, hemen geri çektim kendimi. Belki birbirimizin kollarında uyuyabileceğimiz huzurlu ve güvenli –ve de uzun– anlara bu kaçamak, bu gelip geçiveren, bu rahatsız anları; uzun süre eğilmiş durumda kalmaya katlanamayan bacaklar ya da kötü kıvrılmış bir kol, iyi kapatılmamış bir kapı ya da gözkapağı yüzünden hemen yok edilmesi gereken bu anları yeğlerim ben. Bu anları çalarım ben ve de Querelle bilmez bunu.

Bizden nefret eden erkeklerle kadınların gözünde, erkeklerle yattığı varsayılan güzel çocukların yüzleri ne büyük bir gizdir! Sarışın, yüz çizgileri sert, yürüyüşü ağır ama güçlü bir genç oğlan girdi kahveye. "Çalışıyor" deniyor. Yanımdaki subaylar küçümsemeden, ısrarla baktılar ona. Genç adam, arkadaşlarının kuşku dolu bakışlarına borçlu olmalıydı ayrıksılığını.

Amiral A...'nın gemisinde kabul töreni. Bembeyaz saçlı, uzun boylu ve ince bir yaşlı adam bu. Pek ender güler, ama ben bilirim ki bu biraz kurumlu, ciddi görünüşün ardında büyük bir tatlılık, büyük bir iyilik saklamaktadır o. İskele kapısında göründü. Arkasın-

da tüfekli bir deniz eri vardı; tozlukları, palaskası ve çene kayışıyla tam savaş zamanındaymış gibi giyinmiş iri yarı bir denizciydi bu. Onun emir eri. Bu görünüm, içine tekrar tekrar dalmayı sevdiğim, şaşırtıcı bir heyecan uyandırdı bende. Zarif davranışlı yaşlı adamın, deniz erinin görkemli gövdesince desteklenen, ince, kırılgan çizgileri! İleride ben de yirmi yaşında bir erin sağlam kaslarıyla çerçeveli; allı pullu, yaldızlı, zarif bir yaşlı subay olacağım.

Denizdeyiz. Fırtına var. Gemi batarsa ne yapar Querelle? Beni kurtarmaya çalışır mı? Bilmiyor onu sevdiğimi. Onu kurtarmaya çalışır, ama daha çok onun beni kurtarması için çabalardım. Bir deniz kazasında, kendisi için özellikle ne değerliyse onu alır herkes: Bir keman, bir el yazması kitap, fotoğraflar... Querelle beni alırdı elbet. Biliyorum ki önce kendi güzelliğini *kurtarırdı*, ölecek olsam bile ben.

Querelle, senin altın yüreğin...

Bir erin güverteyi yıkayışına bakıyordu. Yaslayacak başka yer olmadığından, iki elini kemerine, pantolon yırtmacının hemen üst yanında birbirinin üstüne dayamıştı Querelle. Tüm gövdesi eğikti ve kemeri (pantolonun üst kenarıyla birlikte) bir ip gibi esniyordu bu ağırlığın altında.

Bir malafa avuçlayamayacak olduğumdan ağlayacağım geliyor. Acımı denize, geceye, yıldızlara haykırıyorum. Olağanüstü ne kamışlar var kış bölmesinde, biliyorum ama bana yasak onlar.

Bir emir veriyor belki amiral ve onu her yerde izleyen çam yarması uslu uslu kamaraya giriyor, pantolonunun önünü açıyor ve yönetmeliğe uygun olarak kalkmış bir malafa uzatıyor ağzına. Amiral ile yarmasının oluşturduğu çiftten daha zarif, daha güzel uyumlu bir çift tanımıyorum hani. Güzeller.

Lizbon. Komutanla birlikte karaya çıktım. Bir iki alışveriş yapıyoruz. Bir kahvede paketlerimi özensizce yere, benden biraz öteye koyuyorum. Komutanın gözü sürekli onların üstünde. Paketlerin çalınmasından korkuyor, bu korku bana onların çalınmasını arzu ettiriyor. Çaktırmadan ayağımla uzaklaştırıyorum paketleri. Hırsızlarla el altından uyuşuyorum şimdiden. Komutanın bayalığından nefret ediyorum.

Fanilasını benim kamaramda unuttu Querelle. Öylece kaldı yerde. Ona dokunmaya cesaret edemiyordum. Bir leopar postunun gücü vardı bu çubuklu gemici fanilasında. Daha fazlası hatta. Büzülmüş, kendi içine çekilip saklanan ve yalnızca görüntüsünü bırakan hayvanın kendisiydi o. "Oraya atmak zorunda kaldık onu." Ama dokunmaya, elimi uzatmaya göreyim, Querelle'in tüm kaslarıyla kabarıp şişecektir.

Cádiz. Dans eden bir zenciydi o, dişleri arasında bir gül. Müzik yeniden başlar başlamaz yüreği hopluyor. Hakkında şunları yazıyorum onun: Ha bire başını eğip kaldırıyor, atların yaptığı gibi. Onun görüntüsü karşısında Querelle'inki donuk, sıkıcı, onuru kırılmış.

Düğmelerini dikiyor Querelle. İğnesine ipliği daha kolay geçirebilmek için kollarını uzatmasına bakıyorum. Gülünç olamaz bu davranış: Bu davranışı yapan kişi, dün akşam, bir ağaca dayadığı bir kıza yumulmuştu ve kazananlara özgüydü gülümsemesi. Kahvesini içerken Querelle, dibinde kalan şekeri son yudumlar içinde eritmek için sağ elinin o devinimiyle, bir saatin akrebiyle yelkovanının tersi yönde (yani soldan sağa) çalkalayabilir fincanı kadınlar gibi; beş dakika önce bir erkek gibi geğiriyordu oysa. Böylece, Querele'in en anlamsız davranışlarının her biri, bir önceki daha soylu bir davranışın insanca yanıyla, ciddiliğiyle yüklü oluyor.

Homoseksüel sözcüğüne Larousse'dan alıntı: "Onlardan birinde, hiç kuşkusuz büyük içki alemlerinde kullanılmak üzere hazırlanmış çok miktarda yapma çiçek, çiçekten taç ve baş çelengi, süs ve bezekler bulundu."

Yüreğinde yumuşak ve tadına doyulmaz bir sıkıntıyla randevularına gitti teğmen. Hem güçlü hem sevecendi. Deniz Subayları Kulübü'nde neden olduğu olağanüstü sahne bir kahraman yapmıştı onu. Öyleydi de gerçekten. Birkaç bayanın başka subaylarla birlikte bulunduğu masaya gelip oturduğunda, bu davranıştan dolayı ona salonların kapısında takılıp kalmış gibi görünen Querelle'in anısından ayrılmak istemedi. İşte burada nesnelere karşı bir kibarlık, bir incelik bulunduğunu görüyoruz teğmen Seblon'un kişiliğinde. Bu duygusal tavır, Querelle'in aşkı ona ortaya çıkma fırsatı verse de, kökenini bu aşktan almışa benzemiyor. Seblon'un yaşama verdiği hayranlık yüklü önemde, yaşama karşı duyduğu, kendisi de aşktan doğmuş olan saygıdadır o. Dünyanın her yerinde sürdürdüğü bu böylesine güç bir mutluluk arayışı, kibarlık ve iyi niyetiyle, bir gün kendisine baş kaldırmalarından korktuğu şeylere yol açmaya zorluyor onu. Gil de aynı şekilde, Théo'yu öldürdükten sonra, içine düştüğü yıkımın dibinde, kötü niyetlerinden çekindiği nesneleri kendine alıştırmaya çalışıyor büyük bir beceriksizlikle. Teğmen düşsel bir omuz devinimiyle Querelle'in gölgesinden ayrılmadığı gibi, tersine, ona daha çok bağlı kalmak için, gemide karşı koyabiliyorken, burada öbür subaylara karşı koyarak onu daha iyi göstermeyi seçti. Bu devinim onun içinde uyumlu bir yavaşlıkla ama öyle tatlı bir eğri boyunca gerçekleşti ki bir hanıma yanıt verirken sesini titreten öfkeye doğru giden içsel tavır değişikliğinin bilincine varmadı kendisi bile.

–Siz ne biliyorsunuz bu konuda?

Bu sözün tonu ve densiz sertliği, tüm gözleri kendine baktırdı:

–Anlatılan bu ama... dedi bayan biraz tedirgin, ama yine de hep gülümseyerek.

–Emin misiniz bundan?

Komünistlerin bir sokağa, boğulmak üzere olan bir kız çocuğunu kurtarmak isterken ölen bir işçinin adını verdiklerini anlatıyordu hanımefendi. "Söylenenlere göre sarhoşmuş adam ve atlamamış, yalnızca düşmüş suya" diye de ekliyordu...

–Emin değilim, öyle söyleniyor.

Herkes öksürdü. Masada hem gürültü hem de sessizlik oldu ay-

nı anda. Hiçbir şey dememiş olmayı yeğlerdi teğmen, ancak sesinin, çekingenliğinden, kendine güvensizliğinden kaynaklanan titremesi yanıt verirken daha katı olmaya zorluyordu onu:

–Öyleyse nedeni pek iyi bilinmeyen bir davranış karşısında daha soylu nedeni yeğlemek yüce gönüllülüğünü gösterin bari.

Bu tümcenin öğeleri usuna paldır küldür dökülüp gürültülü bir yığın oluşturduklarından, kendilerini ayırsın ve anlaşılır bir sözdizimine göre düzenlesin diye bu karışıklık yüzünden tümceyi çok sert, çok soylu hatta törensel bir kipte kurdu –subayı çok dikkatli, tam bir bilinç içinde olmaya zorladı öğeler.

–Fakat... dedi bayan.

Başka biri, sıkıntılı:

–Şakalaşıyoruz şurada, aramızda... dedi.

Silahları törel bir kavgada kendisinin en güçlü olduğundan artık emin, ayağa kalktı teğmen.

–Korkarım, dedi, uzun süre bu yargıç tutumumu korumak zorunda kalacağım. İzninizle çekileyim ben.

Çıktı. Benliğinin bu şiddetli tinsel gösterimi öyle yaman bir güçlülük vermişti ki birden ona, kendisi bile şaştı kaldı buna. Güçlüydü, vurucuydu, Querelle gelip verse, anında onu arkadan düzecek denli erkekti. Duvarına yazılar çiziktirmiş olduğu genel işeme yerlerinin önünden geçerken kendisinin bulanık ve benliğince terk edilmiş o biçimini; bu karanlık köşelere gizlenmiş pörsük ve utanç verici pılı pırtıyı; güzelim güçlü kollarıyla deniz dibi kayalıkları arasında yılanbalığı arayan balıkçılar gibi, malafaların gecesini arayan subayı sevecenlikle, hafif bir hüzünle anımsadı. Yükleme iskelesine gelince Querelle'i gördü. Sonsuz bir kardeşlik duygusu emir erine bağladı onu. Ama ertesi gün erkekliği uçup gitti, Querelle'in hınzır bakışları altında eridi, göz kamaştırıcı bir bedende kişileşmiş o dehşetli, o baş edilmez erkeklikle karşılaştırılmaya dayanamadı. Utancı yeniden yaşadı ve içine karışıp yok olmak üzere karaya indi. Genel işeme yerlerinde arayıp buldu yazılarını; hiçbir yanıt eklenmemişti. Bununla birlikte o yazıların her biri; bir çiçeğin, bir eldivenin, sevilen kadının mendilinin genç aşığın yüreğine koyduğu o tadına doyulmaz heyecanı uyandırdı tüm benliğinde.

Yüzükoyun yatınış, uyuyordu Gil. Her pazar sabahı yaptığı gibi geç uyandı. Pazar günleri öğleye dek yatına alışkanlıkları olmasına karşın kalkmıştı kimi işçiler. Çoktan yükselmiş güneş siste delikler açıyordu. Dayanılmaz bir işeme isteğiyle aynı anda, utancından oluşan atmosferini iyi bildiği bu günü karşılama zorunluluğunun iç bunaltan duygusunu duyumsadı önce ve onu elden geldiğince çabuk yutmak için adamakıllı açtı ağzını. Ayağa kalkma anını geciktirdi. Şimdi küçümseme içinde geçecek bir yaşamı başlatmak için başlı başına bir dizge icat etmesi gerektiğinden, elden geldiğince az devinim yapmaya özellikle özen göstersin. Bu sabahtan başlayarak demek ki, şantiyedeki arkadaşlarıyla yeni ilişkilere girişmesi gerekiyor. Örtüler altında upuzun, devinimsiz durdu. Uyumak için değil ama onu bekleyen şeyi daha iyi düşünmek, yeni duruma alışmak, bedenini buna hazırlamak için onu kafasında bir güzel evirip çevirmek için. Yavaşça, uyuyormuş gibi gözleri kapalı, uyanışını görmek için bütün gözler üzerine çevriliyse onları kandırmak umuduyla, yatağında döndü. Pencereden gelen bir güneş ışını, tam da vızıldayan sineklerin konduğu örtülerin üstüne vuruyordu. Ayrıntısını görmeden, ortaya çıkmış bir gizin söz konusu olduğunu anladı Gil. Elinden gelen tüm doğallıkla örtülerin altından donu çıkarıp aldı. Dibinde biraz bok ve kan lekesi bulunan don, güneşin de yardımıyla, sinekleri kendine çekiyordu. Çekilmez vızıltılar içinde havalandı sinekler; vızıltıları sessizliği kovarak odayı doldurdu, Gil'in rezilliğini açıkladı, bir org müziği içinde görkemli ve soylu ilan ediyordu onu. Théo'nun öç almayı sürdürdüğünden emindi Gil. Bu tiksinç donu Gil'in azık torbası içinden bulup çıkarmış olmalıydı. Genç duvarcı uyurken getirerek bırakıp gitmişti. Şantiyede çalışan adamlar sessizce ve ciddiyetle, Théo hem zorlu hem sert biri olduğundan ve kendi gerçeklerini daha iyi anlamalarına olanak vereceğinden, onaylayarak ciddiyetle ve sessizce bakmışlardı hazırlıklara. Henüz yeterince aşağılama gerekçesi bulamadıkları bir oğlanın rezilliğin içine itilmesi de iyiydi ayrıca. Théo'nun hesaba katmadığı sinekler ve güneş de olağanüstü katkıda bulunuyorlardı. Yastıktan kaldırmadan sola çevirdi başını Gil: Yanağının altında sert bir nesne duyumsadı. Yavaşça, büyük bir özenle elini uzattı ve

örtülerin altından göğsünün üzerine kocaman bir patlıcan getirdi. Elinde tutuyordu, ürkütücü irilikte, mor ve yuvarlak o çok güzel şeyi. Gil tüm acımasız kötülüğü –düz ve beyaz cildinin altında sert kaslarıyla, yeşil gözlerinin amaçsız kıpırtısızlığıyla, akılsızlığıyla, gülümsemeyi kıvıramayan ağzıyla, hep yarım kalan ve kesici dişlerden başkasını göstermeye yanaşmayan dönüşte size bir şamar yapıştıracak acımasız bir lastik gibi gergin gülümsemesiyle, solgun ve tepesinde pek kabarık durmayan sık saçlarıyla, suskunluklarıyla, sesinin katıksız ve dondurucu tınısıyla, kısacası, hakkında "Kudurganın tekidir" dedirten her şeyiyle apaçık beliren kötülüğü– insanın içini sızlatacak, oğlanı kendi kötülüğüne ağlatacak denli yaralandı, zedelendi. Öylesine yükleniliyordu ki, eriyor, ılık, tatlı ve acınası oluyor, son soluğunu vermeye hazır duruma geliyordu kötülük. Ayak parmaklarının ucundan yaşsız göz pınarlarının kıyısına dek, dalga dalga derin hıçkırıklar yayılıyor ve sertliğinin, kıyıcılığının tüm öğelerini bozup dağıtıyordu. İşeme gereksinmesi artıyordu giderek. Bu istek tüm dikkatini sidik torbasına çekiyordu Gil'in. Ancak ayakyoluna gitmek için her yanından alay okları fırlatılan odayı bir ucundan öbürüne geçmesi gerekiyordu. Aklı bu fizyolojik zorunlulukta, yatıp duruyordu. Sonunda utanç içinde yaşamayı göze aldı. Üstündeki örtüleri atmak için yaptığı davranışlar daha baştan pek zavallı kaldı. Yumruk sıkmaya yüzü kalmadığından eli örtüleri avuçlayamadan, hiçbir parıltıya layık olmayan derisi kül rengi boynunu bükmüş günahkâr bir Hıristiyan alnının alçakgönüllülüğüyle, kıvrımlar üstünde büküldü kaldı bileği. Gösterişsizce başını kaldırdı, sağa sola bakmadan, neredeyse el yordamıyla çoraplarını yerden aldı ve bacaklarını göstermeden giydi. Neredeyse tam karşısındaki kapı açıldı. Gözlerini kaldırmadı Gil.

–Hava soğuk, çocuklar.

Heladan dönen Théo'nun sesiydi bu. Üstünde bir karavana su kaynayan sobaya yaklaştı.

–Çorba için mi kaynıyor şu su? Fazla değil mi bu kadarı?

–Çorbalık değil, benim tıraş suyum o, yanıtını verdi biri.

–Ha, özür dilerim; ben öyle sandım da!

Sesinde yapmacık bir üzüntüyle sürdürdü konuşmasını:

–Öyle ya canım, çorba için olsaydı bu kadar çok olmazdı. Biraz kemerleri sıkmak gerekecek gibi geliyor bana. Nasıl oluyor bilmiyorum da, artık sebze mebze de bulunmuyor.

Kızardı Gil, aynı anda dört beş alaylı gülüş duymuştu. En genç duvarcılardan biri karşılık verdi.

–İyi aramıyolar da ondan.

–Ne yani, dedi Théo, hiç abartmadan konuş, şimdi sen bulabilir misin istediğin sebzeyi? Ulan, yoksa sen saklıyor olmayasın onları?

Ortalık kahkahaya boğuldu. Aynı duvarcı gülerek yanıtladı:

–Bak, karıştırmayalım şimdi, Théo! Öyle bir marifetim yoktur benim.

Bu dehşetli konuşmanın uzayıp gitme olasılığı vardı. Çoraplarını ayağına geçirmişti Gil. Başını kaldırdı, yatağın üstünde diz çökmüş, gözleri, önündeki bir noktaya takılmış durumda, bir süre öylece kımıldamadan durdu. Yaşamın artık çekilmez olacağını anlamıştı, ama Théo' yla dövüşmek için vakit çok geçti artık. Tüm duvarcılarla boğuşması gerekiyordu şimdi. Hepsi gırgır geçmişti onunla. Neşeli vızıltılarla güneş ışınları içinde uçuşan bir sinek sürüsü coşturmuştu hepsini. Kötülüğü almalıydı öcünü; tüm duvarcılar tatmalıydı ölümü. Barakayı ateşe vermeyi düşündü Gil. Ancak çabuk geçti bu düşüncesi. Kötülüğü, azgınlığı bekleyemezdi o kadar; bir davranış, bir devinimle göstermeliydi kendini, varsın bu davranış Gil'in içine yönelik olsun, varsın onda bir iç kanamaya yol açsındı. Théo yine aldı sözü:

–Neylersin, bunu seven herifler var. Kimileri o delikten yemek ister.

İşeme isteği artıyordu ha bire. Buhar makinelerini çalıştıran şiddet vardı üstünde. Kısa ve öz davranmalıydı Gil. Kaçınılmaz bir zorunluluğun sıkıştırdığı tüm cesaretinin, tüm yiğitliğinin çok çabuk davranmak gerekliliğinde yattığını belli belirsiz biçimde sezinliyordu. Yatağa oturmuş, ayaklarını yere koymuş durumdaki Gil'in bakışları yumuşadı, bir ışın demeti gibi gitti Théo' nun üstüne kondu.

–Kafana koydun, öyle mi, Théo?

Bu son sözcük üzerine dudaklarını büzdü ve çok yavaş bir biçimde başını salladı.

–Kafaya koydun demek ha? Uzun süre sıçıcan ağzıma!

–Yok be iki gözüm. Tam tersine, senin canın sıkılmasın diye çabalıyorum ben.

Bu karşılığın bütün duvarcıların çevresinde yol açtığı sinsi gülüşler dindikten sonra şöyle sürdürdü sözlerini:

–Neden dersen, şundan ki, sen arkadan yemek istersen sana arkadan dayamak benim de hoşuma gider yani.

Gil doğruldu. Yalnız gömleği vardı sırtında. Çıplak ayaklarıyla Théo'nun yanına dek gitti, sonra döndü, oğlanın yüzüne solgun, buz gibi, çok sert bir ifadeyle bakıp şöyle dedi:

–Beni düzeceksin öyle mi? E hadi, korkma!

Sonra tek bir devinimle arkasını döndü, gömleğini kaldırdı ve öne doğru eğilerek domaldı. Duvarcılar bakıyorlardı. Daha dün tıpkı onlar gibi bir işçiydi Gilbert, hiçbir ayrımı yoktu onlardan. Ona karşı nefretleri yoktu, biraz dostluk bile besliyorlardı hatta. Oğlanın umutsuzluk içindeki yüzünü görmediler. Güldüler. Gil doğruldu, hepsini bakışlarıyla tek tek süzdü ve:

–Eğlendiriyor sizi değil mi bu, dedi, benimle gırgır geçmeye kararlısınız ha? Var mı içinizde beni düdüklemek isteyen?

Bu sözler tiz, sert bir tonla söylendi. Sesi bu sahneyi büyülü bir işleme, oğlanı da büyücü kadınların yaptıkları ve bu sırada bir sağaltım elde edilmesi için müstehcenliğin zorunlu bulunduğu ayinler kadar cesurca ayin yapan büyülü bir masal kişisine dönüştürüyordu. Duvarcıların önünde yine yaptı Gil aynı davranışı iki eliyle kaba etlerini ayırıp bu davranışı daha da ağırlaştırarak, çok ağır bir duman gibi yere doğru yönelen acılı bir sesle bağırarak:

–Hadi, çekinmeyin! Basur memelerim var mı yok mu öğrenmek hoşunuza gidiyor madem, gelin atlayın bana! Boka daldırın kamışınızı!

Doğruldu. Kıpkırmızıydı. İri yarı biri yanına yaklaştı.

–Bırak, uzatma, dedi. Théo'yla aranızda bi şey varsa kimseyi ırgalamaz bu.

Théo sırıttı. Gil ona baktı. Şöyle dedi soğukça:

–Sen beni hiç düzemedin. Asıl bu koyuyo sana!

Arkasını dönüp yürüdü. Ayaklar çıplak, gömlek iliklenmemiş, yine geldiği gibi yatağına döndü ve sessizce giyindi orada. Dışarı çıktı. Barakanın yanında işçilerin içine bisikletlerini koydukları tahtadan bir eklenti vardı. Gil oraya girdi. Bisikletine yaklaştı. Kadrosu sarıydı. Nikeli parlıyordu. Bisikletinin hafifliğini seviyordu Gil, kendini üstüne eğilmek zorunda bırakan yarış bisikleti gidonunu, iç lastiklerini, ahşap jantları, çamurlukları seviyordu. Her pazar, ara sıra da hafta içi, akşam işten dönünce, yıkar temizlerdi onu. Saçları gözlerinin üstünde, ağzı yarı aralık durumda, selesiyle gidonunun üzerine koyduğu bisikletin cıvata somunlarını söker, zincirini boşaltır, pedallarını çıkarır, her bir parçasını ayırırdı. Bu uğraş gerçek anlamını verirdi Gil'e. İster yağ lekeli bir bezle, ister bir İngiliz anahtarıyla yapılmış olsun, her devinim dört dörtlük yapılmış olurdu çünkü. Her duruşu, her tutumu güzeldi. Bisikletin yanında yere çömelmiş ya da boşa alıp döndürdüğü tekerin üzerine eğilmiş olarak çalışırken alışılmamış bir güzelliğe bürünürdü Gil. Devinimlerinin doğruluğu ve inceliğiyle parlardı. Ne diyorduk, ha evet, bisikletine yaklaştı, ama elini selenin üstüne koyar koymaz utandı. Bugün ilgilenemeyecekti onunla. Bisikletinin kendisini dönüştürdüğü şeye yaraşıklı değildi bugün. Tekrar duvara dayayıp bıraktı bisikletini ve helaya gitti. Kıçını silip temizlendikten sonra basurlarının hafif şişkinliklerini duyumsamak için elini kaba etlerinin arasından geçirdi, öfke ve hırçınlığının belirtisini ve ereğini orada, elinin altında bulmaktan mutluluk duydu. İşaret parmağının ucuyla hafifçe bir kez daha dokundu oraya. Kendi içindeki koruyucusunun orada olduğunu bildiği için mutlu ve onurluydu. En derin saygıyı büyük bir dikkatle göstermesi gereken bir hazineydi bu; kendisi olma olanağı veriyordu çünkü ona. En temiz aşklar, şu "cilt temasları" pek öyle söylendiği denli aydınlık ve ışıltılı değildir. Şimdi kumsaldaki genç yüzücünün kamışı kendisine sürünüp geçen çıplak güzel kız yüzünden ansızın kalkarsa, hani bizim için de bir askerin pantolon yırtmacı ya da başparmağı öyledir ya, o göğüs ya da kalça sürtünmesi, ensenin çukurluğu, genç yüzücünün usunun içine düşüp yok olduğu bir karanlık bölge içerdiğindendir. Yalnızca

ışıksız, ışıltısız bir istek söz konusudur artık. Eğer mutluluğu tatmak istiyorsak, sağduyumuzun teslim olduğu bu karanlık bölgeleri iyi durumda tutmamıza hiçbir şey engel olamayacaktır öyleyse. Eskimiş bir törenselliğin koruyup kolladığı gizemli bir görünüşten değil ama, karşısında başımızın döndüğü, saplanıp kalmış bakışlarımızın karanlıklarını delip geçmeyi, derinliklerini iskandil etmeyi başaramadığı ancak düş gücünün bulguladığı o karanlık bölgelerden söz ediyoruz. Oralarda sonsuz bir tapıncın ayin törenlerini oluşturmak üzere bir güzel yitiriyoruz kendimizi içlerinde. Güneş battığından sis tüm kenti sardı. Gezinti yerinde Roger'ye rastlayacağından emindi Gil. Birkaç dakika oyalandı oralarda. Öğleden sonra saat dörtte dükkânların ışıkları yanmıştı. Siyam Sokağı ipil ipil ışıyordu. Dajot gezinti alanında birkaç dakika, neredeyse tek başına gezindi Gil. Henüz kararını vermemişti. Bir saat sonra ne olup biteceği konusunda tek bir kesin düşüncesi yoktu, ama bir iç sıkıntısı tüm dünya görüşünü ağırlaştırıyordu. Biçimlerin henüz kurtçuk evresinde olduğu bir evrende yürüyordu. Düşünmeye cesaret edilebilen bir dünyaya girmek için bir şiş darbesi zorunlu görünüyordu. Burada bir parantez açarsak bağışlansın: Sivri, keskin ya da yalnızca ağır bir araç yardımıyla adam öldürmek, kendisini tutsak alan bir tür tiksinç tuluğu deşerek katili rahatlatmayı becerecek nitelikteyse de zehir aynı kurtuluşu sağlamayacak gibi görünmektedir. Boğuluyor gibi oluyordu Gil. Ona görünmezlik bağışlayarak azıcık dinlenmesine olanak veriyordu sis, ancak onu ne dünden soyutlayabiliyordu ne de özellikle yarından. Azıcık düş gücüyle yok edebilirdi Gil olup bitenleri, ne ki kötülüğü yalınkat olduğundan düş gücünden yoksundu. Yarın ve tüm öbür günler utanç içinde yaşamak zorunda kalacaktı.

–Neden kırmadım ki hemen ağzını burnunu.

Her çeşit soru vurgusundan yoksun bu tümceyi yineleyip duruyordu büyük bir öfkeyle. Théo'nun alaycı ve kötücül suratı gözünün önüne geliyordu. Ceplerindeki elleri birden sıkılıyor, tırnakları avuç içlerinin etlerine batıyordu. Ne kendisine soru sorabiliyor ne de yanıt verebiliyorduysa da üzgün usunu yönlendirmeyi biliyordu, öyle ki parmaklıkların yanına, alanın en ıssız köşesine vardığında

zihni kendisi için en küçük düşürücü ana varmış bulunuyordu. Parmaklıkların yanında yüzünü denize çevirdi, yüksek sesle, ama boğazından ancak boğuk bir nara çıkacak biçimde boynunu kendi içine çekerek haykırdı:

–Ah!

Birkaç saniyeliğine rahatlamıştı. Mutsuzluğu iki adımda yine ele geçiriyordu onu.

–Niye kırmadım ağzını burnunu o hergelenin? Arkadaşlar varmış, kim ipler onları! İstediklerini düşünsünler, umurumdaydı sanki. Ancak, ona bir....

Gil şantiyeye geldiğinde babaca bir sevgiyle arkadaşlık göstermişti ona karşı Théo. Yavaş yavaş, ikide bir ısmarladığı içkileri içerek, duvarcının otoritesini kabul etmişti çocuk. İsteyerek değildi elbette, ama içkilerin parasını Théo ödediğine göre otorite Théo'da olduğundan, bir tür boyun eğme nedeniyle. Querelle tam bir yüzsüzlük, büyük bir küstahlık gösterebiliyordu subaya karşı, adam onun dilini konuşmuyordu çünkü. Şakalar yapıyordu kuşkusuz, ancak Querelle'in itiraf edilmemiş yaman bir istek gizlediğini anladığı, kendini beğenmişlik ya da çekingenlik düşündürebilen bir ağırbaşlılıkla yapıyordu bu şakaları. Subay hiçbir çekingenlik göstermemiş bile olsaydı açıktan açığa küçümserdi onu Querelle. Önce bu aşk yüzünden onun avucunda olduğunu duyumsadığından, sonra da subayın bu aşkın saklı tutulmasını istemesinden buluyordu bu gücü kendinde. Utanmazlık, edepsizlik yabancısı değildi Querelle'in. Théo'nun edepsizliği karşısında eli kolu bağlıydı Gil'in. Duvarcıların dilini kullanıyor, şakalaşmayı çok ileri götürebiliyor, ahlâk anlayışını açıkça söylemekten ve bundan dolayı şantiyeden kovulmaktan korkmuyordu Théo. Birkaç kadeh içki ısmarlamayı kabul etmişse de, onun aşk için tek kuruş vermeyeceğini açıkça görüyordu Gil. Oğlanı duvarcının egemenliği altına sokan son bir şey de ikisini bir ay boyunca birleştirmiş –yine de gevşek– olan bu dostluktur. Bu arkadaşlığın hiçbir şeye yaramadığını ve asla kendi amacına hizmet etmeyeceğini ayrımsadıkça hainleşti Théo. Boşa zaman yitirmiş olduğunu yadsıdı ve bu arkadaşlığa Gil'in çektiği acılara ortam hazırlamak için yanaştığına kendini inandırmaya çalışa-

rak avundu. Ondan nefret etmek için hiçbir gerekçe görmediği gibi yalnızca ona acı çektirme gerekçeleri buldukça daha çok nefret ediyordu Gil'den. Gil de kendisine bu denli egemen olduğu için Théo'dan nefret ediyordu. Bir akşam birahaneden çıkışta adam çok doğal bir şeymiş gibi kaba etlerini mıncıklarken suratına bir yumruk patlatmaya cesaret edememişti Gil.

–Yahu, herif az önce aperitif ısmarladı bana, diye düşündü.

Kaba bir şakayla karşılaşmış gibi gülümseyerek elini itmekle yetinmişti yalnızca. İzleyen günlerde, duvarcının arzusunu çevresinde duyumsadığı için, neredeyse bilinçsizce, birkaç cilveli davranış yapmıştı. İşveli pozları abarttı. Şantiyede çıplak gövdeyle dolaştı, bel kırdı, saçları önden görünsün diye kasketini biraz daha arkaya doğru attı. Théo'nun her çarpıcı davranışını tek tek yakaladığını gördükçe de gülümsüyordu. Başka bir gün arkasına el attı Théo yine. Hiç kızmadan bunu sevmediğini söyledi Gil.

–Bak, arkadaş kalalım istiyorum ben, tamam mı; ötesi çalışmaz asla!

Théo'nun tepesi attı. Gil de kızdı, ama az önce duvarcının ısmarladığı şarabı içtiğinden ona vurmayı göze alamadı. O günden sonra şantiyede çalışırken ya da atıştırma molalarında, barakada, yemek masasında hatta kimi kez yatakta, Gil'in karşılık veremediği rezilce şakalar yaptı Théo. Giderek tüm takım Théo'nun şakalarına gülerken gerçekte Gil'e gülmeye başladı. Oğlan, her işveli davranışıyla Théo'ya her şaka için neden sağladığını anlayınca bunlardan kurtulmayı denedi. Ne var ki doğal güzelliğini yok edemedi; benliğini çiçeklerle bezeyen, güzelim kokularla donatan o yemyeşil ve yaşam dolu dalları da kıramadı, yeniyetmeliğin özsuyu içlerinden geçip onları beslediğinden ölmeyi yadsıyorlardı çünkü. O ayırdına varmadan öbür duvarcılar çocuğa saygılarını yitiriyorlardı. Yavaş yavaş yitiriyordu Gil güvenilirliğini. Sözcüğü sözcüğüne, onurunu yitiriyordu. Yalnızca, gülmek için bir bahane olmuştu o. Dışarıdan gelen bir sav yüzünden, kendine hiç inancı kalmamıştı artık. Bu inanç, benliğinde, şimdi yalnızca, soluk alevi bir isyan bayrağı altında yükselen utancın varlığıyla destekleniyordu. İçi içini yiyordu.

Roger gelmiyordu. Ne demişti ona? Paulette çıkmamış olacaktır. Genç adam onu göremeyecektir öyleyse. Küçük birahanede garson değildi artık, ona rastlamak da zordu. Bir talihsizlik olsaydı da kız görünseydi, daha yakıcı bir utanç yüzünü kızartmış olacaktı Gil'in. Paulette'in gelmemesini diledi içinden.

–Üstelik bütün bunlar onun ağzını burnunu kırmamış olmamdan.

Daha boğucu bir rahatsızlık eziyordu çocuğu. Daha çok becerikli, daha az da erkeksi davranabilseydi, gözyaşlarının onu gevşetip yumuşatmadan biraz olsun kurtarabileceğini anlamış olacaktı. Dövüşmeye yanaşmamış genç insanların solgunluğunu, savaşa yan çizen ulusların çarmıha gerilmiş yüzünü karanlıkta dolaştırmaktı tek bildiği. Çenelerinin bir devinimiyle adamakıllı sıktı dişlerini.

–Neden kırmadım ağzını burnunu ben o dangalağın!

Ama bir an bile düşünmedi bunu gerçekleştirmeyi. Artık sırası değildi. Bu tümce yatıştırıyordu onu. Hiç sinirlenmeden tümceyi yinelediğini duyuyordu içinden. Öfke çok büyük, ağır ve kötü bir acıya dönüşüyordu. Göğsünden yola çıkarak tüm bedenini ve düşüncelerini, bundan sonra içinde yaşayacağı sonsuz bir hüzünle kaplıyordu. Elleri ceplerinde, yürüyüşünün zarafetinden hep emin, bu yalnızlıkta bile ona sahip olmaktan mutlu, sisin ortasında bir süre daha yürüdü. Roger'ye burada rastlaması pek az olasıydı. Randevulaşmamışlardı. Gil çocuğu düşündü. Şarkıları dinlerken hep koruduğu gülümsemesiyle süslü yüzünü gördü. Bu yüz tam da Paulette'in yüzü değildi. Onun gülümsemesi daha az aydınlıktı ve bu gülümsemeyi Gil ile Roger'nin gülümsemelerinin doğal özdeşliğini yok eden kadınsılığı bulandırıyordu.

–Oh be, apış arası be! Bu Paulette karısının apış arasında ne mal vardır be!

Neredeyse mırıldanarak düşündü:

–Kukusu var kukusu! Küçücük kukusu! Küçücük bal kutusu var!

Sözcüklerin üzerine, her birini umutsuz bir yakarıya dönüştüren çılgın bir sevecenlik koyarak düşündü bunu.

–Küçücük sulu kutusu! Küçücük butları!

Düşüncesini baştan aldı – "Ulan küçücük butları denir mi be, çok güzel butları var Paulette yavrusunun. Evet, kıllarının içindeki küçük fıstığıyla iri butları." Kamışı kalktı. Üzüntüsünün –ya da utancın– ortasında ve onu yok eden, yeni ama daha önce sınanmış bir inançtı bu. *Kendini yeniden buluyordu.* Bütün varlığı kamışına akın ediyordu, kaldırmak için onu. Kamışı tepeden tırnağa kendisiydi artık, öyle bir kendisiydi ki dehşetli, umulmadık utancı etkisiz kılabilecek bir güçteydi. Hatta, tam tersine, bedeninden gelen ve çekip çıkardığı bu utanç kökünden içeri girerek Gil'in şimdi daha sert, daha gururlu duyumsadığı kamışını şişiriyor ve süngersi dokularını dolduruyordu onun. Organlarının içinde yüzdüğü tüm akışkanları kendine bırakmanın tam zamanıydı şimdi kuşkusuz. Cebindeki eli kamışını uyluğuna yapıştırdı. İçgüdüsel olarak alanın en uzak ve en karanlık köşesini aradı. Paulette'in gülümsemesi erkek kardeşininkiyle oynuyordu. Gil'in çılgın, aç gözlü bir çabukluğun canlandırdığı bakışı bacaklara dek indi, giysinin eteklerini kaldırdı: Jartiyerler vardı. Yukarıda (düşüncesi yavaşça ilerliyordu) beyaz bir cilt vardı, ama bir gür kıllar yumağı karartıyordu hemen onu, Gil de bu karanlık bölgeyi saptayamamanın, arzusunun güneşi altında, imgeleminde kıpırdamadan tutamamanın umutsuzluğuna kapılıyordu. Giysi ve iç çamaşırına karşın bu cildi bir çırpıda aşağıdan yukarıya sıyırıp geçen kamışı Paulette'in boğazı hizasına gelip dayandı: Kamışının başıyla daha iyi görecekti. Yüzü denize dönük, parmaklığa yaslandı Gil. "Dunkerque" adlı geminin ışıkları koyda cılız cılız balkıyordu. Boğazdan, beyaz ve tombul boyuna yükseldi Gil, oradan çeneye, gülümsemeye (önce Roger'nin, sonra Paulette'in gülümsemesine) geçti. Çocuğun gülümsemesini bozan bu kadınsılığın kaynağını apış arasından aldığını belli belirsiz sezinliyordu Gil. Bu gülümseme, iki uyluk arasına konmuş o sinsi aygıtın yayınladığı dalgaların en yürek hoplatıcısı, en inceliklisi, en uzağı ve bunca uzaktan geldiğine göre en güçlüsü olan –aslında onca ne idiği belirsiz– şeyle aynı yapıdaydı. Şimşek hızıyla, aptal aşüfteye döndü yine düşüncesi:

–Ah ulan küçük orospu, senin o küçük yarığın var ya, benimkinin kocaman kafasını sokucam oraya...

Aynı anda hem Paulette'in ağzında hem de kukusunda yoğunlaşmıştı dikkati. Kızı öpüp düzerken ona yapıştığını düşlüyordu. Bir koşu, Théo'nun görüntüsü çıkageldi, Gil sonuna yaklaşan düşlemini bir an için askıya aldı, Théo'ya karşı nefretle dolmak için. Bu kısa kesinti kamışını pörsüttü biraz. Arkasında durup kendisininkinden iki kat daha büyük koca kamışını kaba etlerine sürtüştürdüğünü duyumsadığı duvarcıyla ilgili tüm düşünceleri kendisinden uzaklaştırmak istedi. Öfkeden kudurdu, öyle dehşetliydi ki öfkesi, güçleri kamışından çıkıp gözlerine akıyora benzeyen tüm beden sıvılarını kullanıyordu sanki Gil'in. Yeniden sertleşmek için sevgiye vermeye çalıştı kendini, ancak aynı zamanda da Théo'nun kendisini düzmesi gibi iğrenç bir düşünceye karşı koymak için kamışından başlayarak yükselen bir meydan okuma devinimi yükseldi benliğinde.

–Erkeğim ben, erkek; diye bağırdı sisin içine. Erkekleri düdüklerim! Sana da koyacağım ben, sana da!

Théo'yu düzdüğü bir sahneyi gözünün önüne getirmeye çalıştı boşu boşuna. Duvarcının toza toprağa bulanmış giysilerinin düğmelerini çözdüğünü, pantolonunu indirdiğini, gömleğini çemrediğini düşleyebiliyor, ancak daha öteye gidemiyordu Gil. Mutluluğunun tam, aldığı zevkin kesin olması için olayı ayrıntılarıyla düşlemeye çalışması gerekiyordu, ayrıntıda da zevk Théo'nun yüzü ya da kalçalarındaydı, ancak bunları yalnızca çok kıllı ve sakallı düşleyebildiğinden –gerçekte öyleydiler çünkü – onların yerine başka bir erkeğin yüzü ve kadife gibi sırtı gelip kuruluyordu: Kimin mi? Roger'nin elbet. Kamışının sertliğinden bunu anladığında, bu durumun zevkini daha bir arttırdığını gördü Gil. Duvarcının görüntüsünü silikleştiren çocuğun görüntüsünü ele aldı. Théo'ya söylediğini sanıp, ama kaçınılmaz olarak çocuğu düzecek olduğunun ayrımına varmaktan dolayı daha da umutsuz ve öfkeli, şöyle dedi sertçe:

–Hadi, getir götünü, atlayacağım sana ben, seni gidi puşt! Hadi çabuk, duygusallık yok, tamam mı!

Arkasından tutuyordu oğlanı. Bir sürü darmadağınık bardak ve kırık şişe arasında şarkı söyleyen kendi sesini duydu Gil:

"Neşeli bir hayduttur o,
Hiçbir şeyden kaygılanmayan..."

Gülümsedi de. Gövdesini ve bacaklarını hafifçe eğdi. Roger'nin karşısında bir erkek olduğunu gördü. Eli yavaşladı. Boşalmadı. Utançtan doğan o büyük üzüntü yeniden yayıldı, ancak o üzüntünün içinde hep hazır duran Roger'nin gülümsemesi onunkine karşılık veriyordu.

–Neden kırmadım ki ağzını burnunu!

Gil bir an, düşüncesinin böylesine inatla duvarcıya yönelmesinin onu rahatsız ettiğini, huzurunu kaçırdığını, ona rahat dirlik vermediğini düşündü. Roger gelmeyecekti. Vakit çok geç olmuştu artık. Gelse bile sisin içinde göremeyecekti onu Gil. Oğlanın kendisine kesik olduğunu düşünmeye cesaret edemiyordu, zaten kendisinin de oğlana duyduğu aşkı oğlanın kendisine karşı duyduğu aşkla haklı göstermek için mi Roger'nin davranış ve sözlerini anımsamış olduğunu bilmekten acizdi. Roger'yi düşünmek istese Théo'nun anısı gelip onu rahatsız ediyordu. Hemen hiç düşünmeden bir birahaneye girdi.

–Bir konyak, patron.

Şişeleri görmek biraz oyaladı kafasını. Etiketleri okudu.

–Bir tek daha.

Hep kırmızı ya da beyaz şarap içtiğinden sert içkiye alışık değildi.

–Bir daha, lütfen.

Altı tek devirdi. Küçümseyici, güçlü bir bilinçlilik kafasının karışıklığını, üzüntüsünü, içinde beyninin hava aldığı ve genellikle kendisine mantık işlevi gören ağır atmosferi yavaş yavaş dağıtıyordu. Çıktı. Roger için duyduğu arzuyu hiçbir karışıklık olmaksızın düşünebiliyordu şimdiden. Zaman zaman Paulette'in uyluklarının soluk ve mat iç yüzünü düşlüyor, ama oğlanın gülümsemesine geçiveriyordu çabucak. Bununla birlikte hâlâ Théo'nun buyruğu altındaydı. Gil'in yok olup gitmeyi yadsıyan gücü azaldıkça Théo düşüncesi can sıkıcı oluyordu iyice.

–İbne!

Recouvrance'a doğru inerken çocuğu düşündü.

–Yapacak hiçbir şey yok hemen hemen, dedi kendi kendine; şimdi Théo'nun tuttuğu o pek az yeri düşündü belli belirsiz.

–İstediğim zaman yok edebilirim onu.

Gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Duvarcının, Roger'ye olan aşkını engellediğini açıkça anlıyordu bu kez. Bu aşkın Théo'yu kovduğunu, ama temelli uzaklaştıramadığını da anlıyordu. Ufacık da olsa bir köşede sürdürüyordu varlığını duvarcı. Aşkı bir gaz gibi sıkıştırarak Théo'dan geri kalan şeyi ezmeyi, boğmayı umuyordu Gil ve bu düşünce adamın özdeksel varlığıyla karışıyor, bu yeni varlık Gil ile ilişkilerinde gittikçe daha da ufalıyordu. Casse Sokağı'nın merdivenlerinden yukarı çıkarken sisin ortasında çocuğa rastlamamış olsaydı tek başına ayıkacaktı Gil. Duvarcıların ortasındaki bürümcük örtülü yaşamına dönecekti belki. Elinin tersiyle çarçabuk gözyaşlarını silerken bir sevinç çığlığı attı.

–Roger, dostum! Gel birer kadeh bir şey içelim!

Çocuğu boynundan yakaladı. Roger gülümsedi. Kendi yüzünden, soluklarının içinden geçtiği incecik bir sis katmanının ayırdığı soğuk ve nemli yüze baktı.

–Nasılsın Gil?

–İyiyim be koç. Benden yana tasalanma hiç. O kart herifin de hiç yeri yok benim yanımda. Öyle çok şeye de gerek yok. Beni başkasıyla karıştırmıycaksın, aceıni çaylak değilim ben. Ama o herif var ya, erkek değil o, ibnenin teki! Götoş! Duyuyor musun Roger, bi götveren o. Biz iki yakın arkadaşız, iki kardeşiz. İstediğimizi yaparız biz. Hakkımız var buna, enişte kayınız biz. Aynı ailedeniz biz be! Ona gelince, götverenin teki o!

Kekelememek için çabuk konuşuyor, sendelememek için hızlı yürüyordu.

–Söylesene Gil, içtin mi sen biraz?

–Boş ver be koç. Kendi paramla içtim. Sıçarım onun parasına. İçicez diyorum ben sana. Oraya takıl sen.

Gülümsüyordu Roger. Mutluydu. Gil'in pütür pütür ama tatlı eli altındaki boynu gururluydu.

–Hiç yeri yok. Sivrisinek o be. Sivrisineğin teki diyorum sana. Ezicem onu.

–Kimden söz ediyosun sen ya?

–Kimden olacak, o ibneden. Boş ver. Görücen ama. Annıycan. Bak söz sana, bi daha rahatsız edemiycek bizi.

Sac Sokağı'ndan aşağı inip B... sokağına girdiler. Gil dosdoğru birahaneye gidiyordu, Théo'yu orada bulacağından emindi. Girdiler. Müşteriler camlı kapının açıldığını duyunca bakışlarını oraya çevirdiler. Bir bulut içinde ve kendinden çok uzaklardaymış gibi, kapıya en yakın masaya oturmuş, önünde litrelik bir şişe ve bir bardakla tek başına duran duvarcıyı gördü Gil. Ellerini ceplerine daldırdı ve Roger'ye seslendi:

–Gördün mü, bu o işte.

Théo'ya da:

–Selam, adamım, dedi.

Yaklaştı. Gülümsüyordu Théo.

–Bize birer içki ısmarlamayacak mısın, Théo? Bi arkadaşla birlikteyim.

Ateşten iki zikzak çizen yıldırım gibi bir devinimle, boğazından kaptığı gibi masaya vurup kırdı şişeyi. Elinde kalan kırık parçayı burgu gibi çevirip:

–Yerin yok diyorum ulan sana, diye uluyarak şah damarını kesti duvarcının. Şapşallaşmış, şaşkınlıktan apışıp kalmış müşterilerle patron kadın işe karışmayı akıl ettiklerinde çoktan dışarıdaydı Gil. Sisin içine dalarak yitti gitti. Akşam saat on sularında polis geldi annesinin evinden aldı Roger'yi. Ertesi gün salıverdiler.

Brest hapishanesinin ana giriş kapısının üst yanındaki görkemli alınlığı Fransa ve Bretagne'ın çifte arma levhaları süsler, genel yapı bezekleri de yelkenli gemicilik simgeleridir. Yan yana duran yumurta biçiminde bu taş levhalar düz değil ama kabarık, öne doğru şişkindir. Yontucunun incelikle işlemeyi savsakladığı bu yapıtlarda bir kürenin ağırbaşlılığı vardır, ancak yapıtın bütünü bu parçaların her ikisine de kendi salt gücünü yansıtır. Léda'nın* belki kuğuyu ta-

* Léda: Yunan Mitolojisinde Aetolia kralı Thestios'un kızı. Zeus bir gece bir kuğu

nıdıktan sonra yumurtladığı, aynı zamanda hem doğal hem de doğaüstü bir güç ve zenginliğin tohumunu içeren o masalsı yumurtanın iki yarısıdır onlar. Bir oyun, başarısız bir çalışma, çocukça bir süsleme kaygısı yaratmamıştır onları, tersine apaçık, dünyasal, zambak çiçekleri ve kakım kürklere karşın silahlı ve törel bir güce dayanan bir erk ürünüdürler. Düz yapılmış olsalardı bu dölleyici etkiye sahip olamazlardı. Sabahleyin, çok erken saatlerde güneş altın ışıklarıyla yaldızlar onları. Sonra yavaşça tüm ön yüzüne akar yapının. Zincire vurulmuş kürek mahkûmları çıkıp gidince Penfeld Irmağı'nın rıhtımları boyunca uzanan askeri tersane binalarına dek inen bu kaldırım taşı döşeli avluda kalırdı iki arma kabartması. Belki simgesel olarak, zindan mahkûmlarının tutsaklığını daha belirgin ve daha çekilir kılmak için, koca koca taş babalar birbirlerine zincirlenmişlerdir; gemi çapası zincirlerinden çok daha ağırdır ama bu zincirler, öyle de ağır birer kütle oluştururlar ki yumuşakmış gibi görünürler. Bu alanda, takım takım forsalar ellerindeki çok sert kırbaçlarla vura vura sürüyü toplar, tuhaf bir biçimde dile getirilmiş buyruklar haykırarak düzene sokarlardı. Güneş yavaşça, bir Venedik sarayının cephesi denli soylu ve yaldızlı bir cephenin granitinin üstüne iner, sonra avluda, kaldırım taşlarının, mahkûmların kirli, ezik ayak parmaklarının, yara bere içindeki ayak bileklerinin üstüne yayılırdı. Karşıda, Penfeld'in üstünde gürültülü ve yaldızlı bir sis salınırdı hâlâ; sisin arkasında Recouvrance ve onun alçak evleri seçilirdi. Recouvrance'ın arkasında da, hemen dibinde, Goulet, çoktan başlamış bulunan gemi, tekne, kayık geliş gidişiyle Brest'in gemi sığınağı, şöyle böyle görünürdü. Sabahla birlikte, ikişer ikişer zincire vurulmuş insanların uykulu bakışları altında, insan bedeni, tahta ve halatlardan oluşan mimarisini kurardı deniz. Gri bez giysileri (gülünç kılık) içinde titreşirdi kürek mahkûmları. Tahta çanaklar içinde yavan ve ılık bir çorba dağıtılırdı onlara. Uykunun salgıları nedeniyle çapak tutup birbirine karışmış kirpikleri açmak için gözlerini ovuştururlardı biraz. Elleri soğuktan uyuşmuş ve kıpkır-

biçiminde yaklaşır ona. Bu yaklaşmadan dokuz ay sonra genç kız ormanda bir yumurta yumurtlar. Yumurtadan birbirine benzeyen iki ikiz erkek çocuk (Kastor ile Pollüks) çıkar. Bu yarı tanrılar zor durumda kalan insanların, özellikle gemicilerin yardımcısı olurlar. Bk. "Klasik Yunan Mitolojisi", Şefik Can, İnkilap. (ç.n.)

mızı olurdu hep. Denizi görürlerdi; daha doğrusu sisin derinliklerinde kaptanların, özgür denizcilerin, balıkçıların bağırışmalarını, sandalların kürek şıpırtılarını, suyun üstüne savrulan sövgüleri işitir, çifte taş arma levhasının törensi ve kibirli önemiyle şişen yelkenleri ayrımsarlardı yavaş yavaş. Horozlar öterdi. Koyda gün ağarması her seferinde daha bir güzel olurdu. Yuvarlak ve ıslak döşeme taşları üzerinde çıplak ayaklarıyla sessizce ya da fısıldaşarak aralarında, bir an daha beklerlerdi mahkûmlar. Birkaç dakika sonra kadırganın bordasına çıkacaklardır, kürek çekmek için elbette. Göğsü dantelli, kol düğmeli, ipek çoraplı bir kaptan aralarından geçerdi. Her şey aydınlanırdı. Bir tahtırevan içinde taşınarak sisler arasından çıkıp gelen kaptanın sis tanrısı olduğu düşünülebilirdi, o sis tanrısının cisimleşmiş biçimi olmalıydı ya da; geçtiği her yerde sis dağılırdı çünkü. Bütün gece orada kalmış, sisle karışmış, sisin ta kendisi olmuş olmalıydı (yine de bir şeyin dışında tabii, küçücük bir radyum parçası, sekiz on saat sonra, sisin en ince öğelerini kendi çevresinde billûrlaştıracak ve bu sert, acımasız, yaldızlı, yontulmuş, bir firkateyn gibi süslenmiş adamı oluşturacaktır). Kürek mahkûmları öldüler. Umuttan belki. Yenileri konmayacak yerlerine. Penfeld'in üstünde, uzmanlaşmış işçiler çelik teknelerle uğraşıyorlar. Başka bir sertlik –daha da kıyıcı üstelik– buraları pek bir dokunaklı kılan yüz ve yüreklerin sertliğinin yerini aldı. Korkunun açınladığı, tadına doyum olmaz bir iç parıltının aydınlattığı bir kaçak güzelliği vardır, bir de görkemi tamamlanmış, yaşamı sona ermiş ve devinimsiz durmak zorunda olan yengin güzelliği. Su üstünde ve sis içinde metalin varlığı acımasızdır. Cephe ve alınlık bozulmadan kalmış, ama hapishanenin içinde yalnızca üçleme halat ve katranlanmış urgan paketleriyle sıçanlar var artık. Güneş, Recouvrance yalıyarı altında demirli "Jeanne d'Arc"ı göze görünür kılarak doğduğunda acemiler iş başındadır. Bu beceriksiz, sakar çocuklar, yan yana getirilmiş ve birbirine bağlanmış zindan mahkûmlarının korkunç, dayanıksız ve dermansız evlatlarıdırlar. Okul gemisinin arkasında, yalıyarın üstünde, Subay Hazırlık Okulu'nun belirsiz çizgileri görülmektedir. Bizim de sağımızda solumuzda, çepeçevre dört bir yanımızda, içinde "Richelieu" adlı geminin yapıldığı aske-

ri tersanenin şantiyeleri var. Çekiç vuruşları, insan sesleri duyuluyor. Koyda kalın ve sert çelik canavarların varlığı sezinleniyor, gecenin nemi, güneşin ilk ve çekingen okşayışıyla yumuşamışlar ama biraz. Amiral, eskiden Rosen Prensi'nin olduğu gibi, bir Fransa Büyük Amiral'i değil artık, Deniz Bölge Komutanı şimdi o. Çifte armalı levhanın dışbükeyliği hiçbir anlam taşımıyor artık. Yelkenlerin şişkinliğine, ahşap teknelerin eğrisine, geminin burnundaki heykelciğin kurumlu boynuna, kürek mahkûmlarının iç çekişlerine, deniz savaşlarının göz kamaştırıcılığına karşılık gelmiyor artık. Bir kenarı bölümlenerek içlerinde tutukluların saman ve taş üstünde yattıkları hücreler oluşturulmuş koca bir taş bina olan zindanın içi yalnızca bir halat deposu şimdi. Kötü yontulmuş granitten yapılan her odanın iki demir halkası duruyor hâlâ, ne ki yönetimin buraya attığı ve bir daha gelip bakmadığı halat yığınlarından başka bir şey yok artık içlerinde. Yönetim biliyor ki halatlar oradadırlar ve katran daha birkaç yüzyıl bozulmadan saklayacaktır onları. Neredeyse tüm camları kırılmış pencereleri açmıyorlar bile artık. Ana kapı, şu daha önce sözünü ettiğimiz eğimli avluya açılan koca kapı kapalı, kilidi bir çok kez çevrilerek kapatılmış, dövme demirden kocaman anahtarı da tersanede çalışan bir ustabaşı yardımcısının odasında bir çiviye asılıdır ve adam onu hiç görmez. Çok kötü kapanan başka bir kapı daha var, ama kimsenin aklına gelmez, arkasında yığılı halat paketlerini kimsenin çalmayacağı o denli açıktır çünkü. Aynı biçimde ağır, kalın ve koca bir kilitle donanmış bu kapı binanın kuzey ucundadır, hapishaneyi Deniz Hastanesi'nden ayıran ve neredeyse kimsenin bilmediği küçük, dar sokağa açılır doğrudan. Dar sokak hastanenin binaları arasına sokulur, bögürtlenlerle tıkanmış durumda surlarda kaybolur. Tüm bu durumları biliyordu Gil. Kandan büyülenmiş olarak bir an çok hızlı koştu, sonra soluklanmak için durdu, ayıkmıştı; eyleminin büyüklüğüyle son derece aydınlanmıştı, çılgın gibiydi; yaptığı ilk iş bir kapıdan çıkıp kendini kent duvarlarının dışına atmak üzere en karanlık, en ıssız sokaklara sapmak oldu. Şantiyeye dönmeye cesaret edemiyordu. Sonra eski zindanı ve onun kolayca açılacak kapısını anımsadı. Geceyi geçirmek üzere taş odalardan birine yerleşti. Halat kangallarının arkasında

bir köşeye çömeldi, korku onu ele geçirmiş olduğundan o da korkuya sarıldı. Umutsuzluğunu düşündü.

Kurumlu ve çok bilmiş bir kadın olan Madam Lysiane, kasaya oturmuş, gözleri geçişleri ilgisizce sayarken, tül ya da ipek giysilerinin eteği bir masa ayağı ya da sivri topuğa takılır diye korkan kadın müşterilerini sessizce kabul ederken yüzünde sevimli bir gülümseme bulundurabiliyordu. Gülümsemeyi, dilini dişetlerinde rahatça gezdirebilmek için ağzını kapattığında kesiyordu yalnızca. Bu yalın tik bağımsızlığını, egemenliğini kanıtlıyordu kendisine. Parmakları yüzükle dolu elini, takma örgü ve lülelerle karıştırılıp yapılmış sarı saçlı görkemli başında gezdirirdi kimi kez. Aynaların, ışıkların ve java dansı havalarının görkemli ürünü olduğunu duyumsar, aynı zamanda bu görkem kendi öz kokusu, hükümet gibi kadın göğsünün derinliklerinde hazırlanıp gelen sıcak soluğudur sanırdı.

Bir erkeksi edilginlik vardır (öyle ki erkeklik gücünün özelliği sanki, ister kendisinden zevk alınsın, ister ona zevk verilsin boş vermişlikte, saygıya karşı ilgisizlikte, bedeni bırakıp gitmiş beklentide toplanabilir), kendini emdiren kişiyi onu emenden daha az etkin kılar bu edilginlik, emen kişi de düzülürken edilginleşir. İşte, Querelle'de gördüğümüz bu gerçek edilginliğe, kendisini Madam Lysiane'ın sevgisine bırakmış Robert'de de rastlıyoruz. Bu hem güçlü hem sevecen kadının anaca sevgisinin tüm varlığını kaplamasına ses çıkarmıyordu. İçinde kendini unutmak istediği bu ortamda yüzüyordu kimi kez. Patroniçeye gelince, o da bir eksen çevresinde açılıp yayılma, o ekseni sarıp kuşatma, "direkle yelkenin gerçek düğünlerini" yapma olanağı bulmuştu sonunda. İkisi birlikte yataktalarken sevdiği adamın bedeni olan kayıtsız sunağın üstünde yüzünü ve koca memelerini gezdirirdi. Robert'in canı yavaş yavaş onu isterken, Madam Lysiane gösteriyi yalnız kendisi için yerine getirerek sevişmeyi başlatırdı: Sevgilisinin burnunun alnından başladı-

ğı yere minik öpücükler kondururken birden bu organın tümünü aç kurt gibi ağzının içine alıverirdi. Gıdıklanmaya dayanamayan Robert her defasında kurtulmak için çırpınır, kendini bu ıslak ve sıcak ağızdan çekip çıkarır, tükürüğe bulanmış burnunu silerdi. Querelle'in yüzünü daha salonun kapısında görür görmez, iki kardeşin birbirine bu denli benzeyen yüzlerini ilk kez yan yana bir arada gördüğü zamanki o heyecanı duyunsadı Madam Lysiane. O günden beri azıcık iç sıkıntısı erincinin tatlı ve düzenli devinimini sık sık yırtıyor ve bu yırtık yüzünden, kendini altüst eden çalkantının varlığından kuşkulanıyordu. Querelle'in sevdiği adama benzerliği o denli büyüktü ki, kendi de pek inanmadan, Robert'in denizci kılığına büründüğünü bile düşündü kendi kendine. Gülümseyerek ilerleyen Querelle'in yüzü canını sıkıyor, bununla birlikte gözünü ondan ayıramıyordu.

"E ne olacaktı yani? İki erkek kardeş bunlar, doğal bu", dedi içinden, yatıştırmak için kendini. Ancak böylesine tıpatıp benzerliğin ürkünçlüğü hiç çıkmıyordu usundan.

"Tiksinti geldi bana. Aşırı derecede sevdim onu ve aşkın aşırısı da mide bulandırıyor. Çok büyük bir aşk organları ve tüm derinlikleri altüst ediyor – derinliklerden yüzeye çıkan şey de bulantı veriyor."

"Yüzleriniz asla birbirine çarpmayan, ama biri öbürünün suyu üstünde sessizce kayan iki zildir sizin."

Adam öldürmeleri kişiliğini çoğaltmıştı Querelle'in, bu eylemlerinin her biri öncekileri unutmayan yeni bir kişilik eklemişti ona. Son cinayetten doğmuş en son cani kendinden önce var olmuş ve şimdi önlerine geçtiği en soylu dostlarıyla birlikte yaşıyordu. Ortaya çıkar çıkmaz da eski azılı katillerin kanlı birleşme adını verdikleri o törene çağırıyordu hepsini: Suç ortakları aynı kurbana saplarlardı bıçaklarını, esas olarak öyküsü bizde saklı duran şu olaya benzer bir tören:

"Rosa şöyle dedi Nucor'a:

"Tam bir erkek bu. Çoraplarını çıkarabilir ve kiraz rakısı ikram edebilirsin.

"Nucor söz dinledi. Çoraplarını masanın üstüne koydu, bir tanesinin içine Rosa'nın verdiği bir parça şekeri gizlice kaydırıverdi; sonra bir kavanozun dibine kiraz rakısı dökerek iki çorabı aldı, kavanozun üstüne getirdi, yalnızca uçlarını kiraz rakısıyla ıslatacak denli özenle kavanozun içine sarkıttı ve Dirbel'e uzatarak şöyle dedi:

"İkisinden birini em, artık şekerli mi şekersiz mi bahtına. İğrenip burun kıvırma. Derneğe girmenin, aynı karavanadan yemenin, aynı kaptan içmenin raconu bu. Hırsızlar arasında ağız dil vermemek (bilinç) gerek."

Yirmi beş yaşında birdenbire doğmuş, benliğimizin bilinmeyen karanlık bir bölgesinden silahsız, donanımsız çıkıp gelivermiş, güçlü, sağlam en sonuncu Querelle'in bu güler yüzlü, şen ve çok genç seçkin aileye yüzünü dönmek için yaptığı neşeli bir omuz oynatması vardı o zamanlar. Her Querelle sevgiyle karşılıyordu onu. Üzüntülü anlarında onların hepsini yanı başında, hazır buluyordu. Anı varlıkları olmak da onları biraz peçelediğinden, bu peçe hoş bir çekiçilik, tatlılıkla kendine doğru yönelmiş bir dişilik veriyordu onlara. Göze alabilse, Beethoven'in senfonilerini adlandırdığı gibi, "kızlarım" diye adlandırırdı onları. Üzüntülü anlar demekle, Querelle'lerin son atletin yanına daha sıkı sokuldukları, yüzlerindeki peçenin beyaz tülden çok ince bürümcük olduğu ve kendisinin de korkunç bedeni üstünde unutmanın hafif kıvrımlarını çoktan duyumsamaya başladığı o anları söylemek istiyoruz.

–Bu haltı kimin işlediğini kimse bilmiyor.

–Sen tanır mıydın onu?

–Tabii. Hepimiz biliriz birbirimizi. Arkadaşım değildi ama.

Nono şöyle dedi:

–Tıpkı öbürü, şu duvarcı gibi. İkisini de yapan aynı kişi olabilir rahatlıkla.

–Hangi duvarcı?

Duvarcı sözcüğünü yavaşça, "u"yu özellikle inceltip uzatarak söyledi Querelle.

"Hangi dûvarcı", dedi.

–Haberin yok mu senin?

Querelle ile kardeşi kendi aralarında konuşuyorlardı şimdi. Patron dirsekleri tezgâha dayalı duruyordu. Onlara ve özellikle Robert'in kendisine Gil'in saldırısını anlattığı Querelle'e bakıyordu. Kaynağı kendisine evrensel gibi görünen pek büyük bir umut yavaş yavaş büyüyordu Querelle'in içinde. Tadına doyulmaz bir serinlik kaplıyordu içini. Hidayete ermiş olağanüstü bir kimse olmuş gibi geliyordu ona. Kolları, bacakları daha bir sertliğe, aynı zamanda daha bir zarafete bürünüyordu. Sevimli, kibar olduğunu duyumsuyor ve bunu ağırbaşlılıkla karşılıyordu, ağzının üstündeki her zamanki gülümsemesini de bozmuyordu hiç.

İki kardeş beş dakikadan beri dövüşüyorlardı. Her biri öbürünün hamlesini önceden kestirerek oyununu bozduğundan ikisi de nereden tutacaklarını bilmeden gülünç bir çekingenlikle birkaç yaklaşma deviniminde bulundular. Karşıdakinin hamlesini büyük bir yetenekle savuşturuyor, dövüşmekten çok sıvışmak istiyora benziyorlardı. Uyum bozuldu. Querelle beceriksizce kaydı ve son anda Robert'in bacağına sarılabildi. İşte tam o anda kavga çığırından çıktı. İçinde uyuklayan ve filizlenmekte olan, ama şu anda bu kavganın içinde kendini geliştirmek isteyen erkeğe, erkek erkeğe bir hesaplaşmaya karışmamak gerektiğini kanıtlamak üzere bir kenara çekilmişti Dédé. Sokak dar ve karanlıktı, ne var ki iki kardeşin hınç dolu birkaç devinimi, Mario'nun da görebildiği acımasız bir aydınlığın altına taşınmıştı sokağı. Bir tek Tanrı'nın iki parmağıyla yönettiği iki kardeşin, aslında bir tek olan iki nedenden dolayı, içinde birbirlerine sövüp saydıkları ve kıydıkları bir Kutsal Kitap bölümü oluyordu sokak. Dédé'ye göre sokağın Brest'in geri kalanıyla bağlantısı kopmuştu. İçlerinden birinin kaçıp gitmesini bekliyordu. Sessizlik yalnızca burundan solumalarını, gevşeme ve yeniden dikkat kesilmelerinin korkunç gümbürtüsünü duyurup onları kendile-

rinden geçirdikçe artan bir öfkeyle bu sessizlik içinde dövüşüyordu iki adam; ikisini birden yitirebilecek, ikisini de öbürünün sinsi ve neredeyse sevecenlikle vurulmuş, ama yeneni de bitkinlikten öldürecek en son yumruğuna teslim edebilecek olan yorgunlukları arttıkça dövüşüyorlardı. Üç dok işçisi sigara içerek seyrediyordu onları. Gizlice, yalnızca içlerinden, bir birini, bir öbürünü tutuyorlardı. Hiçbir kestirim sürekli kalamıyordu, öylesine denk görünüyordu kavgacıların gücü. Benzerliklerinin arttırdığı bu eşitlik kavgayı dengeliyor, bir dans gibi uyumlu kılıyordu onu. Bakıyordu Dédé. Ahbabının dinlenme konumundaki kas yapısını pek iyi biliyorduysa da kavgadaki etki gücünden –dövüşürken hiç görmediği Querelle'e karşı özellikle– habersizdi. Birden çömeldi Querelle ve başını öne eğerek Robert'in karnına yaman bir kafa attı, sırt üstü yere yatırdı onu. Kardeşini dövmeye karar vermekle yaşadı Robert en arı özgürlük anını; yalnızca dövüşmeyi kabul etme ya da yadsıma arasında çok çabuk bir seçim yapma olanağı veren pek kısa bir andı bu. Denizcinin beresi iki kardeşin dövüşünü izleyen topluluğun bir yanına, Robert'in kasketi de öbür yanına düştü. Kendine haklılığın üstünlüğünü kanıtlamak, savaşımını haklı göstermek için, kavganın en ateşli yerinde, kardeşine olan aşağılamasını haykırmayı düşündü Robert. Usuna gelen ilk söz şu oldu:

–Pis ibne!

Ancak bir hırıltı biçiminde söyleyebildi bunu. Solurken bir sürü karmakarışık söz de akın ediyordu düşüncesine:

"Kendini bi genelev patronuna düzdürmek! Olacak iş mi bu, seni gidi pis enayi! Bir de böbürleniyor üstelik. Hem kendini düzdürüyor hem de patron kesiliyor başıma. Maskara etti beni, bu dibini dövdüren birader be!"

Ne işitmeye ne de söylemeye bir türlü alışamadığı bu edebe aykırı sözleri düşünmeye ilk kez cesaret edebiliyordu.

"Ulan maskara oldum be, maskara oldum! Nono enayisinin suratı neydi öyle bana anlatırken!"

Üç dok işçisi kenara çekildi. Bir ara Querelle'i Robert'in başını kalın bacakları arasına almış iki eliyle yumruklarken gördü Dédé. Keçe ayakkabılar giymiş Robert'in ayaklarından biri Querel-

le'in suratını şiddetle geriye itti birden, bacakları aralandı oğlanın. Bir an duraksadı Dédé, sonra yerden denizcinin beresini aldı önce. Bir saniye elinde tuttu onu ve bir sınır taşı üstüne koydu. Robert yenilirse üzgün çehreli sevgili arkadaşının kendisini bir ışıldak gücüyle aydınlatan bu ışıl ışıl bereyi başına koyduğunu görmek üzüntüsünü yaşaması gerekmeyecekti; sanki onunla taçlandırırcasına, böylesine anlamlı bir başlığı yenene uzattığını da görmesi gerekmeyecekti oğlanın. Duraksaması kısa sürmüştü, bununla birlikte tam bir karar içerdiğinden şaşırttı Dédé'yi. Şaşırttı ve seçimi hem üzücü –bir yırtık gibi– hem de neredeyse kösnül bir izlenim uyandırdı onda. Kararını görünüşte sıradan bir olay esnasında vermek zorunda kalmış olduğu için bu olayın önemli olmasının bilincine varmasına şaştı. Önem çocuğun özgürlüğünü algılamış olmasından kaynaklanıyordu. Düşündü. Bir gün önce, Mario'yu öperken, uzun süre önce başlamış bir deviniminin etkisiz bölümünü aşmıştı ve bu ilk yürekli eylem özgürlüğü ucundan kıyısından tattırıyordu ona, esritiyordu onu ve ikinci bir eyleme kalkışabilmesi için şimdiden güçlendiriyordu. Ancak bu (başarılı) özgürlük girişimi, daha önce de söylemiştik, Dédé'nin içinde uyuklayan ve hâlâ sürdürdüğü, biraz Mario'ya, daha çok da Robert'e olan benzerliğinden başka bir şey olmayan o adamı geriletti. Gerçekten de Dédé, genç adam daha doklarda çalışırken tanımıştı Robert'i. Birkaç kez birlikte ambarlardan bir şeyler çalmışlar, Robert dok işçiliğini bırakıp pezevenkliğe soyununca da polisle ilişkisi olduğunu ondan saklamıştı Dédé. Bununla birlikte eski dostlukları nedeniyle ve başarısına duyduğu saygıdan dolayı Robert'i ispiyonlamayı hiçbir zaman düşünmedi, ama ne yapıp edip Mario'nun işine yarayacak bilgiler koparıyordu onun ağzından. İki kardeşin birbirlerini yansıtan devinimleriyle aydınlanıyordu sokak; kinlerinin gücünden, görünmez gözlerinin, soluklarının tüm siyahlığıyla kararıyordu bir de. Ayağa kalkmıştı Querelle. Zorlu kalçalarının bacaklarından destek alışına bakıyordu Dédé. Alaycı, ama hayran bir ses bağırdı:

–Elini küfeye atıyor!

Robert'inkileri bildiğinden, Querelle'in pantolonunun mavi kumaşının altındaki kasların işleyiş ve direnişini kestiriyordu. Kaba

etlerinin, uylukların, baldırların tepkilerini biliyordu. Gemici gömleğinin kalın kumaşına karşın kamburlaşmış sırtı, omuzları ve kolları görüyordu. Kendine karşı dövüşüyora benziyordu Querelle. İki kadın yaklaşmıştı. Önce hiç konuşmadılar. Erzak sepetlerini ya da fantezi baston ekmeklerini bedenlerine bastırmış, bakıyorlardı. Bu iki adamın niçin dövüştüğünü sordular sonunda:

–Ne oldu? Bilmiyor musunuz siz ne olduğunu?

Hiçbir şey bilmeyeceklerdi ama. Kimse bilmiyordu bir şey. Aile sorunları yüzünden dövüşüyorlardı. Dövüş yolu kapattığından yürüyüp gidemiyorlardı da, saç baş darmadağınık, kan ter içindeki iki erkekten oluşan bu düğüme takılıp kalmıştı bakışları, büyülenmişti. İki kardeş gittikçe daha çok benziyorlardı birbirlerine. Yüzlerinde acımasızlığını yitirmişti bakışları. Arada görünür olarak bir istenç –yenme istenci değil ama, öylesine bir istenç–, her şeye karşın bir birliktelik olan bu kavgayı bırakmamak için gösterdikleri bir tür hırs vardı. Dédé sakin duruyordu. Biri ya da öbürünün yenmesinin pek az önemi vardı gözünde, nasıl olsa yerden doğrulacak olan aynı yüz ve aynı beden olacaktır, yırtık ve toz toprak içindeki giysilerini aynı kişi silkeleyecek, şu ya da bu şapkayı başına koymadan önce darmadağınık saçlarını eliyle, özensizce, aynı kişi tarayacaktır. Böylesine birbirinin aynı olan bu iki yüz ayrıksılık uğruna –bu dövüşün insanların görebilmeleri için pek kaba bir gösterimi olduğu– yiğitçe ve ülküsel bir kavgaya girişmişlerdi az önce. Birbirlerini yok etmekten çok birleşmek, bu iki örnekten ortaya çok daha az rastlanır başka bir hayvan çıkarabilecek bir bütünlük içinde birbirlerine karışmak istiyora benziyorlardı. Sürdürdükleri kavga kimsenin ciddi ciddi karışmaya cesaret edemediği bir aşk kavgasıydı daha çok. İki dövüşçünün sırf bu cümbüşe katılabilmek için araya girmeyi arzu eden arabulucuya karşı elbirliği ettikleri kestirilebiliyordu. Belli belirsiz anladı bunu Dédé. İki kardeşe karşı eşit bir kıskançlık duydu. Ne ki büyük bir direniş karşı koyuyordu işlerine. Birbirlerinin içine girmek için kıvrılıp bükülüyor, ezilip büzülüyor, çözülüp dağılıyorlardı: Kopyaları direniyordu. İçlerinde en güçlüsü Querelle'di. Kardeşine baskın çıkacağından kesinlikle emin olunca şunları fısıldadı kulağına:

–Tekrar et. Demin söylediğini tekrar et.

Querelle'in kaslarının açılması olanaksız cenderesi içinde, bu kararlı baskının altında soluk soluğaydı Robert. Yere bakıyordu. Ağzına toz toprak doluyordu. Öbürü, burun deliklerinden, ağzından ve gözlerinden alev, duman ve şimşekler saçarak fısıldıyordu ensesinde:

–Tekrar et.

–Etmiyorum işte.

Utandı Querelle. Hâlâ bedeni ve bacakları kendi kıskacında duran kardeşine daha güçlü vurdu, vurmuş olmaktan utanıyordu çünkü. Düşmanı yenmekten memnun olmasa da, aşağılandığı için, ister yerde toz toprak içinde ister dimdik ayakta kendisinden nefret eden hasmını yok etmek için var gücüyle yüklendi yine. Robert sinsice bir bıçak çıkarmayı başardı. Bir kadın çığlık attı ve tüm sokak pencerelere üşüştü. Şimdi balkonlarda parmaklıklara koşmuş, saçı başı dağınık, içetekli, koca memeleri neredeyse ortada kadınlar görülüyordu. Kızgınlık döneminde azgınlıktan oldukları yere çivilenmiş, birbirlerine hırlayıp duran köpeklere yaptıkları gibi şu iki erkeğin üstüne su atmak için mutfağa giderek bir kova kapıp gelecek kadar bile gözlerini bu gösteriden ayıracak gücü bulamıyorlardı kendilerinde. Dédé de korktu, az sonra araya girebilecek dok işçilerine şöyle diyecek yiğitliği gösterdi yine de:

–Bırakın, karışmayın. Görüyosunuz, koca herif ikisi de. Kardeş bu ikisi, ne yapcaklarını bilir onlar.

Querelle biraz uzaklaştı. Ölüm tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Yaşamında katil ilk kez tehdit altındaydı, benliğinde derin bir gevşemenin uyandığını duyumsadı ve bu gevşemeye karşı savaştı. O da bir bıçak çıkardı, duvara dek geri geri giderek sıçramaya hazır durumda elinde açık tuttu bıçağı.

–Yahu kardeşmiş bunlar be! Birbirlerini yiycekler. Bırakmamak lazım!

Ama balkonlardaki dikkatli sokak sakinleri iki kardeşin konuşmalarından daha heyecan verici bir diyalog duyamayacaklardı:

"Dantellerle kaplı bir ırmaktan geçiyorum. Yardım et, senin kıyına yanaşıyorum..."

"Çok zor olacak be birader. Çok direniyosun..."

"Ne diyosun? İyi duyamıyorum."

"Gülüşüme atla. Sıkı tutun. Acına aldırma. Atla."

"Kaçına!"

"Burdayım işte."

"Daha yavaş konuş. Çoktan sendeyim ben."

"Sizi kendimden bile çok seviyorum. Sizden nefret ediyormuş gibi yaptım. Kavgalarım beni sizden ayırıyordu, oysa beni size çağıran çok tehlikeli bir tatlılık var sizde. İçime yerleştirdiğiniz karanlıkları kovan güneştir benim gülüşüm. Hançerimle delik deşik ettim geceyi. Barikat üstüne barikat kuruyorum. Gülüşüm soyutluyor beni, sizden uzaklaştırıyor. Güzelsiniz siz."

"Siz de güzelsiniz benim kadar!"

"Susun. Gereğinden de aşırı titizlikle belirlenmiş bir bütünlük içinde erime tehlikesiyle karşı karşıyayız. Köpeklerini ve kurtlarını bana saldırt. "

"Yararsız bu. Her kavga güzelleştiriyor seni, acılı bir parıltıyla donatıyor."

"Cesaretini yitirme. Çalış."

Trompetler çaldı.

–Öldürecekler birbirlerini!

–Erkekler, ayırsanıza şunları!

Kadınlar ah vah ediyor, yazıklanıyorlardı. Bıçak elde, beden dimdik, neredeyse telaşsız birbirini kolluyordu iki kardeş, biraz sonra omuz omuza yavaş yavaş yürümeye başlayacaklar, bir kolları havada, yalnız elde bir bıçakla edilen Floransa yeminini edeceklerdi sanki karşılıklı. Belki de kendilerini birbirlerine eklemek, birbirlerine aşılanmak için etlerini keseceklerdi. Sokağın başında bir polis devriyesi belirdi.

–Aynasızlar! Kaçın çabuk.

Bu sözü boğuk bir sesle ve çabucak söyleyen Mario, Querelle'in üstüne atılmıştı,

Querelle de onu itip kurtulmak istedi. Robert ise gelen devriyeden yana baktıktan sonra bıçağını kapattı. Titriyordu. Biraz kaygılıydı, kesik kesik konuşarak Dédé' ye –bir arabulucunun araya gir-

mesi kaçınılmazdı artık çünkü–:

–Söyle şuna çeksin cızlamı, dedi.

Zaman daralıp da, tiyatro sanatının gerektirdiği (bitmez tükenmez zorunlulukları vardır) tüm trajik protokolden de kurtulurken, savaş kurallarının bezekleri üstünden, bakanlar ve generallerin oluşturduğu barajın üstünden doğruca düşmana sövüp sayan bir imparator gibi doğrudan kardeşine seslendi. Yalnızca Querelle'in anlayabileceği, yandaş ya da seyircileri dışlayan gizli bir yakınlık içeren bir sertlik ve yetkeyle, şöyle dedi:

–Vınla hemen. Gelir seni bulurum sonra. Şimdilik keselim burda.

Devriyeye tek başına karşı koymayı düşündü bir an Robert, ancak tehlikeli bir hızla yaklaşıyordu polisler.

–Tamam. İcabına bakacağız, dedi.

İkisi birden fırladı, konuşmadıkları gibi birbirlerine bakmıyorlardı bile. Dédé öbür kaldırımda, sokağın serbest tarafına doğru koşarak izliyordu sessizce Robert'i. Sağ eli kanlı Querelle'e bakıyordu arada bir.

Robert'in karşısında Nono, Querelle'le birlikteyken biraz yitirdiği gerçek erkeklik gücünü yeniden kazanıyordu. Bir kulamparanın ruh ve davranışlarını aldığından değil, ama Querelle'in yanındayken kadınları seven bir erkeğe değer vermeyi bırakarak erkekleri seven bir erkeğin her zaman yarattığı o özel atmosfer içinde yüzüyordu. İkisi arasında, yalnızca ikisi için, (kendi gizli, görünmez yasa ve ilişkileriyle) kadın düşüncesinin dışlandığı bir evren kuruluyordu. Zevkin doruğundayken azıcık sevecenlik iki erkeğin ilişkilerini –özellikle patron açısından– zedelemişti biraz. Sevecenlik tam yerinde sözcük değil, ama zevk alınan bedene karşı duyulan minnettarlık, zevk aktığı anda sizi eriten tatlılık, bedensel yorgunluk, hatta sizi suda boğan ve hafifleten, sizi derinlere gömen ve su üstünde dolaştıran bıkkınlık ve nihayet hüzünden oluşan bu karışımı en iyi bu sözcük dile getiriyor ve biraz gri ve tatlı bir şimşek gibi yayılan bu zavallı sevecenlik, erkekler arası sıradan bedensel ilişkileri yavaş yavaş bozup değiştirmeyi sürdürüyor. Şimdi bu ilişkilerin erkekle kadın ya da birinin kadın olduğu iki varlık arasında-

ki gerçek aşka yaklaşmalarından değil elbet bu değişim, ama bu evrende kadının yokluğunun her iki erkeği kendilerinden biraz kadınsılık çekip çıkarmak, kadını icat etmek zorunda bırakmasındandır. Bu işlemi en iyi başaran en zayıf ya da en genç, en hoş olan değildir her zaman, çoğu kez en güçlü ve en yaşlı konumdaki en becerikli olandır. Bir suç ortaklığı birleştirir iki erkeği, ancak kadının yokluğundan doğan bu ortaklık, yokluğuyla onları birbirine bağlayan kadını yaratır. Bu bağlamdaki ilişkilerinde hiçbir aldatmaca yoktur, oldukları şeyden başka şey olmaya hiçbir gereksinim duymazlar: Belki birbirlerini kıskanan, birbirlerinden nefret eden ama birbirlerini sevmeyen, sapına kadar erkek iki adamdırlar. Nono, önceden hemen hiç tasarlamadan, her şeyi itiraf etmişti Robert'e. Duyumsadığı bir tür rahatlamaya, iki kardeşin "İşini pek tuttum senin!"– "Pek de öyle kıyak değil her zaman," biçimindeki kısa konuşmalarını anımsarken artık hiçbir öfke duymayışına karşın itirafı, o malûm akşamdan beri yakasını bırakmayan bir utancın patlamasıydı besbelli. Hiçbir zaman Robert'i ayartmaya çalışmamıştı Nono. Oyunun kurallarını iyi bilen Robert de onun karısıyla yatmak istememişti hiçbir zaman. Zaten geneleve müşteri olarak gelirken de Madam Lysiane'ı ancak o kendisini seçtiği zaman ayrımsamıştı. Kendisiyle yatan kardeşine karşı Robert'in kayıtsızlığını saptayınca, büyük bir sevinç duydu Nono. Robert'in kendisine daha çok bağlandığını görmek, onu kayınbiraderi yerine koymak istiyordu için için. İki gün sonra itiraf etti her şeyi. Sakınganlıkla konuştu önce.

–Öyle sanıyorum ki kazandım. İyi anlaşacağız senin biraderle.

–Şaşarım doğrusu buna.

–İnan olsun. Ama lafını etme bunun, ona bile.

–Bana ne. Ama ona atladığına inanmamı beklemiyosun herhalde?

Nono dalga geçti, hem sıkkın hem mutlu görünüyordu.

–Bırak numarayı, atladın ha? Aklım ermiyor bu işe, biliyo musun!

Madam Lysiane iyi ve tatlıydı. Soluk teninin o canım tatlılığına, temel işlevi sevgili hastalarıymış gibi davrandığı ahlâksız müşterilerini özenle gözetmek olan bir kadının iyiliği de gelip ekleniyor-

du. "Kızlarına" bu beyefendiler için birer melek olmalarını öğütlüyordu: Kaymakamlıkta çalışan ve Carmen'in kendisine bir türlü reçel vermeyişine bayılan memur için; çiftlik işçisi kadın kılığına girmiş Elyane'ı peşine takıp, kıçına da bir tüy iliştirip tavuk gibi gıdaklayarak odada çıplak dolaşan eski amiral için; kucakta sallanmak isteyen zabıt kâtibi bey için bir melek; kendini karyolanın ayağına bağlatan ve köpek gibi havlayan adam için bir melek; genelevin hoşluğu ve Madam Lysiane'ın, bir Akdeniz manzarası zenginliği ve güzelliğine sahip olduğunu gözlerimiz önüne sererek, havariliğiyle ruhuna kadar soyduğu bu sert, kapalı kutu baylar için de bir melek. Kendine bile, kimi kez omuz silkerek şöyle derdi Madam Lysiane:

–İyi ki ahlâksızlar var, küçük hanımlar, bu gibi kelekler de aşkı tadabiliyorlar böylece.

İyiydi o, iyiydi.

Hâlâ inanmayan Robert gülümsüyordu.

–Oldu işte, inanmıyor musun bana? Ağzını açmak yok ama, tamam mı?

–Söz verdik ya!

Patron yaşadığı serüveni, Querelle'in zar tutuşunu, ayrıntılarıyla anlattıkça söylenenlere karşı ilgisizliği ortaya çıkıyordu Robert'in. Öfkeden kuduruyordu. Utanç ağzını mühürlüyor, solgun yanaklarını çukurlaştırıyor, bu yüzden de Nono'nun karşısında zavallı ve uyuşuk biri durumuna düşüyordu.

Penfeld Irmağı ile denizin sınırlaması dışında, çok kalın surlarla da çevrilidir Brest kenti. Bu surlar derin bir hendek ve bir toprak setten oluşur. Toprak sete –hem iç yanı hem de dış yanı boyunca–

akasyalar dikilmiştir. Kentin dışında bir yol bu set boyunca uzanır, Vic bu yolun bir yerinde, geceleyin, Querelle tarafından öldürülüp terk edilmiştir. Çalılar, böğürtlenler, yer yer oluşan bataklıklarda biten sazlarla kaplıdır hendek. Arabalar dolusu çöp dökülür buraya. Yaz boyunca, hatta güz başlarında, bir akşamlığına karaya çıkan denizciler gemiye dönmek için –saat 22'deki– son motoru kaçırmışlarsa eğer, sabah saat altıdakini beklemek üzere gelir burada yatarlar. Böğürtlenler arasında, otlara uzanırlar. Hendeğin içi, şevin orası burası, yapraklar üstünde uyuyan denizcilerle doludur o günlerde. Köklerin, ağaçların, toprağın durumu ve temiz tutmak zorunda oldukları dışarılık giysileri nedeniyle tuhaf bir yatışları vardır. Uzanmadan ya da kıvrılıp yatmadan önce büyük gereksinimlerini gidermiş ya da kusmuşlardır. Yorgunluktan bitmiş durumda kirlettikleri yerin hemen yanına yığılıp kalırlar. Adım başı katı insan pisliğine rastlanır hendekte. Bilinci yerinde denizciler kendilerine bunların arasında yatacak iyi kötü bir yer açar ve uyurlar. Ağaçların altından horultular yükselir. Sabah serinliği uyandırır onları. Hendeklerin şurasında burasında birkaç çingene arabası, yakılmış ateşler, kavgalar görülür; üstü başı pislik içinde çocukların bağırışları duyulur hâlâ. Breton erkeklerinin saf, bir sepet dolusu makine işi dantel görünce hemen gözü kamaşıveren kızlarının süs meraklısı olduğu kırsal kesimde dolaşır Çingeneler. Sağlam yapılmıştır surlar. Kentin yamaçlarını koruyan duvar kalın olup neredeyse ilk günkü gibi durmaktadır; taş aralarında biten ağaçlar yüzünden yalnızca birkaç taş yerinden oynamış ya da düşmüştür. 28. Sömürge Piyade Alayı'nın borazancı okulu dersleri, ne hastane ne de hapishaneden pek fazla uzak olmayan bu ağaçlıklı yamaç üstünde yapılır işte; haftanın her günü. Querelle, cinayetin ertesi günü, "La Féria"ya gitmeden önce bu eski surlar arasında gezindi, ama cinayet yerinin yakınından bile geçmedi elbet, polis belki gözcü koymuştur diye. Mücevherlerini saklayacak bir zula arıyordu. Dünyanın bir çok yerinde, adlarını, çantasında sakladığı kâğıtlara özenle yazdığı, gizli depoları vardı. Çin'de, Suriye'de, Fas'ta, Belçika'da. Bu bilgilerin yazıldığı küçük not defteri polisin "cinayetler kütüğü" gibi bir şeydi.

Şanghay, Fransız Evi. Bahçe. Parmaklığın yanındaki baobab ağacı.

Beyrut, Şam. Piyanodaki Hanım. Sol duvar.

Kazablanka, Alphand Bankası.

Anvers. Katedral. Çan kulesi.

Hazinesini sakladığı bu gizli yerlerin anısını hep canlı tutuyordu Querelle. Zulayı arar ve malını yerleştirirken ortaya çıkmış olan tüm durumlardan yararlanarak olayın ayrıntılarını ve bütününü kılı kırk yaran bir titizlikle belleğinde tutuyordu. Her taş kovuğunu, her kökü, böcekleri, kokuyu, hava durumunu, güneşle gölgenin oluşturduğu üçgenleri bir bir anımsıyor ve bunları her düşünüşünde o küçücük sahneler, şaşmaz bir belleğin ışığı altında, göz kamaştırıcı, pek büyük ve değerli, gerçek bir bayramın şenlik ışıkları arasında, eksiksiz ve şaşırtıcı bir kesinlikle gözünün önüne geliyordu. Durduk yerde ve bir bütün olarak, falan zulanın tüm ayrıntıları düşüverirdi usuna. Kendilerine matematiksel çözüm apaçıklığı kazandıran çiğ bir güneş tarafından aydınlatılmış olarak tek tek belirirlerdi belleğinde. Querelle gizli yerlerinin anısını canlı tutuyordu, ama içindekileri de özellikle unutmaya çalışıyordu; bir gün sırf bunları yeniden açmak için yapacağı dünya turunda sürprizle karşılaşmanın sevincini yaşamak istiyordu çünkü. Saklı servetlerin bu belirsizliği onların kendinden, zula yerinden, ağzına dek altın dolu bu muzip yarıktan yayılan bir tür aylaydı sanki. Bu ayla yavaş yavaş o yoğunluk odaklarından ayrılarak dünyayı tutuyor ve Querelle'in içinde kendini özgür hissettiği, ruhunun rahat ettiği, tadına doyulmaz ve sarışın bir hoşlukla sarıyordu onu. Kendini varsıl hissetmekten dolayı güçlüydü Querelle. Şanghay'da, parmaklığın yanındaki baobab ağacının kökleri arasına, beş soygun ve Çin Hindi'nde işlediği bir Rus dansözü cinayetinin ürünlerini gömmüştü. Şam'da, Piyanodaki Hanım yıkıntıları arasına, Beyrut'ta işlediği bir cinayetten eline geçeni saklamıştı. Bu anıya suç ortağının yirmi yıllık hapis cezasının anısı da gelip ekleniyordu. Kazablanka'da da, Kahire'de bir Fransız konsolosundan çaldığı serveti saklamıştı Querelle. Bu da suç ortağı olan bir İngiliz gemicinin ölümü anısıyla ilintili. Anvers'de, katedralin çan kulesinin tepesine, İspanya'da ko-

tardığı birçok ev soygununun kârı olan, suç ortağı ve kurbanı bir Alman dok işçisinin ölümüyle bağıntılı küçük bir servet gizlemişti.

Böğürtlenlerin ortasında yürüyordu Querelle. Bir gün önce cinayetinden sonra duyduğu, rüzgârda sallanan ot uçlarının hafif hışırtısını tanıdı Querelle. Hiç korkmadı, hiç pişmanlık da duymadı, cinayetin içinde olmayı değil ama cinayeti içinde taşımayı çoktan kabul ettiğini varsayarsak daha az şaşarız buna. Bu, kısa bir açıklamayı gerektiriyor. Querelle, olağan koşullara alışık davranışlarla, değişik bir evrende bulmuş olsaydı birden kendini, belli bir yalnızlık, belli bir dehşet duyardı: Kendi ayrıksılığının duygusunu yaşardı. Ancak bunu kabul etmekle cinayet düşüncesi tanıdık, bildik olmaktan da öte bir şey oluyordu onun için; bedeninin, içinde dünyayı yüzdürdüğü bir buğusu, kokusuydu sanki cinayet. Davranışları karşılıksız değildi. Öyleyse başka bir yalnızlık duygusu vardı Querelle'de: Yaratıcı özgünlüğünün duygusu. Yine de tekrar edelim ki kahramanımızın pek az bilinçle kullandığı bir işleyiş buluyoruz biz burada. Hendek duvarlarındaki her yarığa dikkatle baktı. Bir yerde böğürtlenler duvara daha yakın ve daha sıktı. Duvarın ayaklarından birine sarmışlardı. Daha yakından baktı Querelle. Burayı beğendi. Kimse izlememişti onu. Ne arkasında kimse vardı ne de duvarın desteklediği şevin üst yanında. Surların hendeği içinde yalnızdı. Ellerini dikenlerden korumak için iyice ceplerine sokarak hiç duraksamadan çalıların içine daldı. Duvarın dibinde bir an kımıldamadan durdu. Duvarı inceledi. Bir gedik açmak için hangi taşı oynatmak gerektiğini gördü: İçinde altın yüzük, küpe, kırık bilezikler, İtalyan altın paraları bulunan küçük bir bez torba çok yer gerektirmiyordu. Uzun süre kıpırdamadan aynı yere baktı. Çok geçmeden de kendisini bulunduğu yerle bütünleştiren bir tür uyku, bir çeşit kendinden geçme durumuna girdi. Tüm ayrıntıları yaralayıcı bir kesinlikle gözüne görünen surlara girdiğini düşündüğünden, bedeni duvarın içine giriyordu. On parmağının her birinin gözü vardı ucunda. Tüm kaslarının gözleri vardı hatta. Çok geçmeden duvar oldu çıktı ve bir süre öyle kaldı, taşların her ayrıntısının kendisinde yaşadığını, yarıkların kendisini yaraladığını, yarıklardan görünmez bir kan akı-

ğını, ruhu ve sessiz çığlıklarının oralardan dışarı yayıldığını, parmaklarından ikisi arasındaki küçük aralığın oluşturduğu minicik kovuğu bir örümceğin gıdıkladığını, dalından kopup gelen bir yaprağın nemli taşlarından birinin üstüne usulca konduğunu duyumsadı. Sonunda ıslak pütürlerini ellerinin içinde duyumsadığı duvara dayanmış olduğunu ayrımsayıp içinden çıkmaya, ondan ayrılmaya çalıştı, ama sonsuzca berelenmiş, bedeninin belleğinde kalacak olan surların çok özel bir yeri tarafından damgalanmış olarak çıkabildi ancak ve beş yıl sonra da, on yıl sonra da buraları bulacağından emindi Querelle. Geri dönerken Brest'te ikinci bir cinayetin işlenmiş olduğunu düşündü pek de önemsemeden. Gazetede Gil'in fotoğrafını görmüş ve güleryüzlü şarkıcıyı tanımıştı.

Gemisi "Vengeur"de kurumundan, hemen parlayıverme özelliğinden hiçbir şey yitirmemişti Querelle. Emir erliği yapmasına karşın korkutucu zarafetini koruyordu. Çalışıyormuş gibi görünmeden işlerine bakıyordu teğmenin; teğmense, Querelle'in içine çok emin bir ince alay, âşık adam üzerindeki etki gücüne tam bir güven yerleştirerek verdiği o yanıttan beri yüzüne bakmaya cesaret edemiyordu artık onun. Querelle gücüyle, sertliğiyle, hele her akşam "La Féria"ya gittiğini duyduklarında iyice artan saygınlığıyla egemendi arkadaşlarına. Denizcilerin kendisini patronla Madam Lysiane'ın elini sıkarken gördükleri yere gidiyordu zaten yalnızca. "La Féria"nın patronunun ünü denizleri aşmıştı. Denizciler kendi aralarında Nono'dan, daha önce de söylemiştik bunu, Cholon ördekleri, Crillolla, Bousbir ya da Bidonville'den söz edercesine söz ederlerdi. Orayı görmek için sabırsızlanıyorlardı, ama karanlık ve yapış yapış nemli bir sokakta bu panjurları kapalı, yıkık dökük ve sidikli küçük evi görüverince şaşırıp korktular. Çivili kapıyı geçip içeri girmeye cesaret edemedi çoğu. Oranın gediklisi olması daha bir güçle donattı Querelle'i. Onun patronla zar attığını düşünmesine izin yoktu kimsenin. Oraya böylesine sık gidip gelmekten hiç zarar görmeyecek, hatta bu yüzden daha parlayıp ünlenecek denli güçlüydü Querelle. Hele çevresinde hiçbir zaman hiçbir fahişenin bulunmayışı buraya müşteri gibi değil bir pezevenk, bir ahbap gibi geldiğinin kanıtıydı. Bir çatı altında kadın bulundurmak, yalnızca

bir denizci değil, bir erkek yapıyordu artık onu. Bir omuzu demirli, kolu sırmalı subay kadar gücü vardı. Sonsuz bir saygıyla sarıldığını duyumsuyordu Querelle ve içinde yüzdüğü bu gönenç kimi kez kendini unutturuyordu ona. Bastırılmış arzusunu iyi bildiği teğmene karşı küstahlaşıyordu. Hınzırca azdırmaya çalışıyordu onu Querelle; şaşırtıcı bir doğallıkla en kışkırtıcı duruşları buluyordu. Ya bir kolunu havaya kaldırıp kapı pervazına yaslanarak koltuk altını sergiliyor, ya bir masanın üstüne oturup uyluklarını buraya iyice bastırıyor ve kıllı, kaslı baldırlarını göstermek için pantolonunun paçalarını yukarıya kaldırıyor; ya bel kırıyor, ya komutana yanıt vermek için daha bir kafa tutar duruşa geçiyor ve çağırdığı zaman ellerini ceplerine sokarak, pantolon yırtmacını kamışıyla taşaklarının üstüne getirip küstahça karnını ileriye çıkararak gidiyordu. Teğmen şaşkına dönüyor, ne kızmayı ne yakınmayı göze alabiliyordu, ne de yüksek sesle Querelle'e hayranlığını dillendirmeyi. Onunla ilgili en çarpıcı ve hâlâ en çok anımsadığı anısını Mısır'da, İskenderiye'de yaşamıştı: Bir gün, tam da öğleyin, geminin iskele kapısında belirmişti Querelle; otuz iki dişini sergiler biçimde gülüyordu, ama sessiz bir gülüştü bu. O sıralar güneşten bronzlaşmıştı yüzü, daha doğrusu sarışınların hep kızaran cildi gibi kızarmıştı. Arap bahçelerinin birinden meyve yüklü beş altı mandalina dalı koparmış, omuzlarını daha rahat sallayabilmek için yürürken ellerinin boş olmasını sevdiğinden, elinde taşımak istemediği dalları beyaz ceketinin derin iç oyuntularına sokmuştu. Dalların uçları siyah saten kravatının arkasından çıkıyor, boynuna boğazına, hatta çenesine sürtünüyordu. Bu ayrıntı subay için, Querelle'in ani ve çok yakın biri olarak ilk ortaya çıkışı oldu. Ceketinin yakasından taşan bu yapraklar kuşkusuz, geniş göğsünde kıl tüy yerine taşıdığı şeylerdi denizcinin ve bu sevgili, değerli dalların her birinin ucuna göz alıcı, sert, aynı zamanda hoş taşaklar asılıydı belki de. Ayağı güvertenin madeni ve yakıcı zeminine basmadan önce iskele kapısında bir saniye durdu durmadı, sonra arkadaşlarına doğru ilerledi Querelle. Mürettebatın hemen hepsi karadaydı. Geri kalanlarsa, güneşten bunalmış, bir tentenin gölgesinde yere uzanmışlardı. Oğlanlardan biri bağırdı:

–Hay canına yandığım, ne tembel herif be! Elinde taşımaya bile üşeniyor!

–Beni o zaman düğüne gidiyorum sanırdın.

Çizgili denizci fanilasına, siyah saten kravata takılan dalları güçlükle çıkarıyordu Querelle. Ama hep gülümsüyordu.

–Nerden buldun lan bunları?

–Daldım bir bahçeye, aldım.

Adam öldürmeleri Querelle'in çevresine sevimli bir çit çekiyorsa da kimi kez çitteki bitkilerin sararıp solduğunu, sonunda her birinin demirden ilgisiz bir sapa dönüştüğünü duyumsuyordu. Dehşetli kötüydü bu duyum. En yüksek koruyucuları tarafından terk edilince –bu durumda gerçeklikleri de kuşkulu oluyordu Querelle için, denetlenemez ya da bu madeni bitki sapı biçimine indirgenebilir bir ilgisizlik düzeyine düşüyordu korumacılarının gerçekliği, işte o zaman– birden çırılçıplak ve zavallı kalıyordu adamlarının arasında Querelle. Ama hemen toparlıyordu kendini. "Vengeur"ün sert güverte zeminine bir topuk vuruşuyla Champs-Elysée* benzeri o bölgeye dek yükseliyor ve geçmişte kalmış cinayetlerinin gerçek anlamlarını topluca yeniden buluyordu. Ama önceleri birilerine güleryüz gösterdiğini düşündüğünde altta kalmış olmanın umutsuzluğu kıyıcılığını arttırırdı onun. Öyle durumlarda "Kudurdu!" denirdi mürettebat arasında. Ne dostluk ne de arkadaşlık gibi bir alışkanlığı olmadığından yanılırdı. Arkadaşlarını kazanmak için şaka yapmak gelirdi içinden birden, ama yaralardı onları. Yaraladıkları çifte atar, şaha kalkarlardı. Querelle de ayak direr, ciddi ciddi kudururdu. Ama asıl sevgi ilişkilerini kıyıcılık doğurur, bir de nefret. Querelle'in hergeleliklerine saygı duyardı denizciler, ondan nefret etseler de; ona yönelen bu nefret ondaki mermeri dişler ve güzelliğini yontardı onun. Kendisine bakan teğmeni gördü. Gülümsedi ve ona doğru yürüdü. Fransa'dan uzak bulunma, bu izin gününde adamların istediklerini yapmalarına göz yumma, bunaltıcı sıcak, koyda demirlemiş gemideki bayram havası, subaylarla erler arasındaki ilişkilerin katılığını gevşetiyordu biraz.

–Bir mandalina ister misiniz, teğmen?

* Paris'in ünlü ana caddesi. (ç.n.)

Gülümseyerek yaklaştı subay. İşte o zaman, aynı anda başlayan şu çifte devinim gerçekleşti: Querelle koparmak üzere elini bir meyveye uzattığında teğmen de elini cebinden çıkarıp ona doğru uzatmış, o da kendisine uzanan bu ele gülümseyerek armağanını koymuştu. Bu iki davranışın uyumu her şeyden çok etkiledi subayı.

–Teşekkür ederim, denizci; dedi.

–Bir şey değil, teğmenim.

Querelle arkadaşlarına doğru döndü, birkaç mandalina koparıp attı onlara. Teğmen yavaşça ayrılmış, yapmacık bir ilgisizlikle meyvesini soyuyordu. Bu arada için için sevinerek Querelle ile aralarında başlayan gönül ilişkilerinin saf olacağını söylüyordu kendi kendine, ilk birleşme devinimleri, kesinkes ikisinin ruhlarının, daha doğrusu bir tek odağı ama iki ışını olan tek bir şeyin –aşkın– yönettiği çok dokunaklı bir uyumun yasaları uyarınca gerçekleşmişti çünkü az önce. Kuşkuyla sağa sola baktı, sonra sırtını tamamen denizci grubuna döndü ve kimse tarafından görülmediğinden emin, bütünüyle ağzına attı mandalinayı ve bir yanağının içinde bir süre öylece tuttu onu.

–Yakışıklı çocuk taşakları bunlar, diye düşündü. Yaşlı deniz kurtları tütün yerine bunları çiğnemeli.

Başını çevirip baktı, sakınganlıkla. Uzaktan koca bir erkeklik kütlesi gibi görünen yere uzanmış denizcilerin önünde, arkası teğmene dönük, ayakta duruyordu Querelle. Teğmen tam Querelle'in beyaz kumaş giysisi içindeki kocaman ayakları üstünde yere doğru hafifçe eğilip, ellerini kaba etlerine koyarak ıkındığı sırada baktı (rahatlamayı bekleyen denizcinin kıpkırmızı olmuş suratını ve gülümsemesini; gözleri pörtlemiş, gülümsemesi donup kalmış durumunu gözünün önüne getirdi). Denizci ikinci bir kez ama daha güçlü ıkındı ve sesli, diri, güçlü, keskin bir dizi osuruk koyuverdi teğmene doğru, Querelle'in ("benim pantolum" dediği) ünlü pantolonu yukarıdan aşağıya cart diye yırtılmıştı sanki. Tüm arkadaşları sevinç çığlıkları patlattı, neşeli kahkahalar koyuverdi, ortalık bayram yerine döndü bir anda. Utanan teğmen hemen başını çevirdi ve uzaklaştı. Querelle'deki bu sevinçli görünümü (gerçek bir sevinç

vardıysa da bu yalnızca yüzeysel ve daha çok bir tür çakırkeyiflik gibi bir şey olduğundan biz öyle diyoruz yine: Bu sevinç görünümü) iç sıkıntısından doğmuş hafiflikten kaynaklanıyordu. (Şimdi bu olayı sayrıl bir durum gibi göstermek istemiyoruz kesinlikle. Yukarıda aktardığımız tepki ve davranışlar her insanda görülür çünkü.) Suçlarının en tehlikelilerini bunların içine bile bile bir yanlış katarak işlemiyordu Querelle, ama bir hırsızlığı ya da bir cinayeti hatta bitirdiği anda bir –kimi kez birçok– yanlışın işin içine sızıvermiş olduğunu ayrımsardı. Çoğunlukla pek önemsiz bir şey olurdu bu. Eylemiyle tasarımı arasındaki küçük bir zaman farkı, yanlış yere konmuş bir el, ölünün parmakları arasında unutulmuş bir çakmak, aydınlık bir yüzeyde profilinin çiziverdiği ve orada kaldığını sandığı bir gölgeydi bunlar, küçük şeyler elbet ama, yine de –olayı görmüş olan– gözlerinin kurbanını başkalarına da görünür kılabileceği korkusu sarıyordu onu kimi kez. Cinayetlerinin her birinden sonra olup bitenleri usundan geçirirdi bir bir. Yanlışı o zaman yakalardı işte. Geçmişe yönelik şaşkınlık verici bilinçliliği tek yanılgısını bulup çıkarırdı. (Her ediminde en az bir yanlışı olurdu.) Umutsuzluk ve korkuya gömülmemek için de yanlışını, kendisini koruyan yıldızının kayrasına havale ederdi Querelle, gülümseyerek. Şu düşüncenin duygusal dengi yerleşti içine: "Göreceğiz bakalım. O yanlışı ben *özellikle* bilerek yaptım. Bile bile. Böylesi daha da hoş."

Ama korkudan güçsüz düşecek yerde, tersine ayaklandırırdı korku onu, yıldızına karşı duyduğu derin, şiddetli, kısacası organik bir umut yüreklendiriyordu çünkü Querelle'i. Yıldızını hoşnut etmek içindi gülümsemesi. Bir caniyi koruyan tanrıçanın neşeli olduğundan emindi – gülümsemesinde görülen, kendisinin de saptadığı hüzün, böylesine özel bir yazgının ona dayattığı salt yalnızlığı duyumsadığı anlarda su yüzüne çıkardı yalnızca. "Salt yalnızlık" diyoruz, yani yalnızlık olmak isteyen, öbürünün tıpkısı olan ve ona boyun eğdiren bir evrenin kaynağı, çıkış noktası olan yalnızlıktan söz ediyoruz. Ayrıksı yasaların kaynağı bir yalnızlık, özellikle sabahları uyanıldığında duyulabilir bir yalnızlıktır söz konusu olan, bu benzerliği artırmak için bedenleri hamakta içbükeyleşmiş; güneş, sıcaklık ve gecenin kızgınlığıyla esrimiş durumda, dip çamuru

üstündeki sazan balıkları gibi sağına, soluna yarım döndükleri sırada denizciler; sazanların çamuru ya da suyu kuyruklarıyla dövmeleri gibi başlarını ya da bacaklarını hamaktan dışarı sarkıtırlar ve onlar gibi yuvarlak bir ağızla esnerler. O yuvarlak ağız ne ister içine yalnızca, bilir misiniz? Orayı, ancak bir rüzgâr sütununun yapabileceği denli derinlemesine ve tam olarak doldurmak ve daha da yuvarlaklaştırıp içine giriverecek bir arkadaş malafası ister. Yıldızına gülümsemesi gerekiyordu. Ondan kuşkulanıyormuş gibi görünmemeliydi asla. Ona gülümseyerek açık seçik görüyordu onu.

"Yıldızım olmasaydı ne yapardım ben?"

Şu demeye geliyordu bu söz: "Yıldızım olmasaydı ne olurdum ben?" "*Yalnızca denizci olarak* kalınamaz ki; bu var ya, bu iş; insanlar biliyor ama göremiyor; önemli birisi olmak istiyorsan iyi kıvıracaksın bu işi." Yıldıza yönelttiği gülümseme bütün bedenine yansıyor, oraya bir örümcek ağı gibi örülmüş incecik ışınlarını yayıyor ve Querelle'in içinde bir takımyıldız doğmasına yol açıyordu. Gil Turko da basurlarını düşünüyordu aynı değerbilirlikle. Querelle İskenderiye'deki o bahçeden çıktığında, bir yığının arkasında, sinir içinde, duvardan atlamaya en uygun anı kollarken koparıdığı dalları sokağa atmak için vakit çok geçti artık. Nereye atmalıydı onları? Toz toprak içine çökmüş bir dilenci, herhangi bir Arap velet, elindeki mandalina yüklü dallardan kurtulmaya çalışan bir Fransız denizciyi ayrımsayıverirdi hemencecik. En iyisi üstünde saklamaktı onları. Dikkatleri üzerine çekecek alışılmadık bir davranıştan sakınmak istiyordu Querelle ve işte bu nedenle bahçeden gemiye gelinceye dek aynı sürekli davranışa verdi kendini. Dalları ceketinin iç oyuntularına sokuvermek, birkaç yaprakla meyveyi, yıldızın onuruna göğsünü güzel bir sunak yapacak biçimde açıkta bırakmakla yetindi yalnızca. Ne var ki gemiye geldiğinde hâlâ karşı karşıya bulunduğu tehlikeyi, bir suçun kendinde sürüp gittiği duygusunu taşımamasına karşın uzun süredir karşı karşıya olduğu tehlikeyi duyumsadı: Bunun üzerine, bir ayağı iskele kapısı merdiveninde, diğeri havada asılı kalmış durumda, baştan çıkarıcı bir gülümseme gönderdi gizli gecesine. Pantolonunun cebinde mandalinalı dalları kopardığı bahçedeki bağ evinden çaldığı altın gerdan-

lıkla Fatma'nın eli denen iki mücevher muska vardı. Altın ona ağırlık, dünyasal bir güvenlik veriyordu. Can sıkıntısı ve sıcaktan bunalmış denizcilere mandalinaları, dalına yaprağına varıncaya dek dağıtınca ansızın, öyle bir saydamlık duygusuna kapıldı ki çaldığı mücevherleri herkesin gözü önünde cebinden çıkarmadığından emin olmak için güverteden ön görev yerine dek her saniye kendini kollamak zorunda kaldı. Aynı sevinç, yıldızındaki tek umuduyla mahvolmuş olmanın korkusunu birbiriyle karıştırarak onu havaya kaldırdı (sevinç sözcüğü hafiflemeyi çağrıştırıyor), hafifleştirdi onu. Ne zaman mı? Surlardaki yolda yürüyüşü boyunca birden usunda, inatçı bir süreklilikle şu olgu parlayarak ona göründüğü zaman: Polisler öldürülmüş denizcinin yanında bir çakmak bulmuşlardı ve bu çakmak, gazeteler öyle diyorlardı, Gilbert Turko'nundu. Tehlikeli bir ayrıntının bulunmuş olması, onu sanki tüm dünyayla iletişime sokmuş gibi coşturdu Querelle'i. Cinayetini sondan alarak başa doğru yeniden işlemesini –dolayısıyla onu bozmasını–, ancak bu ayrıntıdan başlayarak bu eylemi, sanki bir örgü gibi sökülen Tanrı ya da herhangi bir başka tanık ve yargıca yönelikmiş gibi gösterebilecek, uğultulu ve ışıltılı devinimlere bölmesini sağlayacak iletişim noktasıydı bu. Korkunç, ölümcül yanlışı kabul ediyordu Querelle. Bu eylemde Cehennem'in varlığını seçebiliyor, bununla birlikte ona karşı savaşmak üzere, La Rochelle kilisesinin adak gemileri köşesindeki sisin bir yırtığından görülen saf ve mavi bir Meryem ile süslü o gök parçası denli duru bir tansökümü dikiyordu karşısına şimdiden. Kurtarılacağını biliyordu Querelle. Kendi içine giriyordu yavaşça. Bu gizli bölgelerde kaybolacak denli uzaklara gidiyordu, kardeşini bulmak için. Ne sevecenliktir elbet burada sözünü etmek istediğimiz ne de kardeş sevgisi, ama onun yerine, genellikle bilinç, ("ön" sözcüğünün alışılmış anlamıyla) önsezi denen şeydir. Önsezisiyle biliyordu kardeşini Querelle, onun içine doğuyordu kardeşi. Ölümcül olma tehlikesi içeren bir kavgada karşısına dikilmek için geliyordu kuşkusuz, ancak yüzeyde ona karşı duyduğu nefret benliğinin en ıssız derinliklerinde Robert'i hazır bulmasına engel olmuyordu. Madam Lysiane'ın olabileceğini düşündüğü şey gerçekleşiyordu: Güzellikleri hırlıyor, dişlerini göste-

riyordu; nefret yüzlerini tiksintiyle buruşturtuyor, bedenleri öldüresiye bir kavga için birbirine kenetleniyordu. İkisinden birinin bu dövüşte bulunacak olan hiçbir metresi de sağ çıkmazdı sonuçta. Daha gençliklerinde bile kıyasıya dövüşürken, acı çeker görünen yüzlerinin gerisinde, çok daha uzak bir bölgede, benzerliklerinin birbiriyle sarmaş dolaş olduğunu düşünmeden edemezdi insan. İşte bu görünüşe güvenerek bulabilirdi Querelle kardeşini.

Sokağın sonuna ulaşınca Robert sola, genelev yönüne; Querelle de sağa saptı kendiliğinden. Dişlerini sıkıyordu Querelle. Öfkeden çılgına dönen kardeşi, Dédé'nin önünde neredeyse hiç bağırmadan şöyle demişti ona:

–Orospu. Nono'ya düzdürdün kendini. O ibne gemin bunun için getirdi demek seni buraya. Çirkef!

Sarardı Querelle. Bakışlarını Robert'e dikti.

–Daha beterini de yaptım. Canım ne isterse onu yaparım. Siktir git, yoksa çirkef neymiş gösteririm sana ben.

Kımıldamıyordu çocuk. Ağzı burnu kırılsa da kirletilmiş bir onuru savunmasını bekliyordu Robert'in. İki adam dövüştü. Bununla birlikte sağa dönmekle aşağılamasını kardeşinin solgun yüzüne çarpmasını sağlayacak bir gerekçe aramaya başlamıştı bile Querelle. Böylece onunla ödeşmiş olacak ve görünürdeki –bununla birlikte gerçek– nefretini benliğine ulaştırabilecekti. Başı dik, sağa sola oynamadan dosdoğru önüne bakar durumda, bakışlar bir tek yere odaklanmış, dudaklar bıçak açmamasına büzülmüş, dirsekler, daha sık ve küçük adımlı bir yürüyüşe uyacak biçimde gövdeye yapışmış olarak, iyice kıvraklaştırmaya çalıştığı adımlarla surlara, daha da doğrusu bir kovuğuna mücevherlerini gizlediği surlara doğru yöneldi. Duvarlara yaklaştıkça üzüntüsü ondan uzaklaşıyordu. Mücevherlere sahip olmasını sağlayan marifetlerini tam olarak anımsamıyordu, ancak bu mücevherler onun cesaret ve varlığının su götürmez tanıtlarıydı –yakınlıkları yetiyordu buna–. Yoğun sisin gö-

rünmez kıldığı kutsal duvarların tam karşısındaki yamaca gelince, bacaklar aralık, eller gocuğunun cebinde, olduğu yerde kımıldamadan durdu Querelle: Yeryüzünde kendisi tarafından yakılmış, tatlı parıltılarına sarınmış ocaklardan birinin yanı başındaydı. İçinde potansiyel bir gönenç bulduğu sığınağı olan varsıllığından yararlandırıyordu şimdi nefret ettiği kardeşini. Küçük bir tasa içini karartıyordu yalnızca: Dédé'nin kavgayı görmüş olması. Çocuğun karşısında dövüşmüş olmaktan utanmıyordu da özel sorunlarının açık edilmiş olması canını sıkıyordu: Artık ünlü biri olduğunu biliyordu Brest'te.

Gece, yüzüm denize dönük. Ne deniz yatıştırıyor beni ne de gece. Tersine. Bir denizcinin gölgesi önümden geçiversin yeter... Yakışıklı olmalı. Bu karanlıkta, karanlık sayesinde, güzel olabilir ancak. Gemi, beyaz ve gök mavisi giysilere bürünmüş, çok hoş, ama kabasaba erkekler barındırıyor böğürlerinde. Seçebildiğim her gölgeyi arzuluyorum. Hepsi birbirinden yakışıklı bu erkeklerin hangisini seçmeliyim? Birini bırakır bırakmaz, bir başkasını canım çeker. Şu, aslında tek bir denizci var olduğu düşüncesi yatıştırıyor yalnızca beni: Denizci. Gördüğüm her birey Denizci'nin bir anlık gösterimidir –film reklamı gibi parça parça ve sınırlı hem de–. Denizci'nin tüm nitelikleri var bu bireyde: Güçlülük, sertlik, güzellik, kıyıcılık ve benzerleri... Çokluk dışında. Geçen her denizci Denizci'yi karşılaştırmaya yarıyor. Tüm denizciler canlı, hazır, aynı anda hepsi birden görünüyorlar bana ve içlerinden hiçbiri, birlikte oluşturdukları ve ancak benim imgelemimde, benim içimde ve benim yarattığım o denizci olamaz tek başına. Bu düşünce yatıştırıyor beni. Denizci'ye sahip oluyorum.

Querelle'in deniz onbaşısını aşağılayan öfkesi. Deniz onbaşısı:

–Ceza yazıyorum size.

–Ben de senin götüne işiyorum, kafandaki bağırsakları yıkamak için!

Querelle' e verilen cezayı seve seve imzaladım. Donanma Mahkemesi'ne çıkmayacak ama. Bunu bana borçlu olsun, borçlu olduğunu da bilsin istiyorum. Gülümsüyor bana. Yaralı, yarası ölümcül ve bedeni bir kasılmayla sarsılan adam için söylenen "Hâlâ yaşıyor" deyiminin dehşeti kendini gösterdi bana.

Subay pantolonumun kıvrımı rütbe şeritlerim kadar önemli.

Seviyorum denizi. Bir atın toynağı iz bırakıyor suda. Kentauros'lar* savaşı.

Querelle arkadaşlarına diyor ki: "Hava gönder!" ya da "Rüzgâr estir!" İşte o anda, yelkenli bir gemi gibi kendinden emin, şişkin ilerliyor.

Yaman bir işçilik kıvırıp bükmüş, işlemiş, biçimlendirmiş her saç lülesini, her kası, gözü ve kulağı. En küçük kıvrımdan, karanlık bir köşeden beni duygulandıran bir bakış fışkırıyor bedenine; bir parmağın kıvrımı, kol çizgilerinin kesişimi, boyun; çam yapraklarıyla kaplı bir orman toprağı kamının tatlılığında daha derine inmek için kendimi bıraktığım bir heyecana götürüyor beni. Onu oluşturan tüm bu şeylerin güzelliğini biliyor mu acaba? Gücünü biliyor mudur? Gündüz, limanlar, tersaneler boyunca, içinde binlerce bakışın huzur bulduğu, biraz serinlik, dirilik çekip çıkardığı karanlık gemi yükleri, koyu karanlık yükleri sürüklüyor peşi sıra; geceleyin bir küfe aydınlık taşıyor omuzları, yengin bacakları doğduğu denizin sularını yarıyor, okyanus kıvrılıp bükülüyor, gelip ayağının dibine yatıyor; göğsü salt güzel kokudur, parfümdür dalga dalga. Onun bu gemideki varlığı en az yaman bir at arabası sürücüsü, bir sincap, çimenli bir toprak topağı denli şaşırtıcı, aynı zamanda etkili ve doğal da. Bu sabah önümden geçerken –beni gördü mü bilmiyorum– arasına yanar bir sigara tutuşturduğu iki parmağıyla beresini geriye itti, güneşle yıkanan havaya doğru, bilinmez birisine:

–Burnundan gelesiye, bu işler böyle, dedi.

* Kentauros: Mitolojide yarı insan, yarı at bedenli yaratık. (ç.n.)

Kusursuz bir özdek ve eğriden oluşan sarı ve siyah renkli parlak saç lüleleri alnın üst yanını örtmüş. Hor görerek baktım ona. Kirkirdek kızların dingin ve ışıltılı tanelerinde kendilerini hayranlıkla uzun uzun seyrettikten sonra deniz üstünde bozdukları deniz bağlarının asmalarından çalınma salkımlardan oluşan güneşleriyle gecelerini gezdiriyordur kuşkusuz şimdi o.

Seviyorum onu. Subaylar sıkıyor beni. Er olsaymışım keşke! Rüzgârda kalıyorum. Soğuk ve bir baş ağrısı alnımı sıkıştırıyor, madeni bir papalık tacıyla taçlandırıyor beni. Büyüyor ve eriyorum.

Benim seveceğim kişi olacak *Denizci.*

Ne denli güzeldi o afiş: Beyazlar içinde tüfekli bir deniz piyadesi. Deri palaska ve kütüklük. Tozluklar. Palaskaya asılı süngü. Bir palmiye ağacı. Bir bayrak. Yüzü sert, küçümseyiciydi. Ölümü küçümsüyordu. Daha on sekiz yaşında!

"Sağlam ve ölüme gitmekten gururlu bu adamlara tatlılıkla komuta etmeli. Her yerinden yara almış gemi ağır ağır karanlık sulara batarken ben, tek başıma –ve ancak benimle ölecek o tüfekli askerin omzundan destek alarak belki yalnız– geminin havaya dikilmiş burnunda bu güzel çocukların boğuluşlarına bakmalıyım!"

Gemi için *karanlık sulara batıyor* denir.

Öbür subaylar benim durumumu, heyecanımı ayrımsıyorlar mıdır acaba? Benim nöbetim sırasında, onların ilişkilerinde de bu tür heyecanların bulunabileceğinden korkuyorum. Bu sabah *genç insan düşünceleri* dolduruverdi gerçekten kafamı: Hırsızlar, kıyıcı savaşçılar, pezevenkler, kanlar içinde gülümseyen yağmacılar ve benzerleri üşüşmüştü usuma. Algılamaktan çok içimde olduklarından kuşkulanıyordum onların. Birden bir sahne oluşturuyorlar, sahne aynı hızla dağılıp yok oluyordu; dedim ya, kafamı bir iki saniye güzel kokularla dolduran *genç insan düşünceleriydi* bunlar.

Bir güzel açsın bacaklarını, ben de oraya oturup bir koltuğun kollarına koyar gibi koyayım ellerimi üstlerine!

Deniz subayı. Yeniyetmeyken, hatta deniz teğmeni çıktıktan sonra bile, denizci olmayı seçmekle kendimi tümüyle değişik göstereceğimi sanmıyordum. Denizci olmak haklı gösteriyor bekârlığı. Neden evli olmadığınızı sormuyor size kadınlar. Hızlı sevişmeler yaşadığınız, ama asla aşkı bilmediğiniz için acıyorlar size. Deniz. Yalnızlık. "Her limanda bir kadın". Nişanlı olup olmadığımı öğrenmeye kalkışmıyor kimse. Ne arkadaşlarım ne de annem. Serseri mayın gibi dolaşıyoruz denizlerde.

Querelle'i seveli beri nöbetteyken daha az sert görünme eğilimindeyim. Aşkım yumuşatıyor beni. Querelle'e olan sevgim arttıkça içimdeki kadın da belirginleşiyor, doyurulmadığı için duygulanıyor, hüzünleniyor. Querelle ile aramdaki ilişkiye yabancı her türlü belirti karşısında sayısız mutsuzluk ve yıkımlarım şöyle dedirtiyor bana: "Neye yarar bu?"

Yine gördüm Amiral A...'yı. Eşini yitireli yirmi yıldan fazla olmuş deniyor. Tatlı ve güler yüzlü dul eşinin tıpkısı kendisi de. Korunası olan babayiğit (şoförüymüş, emir eri değil) amiralin bedeninin görkemli bir şekilde yeniden dirilmesi sanki.

On günlük bir görevden dönüyorum. Querelle'le karşılaşmamız bende –ve çevremde, güneşli havada– hafif bir sarsıntı, azıcık acıklı bir kırılma yarattı. Bütün gün, ışıklı bir buğunun çevresinde dalgalanıyor: Bu *geri* dönüşün ağırlığı. Kesin dönüş. Onu sevdiğimi biliyor Querelle. Üzerine dikilmiş bakışlarımdan biliyor, ben de onun alaycı, neredeyse küstahça gülümsemesinden anlıyorum bildiğini. Ama ondaki her şey benim ona bağlandığımı kanıtlıyor ve yine ondaki her şey, ben ona daha bir bağlanayım diye elinden geleni içtenlikle yapmaya çalışır görünüyor. Çektiğiniz tüm sıkıntı da bu günün olağanüstü niteliğini daha çok duyumsatıyor bize. Gerekmiş olsaydı eğer, dünyada sevişemezdim bu gece Querelle'le. Bir

başkasıyla da yapamazdım bunu. Tüm duygululuğum dönüş sevincime akın ediyor, mutluluğumu engelliyor.

Sise karşın uzaktan izledim Querelle'i. Brest'in en pis genelevine, "La Féria"ya girdi. Orada pezevenk gibi geçiniyordur kesinlikle. Bir genel işeme yerine girip birkaç dakika kapıyı gözledim. Çıkmadı.

Otuz iki yaşındayım bugün. Yorgunum. Yapılı görünüşüne karşın onun kadar sağlam yapılı olmaktan uzağım çok. Çıplak görseydi beni güler miydi ki?

İki aydır emir erim benim Querelle. Ona karşı direnmekten, sözcüklerimi özenle seçmekten, davranışlarımı ölçüp biçmekten tükendim. Beni çiğneyip ezsin diye ayaklarına kapanmak isterdim, aşk da onu benim ayaklarımın altına atsın isterdim. Kafasının işleyiş düzeni pek nazik; bedeni de, bilinmeyen, ama aşırı derecede sıkıştırılmış olduğu için kararsız rotasında tehlikeli gibi görünen bir güç deposu olan bu çocuğu harekete geçirme konusunda, bir uçan kalenin* kumanda tablosu karşısında tek başıma kalmış olsaydım duyabileceğim kaygının aynısını duyuyorum. Ne yapacak beni? Nereye götürüyor? Kahramanca, dünya çapında, aynı zamanda da ölüncül hangi felakete doğru?

Bir düğmeye basayım mı parmağımı? Peki öbürüne?

Ürkütücü bir düşten çıkıyorum. Bu düş konusunda şunu söyleyebilirim: *Hepimiz* bir at ahırındaydık (on kadar kim olduğu belirsiz suç ortağı). İçimizden kim öldürecekti *onu* (öldürülecek olan kim bilmiyorum)? Bir genç adam üstlendi. Kurban ölümü hak etmiyordu. Öldürmenin yerine getirilişine bakıyorduk. Gönüllü cellat, zavallının yeşilimsi sırtına dirgeni birçok kez sapladı. Kurbanın üst yanında bir ayna belirdi birden, sırf yüzlerimizin sararmasını görebilelim diye. Canına kıyılanın sırtı kana boyandıkça sararıyordu yüzlerimiz. Cellat vuruyordu, umutsuzca. (Bu düşü aslına bağlı

* II. Dünya Savaşı'nda bir Amerikan ağır bombardıman uçağına verilen ad. (ç.n.)

kalarak yazdığımdan eminim, anımsamıyorum çünkü onu: Sözcüklerin yardımıyla yeniden görüyorum.) Kurban –masum– dayanılmaz acılar çekmesine karşın yardım ediyordu kıyıcısına. Dirgenle vurulması gereken yerleri gösteriyordu. Gözlerinin hüzünlü sitemine karşın oyuna katılıyordu. Öldürücünün güzelliğini ve onu saran lanetli olma niteliğini de yazıyorum özellikle. Bütün günüm bu düş yüzünden sanki kan lekeli bir gümüş gibi geçti. Neredeyse sözcüğü sözcüğüne yazıyorum: Kanayan bir yarası vardı günün.

Gittikçe daha çok utanarak boyun eğdiği Madam Lysiane'ı çok önemsiyordu Robert. Patroniçe gücünden emindi şimdi. Bir akşam, görkemli kıvrılıp bükülmelerle bedenini oğlana doğru akıtırken, kendisine sürünen saçları uzaklaştırmak için sinirli bir devinim yaptı Robert. İşveli ve yapmacık bir sesle mırıldandı kadın.

–Sen beni sevmiyorsun.

–Sevmiyor muyum seni?

Robert'in attığı ağır sitemlerle yüklü boğuk çığlık bir anda yapılıveren şu devinimle tamamlandı: İki eliyle metresinin başını yakaladığı gibi burnunu onun ağzına daldırdı ve içeride sağa sola oynattı. Burnunu geri çektiğinde ikisi de kahkahadan kırıldılar; bu aşk kanıtının birdenbire ortaya çıkması ve güzelliği öylesine hayrete düşürmüştü ikisini de. Madam Lysiane'ın pek sevdiği bu aşk oyunundan Robert'in nefret ettiğini anımsıyoruz. Oysa metresinin suçlamasına karşı çıkmak için kendiliğinden bu oyunu seçiyordu işte çocuk, ama sevgisinin çocuksu yanı, kendini "La Féria" nın ana kucağına kahramanca bırakışı da –davranışı bir kışkırtmaydı çünkü– kendini gösteriyordu bu yolla.

Querelle'in eli kalın ve güçlüydü, oysa Mario, pek fazla ummamakla birlikte, kendininkini uzatırken kadınsı, dolayısıyla dirençsiz, yumuşacık bir el sıkacağını varsaymıştı. Kasları böylesine zorlu bir bileğin sıkmasına hazır değillerdi. Querelle'i inceledi. Bir günlük sakala karşın kusursuz bir yüze sahip bu yakışıklı delikanlıda Robert'in yüzü ile bedeninin atletik yapısı vardı, biraz kaba, atak, erkeksi bir tavrı vardı. (Kabalık ve güç davranışların yapılış

biçimiyle de sergileniyordu ayrıca.)

–Nono yok mu?

–Yok, çıktı.

–Evi sen mi bekliyorsun?

–Karısı var. Tanışmıyo musunuz?

Bu soruyu sorarken gözlerini Querelle'e dikti ve sırıttı Mario. Ağzı alaycıydıysa da bakışları sert, acımasızdı. Ne ki hiçbir şeyden kuşkulanmıyordu Querelle.

–Tanışıyoz canım...

Bu "tanışıyoz canım" ı yayarak, iki sözcüğe öylesine tartışılmaz bir apaçıklık tonu vererek söyledi ki aslında hiçbir şeyi iplemediği gün gibi çıkıverdi ortaya. Aynı anda bacak bacak üstüne attı ve bir sigara çıkardı. Kişiliğindeki her şey bilinmez birisine şu anın öneminin verilen olumlu yanıtta değil de en boş, en anlamsız davranışta olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu sanki.

–Yakar mısın?

–Yakalım bakalım.

Sigaralarını yaktılar, derin birer nefes çektiler ve Querelle, duman salan burun deliklerinin gözü pekliğini, bir aynasızla, neredeyse bir subayla senli benli konuşmasını sağlayan kendine karşı kazandığı ve gizli tuttuğu utkuyla karıştırarak, dumanı burnundan çıkardı özellikle.

Her iki cinayetin de Gil'in işi olduğunu varsaydı polis çabucak. Duvarcılar katledilmiş denizcinin yanında, otların arasında, o çakmağı bulup da kimin olduğunu bilince, varsayımının doğruluğundan emin oldu. Önce bunun bir intikam, sonra bir aşk cinayeti olduğunu düşündü, sonunda da cinsel sapıklık düşüncesinde karar kıldı. Brest Emniyet Müdürlüğü'nün tüm odalarından umut kırıcı bir duygu yayılıyor ve başka hiçbir avuntu verici duyguya yer bırakmıyordu. Polisler kendilerinden kaynaklanan bu ortama alışıyorlardı diyebiliriz ancak. Duvarlara adli antropometri* servisinden gelen birkaç fotoğraf, aranan ve herhangi bir limana kapağı atmış oldukları sanılan suçluların eşkalini veren fişler iğnelenmişti. Ma-

* Kafatası, kulak, kol, parmak gibi beden üyelerini ölçerek kişinin kimliğini saptama. (ç.n.)

saların üstü notlar, önemli bilgiler içeren dosyalarla kaplıydı. Emniyet Müdürlüğü'nün kapısından içeri girer girmez bir ciddiyet denizine, hatta okyanusuna gömülecek Gil. Mario tarafından yakalanışı sırasında yaşamıştı zaten bu ağırlığı: Aynasız onu kolundan yakaladığında Gil geri çekildi, ne ki durumu öngörmüş gibi, davranışına hiç ara vermeden yeniden başladı Mario, ya da daha doğrusu, hareketini daha sıkı biçimde sürdürdü, oğlanın pazusunu öyle güçlü sıktı ki genç duvarcı teslim oldu. Birincisi boşuna, ikincisi kesin kararlı iki anlayış arasında yer alan bu kısa özgürlük anında içerik olarak bulunuyordu işte, Polis'in şaşkınlık verici ağırlığını, polis memurunun ruhunu ve Gil'in tüm umutsuzluğunu oluşturan oyunun, avın, ironinin, kıyıcılığın, adaletin tüm gücü. Yenik düşmemek için direndi, Mario'nun yanındaki genç polisin, yakalamış olmanın öfke ve hazzıyla ışıyan çok genç bir yüzü vardı çünkü. Şöyle dedi Gil:

–Ne istiyorsunuz benden?

Titreyerek şunu ekledi sonra: "... Bayım..."

–Göstereceğiz sana, ne istediğimizi.

Bu küçümseme üzerine, bileklerine bir çift kelepçe geçirerek katili etkisizleştiren Mario'nun son davranışıyla genç polisin rahatlamış olduğunu şaşkınlıkla anladı Gil. Özgür ve kurumlu, ama şimdi zararsız durumdaki bu yabanıl hayvana yaklaşabilir, sövebilir ya da vurabilirdi. Mario'ya doğru döndü Gil. Bir an su yüzüne çıkıveren çocuksu ruhu terk etti onu. Uçarak yardımına koşan binlerce meleğe yakardıktan sonra, Tanrı iradesinin yerine gelmesi gerektiğini anladı. Ölmeden önce, şimdi kendisini şahane bir biçimde tüketmekte olan yaşamını özetleyecek, onu dile getirecek bir güzel tümce –bu durumda sessizlik bile güzel bir tümce olabilir– güzel bir tümce söylemek gereksinmesine kendini bırakarak: "Hayat böyle, neylersin!" dedi. Komiserin odasına girdiğinde buranın sıcaklığı bunalttı önce onu. Gitgite gevşedi, direncini yitirdi; şimdiden bir boa yılanı gibi açılıp bedenine sarılarak onu boğmaya hazırlanan radyatörden kurtulmak için en küçük bir çaba göstermekten aciz durumda oracıkta can vereceğini düşünmeye dek vardırdı yılgınlığı. Korku ve utancı yaşıyordu. Yeterince görkemli olama-

dım diye sitemler ediyordu kendine. Duvarlarda, kendi öyküsünden daha dehşetli, daha kanlı öyküler keşfediyordu. Onu görünce şaşırıp kaldı komiser. Karşısında böyle bir katil bulacağını aklından bile geçirmemişti. Daha yerinde davranması için Mario'ya öğütler verirken her şeyiyle ısmarlama bir katil icat etmekten alamıyordu kendini. Oysa bu alandaki deneyimler hiçbir şey öğretmez insana. Masasına oturmuş, elindeki cetvelle oynayarak cani bir eşcinsele can vermeye çalışıyordu. İnanmadan dinliyordu onu Mario.

–Geçmişte örnekleri var bunun. Vacher var örneğin elimizde. Sapıklıkları deliliğe dek varan kimselerdir bunlar. Sadisttirler. Bu iki cinayet de bir sadistin işi.

Deniz Bölge Komutanı ile ciddiyetten uzak bir havada konuşmuştu komiser bu olayı. Her ikisi de homoseksüeller –dış görünüşleri– hakkında bildiklerini, katillerin davranışlarıyla çakıştırmaya çalışıyorlardı. Canavarlar yaratıyorlardı. Komiser ölünün çevresinde, tanınmış bir katilin kurbanını arkadan daha rahat düzebilmek için yanında taşıdığı zeytinyağı şişesi, cinayet yerinde bulunan taze insan dışkısı gibi tuhaf ayrıntılar arıyordu. İki cinayetin ayrı ayrı katillerin işi olduğunu bilmediğinden bunların birbiriyle ilintisini bulmaya, nedenlerinin aynı olduğunu göstermeye çalışıyordu. Oysa, işlenişleri ve nedenleri konusunda her iki cinayetin de bunları birer sanat yapıtı düzeyine yücelten yasalara uyduklarını bilemezdi elbet. Querelle ile Gil'in tinsel yalnızlığına, başka bir sanatçının yanında bile olsa, hiçbir üstün güç bulamayan sanatçının yalnızlığı gelip ekleniyordu. (Bundan dolayı da yalnızdı demek Querelle). Duvarcılar Gil'in eşcinsel olduğunu anlattılar. Katilin ibne olduğunu kanıtlayan yüzlerce ayrıntı sayıp döktüler polislere. Yaptıklarının onu olduğu gibi, yani bir sapık tarafından hırpalanan bir çocuk olarak anlatmak değil de Théo' nun gördüğü ve herkese göstermek istediği gibi betimlemek olduğunu göremiyorlardı. Sivil polislerin karşısında çekine çekine durup çılgınca, duraksayan –ve duraksaması içindeki titremesinden dolayı çılgınca–, konuştukça da gitgide daha ısrarlı bir betimlemeye giriştiler. Söylediklerinin gerçek dayanaktan yoksun, yalnızca her zaman sövgülerini dolayısıyla da şarkılarını süsledikleri şeyden sonunda ciddi ciddi konuş-

malarını sağlayan bir lirizm olduğunu ayırımsıyorlardı kuşkusuz, ne ki kendilerinden birdenbire yayılıveren bu coşku esritiyordu onları. Bir boğulmuşun cesedi gibi şişmiş olduğunu duyumsuyorlardı çizdikleri portrenin. İşte duvarcılara Gil'in eşcinselliğini gösteren birkaç belirti: Yüzünün güzelliği, sesini kadife gibi yumuşacık yapmaya çalışarak şarkı söyleme biçimi, süslü püslü giyinmeye düşkünlüğü, tembelliği ve iş başındaki gevşekliği, Théo karşısındaki çekingenliği, cildinin beyazlığı ve parlaklığı, vb... Gündelik yaşam içinde Théo ve öbür heriflerin ibnelerle alay etmek için söylediklerini duyduktan sonra kendilerine bir ipucu gibi görünen bir sürü ayrıntı işte. Ne mi derlerdi: "Kız lan bu... Bebek gibi yüzü var... Lüks içinde yüzen bir orospunun sevdiği kadar seviyor ancak çalışmayı... Yatarak çalışmak için yaratılmış... Güvercin gibi kuğurduyor... Ceketinin üst sol cebine koyduğu şu mendil var ya, Marsilya'da orospuların müşteriye kendilerini belli etmek için yenlerinden ya da ceplerinden taşırarak taşıdıkları mendilin aynı..." Yanlış yorumlanan bu belirtiler, hiçbir duvarcının yaşamında göremediği bir şorolo çiziyordu. Nonoşlarla kulamparaları, Théo'nun onlarla ilgili anlattıkları ve birbirlerine gülüşerek yüksek sesle kendi aralarında söyledikleri şu tümceler yoluyla tanıyorlardı yalnızca: "Ulan ne kulamparalar var be, sürüsüne bereket... Enine mi, boyuna mı yoksa verevine mi alıyorsun yavrum?... Git de dibini dövdür! Git haydi amcana, bok gibi mangiz kazanacaksın!..." Ancak hiç düşünmeden söyleniveren bu deyimler hiçbir kesin anlam taşımıyordu onlar için. Herhangi bir karşılıklı konuşma hiçbir zaman gerçek bir şeyler öğretmemişti onlara eşcinsellik konusunda, olay pek az çekiyordu çünkü onları. Tersine kafalarını karıştırıyordu. Demek istiyoruz ki bu bilgisizlik, böylesine belirsiz ve gevşek olduğundan yok edilemez, adı konmadığı için de bilinemez ama binbir düşüncenin ha bire ortaya çıkardığı hafif bir kaygı içinde bırakıyordu onları. İçine girmelerine çoğu kez ramak kalmış, hem tiksinç hem büyülü bir evrenin varlığından kuşkulanıyordu hepsi de. Hatta hani sizi konuşmanızdan koparan aradığınız, pek kısa bir an bellek düzeyine yükselip yine hemen kayboluveren ve size: "Dilimin ucunda," dedirten o kaçak sözcük gibi bir şeyleri eksik o evrene girmek için. Gil hak-

kında konuşmak durumunda kaldıklarında nonoşlarla ilgili olarak bildiklerini anımsatan ya da yüzeysel olarak çağrıştıran her özelliğine, ürkütücü bir gerçeklikle, tam bir ibne portresi çizen bir karikatür görünümü verdiler. Gil ile Théo'nun ilişkilerinden söz ettiler.

–Onları her zaman birlikte görüyorduk.

–Aralarında bir geçimsizlik vardı herhalde. Gil, arada bir başkasıyla aldatıyordu belki Théo'yu.

Roger'nin adını vermeyi düşünmediler önce. Yalnız sivil polislerden biri: "Peki cinayet günü Gil'le birlikte olan şu çocuk kim?..." diye sorduğunda anlattılar Roger'nin şantiyeye gelip gitmelerini. Bu damarı genişlettiler. Onlara göre "öyle olanlar", inceliği, ayrımcığı olmayan belirsiz bir grup oluşturuyorlardı; on sekiz yaşında bir oğlanın kırk yaşında bir duvarcının koynundan çıkıp da on beş yaşında bir çocukla sevişmesi olağan görünüyordu demek onlara.

–Onu bir denizciyle görmediniz mi hiç?

Bilmiyorlardı bunu, ama olabileceğini varsayıyorlardı. Siste pek iyi göremez insan. Brest'te öyle çok denizci var ki Gil pek çoğunu tanıyabilir rahatlıkla. Zaman zaman bir denizci pantolonu giydiği de oluyordu zaten.

–Emin misiniz?

–Size öyle dediğimize göre. Gerçek bir tayfa pantolonu. Köprüleri bile var.

–Bize inanmıyorsanız boşuna yorulmayın bari.

Sonunda doğruluğu belgelenebilir kesin bir olay yakalamış olarak çekingenliklerinden çıkmak, polisler karşısındaki korkunç aşağılanmalarından kurtulmak için yırtınıyorlardı. Saygısızlaşıyorlardı. Dediklerini kanıtlayabilecek durumdaydılar. Polise onun bilmediği apaçık bir olgu göstermek, polis üstünde haklar veriyordu onlara. Acımasızca, inceden inceye bütün bir gece Roger'yi sorguladı polis. Beceriksizce onarılmış küçük bir kötü çakı bulundu yalnızca üzerinde.

–Ne yapıyorsun bununla?

Roger kızardı, ama polis çakının zavallı görünüşünden kaynaklanan hafif bir utanç yüzünden olduğunu sandı bunun. Üstelemedi.

Bozuk ve işe yaramaz görünen çakının, silah simgesi olarak çok daha tehlikeli olduğunu kestirememişti. Gerçek bir silahın keskin ağzında, yapılış amacında, kusursuz düzenlenişinde, bir öldürme eyleminin işleniş başlangıcı yatar, korkan çocuğu silahtan uzaklaştırmak için yeterlidir bu (simgeler uyduran çocuk beceriksizce gerçek diye adlandırılan şeyden korkar), oysa simgesel çakı hiçbir gerçek tehlike içermez, ama sayısız düşsel yaşamda kullanılınca, cinayeti kabullenmenin simgesi olur. Polisler bu çakının, Gil'in cinayetinin, Gil daha onu işlemeden önce onanması, beğenilmesi olduğunu görmediler.

–Nerede tanıdın onu?

Katille yattığını yadsıdı çocuk, ilk kez öldürüldüğü gün gördüğü Théo'yla yattığını da kabul etmedi. Bir an düşündü Roger. Sonra bir akşam, kız kardeşinin garsonluk yaptığı birahaneye onu beklemeye geldiğini itiraf etti. Tezgâha dayanmış, kızla şakalaşıyordu Gil. Gece yarısı kız işi bıraktı ve Gil evlerine dek eşlik etti iki kardeşe. Ertesi gün yine oradaydı Gil. Beş kez arka arkaya onu orada buldu Roger. Ara sıra bir yerde Roger'ye rastlarsa bir kadeh içki ısmarlıyordu ona Gil.

–Seninle yatmaya yeltenmedi mi hiç?

Roger şaşkınlıktan faltaşı gibi açtı gözlerini, polisler de bu bakışların masumluğuna kaptırdılar kendilerini.

–Benimle yatmak mı? Niye?

–Seninle hiçbir şey yapmadı mı yani?

–Hiçbir şey yapmadı mı, ne demek? Hayır, yapmadı.

Duru bakışlarını sıkıntılı polislerin üzerine dikiyordu sakin sakin.

–Canım, ara sıra pantolon yırtmacının üstüne eliyle şöyle bir vurmadı mı hiç?

–Asla.

Şimdi Gil'i daha çok seven çocuğun ağzından hiçbir laf alamadılar. İmgelemi çabuk ve baş döndürücü bir çocuk olarak seviyordu onu önce Roger. Cinayet, duyguların şiddetli olduğu bir dünyaya daldırıyordu onu; cinayetin niteliği Gil'e bağlıyordu Roger'yi, Gil olmaksızın cinayet de var olamıyordu. Ne ki en sağlam ve en sıkı bağla; yani aşkla bağlı olmak gerekiyordu katile. Roger'nin po-

lisi yanıltmak için harcadığı çabayla yoğunlaşıyordu aşk. Yeterince güçlü olabilmek için aşka gereksinmesi vardı ve polisi önce sırf kendi yaşamı ve düşünü korumak için yanılttıysa da polise karşı tutum takınmanın, zorunlu olarak, Gil'in tarafını tutmak olduğunu kısa sürede anladı. Bile isteye ve kesin kararını vermiş olarak, ayrıca da (cinayetleri ve ortadan kayboluşu nedeniyle) görkemi doruğuna çıkmış bulunan Gil'e yaklaşmak için iyice sarıldı numara yapmaya. Gil'den ona kalan, ayaklarının dibine köpek gibi kıvrılıp yatmış bir gölgeydi yalnızca. Roger gölgenin üstüne koymak istedi ayağını. İçin için yalvardı ona kaçınasın, gizli tanrının habercisi ya da tanığı gibi yakınında dursun diye. Hiç olmazsa duraksasın gölge, kıpırdamadan dursun, uzasın, Gil'den çözülüp kendisine kadar gelsin. Aşkın üçkâğıtçılıklarını çabucak keşfetti, ancak bu numaraları çok iyi kullanmakla bunlara yol açan aşkın oyununa geliyordu. Ne denli saf görünüyorsa o denli düzenbaz, o denli arıydı; yani Gil'e olan aşkı ve bu aşkı bilmesi o denli arı, temizdi. Sabaha karşı salıverdiler onu. Gil'in sadist, tehlikeli bir deli olduğuna karar verdi polis. Tüm Fransa'da aramalar başladı. Eski deniz hapishanesinde hiç yalnızlık çekmiyordu Gil. Asıl kalabalıkta yalnızlığı yaşardı; içinde kovalandığı, neredeyse canavar kesildiği, her şeyi ortaya döken davranışlarıyla, kol ve bacak hareketleriyle şişip kabarmış hissettiği kalabalıklarda. Zindanda, oradan dışarı çıkmadıkça, yerinin anlaşılmadığına olan kesin inancı yatıştırıyordu iç sıkıntısını. Yaşamın kendisine yasakladığı her şey nedeniyle üzücü bir yaşam sürebilirdi Gil, ama gerçek olmayan bir yaşamı sürdüremezdi. Birazcık yiyecekle katlanabilirdi bu yaşama. Karnı açtı. Saklandığı üç günden beri cinayeti korkutuyordu onu. Uykuları korkunçtu, uykudan uyanışları da. Sıçanlardan korkardı, ama bir tanesini yakalayıp çiğ çiğ yemeyi ciddi olarak düşündü. Neredeyse cinayeti işlediği anda daha, Théo'yu öldürmesinin gereksizliğini anlayıvermişti. Hatta azıcık sevgi bile duydu Théo için. Tanışıklıklarının başlangıcındaki nezaketi, birlikte içtikleri kadeh kadeh beyaz şarabı anımsadı. Özür diledi ondan. Pişmanlık içini kemiriyor, daha da acıktırıyordu. En sonunda kendi ihtiyarlarını düşündü. Gazeteler ve polis kuşkusuz uyarmışlardı onları. Ne yapıyordu acaba annesi? Ya babası?

Onlar da işçidirler. Babası duvarcıydı. Bir aşk çılgınlığı nöbetinde başka bir duvarcıyı öldürmüş olan oğlu hakkında ne düşünüyordu ki? Ya okul arkadaşları? Taş üstünde uyuyordu Gil. Bir gömlek, bir pantolon ve ceketten oluşan giysilerini düzeltmeyi düşünmediğinden neredeyse kendiliklerinden çözülerek sırtından çıkıp gidiyordu bunlar. Çömelmiş durumda, bir parmağını hafifçe, neredeyse okşar gibi ve zevkle –erotik içerikli olmayan bir zevkle– çok soluk bir pembelikte olduğunu düşündüğü o duyarlı et çıkıntısının üzerinde kurulmuş makine gibi, hiç ayrımına varmadan gezdiriyordu. Bu kabartı Théo'nun bir hayvan gibi kendisini düzmesini engelleyerek daha önce bir kez daha erkek olduğu duygusunu vermişti ona. Hiç gitmemecesine aynı yerde duran basurları o sahneyi anımsatıyordu Gil'e; oradaki varlıkları var olma bilincini pekiştiriyordu oğlanın.

"Théo'yu toprağa vermişlerdir. Çalışmamıştır o gün arkadaşlar. Çelenk için bir şey ödemiştir herkes."

Gil'in çelengi. Gil'dir toprağa verilen. Dizlerini kollarının arasına alıyor, duvarın bir köşesine büzülüp yatıyor, öylece kalıyordu. Kimi kez yürüyordu, ama hep yavaş yavaş, korkak adımlarla, gizemli bir biçimde duvara bağlı olarak; baron Franck gibi, boynundan bileklerine, beline, ayak bileklerine ve duvarın taşlarına giden bir dizi karmaşık zincir ağı vardı sanki üstünde. Bu ağır ve görünmez maden yığınını sakınganlıkla sürüklüyordu; giysilerini, bacakları boyunca zincire tutturulmuş olması gereken pantolonunu ve aynı biçimde kollarından tutturulmuş olması gereken ceketini yine de bu denli kolayca çıkarmasına şaşıyordu. Hayalet korkusu yüzünden yavaş yürüyordu bir de; fazla sert atılmış bir adımla yavaşça yerinden kaldırabileceği; en ufak bir koşmasının rüzgârı, en hafif esintisiyle en iyi görüntüsü içinde tümden ortaya çıkaracağı hayalet korkusu yüzünden. Hayalet ayaklarının altındaydı. Gil yamyassı etmeliydi onu; yavaş ve ağır adımlarla yürüyerek ezmeliydi. Kollarında, bacaklarındaydı hayalet. Çok yavaş devinerek boğmalıydı onu. Gereğinden hızlı bir yön değiştirme hayaleti onun bedeninden ayırabilirdi; siyah ya da beyaz bir kanat açtırabilirdi hayalete ve de özellikle, Gil'in başının hemen yanına biçimsiz ve görünmez bir baş eğdirebilir, sonra kulağına, Gil'in kulağının ta içine, gök gürültüsü

gibi bir sesle en korkunç tehditleri fısıldatıverirdi. Hayalet kendi içindeydi ve Gil çıkmaya bırakmamalıydı onu. Théo'yu öldürmüş olmak hiçbir işe yaramıyordu. Öldürülmüş bir adam diriden daha diridir. Diriyken olmadığı denli tehlikelidir. Gil, hep ve yalnız onu düşünen Roger'yi bir an bile düşünmedi. Cinayetin koşulları inatla kaçıyordu usundan. Öldürdüğünü –hem de Théo'yu öldürdüğünü– biliyordu. Ama gerçekten Théo muydu o? Ölmüş müydü gerçekten. Aslında önceden sormalıydı Gil, "Gerçekten Théo'sun değil mi sen?" diye. Evet yanıtı almış olsaydı sonsuz bir avuntu duyardı bundan, bir düşünsenize, gerçeklik bile bu avuntudan büyük olamazdı. Ölmek üzere olan kişi bu yanıtı kurnazlığından, sırf Gil'e gereksiz bir cinayet işletmek için verebilirdi. Ona bu derece kızan bir adamdı belki Théo, Gil'e karşı metafizik bir kin güden biriydi belki. Kurbanının cildindeki binlerce minik kırışığı ve dudaklarının o nefis birleşme yerini tanımış olduğu için içi rahat ediyordu Gil'in kimi kez. Kimi kez de tir tir titriyordu korkudan. Yalnızca para getirmeyen bir cinayet işlemişti. Bir kuruş bile. Dipsiz kova gibi boş bir cinayetti bu. Bir yanılgıydı. Yanlışı düzeltmenin bir yolunu düşündü Gil. Duvarın köşesine büzülmüş, ıslak taşlar arasına bağdaş kurmuş, başı eğik olarak her biri tek tek dokunaksız davranışlara ayrıştırıp eylemini yok etmeyi denedi önce: "Bir kapıyı açmak! Kapı açmaya hakkı vardır insanın. Eline bir şişe almak? Buna da hakkı vardır. Şişeyi kırmak? Buna da hakkı olur. Keskin yerlerini boğaz derisine dayamak? Olur. Bastırmak? Daha çok bastırmak? Eh işte, olsun diyelim. Biraz kan akıtmak? Yapılabilir. Buna da hakkı var insanın. Biraz daha fazla kan, daha da fazla?..." Cinayet çok az bir şeye indirgenebilirdi demek; izinden cinayetin işlenmesine dek varan –ama izine bitişik olan ve ondan koparılıp alınamayan– şu kavranılamaz ölçüye dek indirgenebilirdi. Cinayeti küçültmeye, onu elden geldiğince inceltmeye iyice kaptırdı kendini Gil. "İzin"i "artık çok geç"ten ayıran o noktayı saptamaya zorladı usunu. Ancak şu sorunu çözemiyordu: "Théo'yu öldürmek niye?" Bu cinayet yararsız kalıyordu, bir yanlış olarak kalıyordu ve yanlışı da gidermenin olanağı yoktur. Cinayeti yok etmenin bu ilk yönteminden vazgeçti, ama yine de hep bunun üstünde düşündü durdu Gil. Yaşa-

mının olayları üstünde bir iki bocalama, birkaç sendelemeden sonra, ama yine de çabucak, şu düşünce ele geçirdi usunu: Bu yararsız cinayeti ödünlemek için bir başka cinayet (aynısını) işlemek ve de bir işe yaratmak gerek. Ona servet getirecek ve ikincisine yol açarak öncekini (son bir eylem gibi) etkili kılacak bir cinayet. Kimi öldürebilirdi peki şimdi? Tanıdığı zengin biri yoktu ki. Öyleyse bu kırsaldan çıkacak, trene binip Rennes'e, belki de herkesin zengin olduğu, sokaklarda dolaşıp, bir hırsız gelsin de beni haklasın diye sabırsızlıkla ya da rahat rahat beklediği Paris'e gidecekti. Zenginlerce kabul edilen bu yazgı, cinayeti gönüllü olarak beklemedikleri fikri, usundan çıkmıyordu hiç Gil'in. Büyük kentlerde zenginlerin yalnızca kendilerini öldürecek ve tüm servetlerini yağmalayacak katilin yolunu gözledikleri besbelli bir şeymiş gibi geliyordu ona. Ama burada, bu küçük kasabada ve gizlendiği bu delikte, ilk cinayetinin yararsız ve rahatsızlık verici kütlesini sürüklemek zorunda kalacaktı. Gidip polise teslim olmayı düşündü birçok kez. Çocukluğundan beri jandarmadan, onların iç karartıcı üniformalarından ödü kopardı oysa. Derhal giyotinle kafasını keseceklerinden korktu. Annesini düşünüp içi sızladı. Özür diledi ondan. Gençliği, babasının yanındaki çıraklık zamanları, sonra güney şantiyelerinde çalışmaya başladığı ilk günler geldi gözünün önüne. Yaşamının bir anlam kazanan her ayrıntısı, her zaman acıklı bir yazgı için biçilmiş kaftan olduğunu gösteriyordu ona. Duvarcılığa soyunuşunun salt bu cinayetini işlemek için olduğunu anlayıverdi hemencecik. Eyleminden –ve böylesine sıra dışı bir yazgıdan– dolayı duyduğu korku onu kendi üzerinde yoğunlaşmaya, içine girmeye, kısacası düşünmeye zorluyordu. Umutsuzluk Gil'i bilinçlendiriyordu ya da kendisini tanıtıyordu ona. Düşünüyordu, ama şu biçimde önce: Hapishanede, denize bakarak, sanki bir anda Yunanistan'a gitmiş de bir kayanın tepesine bağdaş kurup oturarak Ege Denizi'ne karşı derin düşüncelere dalmış gibi, dünyadan çok uzakta *gördü kendini.* Bu kopuşu onu dünyayı kendisinin dışında, nesneleri birer düşman saymaya zorladığından, sonunda onlarla kendisi arasında ilişkiler kuruyordu. Düşünüyordu. Kendini görüyor ve dünyaya karşı koyduğuna göre de büyük, çok büyük görüyordu. İlk önce de, uykusuz

geceleri tüm zamanların başlangıcı ve sonu üzerinde müzikal bir derin düşünme önemi kazanan Mario'ya karşı koyuyordu. Gil Turko'yu tutuklamanın, gizlendiği yeri ve oğlanın iki cinayet arasında varlığını sezinlediği bağları açığa çıkarmanın olanaksızlığı, körü körüne Tony'nin tehdidiyle ilişkilendirdiği gizli bir rahatsızlık uyandırıyordu Mario'da. Dédé doğru dürüst bir şey öğrenemeden geri döndüğünde, Mario çocuğun odasından çıkmış, ama merdivenlerden aşağı inmesine engel olan bir sıkıntıya bırakmıştı kendini. Bu hafif duraksamayı anladı Dédé.

–Yok be, dedi ona, korkacak bir şey yok. Göze alamaz.

Usundan geçen sövgüyü tuttu Mario. Her zamanki ortağını (Dédé'ye hayran hayran: "Birlikte güzel bir çift oluşturuyorsunuz ikiniz" dedirten ve ikisini çocuğun gözünde güçlü bir cinsel simgeye dönüştüren şu genç polis memurunu) yanına almadan göreve çıkmaya kalktıysa eğer, ilk korku tepkisinin ayıbını silmek içindi bu ve gözü pekliğiyle tehlikeyi azaltmayı umuyordu. Bu nedenledir ki geceleyin, bir cinayetin kaşla göz arasında işlenivereceği sis varken dışarı çıkmayı yeğliyordu. O zaman da elleri gabardin yağmurluğunun ceplerinde ya da siyah deri eldivenlerini parmaklarına iyice oturtmuş olarak, emin adımlarla yürüyordu. Bu yalın davranış yenilmez polis örgütüne bağlıyordu onu. İlk kez tabancasını almadan çıktı, bu son temiz yüreklilik, bu arılık sayesinde, canına kastetmek isteyen dok işçilerini yumuşatmayı umuyordu, ancak ertesi gün, değeri dediği şeyi artturan ve tabancanın göstergesi olduğu bir düzende güvenini oluşturan silahını yanına aldı. Dédé'yle buluşmak için emniyet müdürlüğünün pencere camlarına, cama yapışmış buğunun üstüne; saflığı polis memurunu yargılayacak serseriler mahkemesinin nerede kurulmuş olabileceğini araştırmakta ayak direyen küçük ispiyoncunun geçerken tersten okuyup sökeceği bir sokak adı yazıyordu. Bu arada Gil ise, eyleminden hareketle, haklı gösterebilmek için onu kaçınılmaz kılmak istediğinden, yaşamında *geri gidiyordu.* Şu yöntemi uyguluyordu: "Roger'yi bulmamış olsaydım... Brest'e gelmemiş olsaydım... Eğer... vb." Böylelikle cinayet kendi kolundan, bedeninden ve yaşamının akışından doğmuş olsa bilse, kaynağının onun dışında olduğu sonucunu çıkaracaktı.

Eylemini bu biçimde kavrayışı yazgıcılığa gömüyordu Gil'i; bu da onun cinayeti bile bile isteyerek aşmak arzusunun önünde başka bir engeldi. Sonunda bir akşam zindandan dışarı çıktı. Roger'nin evine ulaşmayı başardı. Sisin bir kat daha koyulaştırdığı zifiri bir karanlık vardı dışarıda. Brest uyuyordu. Hiç yolunu şaşırmadan, ustaca kestirmelerden geçerek, kimseyle karşılaşmadan Recouvrance'a vardı Gil. Evin önüne gelince orada olduğunu Roger'ye nasıl duyuracağını düşündü kaygıyla. Ansızın, üç günden beri ilk kez hafifçe gülümsedi ve başarıp başaramayacağını pek de bilmeden, ıslıkla bir şarkı tutturdu yavaştan:

"Bir hayduttur o, neşeli mi neşeli
Hiçbir şeye aldırmaz
Çalılıklardan yükselen sesi
Jandarmanın yüreğini hoplatır..."

Birinci katta bir pencere açıldı yavaşça. Roger'nin sesi fısıldadı:

–Gil.

Büyük bir sakınganlıkla yaklaştı Gil. Duvarın dibinde, başı yukarıya çevrik olarak, aynı ezgiyi bir kez daha çaldı ıslıkla, daha yavaş. Roger'yi görmesini engelleyecek denli kalındı sis.

–Gil, sen misin?... Benim ben, Roger.

–İn aşağı. Sana diyeceklerim var.

Sonsuz bir yumuşaklıkla pencereyi yeniden kapattı Roger. Kısa bir süre sonra kapıyı açıyordu. Sırtında yalnız gömleği vardı ve ayakları çıplaktı. En küçük bir gürültü yapmadan içeri süzüldü Gil.

–Çok alçak sesle konuş, neden dersen, uyumıycağı tutuyo bazen bizim validenin. Paulette de uyumaz hemen.

–Yiycek bi şeyin var mı?

Soluk alışverişlerini duydukları annenin uyuduğu büyük odadaydılar. Karanlıkta Gil'in elini tuttu ve fısıldadı Roger:

–Bi yere kıpırdama, gidip getireyim.

Ekmek sandığının kapağını çıt çıkarmadan kaydırdı ve bir parça ekmekle geri gelip odanın ortasında kımıldamadan duran Gil'in

eline tutuşturdu el yordamıyla.

–Bak Roger, yarın beni görmeye gel, tamam mı?

–Nereye?

Tümceler, iki ağız arasında gidip gelen soluklardı yalnızca.

–Deniz hapishanesine. Orada saklanıyorum. Tersane kapısından gir. Akşama doğru bekliyorum seni. Dikkat et ama, bi gören olmasın.

–Tamam, bana güvenebilirsin Gil.

–Bi şey olmadı ya? Aynasızlar yokladı mı seni?

–Evet, ama bi şey söylemedim.

Yaklaştı Roger. Gil'in iki kolundan tuttu ve kulağına fısıldadı:

–Yemin ederim. Geleceğim yarın oraya.

Küçük duvarcı çocuğa sarıldı, nefesleri birbirine karışıyordu, onu yanaklarından ya da dudaklarından öpüyormuşçasına heyecanlandı.

–Yarın görüşürüz, dedi.

Sokak kapısını aynı sakınımla açtı Roger. Gil çıktı. Eşikte bir an tuttu Roger'yi ve bir saniye süren bir duraksamadan sonra sordu:

–Gebermiş mi?

–Yarın anlatırım.

Karanlıkta birbirinden ayrıldı elleri ve ayaklarının ucuna basa basa, ekmeğinden koca koca lokmalar ısırarak deniz hapishanesinin yolunu tuttu Gil.

Her gün akşam üzeri, sisin en yoğun olduğu saatte geliyordu Roger. Kimseye çaktırmadan biraz yiyecek aşırıyordu evden. Daha sonra, ekmek almak için, annesinden para da çalacaktır. Somunu ceketinin altına saklıyor ve surlardan geçerek deniz hapishanesine gidiyordu. Saat altıya doğru bekliyordu Gil onu. Roger haberler veriyordu. Gazeteler ne çifte cinayetten söz ediyorlardı artık ne de çoktan Brest'ten kaçtığı varsayılan katilden. Gil yalnız başına yiyordu. Sigara içiyordu sonra.

–Eee, Paulette n'apıyor bakalım?

–Hiiiç. Çalışmıyor hâlâ. Evde oturuyor.

–Benden söz etmiyor musun ona hiç?

–Olur mu yaa? Anlamıyorsun. Ya nerde olduğunu sorarlarsa, ya beni izlerlerse!

Bacısını Gil'e bağlayan masalsı yakınlıktan onu uzaklaştıracak bir bahane bulmuş olmaktan mutluydu. Dostunun yanında, taş hücrede, katran kokusu içinde şaşırtıcı biçimde rahattı. Tavan arasından yürüttüğü pamuklu örtünün üstüne, onun yanı başına bağdaş kurup oturuyor ve taptığı delikanlının sigara içişini seyrediyordu. Üzerinde sakalların çoktan uzamaya başladığı yüzünün dümdüz iki yanına bakıyordu. Hayran hayran seyrediyordu onu. Zindanda buluştukları ilk günlerde durmadan konuşuyordu Gil; her şeyi yüceltmeye kararlı şu çocuktan başka kim olsa dayanılmaz, hatta sayrıl bir korkunun belirtisi sayardı böyle bir gevezeliği. Oysa Roger bir iç kasırganın yüce ifadesini görüyordu ancak bunda. Çığlık, cinayet ve fırtına yüklü bir kahraman böyle oluyordu demek. Roger'den üç yaş büyük olmak bir erkek yapıyordu Gil'i. Üzerinde kasların (salt görünüşü Roger'yi bir boksörün yumruğunu yöneten kaslarının çabukluğuyla yere yıkan kasların) belirginleştiği solgun yüzünün sertliği, gövdesiyle kolları ve bacaklarının sağlam, bir şantiyede her türlü erkek işi görecek yetenekteki kaslarının nasıl oldukları hakkında ipuçları veriyordu ona. Roger de hâlâ kısa pantolonlar giyiyordu, bacakları da güçlüydü, ama Gil'inkilerin kalıcı sertliği yoktu henüz onlarda. Dirseğini yere dayayıp elden geldiğince çok yaklaşmaya çalışarak yanına uzandığı Gil'in, bu yaşama karşı duyduğu kinle kasılmış solgun yüzünü seyrediyordu. Başını Gil'in bacakları üstüne koymuştu Roger.

–Beklemek lazım değil mi, ne dersin? Çıkmak için biraz daha beklemem iyi olur.

–Tabii yaa. Hâlâ arıyo seni jandarmalar. Resmini bile asmışlar her yere.

–Kimse bir şey sormuyor mu artık sana?

–Yok, sormuyor. Evdekiler de sormuyor bir şey. Yalnız çok uzun kalmamam lazım.

Ansızın içini çekti Gil, çabucak bir hırıltıya dönüştü iç çekmesi:

–Ah ulan, şimdi burda olacaktı ki bacın. Ulan ne canım çekti be!

Ne güzel ama, değil mi?

–Bana benziyor.

Biliyordu Gil. Ancak Roger'ye bunu sezdirmek istemediğinden ve biraz da çocuğa onu küçümsediğini göstermek için:

–O daha güzel ama, dedi. Ona benziyosun ama daha çirkini olarak.

Karanlıkta kızardığını duyumsadı Roger. Bununla birlikte yüzünü Gil'e doğru kaldırdı ve üzgün üzgün gülümsedi.

–Yok yani, sana çirkinsin demek istemiyorum, mesele o değil. Tersine sende de o aynı küçük surat var.

Çocuğun üstüne doğru eğildi ve yüzünü elleri arasına aldı.

–Onu tutmalıydım ki şimdi seni tuttuğum gibi! Dilimi ağzına sokup bir somururdum ki.

Çocuğun, ellerin mengenesinden kurtularak yükselen yüzü, kendiliğinden Gil'in yüzüne yaklaştı. Hafifçe homurdanarak, Gil, alnını Roger'nin alnına değdirdi önce. Sonra iki burun buluştu ve on saniye kadar hafif çarpışmalarla oynaştı burunlar. Erkek kardeşin bacısına benzerliğini birden keşfediverince yaman bir heyecan basmıştı Gil'i; bunu saklayamadı delikanlı. Ağzı Roger'nin ağzına dayalı durumda soluk soluğa mırıldandı:

–Ah keşke kız kardeşin olsaydın şimdi.

Roger gülümsedi:

–Yaa, öyle mi?

Roger'nin sesi duru, anlaşılırdı; duyumsanır bir titremesi yoktu. Uzun zamandan beri seviyordu Gil'i, hep hazırlanıp durduğu bu anı bekliyordu ve şu anda dostluktan başka bir duyguyla heyecanlanmış görünmek istemiyordu. Duru bakışıyla polisleri aldatmasını sağlayan aynı sakınganlık Gil'e heyecansız bir sesle yanıt vermesini buyuruyordu şimdi ona. Gil'in ilk önce itiraf edilen heyecanı gururlu çocuğa soğukkanlılığını gösterme fırsatı veriyordu. Aslında kendini aşka bırakmanın belirtilerini ve bir süre kösnül hırıltıları dinlemek gerektiğini bilmiyordu henüz.

–Vay be, bir kız gibi ele geliyosun sen de!

Ağzını oğlanın ağzının üstüne koydu Gil, çocuk gülümseyerek geri çekildi.

–Korkuyor musun?

–Yok be, ne korkması!

–Öyleyse? Ne yapıcağımı sandın ki?

Tam oturtamadığı bu öpücüğe canı sıkılmıştı Gil'in.

–Benim gibi bir herifle için rahat değil tabii, diye sırıttı.

–Nedenmiş o? Hayır, rahatım bal gibi. Yoksa gelmezdim ki.

–Hiç öyle görünmüyosun ama.

Sonra, birden ciddileşiveren bir ses tonuyla ve sanki söylenecek düşünce çok önemli olduğundan öncekini bastırmak zorunda kalmış gibi:

–Bak, dedi, gidip Robert'i göreceksin. Enine boyuna düşündüm. Beni burdan kurtarıcak yalnız o ve onun ahbaplarıdır ancak.

Gil, o dünyanın adamlarının kendisini aralarına kabul edeceklerini, çetelerine alacaklarını sanıyordu bönce. Tehlikeli bir çetenin, toplumun karşıtı olan gerçek toplumun varlığına inanıyordu. O akşam zindandan allak bullak olmuş durumda çıktı Roger. Gil'in kendisini (Paulette'le karıştırarak bile olsa) bir an için arzulamış olmasından mutluydu, ağzını geri çektiğine kızıyordu; arkadaşının görkeminin yakında herkesçe tanınacağını bilmekten ve gidip en yüce güçlerle görüşmek için kendisinin, Roger'nin, açıkça seçilmiş olmasından dolayı gururluydu. Oysa Querelle her fırsatta, gün batımında, hazinesini sakladığı yerin dolaylarına gizlice gidip oralarda geziniyordu. Hüzün kaplıyordu yüzünü. Mahkûm giysisini sırtında; ne uykudan uyanmanın ne de insanların aklamasının kendini içinden çıkaramayacağı bir korkunç palmiyeler manzarası, bir düş ya da ölüm bölgesi içinde ağır ağır sürüklediği pırangayı ayaklarında duyumsuyordu şimdiden. Gerçek olarak içinde devindiği bir dünyanın sessiz kopyası olan bir dünyada yaşamanın kesin bilgisi, nesnelerin özünü kendiliğinden anlamasını sağlayan bir tür ilgisizlik veriyordu Querelle'e. Bitki ve nesnelerin karşısında –onların karşısına koyuyor muydu ama kendisini?– genel olarak kayıtsız kalan genç adam, içinden gelerek korkuyordu şimdi onlardan. Bir özgünlükle yalıtılmıştır öbürlerinden her öz, bunu hemen seçer göz ve ardından damağa iletir: Kuru ot, tadın zihinsel olarak sorgulayıp sınadığı o sarı ve grimsi toz niteliğinden dolayı kuru ottur özellikle.

Her bitki türü için de böyledir bu. Ama göz bir karışıklığa izin verse bile ağız yok eder bunu ve Querelle tadına doyum olmaz bir evrende bir keşiften öbürüne yavaş yavaş ilerliyordu. Bir akşam Roger'ye rastladı. Çocuğun kim olduğunu öğrenmek ve Gil'in saklandığı yere girmek için uzun zaman gerekmedi denizciye.

QUERELLE'İN GÖRKEMİ

Bir kulağını *sandığının* titreşen dış çeperine dayamış olan Querelle, ölüler ayini saatinin çalışını ve ölüler duasının yalnızca kendisi için okunuşunu dinliyor. Meleğin vuruşunu karşılamak üzere olağanüstü sakınımlı davranıyor. Kendi içsel deniz ülkesinin canlı gecesinde, yılanyastıklarının, eğreltiotlarının ve benzeri tüm otların oluşturduğu siyah kadifenin üzerine çömelmiş, gözlerini fal taşı gibi açık tutuyor. Açık, büyük bir incelikle sunulmuş yüzünden o tatlı dilini geçirmişti öldürme isteği, ürpermedi bile Querelle. Sarı saçları dikeldi yalnızca. İki bacağı arasında nöbet tutan çoban köpeği kimi kez ayakları üzerinde doğruluyor, sahibinin bedenine yapışıp içine giriyor ve onun omuzlarının kaslarına karışıyor, bu kasların arasına gizlenerek gözetlemesini sürdürüyor ve hırlıyor. Ölüm tehlikesi içinde olduğunu biliyor Querelle. Hayvanın onu koruduğunu da biliyor. "Bir ısırışta koparır atarım şahdamarını," diyor, köpeğinkinden mi yoksa geçen çocuğun beyaz boynunun şahdamarından mı söz ettiğini kendisi de tam olarak bilmeden.

Zindana girince korkudan ve az sonra üstleneceği sorumluluktan dolayı hafiflediğini duyumsadı Querelle. Roger'nin yanında tek laf etmeden yürürken içinde zorlu bir serüvenin tomurcuklarının baş verdiğini –çok geçmeden de taçyaprakların açılarak tüm bedenini güzel kokularla dolduracağını– duyumsuyordu. Tehlikeli yaşama yeniden doğuyordu Querelle, açan bir çiçek gibi. Tehlike hafifleştiriyordu onu, korku da. Bu terk edilmiş zindanın dibinde ne bulacaktı? Özgürlüğüne çok önem veriyordu. En küçük bir öfke, de-

niz hapishanesinden korkmasına yol açıyordu. Bir göğüs sıkışmasıyla, bu koca duvar kütlesinin kendisini ezdiğini duyumsuyor ve duvarlara karşı savaşım veriyor, öfkeyi savuşturarak onları da uzaklaştırmak için, kalenin dev kapılarını iki eliyle ve bedeninin tüm ağırlığıyla kapatan nöbetçi astsubayın harcadığı aynı çaba ve hatta aynı bel devinimiyle onlara dayanıyordu. Ölmüş ve çok mutlu bir varlıkla buluşmaya gidiyordu, karanlık bir biçimde. Kendisinin daha önce zindanda yatmış olduğuna ciddi ciddi inandığından ya da imgeleminin bu tür öykülerden hoşlanmasından değil, ama bu kalın duvarların karanlığının içine hiçbir baskı ya da denetime uğramaksızın kendi isteğiyle özgürce girdiğini düşündükçe bir rahatlık, tadına doyulmaz bir erinç duyuyordu. Bir karanlık vadiden ışık patlatan ya da ışıklı bir delikten, içinde işlendikleri karanlığı fışkırtan büyülü cinayetlerin anısı tek sevinçleri olan, kötülükle yoğrulup işkence altında kıvrılıp kasılan bedenlerin çektiği onca tinsel ve bedensel eziyeti, onca zincire vurulmuş acıyı çağlar boyu içlerinde barındırmıştı bu duvarlar. Zindanın taşları üstünde, bir köşeye takılı ya da havada asılı durumda, ne kalmış olabilir o cinayetlerden? Bu düşünceler Querelle'in usundan açıkça geçmemiş olsa bile, en azından onlara neden olan şey beynini biraz kaygıyla rahatsız eden karışık, ağır bir şaşkınlık uyandırıyordu onda. Başka bir katille, bir kardeşle karşılaşacaktı işte sonunda Querelle. Belli belirsiz olarak, iş hakkında konuşabileceği, kendi çapında bir cani bulmayı düşlemişti karşısında. Kendisine benzeyen, onunla aynı boyda, aynı yapıda –kardeşi olmasını umdu kimi kez, birkaç saniye kadar, ama kardeşi tıpatıp yansımasıydı kendinin– namını Querelle'inkilerden değişik cinayetlerle yürütmüş, ama yine o denli yakışıklı, onun kadar ağır ve toplum dışına itilmiş bir delikanlı bulmayı düşledi. Aslına bakarsanız sokakta rastlasa onu nesinden, hangi belirtilerinden tanıyacağını bile bilmiyordu doğru dürüst, bu yüzden, gazetelerin sözünü ettiği katillerden birkaçıyla içeride tanışmak için kendini yakalattırmayı şöyle bir düşündüğü bile oluyordu kimi kez. Çabucak bırakıyordu bu düşünceyi: Gizli bir şeyleri olmadığından ilginç değildir böylesi katiller. Kardeşiyle benzerliği böyle büyülü bir arkadaşlık özlemi uyandırıyordu biraz on-

da. Robert konusunda, onun da katil olup olmadığını soruyordu kendine. Hem korkuyor hem de umuyordu öyle olmasını. Umuyordu çünkü böyle bir tansığın gerçekleşmesi, varlığı güzel olurdu hani. Korkuyordu, Robert'e karşı taşıdığı üstünlük duygusunu yitirmesi gerekecekti çünkü.

Çok, ama çok severdik birbirimizi!

Cinayetin birleştirdiği, birbirine yalnız damarlarında akan kanla değil ama üstlerinden akan kanla da bağlı iki genç insanın –kardeşler haydi haydi de– birbirini sevebileceğini açık açık düşünemiyordu doğrusu. Querelle için sorun böyle, bir sevgi sorunu olarak konmuyordu ortaya. Erkekler arasında aşk olmaz. Bu iş için kadınlar var. İstediğin zaman alır altına tokmaklarsın da.

Sorun dostluktan yola çıkarak konuyordu ortaya. Ama ona göre bu dostluk erkeği tamamlayan şeydi; dostluk olmasaydı, yukarıdan aşağıya ikiye bölünmüş olacak bir erkeği tamamlayan şey. Kardeşinin görkemli suç ortaklığının sefasını asla süremeyeceği kesindi –"Bu iş için fazla dangalak o"–. Katil bir arkadaşın yokluğunun yol açtığı salt bu dengesizlik, bu uyumsuzluk yüzünden en ayrıksı, en güzel anıt olarak içinde kurduğu yalnızlığına kapatmıştı kendini Querelle. Oysa birini öldürmüş bir adamla buluşacaktı terk edilmiş hapishanede. Bu düşünce duygulandırıyordu onu. Katil beceriksiz bir çocuk, hiç yoktan katil olmuş biriydi. Bir budalaydı. Ama Querelle'in sayesinde gerçek bir cinayetle donanacaktı, denizcinin parasının çalındığı düşünülüyordu çünkü. Gil'i daha görmeden önce hemen hemen babaca duygular taşıyordu ona karşı Querelle. Cinayetlerinden birini ona ödünç veriyor, emanet ediyordu. Bununla birlikte küçük bir çocuktu ancak Gil ve Querelle için, onca umutla beklediği arkadaş olacak kişi değildi henüz. Bu düşünceler (anlattığımız son ve kesin durumlarında değil ama henüz biçimsiz köpüklenmeleri içindeki) coşup taşarak, birişerek, birbirini yok ederek, öbürünün sayesinde yeniden doğarak içinde dalga dalga kabarıyor ve Querelle'in kafasından çok bedeniyle kolları ve bacaklarında yer alıyordu. Asla zapt edilemeyen ama geçtikleri yerlere çekilmez bir rahatsızlık, güvensizlik ve korku duygusu bırakan bu biçimsiz düşünceler çalkantısının kabartıp altüst ettiği yolda yürüyor-

du. Kendini yerde tutan gülümsemesini hiç eksik etmiyordu yüzünden Querelle. Onun sayesinde tembelce ve boş bir düş kurma tehlikeye atamayacaktı Querelle'in bedenini. Düş kurmayı bilmezdi Querelle. İmgelem eksikliği rastlantıya bağlıyor ve orada tutuyordu onu. Roger başını çevirdi:

–Bekle beni, dedi, şimdi dönerim.

Efendisi bir imparatorun yanına elçilik göreviyle gider gibi gitmişti çocuk gerçekten ve hükümdarların görüşebilmesi için tüm hazırlıkların tamam olup olmadığını anlamak istiyordu sanki. Yeni bir şey daha oluşuyordu Querelle'in içinde. Böyle bir önlem unmamıştı doğrusu. Hiçbir mağara girişi filan görmüyordu orada. Yalnızca yol dönüyor ve hafif bir yamacın arkasında kayboluyordu. Ağaçlar başka bir yerden ne daha sık ne daha seyrekti. Bununla birlikte, gözden yiten Roger, Querelle için "gizemli bir bağ", şimdiye değin onu hiç görmediği biçimde değerli bir şey olmuştu. Yokluğuydu çocuğa böylesine az rastlanır bir varlık kazandıran, onu böyle birdenbire önemli kılan. Gülümsedi Querelle, ancak çocuğun iki katil arasında hareketli bir birleştirme aracı olması karşısında bocalamaktan kendini alamadı; o canlı ve çevik araçtı çocuk. Ruhunun ta kendisi olduğu yolda ilerliyor, keyfine göre ya kısaltıyor ya uzatıyordu onu. Daha hızlı yürüyordu Roger. Querelle'den ayrılmış olmak daha bir önem kazandırıyordu ona, Gil'e Querelle'in özünü, daha doğrusu belli belirsiz sezinlediğine göre, Querelle'de Gil'e yaklaşmak isteyen o şeyi taşıdığını biliyordu çünkü. Hâlâ kısa pantolonlu, üstelik kısa paçaları dolgun bacaklarının üstünde yukarı doğru bir iki kez daha kıvrılmış kısa pantolonlu bir velet olarak kendisinde, büyükelçilerin temsilci sıfatıyla katıldıkları tüm törenlerle ilgili kural ve yöntemlerin bulunduğunu biliyordu – çocuğun ciddiyetine bakarak da elçilerin neden temsil ettikleri efendilerinden daha süslü giysiler içinde oldukları anlaşılabilir. Sevimli ve taşıdığı binlerce süs yüzünden ağırlaşmış varlığı üzerinde, korkulu barınağında bağdaş kurup oturmuş Gil'in ve Devletler kapısında devinimsiz duran Querelle'in neredeyse yabanıl ilgisini duyumsuyordu. Bir sigara yaktı Querelle, sonra iki elini de gocuğunun cep-

lerine soktu. Hiçbir şey düşünmüyordu. Hiçbir şey hayal etmiyordu. Bilinci beklemede, gevşek ve biçimsiz, ancak giden çocuğun ani önemi nedeniyle biraz karışıktı.

–Benim, ben; Roger.

Hemen yakınından Gil'in fısıltısı duyuldu:

–Geldi mi?

–Evet. Beni beklemesini söyledim ona. Gidip getireyim mi?

Biraz canı sıkkın yanıtladı Gil:

–E tabii. Birlikte gelseydiniz ya. Neyse, hadi git getir.

Querelle Gil'in varlığının yuvalandığı oyuğun önüne gelince, net ve yüksek bir sesle:

–İşte burada, dedi Roger. Biz geldik, Gil!

Bu sözlerle tüm yaşamının sona ermiş olduğunu acıyla duyumsadı çocuk. Küçüldüğünü, varoluş nedenini yitirdiğini duyumsuyordu. Birkaç dakikalığına yüklendiği onca hazine hızla eriyip akıyordu üstünden. İnsanların hiçliğini ve bir anda yok oluveren bir balmumundan yapılmış olduklarını anlıyordu. Şimdi kendisini ortadan kaldıran bir buluşmayı sağlamak için canla başla çalışmıştı. Bütün yaşamı on dakika süren bu dev görevin içine sığmıştı ve şimdi parıltısı azalıyordu, göğsünü *kabartan* gururlu sevinci de birlikte götürerek yok olacaktı az sonra. Gil'e göre yararlıklarını anlattığı, sözlerini yinelediği Querelle vardı bu çocukta; Querelle içinse Gil yer alıyordu onda.

–Al, emzik getirdim sana.

İlk sözü bu oldu Querelle'in. Karanlıkta bir paket sigara uzattı Gil'e, o da el yordamıyla bulup aldı. Paket alışverişinden sonra el sıkıştılar.

–Sağ ol, dostum. Çok düşüncelisin. Unutmayacağım bunu.

–Lafı mı olur! Görevimiz.

–Ben de sana et ve ezme koydum.

–Bırak onları sandığın üstüne.

Querelle başka bir paketten bir sigara çıkarıp yaktı. Gil'in yüzünü görmek istiyordu. Bu zayıf, çukur, kirli, aynı zamanda seyrek ve yumuşak bir sakalla kaplı yüzü görünce şaşırdı. Gil'in gözleri parlıyordu. Saçları dağınıktı. Kendisini aydınlatan kibrit ışığı sayesin-

de görülen çehre heyecan vericiydi. Bir katil görüyordu Querelle. Kibriti ona doğru götürdü.

–Anan ağlıyordur burda.

–Ne demezsin, patlıyorum. Ama n'apiyim! Nereye gidebilirim ki?

Pantolonunun ceplerine soktu ellerini Querelle; üçü de bir an sessiz kaldılar.

–Yemiyor musun, Gil?

Açtı karnı Gil'in, ama bunu Querelle'e göstermeyi göze alamıyordu.

–Mumu yak, korkacak bi şey yok.

Sandığın bir köşesine oturdu Gil. Ağır ağır yemeye başladı önemsemeden. Çocuk geldi, ayaklarının dibine çöktü. Querelle, ayakta durmuş, bacakları ayrık, ağzındaki sigarasını el vurmadan içerek onlara bakıyordu.

–Suratım bombok görünüyodur, ha?

Querelle sırıttı.

–Güzel sayılmazsın, ama çok sürmez geçer bu halin. Çekineceğin bir şey yok herhalde burda?

–Yok. Kimse gelmez buraya, biri satmazsa tabi beni.

–Bu laf banaysa, ayıp oluyo ama. Muhbir suratı var mı bende bir baksana! Yalnız, nasıl yapacaksın bilmem, ama kurtulman gerek bu işten. Durum pek aynalı değil.

Çehresinin birden acımasızlığa büründüğünü anladı Querelle. Gemide denetleme günlerinde, selam dururken, karşısında ayakta duran kısa namlulu tüfeğine takılan ucu üçgen şeklinde çelik süngüsüyle, engellendiği, bekletildiği zamanlarda da böyle olurdu. Bu durumda yüzünün çok sert olduğu söylenebilirdi. Gerisinde durup gösterdiği bu süngü, kemik, et ve kumaştan oluşmuş bir Querelle'in ruhu olurdu. Güvertede birliği denetleyen subay için süngü, Querelle'in tam sol kaşı ve bakışı içindeki bir silah fabrikasını ele verir gibi görünen sol gözü hizasında bulunuyordu.

–Biraz mangırım olsaydı, belki İspanya'ya atabilirdim kapağı. Perpignan taraflarında tanıdığım birkaç kişi var, biraz mala sallamıştım oralarda.

Yemeğini yiyordu Gil. Querelle ile ikisi birbirlerine ne diyeceklerini pek bilemiyorlardı, ama ikisi arasında kendisine yer olmayan bir ilişkinin kurulmakta olduğunu kestiriyordu Roger. İki koca adamdı şimdi onlar ve onların yaşında ancak uykuyla uyanıklık arasında düşü kurulabilecek şeylerden söz ediyorlardı ciddi ciddi.

–Ya, baksana; Nono'nun yerindeki Robert'in kardeşisin değil mi sen?

–Evet. Nono'yu da iyi tanırım.

Nono'yla ilişkilerinin niteliğini bir an bile düşünmemişti Querelle. Onu iyi tanıdığını söylerken hiçbir söz oyunu yapmak niyetinde değildi.

–Deme be; ahbabın mı yani senin?

–Söylemedik mi sana? Niye sordun?

–Ya, ne dersin o bana... (Gil'in içinden: "... yardım eder mi ki?" demek geçti, ama öyle derse hayır yanıtı almanın çok acı olacağını anladı hemen). Duraksadı, sonra şöyle dedi:

–O bana yardım edemez mi?

Cinayet, Gil'i yasadışı kıldığından, doğal olarak pezevenkler ve fahişeler arasında, yasadışı –yaşadıklarını sandığı– kimseler arasında bir sığınak aramaya yönlendiriyordu onu. Olgun yaşta bir işçi, bu cinayet yüzünden biter, mahvolurdu. Böyle bir edim, tersine, pişiriyor, dayanıklı kılıyordu Gil'i; onu içinden aydınlatıyordu, cinayeti işlemeseydi ulaşamayacağı ve yokluğunun acısını çekeceği bir saygınlık veriyordu ona. Gil'in neden-sonuç zincirlemesi içinde cinayetinden kurtulmaya çalışan düşüncesinin geri gitme devinimi karşı çıkıyordu kuşkusuz bu saygınlığa; ancak bu geri gitme deviniminin sonuna ulaşınca da cinayeti onu terk etmediğinden, vicdan azabı hâlâ ruhunda durduğundan, onu zayıflattığından, onu titretip başını öne eğdirdiğinden –bir aklanma değil ama– başka bir tutumla bu cinayetin varlığının tanınması sonucunu elde etmesi gerekmişti. Bu da ona aklayıcı ve açıklayıcı deviniminin tersi bir devinimle verilmiş olmalıydı: Bilinçli cinayet isteğinden hareketle geleceğe yönelik bir devinimle yani. Genç bir duvarcıydı Gil, ama onunla özdeşleşecek denli sevecek zamanı olmamıştı mesleğini. İşte bir anda gerçekleşmiş bulunan karmakarışık düşler bakımından

da zengindi. (Bir davranışta doğaüstü olanı gösteren bu alışılmadık ayrıntıları düş diye adlandıracağız. Ne midir bunlar? Omuz ve kalçaları sallaya sallaya yürümek, parmaklarını sertçe şaklatarak birini çağırmak, sigara dumanını ağzının yalnız bir kenarından çıkarmak, pantolon kemerini avuç içiyle yukarı çekmek... bir sözcüğün değişik söylenmesi, argo kullanımı, kendine özgü giysi seçimi: Deri örgü bel kayışı, ayakkabıların incecik taban köselesi, "karın ağrısıvari" denen cepler; yeniyetmenin erkeklerin az çok belirgin bu tiklerine, suçlular dünyasının tüm özel niteliklerinin kurumlu dayanağı olan bu alışkanlıklara duyarlı olduğunu gösteren bir davranışlar bütünü özetle.) Ancak böyle bir gerçekleşmenin görkemi yalnızca ürkütebilirdi çocuğu. Her çocuğun olmayı düşlediği gibi, akşamdan sabaha, şıp diye hırsız ya da pezevenk olması daha bir kolaylıkla kabul edilebilirdi. Onun on sekiz yaş bedeni ve ruhu için çok fazlaydı katillik. Buna bağlı saygınlıktan yararlanabilmeliydi en azından. O dünyanın babalarının kendini aralarına almaktan mutluluk duyacaklarını sanıyordu saf saf. Querelle'se bunun tersinden emindi. Sonunda katili biçimlendiren eylem öylesine tuhaftır ki bu eylemi yapan kimse bir tür kahraman olur. Kepazelik dolu bayağılıklıktan kurtulur. Serseri takımı bunu sezdiğinden, katilin onlardan biri sayılması pek enderdir.

–Bakacağım. Nono'yla bunu konuşmam lazım. Ne yapabileceğimize karar veririz.

–Ne diyorsun sen? Ne olduğumu kanıtladım ben.

–Tamam. Ben bi şey demedim. Ne olursa olsun güven bana. Habersiz bırakmam seni.

–Ya Robert? Robert'le çalışabilirim.

–O kiminle çalışıyo biliyo musun?

–Biliyorum, Dédé'yle. Arkadaşımdır. Birlikte olduklarını biliyorum. Hatta Mario hoşlanmıyo bundan. Ama bi şey demiyo. Eğer Robert'i görebilirsen o ikisiyle çalışıp çalışamayacağını öğrenmeye bak. Ama nerde olduğumu söyleme kimseye.

Büyük bir hoşluk duygusuna kapılmıştı Querelle. Kötülüğe adanmış bir mağara keşfettiğinden değil, ama Gil'in kendisine açınladığı sırdan çok daha derin bir başkasını bildiğindendi bu.

Zırhlı bir kapıyla kapalı gizli bir oda. Kafeste birkaç zavallı köpekle, birkaç canavar vardır içinde; bu canavarların en heyecan vericisi odanın ortasında duranıdır, bizim öz sitemimizdir o. Aşağı yukarı bedeninin biçiminde kristal bir vazo içine kapatılmış bu sitem, mor renkte ve gevşek, hemen hemen peltemsi bir özdekten yapılmıştır. Başının çok insanca hüznü olmasaydı koca bir balığa benzetilebilirdi. Canavarları gözetim altında tutan hayvan terbiyecisi en çok, biz biliyoruz bunu, şu benzerlerinden birinin kucaklamasında biraz huzur bulabilecek olanını küçümsüyor. Ama benzeri yok onun. Öteki canavarlar küçük bir ayrıntıyla değişiktirler ondan. Yalnızdır o ve yine de sever bizi. Hiçbir zaman ona yöneltmeyeceğimiz dostça bir bakış bekler, umutsuzca, bizden. Her anını bu üzücü arkadaşlık ilişkisi içinde yaşıyordu işte Querelle.

Öylesine soruyormuş gibi umursamaz bir tavırla:

–İyi de neden temizledin denizciyi? diye sordu. Pek anlaşılmıyor bu.

İnsanın içine işleyen bu tatlı tümce öylesine ikiyüzlü bir "iyi de" ile başlıyordu ki, kabalığa alışkın olan Querelle' e teğmen Seblon'u ve onun sinsi tavırlarını, yakınlaşma çabalarını çağrıştırdı hemen. Benzinin sapsarı kesildiğini duyumsadı Gil. Yaşamı, kendisinde bulunan tüm varlığı, gözlerine aktı sel gibi, onları kuruttu, sonra bakışıyla oradan dışarı çıktı ve zindanın karanlıklarına dalıp buharlaştı, yok oldu. Yanıt vermekte duraksıyordu; insanın vereceği yanıtın eğrisini doğrusunu soğukkanlılıkla tarttığı bir duraksama değildi bu, ama ağzını açmasına engel olan yadsımanın gereksizliği duygusuyla ağırlaşmış, bitkinliğe yakın bir çeşit tembellikti. Öylesine ağırdı ki bu suçlama, kendi malı yapmaya çalışıyordu onu: Susuyordu. Göz kası ve gözkapağının kımıldadığını derinden derine duyumsayacak denli önemini kavradığı bakışının içinde kendini unutmaya çalışıyordu. Bakışı bir yere dikilmiş duruyordu. Dudakları gitgide daha çok büzülüyordu.

–Ha, şu denizci? Ne oldu sana da öldürdün herifi?

–O değil denizciyi öldüren.

Querelle'in sorusuyla Roger'nin yanıtını yarı uykudaymış gibi duyuyordu Gil. Konuşma sesleri rahatsız etmedi onu. Bir yere takılıp kaldığını bildiği kımıltısız bakışının yoğunluğuna vermişti kendini bütünüyle.

–O değilse peki, kim öyleyse?

Bakışım Querelle'in yüzüne çevirdi Gil.

–İnan olsun ben değilim. Kimin öldürdüğünü de söyleyemem sana. Hiçbir şey bilmiyorum çünkü bu konuda. Annemin babamın başı üstüne yemin ederim ki ben öldürmedim.

–Ama gazeteler katilin kesinkes sen olduğunu yazıyo. İnanıyorum ben sana, fakat tahtakozlara laf anlatmak zor biraz. Cesedin yanında senin çakmağın bulunmuş. Benim tavsiyem, ne yap yap, hiç dışarı çıkma buradan.

Sonunda bu öbür cinayete razı olmuştu Gil. Eyleminin korkunçluğu görüşünü bulandırdığından polise teslim olmayı düşünmüştü başlangıçta. İkinci cinayetle bir ilgisi olmadığını anlayınca birincisi nedeniyle gidip yine saklansın diye salıvereceklerini sanıyordu onu. Polis, oyunun bu kurallarına uyar sanıyordu. Böyle bir düşüncenin saçmalığını görüverdi hemen. Bunun üzerine denizci cinayetini de üstlenmeye başladı yavaş yavaş. Kafasında gerekçeler arıyordu. Gerçek katilin kim olduğunu sorduğu da oluyordu kimi kez kendine. Çakmağını cinayet yerinde düşürmeyi nasıl becerdiğini anlayabilmek için sorguluyordu kendini.

–Ben de sorup duruyorum kendime, kim olabilir bu diye. Çakmağımın cebimde olmadığını fark etmemiştim bile.

–Bak oğlum, uslu uslu otur oturduğun yerde, derim ben sana. Senin için ne yapabileceğimize bakacağız ahbaplarla. Elimden geldiğince sık görmeye geleceğim seni. Hatta sana yiyecek ve sigara getirsin diye biraz mangiz de vereceğim senin küçük ahbaba.

–Babasın koçum, sağol.

Ancak az önce bakışı içine dalıp gitmek, onda yoğunlaşmak ve bakışını karanlıklara yaymak için aşırı güç harcamıştı Gil, varlığının tüm sıcaklığını minnettarlığına verebilmek için toparlayamı-

yordu bir türlü kendini. Bitkindi. Sonsuz bir hüzün yüzünü perdeliyor, Querelle'in biraz ıslak, uyumlu ve güleç olarak gördüğü dudaklarını aşağı sarkıtıyordu. Tüm gövdesi, üzerine oturduğu sandığın köşesine yığılıp kalmıştı ve tüm bu duruşu, "Ne bok yiyeceğim ben şimdi?" sorusunu dile getiriyordu. Üzüntünün, umutsuzluğun değil, ama bir an için gecenin eşiğine bırakılıvermiş bir çocuğunkine benzer bir üzüntünün kıyısındaydı. Gücünden ve gerçekliğinden fire veriyordu. Bir katil değildi. Korkuyordu.

–Beni yakalarlarsa işim bitik midir dersin?

–Belli olmaz. Bir piyangodur bu. Ama takma kafanı sen bunlara. Yakalamayacaklar seni.

–Bir dostsun sen, biliyor musun! Adın ne senin?

–Jo.

–Gerçek bi dostsun sen, Jo. Hiç unutmuyacağım bu yaptıklarını.

Bütün ruhu biraz sonra dışarı çıkıp olağan yaşama dönecek olan güçlü, hatta bir milyon insanın gücüyle donanmış Querelle'e doğru akıyordu.

Zindanın duvarlarının arkasındaki, sabah ve akşam manzaraları Gil'in gözüne görünemiyordu, ama taşlardan süzülerek deniz şantiyesinden gelen bağırtılar ve çekiç sesleri en güzel görünümleri canlandırıyordu kafasında. Kalın duvarlar arkasında, cinayet ve yeniyetmelik içine kapanmış, iç sıkıntısı ve katran kokusuyla boğulan çocukta imgelem gücü olağanüstü bir etkililikle gelişiyordu. İmgelemi bu engellerin her biriyle canla başla boğuşuyor ve daha da ileri gitmek için onlardan yararlanıyordu. Dış dünyanın gürültülerini ve bunların arasında vinçlerle palangaların çok özel gıcırtılarını duyuyordu Gil. Onun takımı, deniz şantiyelerinin hareketliliği çalışanlarının belleğini yoğun bir biçimde etkilemeyecek kadar kısa bir süredir çalışıyordu Brest'te. Kaptan köprülerinin bakır ya da bir cam parçası üzerindeki bir güneş ışığı parıltısına, yaldızlara bürünmüş subayların içinde ayakta durduğu bayraklarla donanmış bir filikanın geçişine, koydaki bir yelkene, bir zırhlının ağır manevrası-

na, acemi erlerin zarif ve saf gösterilerine karşılık gelen bu diri ve duru gürültüleri belleğine kazımıştı. Hapishanesinde, bu gürültülerin her biri bu nesnelerin kendilerinden bin kez daha heyecan verici görüntüler yaratıyordu onda. Deniz doğal olarak özgürlük simgesi olduğundan, onu çağrıştıran her imge tek başına bu simgesel güçle, denizin tüm simgesel gücüyle donanır; tutsağın ruhunda ortaya çıkan her imge, ne denli sıradansa o denli acı verici bir yara açar. Açık denizde seyreden bir yolcu gemisinin kendiliğinden çıkıp geliveren görüntüsünün çocuğun bilincinde bir umutsuzluk bunalımına yol açması doğal olurdu; ancak burada gemi ve deniz bu bilinci güçlükle ele geçiriyorlardı: Bir zincirin kendini belirten gürültüsüydü önce bu (bir zincir gıcırtısının umutsuzluğun çarkını harekete geçirmesi olası mıdır? Halkalarının her birinin içi paslı, sıradan bir zincir hem de?) Gil (usundan bile geçirmeden) şiirin acı verici çıraklığını yapıyordu. Zincir imgesi bir lifi yırtıyor ve yırtık gemiye denizde, dünyada bir yol açacak, sonunda Gil'i yok edecek biçimde ağırlaşıyordu. Oysa Gil o sırada kendinin dışında bulunmaktaydı ve olası bir varlığa artık ancak kendisini bıçaklamış, içinden geçip gitmiş, onu ortadan kaldırmış bulunan bu dünyada sahip olabilmekteydi. Neredeyse bütün gün aynı kenevir halat kangalının arkasına çömelerek, bu kangala bağlanmış, bir tür dostluk kurmuştu onunla. Kendinin bir parçası yapmıştı onu. Onu seviyordu. Kesinlikle bu kangalı, yalnızca bunu seçmişti Gil. Camsız (ya da kir yüzünden camları ışık geçirmez olmuş) pencerelere gitmek üzere birkaç saniyeliğine ayrıldığında bile tamamen kopamıyordu ondan. Arkasına çökmüş, gölgesiyle ezilmiş durumda, limanın yaldızlı şarkısını dinliyordu. Yorumluyordu onu. Görkemli ve bildik deniz; kendisi gibi adamlara, şu "feleğin sillesini" yemişlere karşı sert ve yumuşak olan deniz, duvarların ardındaydı. Uzun dakikalar boyunca kıpırdamadan, parmaklarının mıncıklayıp durduğu ucuna bakıyordu kangalın. Hiç ayırmıyordu gözünü oradan. Katrana bulanmış karmaşık bir örgünün özelliğine takılıp kalıyordu. Théo cinayetinin tüm görkemini yok ediveren üzücü bir görünümdü bu, onu işleyeni bu zavallı etkinliğe, kirli parmaklarıyla yuvarlayıp durduğu kara ve yapışkan bir halat ucunun bu içler açısı görünüşüne götürmüştü

çünkü. Bununla birlikte, üzüntülü bir dönemin betimlemesidir yukarıda okuduklarınız. Gil'in mikroskobik ve keskin görüşü umutsuzluğun içinden geçirip huzura taşımalıydı onu. Bu katranlı halatın yalın gizini çözmeye çalışan bakışı kimi kez –salt bu görünümün perişanlığı yüzünden– sabitliğini yitiriyor ve mutlu bir anıyı çağrıştırıyordu usu. Sonra Gil – artık mantık yasalarına göre ilgilenmediği– kangala dönüyor ve onu sessizce sorguluyordu. Bir disiplin anlamına geliyordu bu alışkanlık ve ne yazık ki, nesnelerin özünü kendiliğinden ve yaman bir biçimde kavrama gibi mutsuz bir yetenek veriyordu Gil'e. Yavaş yavaş, aşama aşama derisi yüzülmüş, kemiklerine dek derisi yüzülmüş bir yaşama götürüyordu onu –çok geçmeden granitin özünü, kumaşın özünü, kenarı dudakları kesen demir tabağın sert özelliğini anlayacaktır. Kimi kez gözleri yaşla doluyordu. Ana babasını düşünüyordu. Aynasızlar hâlâ sorguluyorlar mıydı acaba onları? Gün içinde, sık sık, askeri bando– mızıka okulu öğrencilerinin boru ve trampetleriyle, bıkıp usanmadan, aynı marşları çaldıklarını duyuyordu. Sürekli karanlıkta duran Gil için bu provalar, hiçbir zaman doğmayan parlak bir güneşi gün boyunca muştulayan ürkünç horoz ötüşleriydi. Gecesini yırtmaktan aciz bu çığlıklar derin bir umutsuzluğa sokuyordu Gil'i. Tan sökümünü haber veren çağrılar yalancı çağrılardı. Gil, nedensiz, kalkıveriyordu birden. Işıklı yerlerden kaçınarak yürüyordu biraz. Akşamı, yiyecekleri ve Roger'nin okşamalarını bekliyordu.

"Zavallı çocuk. Tek beni boşlamasın da. Aman kendini de enseletmesin. Ne yaparım yoksa ben?"

Roger'nin ona bıraktığı bıçakla, adının baş harflerini taşa kazımaya çalıştı Gil. Sık sık uyuyordu. Uyanınca nerede bulunduğunu, bir ya da iki cinayet yüzünden dünyanın bütün polislerinden kaçıp saklandığını anlıyordu hemen. Durumunun berbatlığı şöyle gelişiyordu: Yalnızlığının bilincine varır varmaz, şöyle diyerek içine yerleşiyordu Gil bu yalnızlığın:

"Gil, Gilbert Turko. Bu benim ve yapayalnızım. Gerçek bir Gilbert Turko olabilmek için tek başıma kalmam gerek ve tek başıma kalabilmek için yapayalnız olmalıyım. Terk edilmek demektir bu. Allah kahretsin! Bizim moruklar başıma bela! Ne bok yiycem ben

bu ihtiyarlarla? Tam kepazeymiş ikisi de yani! Benim peder olacak hanzo anamın koca folluğuna attırmış, al işte, dokuz ay sonra da ben çıkmışım. Başarısız bir bel fışkırmasından çıkmışım ben. Vız gelir moruklar bana, ikisi de angut."

Ona kibir ve isyandan bir iskelet veren ve bedenini dik, başını yukarıda tutturan bu günahkâr saldırganlık içinde elden geldiğince uzun süre kalıyordu. Her zaman şu tutum içinde olmak istedi Gil: Ana babasının üzüntüsü altında ezilmemek için onlardan nefret edecek ve küçümseyecekti onları. Bu deneyimin başlarında birkaç düşlem dakikası ayırdı yine de kendine. Göğsüne eğilen başı çaprazladığı kolları arasına hapsolmuş, kendi içine yumaklanmış durumda, ana babasının uslu ve biricik çocuğu oluyordu yine. Eylemini bozuyor; güzelce, yalınca, cinayetsiz sürecek bir yaşama hazırlanıyordu. Sonra yine yıkım çalışmasına dönüyordu.

"Théo'yu eşek cennetine yolladım, iyi de ettim. Gerekirse yine yaparım."

Gil iyice kendini kaptırıyor, onu hâlâ tehdit eden içindeki acımayı tamamen öldürüyor (ya da öldürmek istiyordu).

"Gariban herif. İri yarı, turp gibi, yakışıklı, ama sertlikten yana nesi var? Hiç. Hiç bi boku yok. Hava cıva," diye düşünüyordu Querelle hakkında. Sözcükler yoluyla onunla alay ediyor, ancak içinde yüzdüğü derin ve dile getirilmemiş bir duygu; dinginliği, yaşı, çevredeki yeri ve toplum içindeki bozulmamış güvenliği Gil için onu biraz umutsuzluğun yüzünde tutan bir şamandıra işlevi gören bu çam yarmasına doğru saygıyla yönlendiriyordu. İkinci gelişinde biraz neşeli görünmüştü Querelle. Ölümle ilgili şakalar yapmıştı, Gil de, denizciye göre, bir insanın ölümünün önemsiz olduğu izlenimini edinmişti.

–Kafanı bozmuyo mu yani senin, herifi temizlemiş olmam? (Roger yokken salıveriyordu biraz kendini Gil. Erkeği oynamasına gerek kalmıyordu artık.)

–Kafamı bozmak mı? Beni heyecanlandırmak için başka şey lazım, dostum. Anlamıyorsun. Anamı ağlatıyodu bi kere herif senin. Onurunla oynuyodu. Onur kutsaldır. Öldürme hakkı verir insana.

–Ben de öyle diyorum içimden. Ama yargıçlar annamaz.

–Bi bok annadığı yok onların. Et kafalıdır hepsi, özellikle de bu memlekette. İşte bu yüzden gerekiyo ya zula olman. Bu yüzden koruyo seni hampaların. Gerçek bir bıçkın olmak istiyosan.

Mum ışığında Querelle'in yüzünde, bir ipek kâğıdın arkasından bakarak bulur gibi, bir gülümsemenin tatlılığını buldu Gil. Güven duydu. Gerçek bir kabadayı olmayı istedi tüm gücüyle. (Tüm gücüyle, yani Querelle'in gülümsemesi onda bir tutku dalgası, bedenine varıncaya dek her şeyi unutturacak bir taşkınlık uyandırıyordu.) Querelle'in varlığı dostça ve etkili bir destek katıyordu demek, antrenman sırasında bir sporcunun başka bir sporcuya –rakibine belki– verdiği, içlerinde eylemin güzel olması için duyulan tüm gizli kaygının sezildiği öğütler gibi: "Daha derin nefes al", "Ağzını kapat", "Dizlerini bük".

"Yitirecek neyim var şimdi? Hiçbi şey. Morukları da def ettim başımdan. Kalmadı hiçbi şey. Yeni bi yaşam kurmam gerek kendime." Şöyle dedi Querelle'e:

–Yitirecek hiçbi şeyim yok artık. İstediğimi yapabilirim... Özgürüm.

Querelle duraksadı. Kendisinin beş yıl önce olduğu şeyin birden ortaya çıkıveren somut imgesi vardı karşısında. Bir rastlantı sonucu Şanghay'da herifin birini temizlemişti o da. Denizci onuru ve ulusal onur öyle gerektiriyordu. Çabucak işlenmişti o zaman cinayet: Genç Rus sövmüştü ona, bıçakla bir vuruşta bir gözünü çıkardı. Korkudan midesi bulandı, bu korkudan kurtulmak için boğazını kesti oğlanın. Olay geceleyin aydınlık bir dar sokakta olup bittiğinden cesedi karanlıkta bir yere sürükledi ve sırtını duvara dayamış da çömelmiş gibi bir duruşa getirdi onu. Sonunda kendiliğinden ve aklından çıkmama tehlikesi bulunan ölüyü alaya almak için daha çok, pantolon cebinden fundadan yapılma bir pipo çıkarıp kurbanının dişleri arasına yerleştirdi.

Kızlarının siyah dantelden kombinezon giymesine izin vermezdi Madam Lysiane. Yeşil, somon ya da krem rengi giymelerine ses çıkarmıyor, ancak kendisinin bu koyu renkli gipürler içinde pek güzel olduğunu bildiğinden, o bayanların böyle gipürlerle süslenmelerine göz yumamıyordu. Siyahı yeğleyişinin nedeni, teninin sütsü beyazlığını daha tatlılaştırmasından çok, bu rengin –belli bir ağırbaşlılık da vererek– kadını iç çamaşırlarının içinde daha hoppa göstermesindendi. Madam Lysiane'ın bu süper-hoppalığa gereksinmesi vardı. Nedenini söyleyeceğiz. Odasında yavaş yavaş, iyice ağırdan alarak soyunurdu. Soldan, boyundan bele doğru, omzun arkasında desteklenmiş bir eğri boyunca açılan giysisinin kopçalarını çözmek için şöminenin aynası önüne dikilir (ve sivri, yüksek topuklarıyla döşemeye çivilenmiş gibi), parmaklarının yuvarlaklığı ve dolgunluğu, diriliği ve tazeliğiyle bedeninde tatlı, seçkin, nazik ve ele hoş gelir ne varsa hepsini tutarak kısa ve yuvarlak devinimler yapardı sağ eliyle. Kaınboçya dansı başlamıştı. Kolunun devinimini, dirseğinin dik açısını seviyordu Madam Lysiane ve böyle bir devinimin kendini orospulardan farklı kıldığından emindi.

–Ne kadar da bayağılar, Tanrım! Régine'in artık başını, perçemini alnına düşürecek biçimde yapmaması gerektiğini anlayacağını sanıyor musun? Nerde onda o kafa! Bunların tümü, kaç tane varsa işte hepsi, müşterinin fahişe tipini sevdiğini düşünüyorlar, yanılıyorlar oysa. Tam tersine.

Konuşurken kendine bakıyordu aynada, boş gözlerle. Soyunmakta olan Robert'in aynadaki yansımasına göz atıyordu arada bir.

–Beni dinliyor musun, canikom?

–Seni dinlediğimi görmüyor musun, ha?

Dinliyordu gerçekten onu. Kadının zarifliğine ve öbür kızların bayağılığından böylesine soylu bir biçimde farklı oluşuna hayranlık duyuyordu, ama bakmıyordu ona. Daracık, çok kısa giysisini bedeni üstünde ayaklarına dek kaydırıyordu Madam Lysiane. Derisini soyar gibi çıkarıyordu üstünden onu. Kombinezonu taşıyan daracık kadife ya da siyah saten askılarla gövdeden ayrılan beyaz, belirgin omuzları çıkıyordu önce ortaya; koyu renk dantel ve pembe sutyen altındaki memeleri beliriyordu sonra, en sonunda ayaklarına

düşmüş eteğinin üstünden atlayıp geçiyordu Madam Lysiane: Resmi kılığıyladır artık. XV. Louis stili yüksek topuklu ayakkabıları içinde ayakta, neredeyse sipsivri olan pabuçların yüksekliği ve narinliğiyle daha bir dik durumda, yatağa yaklaşıyordu. Bir süreden beri yatağa uzanmıştı Robert. Hiçbir şey düşünmeden ona bakıyordu kadın; birden "Ah!" diyerek geri dönüyordu şimdi. Akaju tuvalet masasına yönelerek parmaklarındaki dört yüzüğü çıkardıktan sonra kollarının aynı yuvarlaklıkta ama daha geniş devinimleriyle, saçlarını açıyordu. Aslanın tüm bedeniyle silkinmesi üzerine çöl ya da ormanın göklere dek titreşmesi gibi, havsız halıdan penceredeki perdenin son kıvrımına dek titreşiyordu oda; başını, hırçın saçlarını, kaymaktaşı ya da sedef omuzlarını sallayınca Madam Lysiane: Çoktan yenilmiş erkeğin fethine çıkıyordu böyle her akşam. Irmak kıyısına, Robert'in tavandan başka bir şey görmeden sigara içmeyi sürdürdüğü palmiyeler altına dönüyordu.

–Açamaz mısın örtüyü?

Özensizce açıyordu örtünün köşesini erkek, metresi yatağın içine süzülebilsin diye. Bu nezaket eksikliği yaralıyordu Madam Lysiane'ı ve her defasında tatlı geliyordu bu yara ona; bir şeyin bilek zoruyla ele geçirilmesi gerektiğini kanıtlıyordu çünkü. Cesur ve yenik bir kadındı o. Fiziksel görkemi, boynunun ve saçlarının zenginliği, bedeninin tüm o büyük zenginliği, hatta salt bu zenginlik yüzünden –sunulan her zenginlik kız oğlan kızdır çünkü– çoktan sunulmuş ve kolayca fethedilmiş durumdaydı. Güzelliğinden söz etmiyoruz. Dikenli tellerden daha müthiş bir savunma aracı olabilir güzellik: Sivri uçlarını ve ters yüzünü öne sürer; yaylım ateşleri açar, uzaktan öldürür. Madam Lysiane'ın etinin zenginliği cömertliğinin de görünür biçimiydi. Cildi beyaz ve ipek gibiydi. Uzanır uzanmaz (yatmak sözcüğünden iğrenirdi Madam Lysiane, zarifliğine duyduğumuz saygıdan dolayı bu sözcüğü kullanmayacağız ondan söz ederken, yasak sözcüklerden "eşsiz tatlılığını" belirten tek bir sözcüğe değineceğiz) uzandığı yerden odaya bakıyordu. Dairesel ve yavaş bakışlarla odanın tüm zenginliklerini kucaklıyor, bununla birlikte ayrıntıları da vurguluyordu: Konsol, aynalı dolap, tuvalet masası, iki koltuk, altın yaldızlı çerçeveleri içindeki oval tab-

lolar, kristal vazolar, avize. Burası Madam Lysiane'ın istiridyesiydi ve onun şahane incisi olduğu sedefin tatlı ışıltısıydı: Mavi satenlerin, süslü ve gösterişli aynaların, perdelerin, duvar kâğıdının, ışıkların sedefi. Boynunun incisi ve (bu çağrıyı arzuluyor, ama kafasında canlandırmak için uyanık, cin gibi bir gülüşle, ağzı ve ağzındaki küçük parmağıyla haşarı bir havaya büründüğünü düşünmesi gerekiyordu) evet ne diyorduk, ha, kalçalarının çifte incisi bir de. Mutluydu ve eskiden "engebeli, diz çökmüş, aç gözlü, ışıklı, asılı, çatlak, kopçası çözük, köpüklü, numaralı, parlak, piyasa malı, şipşak muameleci, taş bebek, evrensel" diye adlandırılan tüm kadınların kalıtına tamamen yaraşırdı. Her akşam kendini bütünüyle, yok olasıya aşka ve güneşe verebilmek için dünyevi zenginliğini yoklamalı, yerinde durduğundan emin olmalıydı Madam Lysiane. Sabah olup uyanınca, nefis bedeninin yuvarlaklıklarına yaraşır harika bir barınağa ve ertesi gün odanın en sıcak kıvrımlarına dek yayılmış aşkı yeniden bulmasını sağlayacak bir servete sahip olduğunu görünce içi rahat ediyordu. Bacakları akışkan birer dalga olmuşlar gibi, bunlardan birini Robert'in kıllı bacakları arasına kaydırıveriyordu yavaşça ve sanki dalgınlıkla. Yatağın ayak ucunda üç ayak –her ayağı değişik ve düşman cinsiyetten bir yüz görünümünde olan bu koca bedenin bir anlık düşünceli alnı olmak için umutsuzca çabalayan– üç ayak birleşiyor, yetersiz eklemlerinin izin verdiği beceriyle birbirlerine düğümleniyorlardı. Robert gece masasının mermerine bastırıp sigarasını söndürüyor, Lysiane'a doğru dönüyor ve onu öpüyordu, ama o, daha ilk öpücükte, açık ve düz tuttuğu iki eliyle kulakları hizasından tutup adamın başını geri itiyor ve dikkatle yüzüne bakıyordu:

–Yakışıklısın, biliyor musun.

Adam gülümsüyordu. Söyleyecek bir şeyi olmasın diye ikinci kez öpmeye çalışıyordu. Sevgisiz bakmayı beceremiyordu kadına ve bu ifade beceriksizliği çok erkeksi bir ağırbaşlılık görünümü veriyordu ona. Aynı zamanda, metresinin aşk dolu bakışının biraz titrek ama yüzüne yönelirken engellediği ivediliği çok güçlü kılıyordu onu.

–Rahat rahat kalabilir! diye düşünüyordu.

Soğukkanlı kalabilir rahat rahat, bayağı yaman hani, demek istiyordu. Öyle kalıyordu adam. Kadının güzel gözlerinin çoktan tutuşmuş alevleri bu yalçın kayalara çarpıyor ve onları okşuyordu. (Çok güzel gözleri vardı Madam Lysiane'ın.)

–Canım.

Yeni bir öpüş için saldırıyordu kadın. Robert de heyecanlanıyordu. Odanın tüm zenginliğinin hâlâ kendisine ait olduğuna kesin gözüyle bakarak huzur buluyor, yavaş yavaş kamışını da ateş basıyordu. Sertleşiyordu kamışı. Şimdi artık –beli gelinceye dek– hiçbir şey, bir zamanlar gönülsüzce çalışan tembel ve zayıf bir dok işçisi olduğunu ve yine aynı duruma düşebileceğini anımsatamayacaktı ona. Sonsuza dek bir kraldı o artık, fatihin kısa pantolonuna karşı koyan emin ve sakin iktidar giysisiyle, taç giyme töreni giysisiyle beslenmiş, bu giysiye bürünmüş bir sezardı. Kalkıyordu kamışı. Sert ve titrek dokunuş üzerine sarışın etine titreme buyruğu veriyordu Lysiane.

–Çok güzelsin, çook!

Sonra da örtünün altına kayan Robert'in, yer mantarlarının siyah ve güzel kokulu toprağını burnuyla kazan bir domuz gibi, ağzıyla kıllarını aralayıp içine girerek dilinin ucuyla kukusunu yalayacağı o anın gerçek çalışmasının tüm hazırlıklarını bekliyordu Madam Lyssiane. Üzerinde çok fazla düşünmeden bekliyordu o anı. Yönettiği kadınların üstünde olabilmek için saf kalmak istiyordu çünkü. Öbür kadınların yapmasını öğütleyip özendirdiği cinsel sapkınlıkları kendisi söz konusu olunca kabul edemiyordu. Normal kalması gerekiyordu onun. Ağır ve dolgun kalçaları temeli, dayanağıydı. Ahlâksızlık ve iffetsizliğin oynaklığından nefret ediyordu. Böylesine güzel kalçaları var diye güçlü hissediyordu kendini. Güvenlikteydi. Bir dok işçisinin bir gelişinde söylediği ve bizim de kullanacağımız şu sözcük, zihninde yinelene yinelene, onu şaşırtmıyordu artık: "Bagaj"ı. Madam Lysiane'ın sorumluluğu, kendine güveni, bagajından alıyordu kaynağını.

Robert'e iyice sokuldu, adam da bedenini biraz ona doğru çevirerek, kolayca, ellerinin hiç yardımı olmadan, malafasını oyluklarının arasına yerleştirdi. Madam Lysiane iç çekti. İçinden mavi da-

marlar geçen beyaz ve sedefsi etini verirken onu ağzına dek kaplayan yıldız dolu, kadife gibi yumuşacık geceyi sunmak için gülümsedi. Koyuverirdi kendini genelde, ama günlerden beri ve özellikle de bu akşam, iki kardeşin benzerliğinin onda yarattığı acı çok belirgin bir biçimde duyuruyordu kendini. Her ne denli kaygısı mutlu bir metres olmasını engellese de, ışığı söndürmek için örtünün dışında pek güzel bir hareket yaptı yine de.

" Geceleyin, uçsuz bucaksız bir alanın ıssızlığında, yalnız ikiniz varsınız yeryüzünde. Bedenlerinizin çifte yontusu her bir yarısında yansıyor. Yalnızsınız ve çifte yalnızlığınız içinde yaşıyorsunuz."

Dayanamıyordu artık. Işığı yakmak için olduğu yerde doğruldu Madam Lysiane. Robert, şaşkın, ona baktı.

–Ne istersen söyle, yavrum... (Robert'in beceriksizliği, kadınlara karşı kayıtsızlığı, yalnızca kibar bile olsa, sevişmeye uygun bir konuşma zevki vermiyordu ona. Bir kadına sevecen sözler söylemek, hatta yalnızca onunla bir kadınla konuşur gibi konuşmak bile onu gözünde gülünç duruma düşürebilirdi)... yavrum, çok karmaşıksın ama sen (bununla birlikte, Fransızca'da sıfatları dişil yapmak için konan "e" üzerinde yumuşuyor ve bu yumuşama dilde kadının varlığı konusunda uyarıyordu onu), karmaşıksın sen. Jo ile ben böyleyiz biz, böyleyiz çünkü. Her zaman da böyleydik...

–Rahatsız ediyor bu beni. Bunu kendimden saklamam için de bir nedenim yok.

Patroniçeydi o. Çok uzun zamandan beri bu benzerlik onu öldürüyor, eziyet ediyordu güzelim bedenine. Patroniçeydi o. Ev iyi para getiriyordu.. Robert güzel bir erkekse –ve de her hakkı tanıyorsa kendine– o da güçlü bir dişiydi, parasıyla güçlü, kızlar üstünde-

ki otoritesiyle güçlü ve "bagaj"ının sağlamlığıyla güçlüydü.

–Benzerliğiniz canıma okuyor benim! Canıma okuyor! İflâhını kesiyor.

Çığlıklarının balmumundan bir kadının sesinden daha kırılgan, daha narin olduğunu ayırımsadı.

–Devam etmek istemiyorsun demek, ha? Dedim sana işte, bir şey gelmez elimizden.

Kırıcıydı Robert. Tartışmanın başında, bir şey anlamadığından, ancak onun gibi seçkin bir kadının yaşayabileceği çok ince duygular ima ettiğini sanmıştı metresinin, uzayan tartışma canını sıkmıştı sonunda. Ruhu kadını kışkırtan şeyin yabancısı olduğundan koruyordu soğukluğunu.

–Hiçbir şey yapamam ben. Daha veletken bile karıştırırlardı bizi.

Sonuncu olacak bir iç çekiş için havayla doldu Madam Lysiane. Daha bu tümceden hemen önce ve bu tümce sayesinde, metresinde dehşetli bir mutsuzluğa neden olacağını belli belirsiz de olsa duyumsuyordu Robert. Ancak bunu tam olarak istemeden, ama yine de hınzırca, yeni ayrıntılar sürüyordu ortaya. Metresine acı çektirmek, aynı zamanda da konumunu pekiştirmek, varlığını içinde ikinci kez derinlemesine duyduğu Querelle ile birlikte dünyadan soyutlanmak için de yapıyordu bunu. Madam Lysiane yadsıyor ve bu ayrıntılara neden oluyordu. Bekliyordu onları. Daha ürkünç olanlarını da umuyordu hatta. Birlikte, nedenini pek iyi kavramadan, sonunda kurtuluşun tüm mutsuzluk ikisinden bir meyve suyu gibi sıkılıp çıkarıldığında geleceğini sezinliyordu iki âşık. Çıkmalıydı irin. Dehası, içinde bir *tek* düşüncesi bulunan bir tümce buldurdu Robert'e: "... iki yumurcakken bile *onu ben, beni o sanırdı herkes*. Giysilerimiz aynıydı; aynı kısa pantolonlar, aynı gömlekler. Suratlarımız aynıydı. Birbirimizden ayrılamazdık." Kardeşinden nefret ediyor ya da ettiğini sanıyordu, ama tüm ağırlığıyla onunla ilişkilerinin içine gömülüyordu. Uzak geçmişin derinliklerinde kalmış olduklarından, iki bedenin içine gömülüp birbirlerine karıştığı şekerli bir tortu gibi görünüyordu ilişkileri. Bu arada Robert'in kardeşinin kusuru sandığı şeyi Madam Lysiane'ın keşfettiğini görme

korkusu Robert'e bu ilişkileri abarttırıyor, her zamanki çocuksu saflığı sayesinde onlara şeytanca bir anlam vermeye özellikle çaba harcatıyordu.

–Bana bıkkınlık geldi artık Robert! Bıktım sizin pisliklerinizden!

–Ne pisliği be? Pislik mislik yok. Kardeşiz biz...

Madam Lysiane pislik sözcüğünü söylemiş olduğuna pek şaştı. Kardeşlerin birbirine benzemesinde hiçbir kötülük (hani: "Kötü bu," yani: Temiz değil" denir ya,) olmadığı apaçıktı oysa. Kötülük sizin önünüzde gerçekleştirilen, iki varlıktan tek bir varlık çıkaran (bu iki varlığın birbirine benzemediği durumlarda aşk adı verilen işlem) ya da tek bir aşkın büyüsüyle tek bir varlıktan iki ayrı varlık yaratan bu görünmez işlemdi. Onun aşkı (bu sonuncu uslamlamanın duygusal dengi, Madam Lysiane'ın benliğinde, "karşı" sözcüğünü duyunca duraksadı), evet onun aşkı Robert'e mi, Querelle'e mi karşıydı? Bir saniye kadar afallayıp kaldı:

–Evet pislikleriniz. Tamamen öyle, bal gibi de pislikleriniz diyorum işte. Dünkü çocuk mu sandın sen beni? İçinde ne olup bittiğini anlamayacak kadar kısa zamandan beri mi yönettiğimi sanıyorsun bu evi? Bıktım ben, bıktım.

Tanrıya gönderiyordu bu sitemi ve daha da ötede, ondan daha yukarıda, köşeleri, sütle beslenmiş eti ve ruhunun beyazlığıyla sıcaklığını yaralayan yaşamın ta kendisine gönderiyordu. Birbirlerini öylesine seviyorlardı ki iki kardeşi birbirinden koparıp ayıracak, bir şaşırtma hareketi gerçekleştirecek bir üçüncü kişiye gereksinim duymuş olduklarından emindi artık Madam Lysiane. Dünyada inanmazdı ama bu kişi olduğunu bilmenin utancını duyumsuyordu. Son üç sözcüğü söylerken sesi hem suçlayıcı hem de üzüntülüydü.

"İşiniz gücünüz birbirinizi seyretmek. Beni çıkardınız aradan. Yokum ben artık. Neyim ben? Ne halt edeceğim ikinizin arasında? Ha, söyle bakalım! Ha?" Bağırıyordu. Bu kadar güçlü ve bu kadar az güçlü bağırdığından dolayı acı çekiyordu. Sesi gittikçe yükseliyor, şiddetleniyor ama boğuklaşıyordu da. Gülümseyerek ona bakıyordu Robert.

–Güldürüyor mu seni bunlar? Sen var ya, beyefendi, kardeşinin

gözlerinde yaşıyorsun sen. Sevgili Jo'cuğunun gözlerinde. Ha, öyle ya, adı Jo değil mi onun? Beyefendi kardeşinde yaşıyor...

–Abartma, Lysiane. Söylenecek sözler değil bunlar.

Örtüleri üstünden attı ve yataktan çıktı Lysiane. Tatlı ve saldırgan oda yeniden duyurdu kendini Robert'e. Tüm zenginlikler çağrısına koşuyor, üşüşüyordu; ama yine her zenginlik daha şimdiden, bozulmuş, kötüleşmiş olarak bir sıkıntı dalgasıyla sürüklenerek uzaklaşıyordu. Görkemini yitirmiş mobilyaların ortasında beyaz ve dimdik duruyordu Madam Lysiane. Nefret bir zekâ kıvılcımı çaktırdı Robert'ın kafasında birden. Aradı ve buldu kusurları: Çekilmez ve gülünçtü metresi.

–Bitirdin mi şarlamayı?

–Kardeşinin içindesin. Birbirinizin içinde yaşıyosunuz siz.

Robert'in sesinin kuruluğu ve birdenbire insanlıktan uzak bir hal alan bakışları daha kötü yaralamıştı kadını. Kardeşine duyduğu sevgiyi ve ona olan benzerliğini örtülerin üstüne kusturacak rahatlatıcı bir öfkeye dek gitmesini umdu adamın.

–E tabii, bana yer yok orada. İkinizin arasından geçmeyi düşünmemeliyim bile, öyle değil mi? Kapıdayım ben, kapıda. Çok iriyim...Oh... Öyle ya, çok şişmanım ben!

Halının üstünde dikelmiş ayakları yere düz basarken yüksek topuklu ayakkabılarının bedenine verdiği o gösterişli duruşu yoktu şimdi. Üzerlerinde ipeksi bir giysinin sallayıp estirecekleri ağır kıvrımları bulunmadığından bir anlamı kalmamıştı kalçalarının genişliğinin. Göğüslerinin o kadar aşırılığı yoktu. Tüm bunları bir anda anlayıverdi. Yine anladı ki kaynağını yüksek topuklardan alan ve içinde hiçbir şeyin sarkmadığı, soylu bir bedende gelişen öfke, trajik bir tonla ifade edebilir ancak kendini. Kadınların kral oldukları o dönemin özlemini duydu Madam Lysiane. Korseleri, bedeni dikleştirip gerginleştiren, ahlâk kurallarının üstüne çıkabilmek için ona yeterince görkem, ayrıca acımasızlık da kazandıran korse balinalarını özlemle arıyordu. Alt yanında oyluklarını döven dört jartiyer asılı pembe bir korsenin sert ve esnek iki ucunu birbirine yaklaştırabilmeyi ne de çok isterdi doğrusu! Ama çıplaktı işte, ayakla-

rı da düz basıyordu halıya. Gevşekliği yüzünden şunun kadar ürküng bir şey, onu bozup dağıtarak, neredeyse yıkıp devirerek yerleşti içine: "Kendimi böyle koca ayaklarıyla merdivenlerden inen bir Berthe* olarak bilmenin utancını mı yaşayacağım yoksa? Dişi Davut'um oysa ben..." Sonra birden, çok yağlı bedeninin çökmek üzere olan çok yağlı kütlesinin gevşekçe karşı koyduğu sinir ve kas yüklü iki bedenin ciddi, tam ve görse bile kendince betimlenemez karışıklığıyla altüst oldu kafası. Topuklu ayakkabılarının üstünde yükseldi ve yeniden biraz soyluluk kazandı.

–Robert... Robert... Robert yaa, baksana bana! Metresinim ben senin. Seviyorum seni. Nerde olduğumu bile görmüyosun...

–Bir şey diyemem sana, neylersin, her şeyi dramatik yapıyosun sen.

–Ama ben senin bir başına olmanı istiyorum canikom. Mutsuzsam eğer sizi iki görmemdendir bu. Senin için korkuyorum. Senin özgür olmamandan korkuyorum. Anla lütfen.

Yanık avizenin altında ayakta, çıplaktı. Yok olmak üzere olan gülümsemesinin son kalıntısı çok ince bir kıvrımı koruyordu hâlâ Robert ağzının kenarında. Lysiane'ın iki dizi arasından geçerek çok uzak bir ufukta kaybolan bakışı çoktan ciddileşmişti.

–Sen niye sizin pisliklerinizi dedin? "Bıktım sizin pisliklerinizden" dedin biraz önce.

Robert'in sesi bakışı kadar uzaktı. Sakin bir sesti, ama âşığının tepkilerine pek dikkat eden Lysiane, bir "geometrik açıklamalar" isteği sezdi onda. Bu sesin içinde, işlevi görmek olan bir alet –daha doğrusu bir organ– vardı. Geceyi delmeye kararlı bir göze sahipti ses. Yanıt vermedi Lysiane.

–Söyle bakayım niye? Sizin pisliklerinizden bıktım dedin. Neden pislik?

Sesi sakindi yine. Pislik sözcüğüne takılarak sakin dururken, tuhaf bir duygu ele geçiriyordu Robert'i. Önce epey karışık oldu bu. Kardeşinin görünür hiçbir payı yoktu bunda, pislik düşüncesinin vardı yalnızca. Hiçbir şey düşünmüyordu Robert. Bakışında,

* Franklar'ın kralı Kısa Pépin'in büyük ayaklı lakaplı karısı Berthe'e gönderme. (ç.n.)

devinimsiz bedeninde de, zekice düşünemeyeceği denli çok sertlik vardı. Düşünmeyi bilmiyordu. Ama konuşmasının yavaşlığı, görünür fakat algılanamaz bir heyecanla titreyen sakinliği, "pislik" sözcüğünün yinelenmesi bu karışıklığı artırıyor, durmadan yinelenmesi perişanlığını gidip acılarımızın en gizli yörelerinde arayacak bir çöküş sızlanmasının büyüsünü uyguluyordu ona. Pislik düşüncesi onu rahatsız ediyor, kafasındaki aile kavramını kirletiyordu. Acıyla düşündü: "Mayası bozuk aile bizimki!" Belli belirsiz bir suçluluk, ama metresine çocukluğunda, örneğin pazarları, ailecek gezintiye çıktıklarında, her birinin kadınsı giysisinin göğsüne ya da erkekse ceketinin yakasına iğneyle bir tutam mimoza iliştirdiklerini itiraf etmiş olmanın epey ağır suçluluğunu duyuyordu.

–Oysa rahatsız ediyordu bu beni, fakat atmak istemiyordum demeti, burnu büyükmüş gibi görünebilirdim çünkü, o zaman dişlerimin arasına tutuştururdum ben de onu. Yirmi metre sonra yutmuş olurdum tüm mimozaları.

–Hiç anlamadılar mı? diye sormuştu kadın.

–Anlamazlar mı! Hemen çakıldı. Bir daha da topluiğne vermediler bana.

Metresinin bu itirafı anımsamasından ve böylece utanılacak bir ailesi olduğunu kabul ettiğini sanmasından korkuyordu. Yanıt vermiyordu Lysiane. Birdenbire ne yapacağını şaşırmış, aptal biri görünüme bürünmüştü. Âşığını hiç anlamadan onun ölümün derinliklerinden konuşmasına bakıyordu. Onu yitirmekten korktu. Kendisiyle her yalnız kalışında, özellikle de alacakaranlıkta gezintilerinde, hazinesinin çevresinde dolanırken, dok işçisinin düşüncesinin gelip içine yerleştiğini duyumsuyordu Querelle: "Elini sepete atıyo, iyi mi!" Otların arasında, ağaçların altında, sisin içinde, ifadesiz bir yüz ve emin adımlarla yürüse de, benliğinde bu tümce etrafında karışık bir çalışma gerçekleştiğini biliyordu. Tecavüze uğramıştı. Yalnız Kırmızı Başlıklı, kendisinden daha güçlü bir pezevenk erzak sepetine, onun küçük sepetine el atıyordu; çok güzel bir çiçekçi kız olmuştu; bir velet gelip karanfillerini yağma ediyor, gülerek mallarını karıştırıp altüst ediyor, yakınlarına geldiği hazinesini aşırmak istiyordu ve benliğinin adamakıllı derinliklerinde, korkuyordu Qu-

erelle. Korku sıkıştırıyordu karnını. İşte böyle Madam Lysiane Roger'nin o sözcüğü, kendisini eriten bir çeşit hap gibi acıyla sindirdiğini görüyordu. Tümden yok olup gider korkusuyla titriyordu kadın.

–Yani sonuçta pislikleriniz dedin çünkü sen.

Yavaş yavaş pislik düşüncesi Robert'in zihninde belirginleşiyor, giderek benzerlik ve güzellik düşüncesiyle karışıyordu. Yine büyük güçlükle, belirsizlikten su yüzüne çıkan Jo'nun yüzünün görüntüsü geldi gözünün önüne Robert'in: Kendi yüzünün görüntüsüydü bu. (Her şeye karşın kırpışmayan gözlerinin üstünde duyumsadığı hafif bir buğu sayesinde) sonsuz bir sevecenlikle düşündü: "Birader". Görüntü kaldı. Devinimsiz değildi ama, bir kimlikten öbürüne geçiyordu durmadan. Kâh kendisi, kâh kardeşiydi bu. Neredeyse umutsuz bir dinginlik bu iki görüntüyü kesinlikle birbiriyle karıştırmaya çağırıyordu onu, aynı anda da içinden arınmış olarak çıkmak isteyeceği bir tür tinsel iğrenme midesini bulandırıyordu. Hep uzaklara dalmış duran bakışı biraz yukarı çıktı ve ayakta kıpırtısız duran Lysiane'ın çok küllü kukusuna takıldı kaldı. Gür küllarını açık seçik gördü, açık seçik olarak düşündü:

–Lysiane'ın kaymak tabağı, koca kaymak tabağı.

Kardeşiyle kendisinin çift ve biricik görüntüsünden ayrılmadı ama.

–Öylesine dedim işte. Takma kafana. Üzgünüm, canikom, inan bana.

Robert ona baktı. Dişilik ve patroniçe otoritesi pes etmiş, pençelerini gevşetmişti. Yüzü sertliğini yitirmişti. Olgun bir kadındı artık yalnızca; makyajsız ve güzelliğinden eser kalmamış, ama tatlılıkla dolup taşan, iyi gizlenememiş sevecenlik yedekleriyle çok uzun süre için dolu ve titrek, tek isteği içinde becerikli ya da cin gibi kurnaz balıkların oynaştığı uzun ve sıcak dalgalar biçiminde odaya, en önce de büyülenmiş Robert'in ayaklarına akmak olan bir kadındı. Tir tir titriyordu Lysiane.

–Yatağa, örtünün altına gel hadi.

Tartışma bitmişti. Robert metresine sokuldu. Bir an için onun oğlu mu yoksa âşığı mı olduğunu bilemedi. Kıpırtısız dudakları

üzerinden yaşlar süzülen hâlâ pudralı yanağı terk etmiyordu.

–Seni çok seviyorum canım. Benim erkeğim sensin.

Robert fısıldadı: "Söndür ışığı."

Ayakları buz gibiydi. Birleşmiş bedenlerinin en ucunda, âşıkların içinden bir daha çıkılmayan bir esrikliğe düşmesini engelleyen ayrıntıydılar. Madam Lysiane çoktan yanıp tutuşmuştu, Robert'in de kamışı kalkıyordu.

–Her şeyim senin canım, her şeyim.

Kararını vermişti ve bu karar boşa gitmesin, kullanılmamış olmasın diye elinden gelen tüm çağrı gücünü koydu sesine Madam Lysiane. Ondaki hiçbir zaman teslim olmamış bir perde yırtılıyordu işte bu akşam. Kırk beş yaşında utangaçlığını feda ederek gerçek bir bekaret yitirecekti ve bu anda öbür bakireler benzeri, görülmemiş aşırılıkta edepsizlikleri göze alıyordu.

–Her yerim emrinde, canikom, seninim her şeyimle.

Bir başka iç çekişle, yine de kendini sunma tümceleri kısa ve soluğuyla kemirilmiş olsunlar diye, ama "sen" sözcüğünü öbürlerinden belirgin biçimde ayırarak bir daha konuştu:

–Nasıl istersen, sen nasıl istersen.

Örtülerin altına kaymak için çok hafif bir devinim yaptı bedeni. Şaşırtıcı, güzel ve küçümsenecek, içler acısı bir duygu yerleşiyordu benliğine. Yaşamını iki kardeşin gülünç bir biçimde birbirine girmiş yaşamlarına karıştırması, sonra da seçimini gerçekleştirebilmesi, yaşayan ve saf öğeleri seçip ayırması için aşkı bir şeyi anlamıştı; o belirsiz, biçimini bulmamış cenin, kurtçuk evresine dönmek, diğer ikisinin arasına usulca sokulmak, sonra da yumurta akının başka yumurta aklarıyla karışması gibi onlarla karışabilmek için en mağarasal, en karanlık çağlara inmesi gerekiyordu. Madam Lysiane'ın aşkı eritmeliydi kendisini. Hiçliğe, sıfıra indirgemeli, dolayısıyla kendisini neyse o olduğu şey yapan, ona otoritesini sağlayan tinsel iskeleti yok etmeliydi. Bir utanç benliğini kaplarken (daha doğrusu onu kendisi olmaktan çıkarır ya da tepeden tırnağa utanç kesilmesini sağlarken) aynı anda da şu çifte erkek heykelinin tek bir yarısı olan daha az canavarsı, önce para saymayı bilen, gündelik yaşamın uğraşılarından başka sıkıntısı olmayan bir adama tu-

tunmaya can atarak belli belirsiz bir özlem duyuyordu Nono'ya. Yenilmiş ve en aşağılık işlere koşulmuş olmaktan kaynaklanan büyük bir rahatlık daha kesin, daha gerçek, daha özlü bir yaşam veriyordu ona. İki biraderin aşkına karışma umudu da şimdiden terk ediyordu onu: Artık salt kendi kişisel mutluluğu için kayıyordu örtülerin altına. Ağzı Robert'in boyun kirişine yapışık durumda fısıldadı:

–Biliyor musun canikom, koca bebeğim benim; sen ne istersen onu yaparım ben.

Kollarının arasında iyice sıktı onu Robert, sonra da aşağı kaymasına izin vermek için gevşetti sarılışını. Usul usul kaydı, aşağı süzüldü kadın. Ters yönde yukarı çıkmak için Robert'in bedeni kasıldı biraz. Lysiane daha da kaydı, Robert yukarı çıktı. Sonra yine Lysiane kadar istekli Robert de, kesin kararlı, buyurgan ve ivecen, omuzlarından sıkıca bastırıyordu onun. Büyük bir beceriksizlikle âşığının kamışını emdi Madam Lysiane. Ağzına boşalan ersuyunu yuttu. İnlememek için zor tuttu kendini Robert: Bir erkekti o ve "kendini koyuvermeyi" yadsıyordu. Lysiane yüzünü tekrar örtülerin üstüne çıkardığında, kenarları düzgünce yan yana getirilmemiş perdelerin arasından gün ışığı giriyordu odaya. Robert'e baktı. Dingindi, ilgisizdi o. Yüzüne düşmüş dağınık saçları arasından öyle hüzünlü bir halle gülümsedi ki Robert'e, avutmak için onu öptü oğlan (bunu anladı kadın ve umutsuzluğa düşürdü bu onu), sonra yataktan kalktı. Bunun üzerine her şeyin değişmiş olduğunu yeğinlikle anladı kadın: Yaşamında ilk kez, seviştikten –bir erkeği doyuma ulaştırdıktan– sonra yıkanmıyordu, banyoya gitmek üzere âşığıyla birlikte çıkmamıştı yataktan. Böyle bir durumun tuhaflığı karşısında allak bullak oldu: Robert yıkanmaya gittiğinde yatağın kenarında yatıp kalmak –yatağa tek başına sahip olmak– durumuydu bu. Ne yıkayacaktı ki? Ersuyunu yuttuktan sonra ağzını çalkalamak ya da gargara yapmak gülünç kaçardı. Kirlenmiş olduğu duygusuna kapıldı. Robert'in kamışını yıkayışına, sabunlayışına, başının köpük içinde kayboluşuna, onu durulayışına ve özenle kurulayışına baktı. Neşesini kaçıran şu tuhaf düşünce geçti usundan:

–Ağzımın onu zehirlemesinden korkuyor. Şu işe bak, zehri sa-

lan kendisiyken onu zehirleyen ben oluyorum.

Yalnızlığını ve yaşlılığını duyumsadı. Beyaz porselenden lavaboda yıkanıyordu Robert. Kasları deviniyor; omuzlarından, kollarından, baldırlarından dışa doğru çıkıntı yapıyordu. Gün iyice ağarmıştı. Hep denizci kılığında gördüğü Querelle'in bedenini gözünde canlandırdı Madam Lysiane: "Tıpatıp aynı... Olur şey değil, değişik bir yeri vardır mutlaka... Başka türlü bir kamışı vardır belki onun..." (Bu saptamanın nasıl gelişeceğini ileride göreceğiz). Çok yalnızdı, bitkindi. Robert kardeşinin içinde, kendi içinde dingin, sağlam, geri döndü. Madam Lysiane:

–Perdeleri yak, dedi.

Önce "... sevgilim" demek istediyse de kendi pisliğinden gelen bir tür alçakgönüllülük duygusu, şimdiden böylesine parlak bu adamı, geceki açıklamalarından ve aldığı cinsel doyumun gevşekliğinden dolayı böylesine sevecen bu adamı kirletmemeyi, çok onur kırıcı bir içli dışlılıkla yaralamamayı buyurdu ona. Dil sürçmesini ayrımsamadan perdeleri çekti Robert. Nasıl ki dağınık saçlardan, solgun bir yüzden büyük bir rahatsızlığın, bir iç bulantısının belirtisi olarak söz ediyorsak, pek soluk bir gün ışığı da dağıttı, bozdu odayı. O zaman ölüm tadı aldı Madam Lysiane. Ölmek gereksinimini duyumsadı, yani sol kolu kocaman bir köpekbalığı yüzgeci olsun da içine girip ona sarınsın istedi. Teğmen Seblon da işte böyle, içine girerek kıvrımlarının arkasında otuzbir çekebileceği siyah çuhadan bir pelerine sarınmak istiyordu. Bu giysi, ona görkemli ve gizemli bir hava vererek soyutlayacaktı onu. Kolu filan olmayacaktı artık... Günlüğünden okuyoruz:

"Bir pelerin, kolsuz bir palto giyinek. Artık kola sahip olmamak ve pek az bacağı bulunmak. Yeniden bir kurtçuk, bir kundak bebeği olmak, bununla birlikte tüm üyelerini gizlice yerinde tutmak. Böyle bir giysi sayesinde bir dalgaya sarınmış olurum, o beni alır götürür, kıvrılıp büküldüğü yerlerinin içinde taşır. Dünya ve aksaklıkları kapıma kadar gelip orada kalacaklar."

Querelle'in adam öldürmeleri ve onların ortasındaki güvenliği, onları işlerken gösterdiği serinkanlılığı, karanlık ortasındaki sakinliği, çok ciddi bir adam yapmıştı onu. İçinden geçen düşünceler de ciddiydi. Tehlikenin sınırlarına ulaşmış bulunduğundan emindi Querelle, öyle ki yapıp ettikleriyle ilgili bir şey öğrenilmesinden hiçbir korkusu kalmamıştı. Hiçbir şey yapılamazdı ona karşı. Hiç kimse yanlışlarını bulup çıkaramaz, surlardaki bazı ağaçların üzerine kazınmış işaretlerin anlamını çözemezdi örneğin. Kimi kez iyice stilize edilmiş bir biçimde adının baş harflerini kazıyordu bir akasyanın yaş kabuğuna. Bunun gibi, içinde hazinesinin –bir ejderha nasıl uyursa öyle– uyuduğu zulasının çevresinde, özeni üretimine yardım eden özel nitelikten kaynaklanan bir dantel örülüyordu. İki nedenle göz kulak oluyordu kendine Querelle. Yozlaşmış saygılara yeniden bir anlam veriyordu. Kilisenin işlemeli sancak ve örtüleri her ana gösterilen bir saygıydı. Düğümlerin, iplerin sayısı Meryem Ana'ya sunulan bir düşünceye karşılık geliyordu. Kendi sunağının çevresinde, üzerinde, mavi örtüler üstüne altınla işlenmiş ünlü N gibi adının baş harflerinden oluşan markası bulunan bir perde nakışlıyordu Querelle.

Madam Lysiane ne zaman onunla karşı karşıya bulunsa, elinde olmadan pantolon yırtmacına kayıyordu bakışı. Koyu mavi çuhayı içindekini görecek biçimde delip geçemeyeceğini biliyordu elbet, gözlerinin bu olanaksızlığı sınayarak anlamaları gerekiyordu. Belki bu akşam kumaş daha yumuşak olup cesurca kamışı ve taşakları belirtecek, böylece de Madam Lysiane'a iki erkek kardeş arasında önemli bir ayrımı saptama olanağı verecekti. Ayrıca da denizcinin kamışının Robert'inkinden küçük olacağını umuyordu. Bazen de tersini düşünüyor ve öyle olmasını gönlünden geçiriyordu.

–Ee, n'olur yani öyle olsa. Eğer onunki (Robert'inki) daha küçükse, bu daha çok... (sözcüğü söyleyemiyordu, ama nitelikleri paylaşılırken kardeşinden daha az pay almış bir Robert'e karşı anaca duygular buluyordu kendinde.)

–...Kızdırmak için bunu gözüne sokardım onun... Yalnız gözleri hüzünlenir ve bana zayıf ve güvenen bir sesle "Ne yapayım, bu benim hatam değil" derse. Bana bu yanıtı verirse eğer, bu çok ağır

olacak. Kusurunu kabul ediyor ve kendi kanadı kırık olduğundan benim kanadımın altına sığınıyor demektir bu. Ne yaparım o zaman? Darmadağınık olmuş saçlarımla başımı örtünün altından çıkardığımda bana gülümsediği gibi gülümsersem ona, beni öptüğü gibi hemen öpersem onu, sevilen bir varlığın acımasının yol açabileceği acıyı öğrenecektir. Seviyor mu beni? Ben seveceğim onu, evet, daha bir sevecenlikle, ama daha az görkemli bir şekilde seveceğim.

Bu daha sevecenlikle sevme isteğinin (ya da kısaca sevme isteğinin) kendisini iki adamdan daha erkeksi olanın kollarına atacak olan karşı konulmaz güçle karşılaştırılamayacak ölçüde daha az esritici olacağını duyumsuyordu Madam Lysiane, özellikle de bu kişi yaralı âşığıyla aynı bedene, aynı yüze ve aynı sese sahipse.

Querelle yanan sigarasını attı. Kadın uzaktı kendisinden, ama yine de yakındı, narin ve beyaz, silahının namlusu hâlâ tüter, ölümcül belirti savaşın ilan edildiğini ve artık kendisine bağlı bulunmadığını gösterir durumda oradaydı; dünyanın patlaması için kendini biraz daha tüketmesi gerektiğinin bilincindeydi. Querelle bakmıyordu ona, fakat az önce attığı şeyi biliyordu. Davranışının ağırlığı bilincine kendini kabul ettiriyor ve –karşı konulmaz biçimde, ateş baruta düşmüştü çünkü– durmamasını buyuruyordu ona. Karnının üstünde yanlamasına kesik ceplerine soktu ellerini, çatık kaşlı gözlerini Mario'ya dikip ona kötü kötü bakarak ve her sözcükte ağzını büzerek sordu:

–Ne demek istiyorsun? Evet. Sen. Ne demek istiyorsun? Nono'nun yerine geçip geçemeyeceğini soruyorsun.

Denizcinin soğukkanlılığı karşısında korktu Mario. Onun başlattığı bu serüvenin sonuna dek gitmeyi kabul ederse, aynasız olma ayrıcalığı hiçbir işe yaramayacaktı. Casusmuş gibi onu izlemek, gözetlemek isteyen bir aynasız görüyordu yalnızca Querelle. Önceden düşünülüp hazırlanmamış bilinçsiz bir beceriyle kaçakçılık, hatta hırsızlık kuşkuları üzerine ("La Féria'ya girip çıkmakla aynasızın edinebildiği tek kuşkulardı bunlar, belki kadınlardan biri ko-

nuşmuştu çünkü) Querelle en trajik öğeleri toplamaya karar vermişti. Çok ustaca bile olsa, bir aynasızın –aynasız çünkü o– her zaman ilişkide olduğu cinayet olgusunu gizlesin diye bu basit olayı büyütmeye çalışıyordu. Aynasızı bu noktaya yöneltmek ve sonra bu konuda kendini gümbür gümbür savunmak gerekiyordu. Querelle suçunu kabul ediyordu önce. Binbir parıltıyla Mario'nun dikkatini özellikle zorluyordu: Sesinin boğuk gürlemesiyle, sıkılmış dişlerinin, karanlık bakışlı gözlerinin, cildindeki kırışıkların göz alıcılığıyla çekiyordu dikkatini aynasızın.

–Eveeet... Açıkla...

Bir tümceyle –örneğin şununla: "Benim için kokainin var mı diye soruyordum sana"– ortamı yeniden sakinleştirebilirdi Mario, ama Querelle'de varlığını duyumsadığı bu güç kendine geçiyor, ona güç kuvvet vermiyor, ancak daha bir katı, daha bir yürekli olmasını sağlıyordu. Querelle'in tutumu, hiç ummadığı soğuk kararlılık sayesinde gözünü korkutarak yeni bir nitelik aktarıyordu ona. O da bunu, çekilme borusu çalan, ona geri adım attıran tek bir sözcüğe dönüşmesini önlemesi nedeniyle coşkuyla karşılıyordu. *Aynasızı doğruluyordu Querelle.* Gözleri Querelle'in gözlerine dikilmiş durumda, sesinin ince parıltıları Querelle'in sesinin hâlâ gözle görülür parıltılarına çarpıp kırılarak yanıt verdi Mario:

–Diyeceğimi dedim ben.

Querelle hemen yanıt vermedi, tepki de göstermedi. Dudakları sıkılmış olduğundan burnuyla derin bir nefes aldı, burnunun kanatları titreşti. Öfkeli bir kaplanı arkadan düzmeyi umutsuzca arzuladı Mario. Mario'yu daha iyi incelemek, ondan daha çok nefret etmek ve aynı zamanda daha iyi savaşabilmek için bedensel ve tinsel duruşuna daha bir esneklik kazandırmak amacıyla birkaç saniye süre veriyordu Querelle kendine. Cinayet düşüncesi, ruhsal bir destek yokluğundan ve sıradan, önemsiz kuşkularla yıpratıldığından soluğuyla kendisinden dışarı çıksın diye tüm tutkusunu hırsızlıkları ve kaçakçılığı kuşkusundan doğmuş bu olay üstünde yoğunlaştırması gerekiyordu demek. Ağzını açtı; rüzgâr, hatırı sayılır çapta bir kamış dolgunluğu ve silindirik doğruluğuyla sel gibi hızla oraya dalıverdi.

–Yaa, dedi.

–Öyle.

Parıltısı bir şemsiye teli sertliğindeki bakışını Mario'ya sapladı Querelle.

–Sence bir sakıncası yoksa benimle çık. Sana diyeceklerim var.

–Uyar.

Onu kendileriyle karıştırılmayı sevdiği serserilere yaklaştıran sözcükleri arıyordu Mario. Çıktılar. Gecenin içinde kentin tersi yönde yürüdü Querelle, sessizce birkaç adım attı. Onun yanında, biraz geride, Mario ellerini cebinde tutuyordu; sol eli tortop olmuş bir mendili sıkıyordu şimdiden.

–İş kötüye mi gidiyor?

Durdu ve ona baktı Querelle.

–Sen ne demek istiyorsun bana?

–Anlamıyosun sanki.

–Kanıtların var mı?

–Nono çıtlattı bana, bu da yeterli benim için. Üstelik kendini Nono'ya düdüklettiysen benim bu işten havamı almam için bir neden de yok yani.

Bütün kanının parmaklarının en ucundan yüreğine doğru sel gibi akın ettiğini duyumsadı Querelle. Karanlıkta saydamlaşacak denli sararmıştı. Çılgın umut sayesinde bedeninde yürekten yüreğe atlayarak dudaklarına yükselen, gemisine dek giden var olma kesinliği sürdürüyordu varlığını yalnız. Aynasız bir aynasız değildi. Ne bir katildi Querelle ne de bir hırsız: Tehlikesiz yaşıyordu. Kahkahalarla gülmek için ağzını açtı. Gülmedi ama. Bağırsaklarından kopup gelen koca bir iç çekme boğazına yükseldi ve bir üstüpü yumağı gibi ağzına doluştu. Mario'yu öpmek, kendini ona vermek, bağırmak, şarkı söylemek istiyordu: Tüm bunları yaptı, ama içinden ve bir saniyecik içinde yalnızca.

–Ya, demek öyle...

Sesi kısıktı. Ona göre boğuktu sesi. Mario'dan ayrılıp birkaç adım attı. Sesini belirginleştirmekten kaçındı. Karşısındaki polis memurunun öfkesi bir şeye yaramalı, olup geçmemiş şu dram denli –hatta ondan daha– gerekli bir başka dramın oluşmasına yol aç-

malıydı. İçinde kopan fırtınaya eşlik eden müzik olması gerekiyordu bu öfkenin. Mario Querelle'in önce varsaydığı şeyden başka bir şey düşünürken bu denli kararlı, bir sertlikle gerilmiş göründüğüne göre, bu şey böyle bir gerginliği zorunlu kılıyordu demek.

–Lafı döndürüp dolaştırmaya gerek yok. Sana uymayan bi durum varsa söyle yeter.

–Evet, ben...

Querelle'in yumruğu Mario'nun çenesini buldu. Dövüşme sevinci içinde (silah kullanmadan dövüşüyordu çünkü) karşısında yenmek için yalnızca, yumruk ve tekmeyle alt edilebilecek şey bulunduğundan emindi. Mario ikinci yumruğu savuşturdu ve tam ağzının orta yerine oturttuğu bir direktle karşılık verdi. Querelle geriledi. Bir an duraksadı, sonra zıpladı. İki adam birkaç dakika boyunca sessizce dövüştüler. Birbirlerinden ayrıldıklarında kavuşamayacakları bir uzaklığa dek gerileyebilirdi ikisi de, iki metreden geri gitmiyorlardı ama. Birbirlerini kolluyor, kucak kucağa boğuşmak üzere tekrar ileri atılıyorlardı. Bir aynasızla dövüştüğü için sevinçliydi Querelle ve gençliğiyle çevikliği sayesinde istediği gibi yürüttüğü bu kavganın, istemezmiş gibi nazlana nazlana kendini verecek olan genç kızın değerini arttıran cilvelere benzediğini şimdiden biliyordu. Mario'yu iğrendirmek umuduyla değil, yanıldığını sanmasını sağlamak için hiç değil ama bir erkeği yendiğini, ona yavaş yavaş boyun eğdirdiğini, onun bütün erkeklik niteliklerini nazikçe, birer birer *elinden almış* olduğunu bileceği az sonrası için en gözü pek, en sert, en erkeksi davranışları elde ediyordu kendisinden. Dövüşüyorlardı. Querelle'in tavırlarının soyluluğu, e öyle tabii, Mario'yu da soylu davranmaya götürüyordu. Kavgada denizci kadar güzel, onun kadar rahat olmadığını ayrımsayan polis memuru; bu soyluluk ve güzelliğe sahip olamamaktan dolayı kendisini küçümsememek için bunlardan iğrenmişti önce. Bunları daha iyi yenmek için, *haklı olarak* savaştığı şey olduklarını kendine kanıtlamak için kendi bayağılığı ve ağırlığını, bu sonuncuları yücelterek hem de, onların karşısına dikti. Çok güzeldi artık. Dövüşüyordu. Querelle en çevik ve her zaman için en güçlü olanıydı. Tabancasını çekip Querelle'i öldürmeyi ve bunu da meslek gereğiymiş gibi gösterme-

yi düşündü: Onu yakalamak istemiş o da kendisini tehdit etmiş olacaktı. Oysa, içinde altın renkli arıların vızırdadığı gökyüzü kokulu harika bir çiçek açtı benliğinde; kötümser ve hüzünlü, dudakları sıkılmış, devinimleri ağır ve beceriksiz, sık sık soluk alıp verir durumda, gülünç bir biçimde büzülüp kaldı; bıçağını çekti. Polisin bıçağını çıkardığını görmekten çok bunu kestirmişti Querelle. Aynasızın birden değişen, daha hesapçı, daha sinsi davranışlarından, daha bir kedi gibi esnek ve kıvrak, daha bir klasik biçimde trajik tutumundan Mario'nun tüm bedeninde geri alınamaz ve pahalıya mal olmuş bir öldürme isteği ayrımsadı Querelle. Ama bu niyetin gerekliliğini –ne de ciddiyetini– açıklayamıyordu kendine. Bu niyet öyle bir boyut kazanıyordu ki, bir aynasız doğal olarak bir 6.35'likle silahlanırken sustalı bıçak çeken düşman, (onları karşı karşıya getiren dövüşme, öç alma ya da sövüşme zevkiyle hiçbir ilgisi bulunmayan korkunç bir kıyıcılıkla) kıyıcı ve insancıl oluyordu. Querelle'in yüreğini korku kapladı. İşte tam o anda Mario'nun çırpıntılı ve biraz buğulu görünüşünde bir maden parçasının keskin ve ölümcül ağzının varlığını kestirdi. Bu nesne tek başına, ama görünmemekle birlikte sıkılmış ele, bükülmüş bileğe hafifliği, hemen hemen terk edilmiş ve kendinden emin duruşu; bedene hiç devinmeden açılan –ama tekrar kendi üstüne kapanmayan– bir akordeon sıkışıklığını, son olarak da bakışlara iflah olmamacasına umutsuz sakinliği verebiliyordu. Querelle bıçağı görmüyordu ama, görünmezliğinden ve dövüşün sonunda (iki ölü çıkacaktır) böylesine önemli olmaktan dolayı boyu devleşen hasmını görüyordu yalnızca. Bıçak beyazdı, sütsüydü ve biraz akışkan bir özdekten yapılmıştı. Kesici olduğundan dolayı tehlikeli değildi çünkü bıçak: Karanlıkta ölümün belirtisiydi. Bu belirti olduğundan, salt bu belirti olduğu için öldürdüğünden ürkütüyordu Querelle'i. Korkuyu uyandıran, bıçak düşüncesiydi. Ağzını açtı ve kekeleyerek:

–Temizlemeyeceksin beni herhalde..., diyen sesini duymanın tapılası, kurtarıcı utancını yaşadı.

Mario kıpırdamadı. Querelle de. Bu yalvarma, içinde bulunan kan düşüncesi nedeniyle, yol açtığı umut nedeniyle kanını biraz harekete geçirdi. Kıpırtısızlığını bozmakta duraksıyordu. Hasmına sa-

yısız iplerle bağlı olduğunu öylesine duyumsuyordu ki bir tek –en hafif davranışı yazgısal bir düzeneği çalıştırabilirdi, yazgının çok ince bir dengede durduğu öylesine apaçık ortadaydı– tek bir davranışının Mario'da da bir davranışa neden olacağından korkuyordu. İçinde bıçağın görünmez, ama kesin bir biçimde pusuya yattığı bir sis kütlesinin özeğindeydi. Hiçbir silah yoktu Querelle'in üzerinde. Birdenbire duygulandırıcı bir hal alan, yumuşak ve derinden gelen bir sesle, en yakın Ağaçların ve Gecenin Prensi'ne seslendi:

–Bak Mario, dinle, dolu değilim senin karşında. Savunmasızım...

Mario'nun adını yüksek sesle söylemişti ve bir otel odasının duvarı arkasından sinirli sinirli "Hayvan herif, dengine çat, daha on yedi yaşındayım ben!" diye bağıran bir oğlan çocuğunu işittiğimizde yaşayacağımız heyecana benzer bir duyguyla ona bağlı olduğunu duyumsuyordu Querelle şimdiden. Tüm umudunu Mario'ya bağlıyordu. Tümce başlangıçta, sessizliği ve sisi ancak sıyıran, hemen hemen çekingen bir şarkı oldu (her ikisinin tadına doyulmaz titreşimiydi bu daha çok) ve ölümü büyülemeye çalışan, dikkatli bir belleğin derinliklerinden bilmediği, belki başka bir subayı ilgilendiren bir subaydan çalınmış bir gazeteden okunmuş bir sözcüğü çekip çıkartan olağanüstü bir soytarı tarafından uydurulmuş sıradan bir sözcenin kesin ve yalın tonunu yitirmeden, azar azar sağlamlaştı, pekişti. Yineledi Querelle:

–... Savunmasızım ben. Boşum.

Bir. İki. Üç. Dört. Dört koca saniye sessizliğin içinde akıp gitti.

–İstediğini yapabilirsin. Bıçak mıçak yok bende. Beni yaralarsan, şapa otururum. Hiçbir şey yapamam.

Kımıldamıyordu Mario. Korkunun ve isterse esirgeyeceği, istemezse bitirebileceği bir yaşamın efendisi olduğunu duyumsuyordu. Aynasızlık mesleğinin dayatmalarını bastırıyordu. Gücünün tadını çıkarmıyordu pek, içsel yaşamına karşı pek az dikkatliydi çünkü, pek becerikli değildi onu yüceltmekte. Önce hangisini yapacağını bilemediğinden hiçbir devinim yapmadığı gibi ne olduğunu bilemediği, hiçbir umarı bulunmayacak, en küçük bir yoğunlukta belki, en küçük bir mutluluk verici başka bir anla ve bu an için yok

edilmesi gereken şu yengin anla büyülenmişti. Bir devinim yaparsa, bu devinim yapılmış olduğundan seçme olanağı kalmayacaktı artık. İçinde bir seçim dengesi buluyordu Mario. Özgürlüğün özeğindeydi işte. Hazırdı her... ne ki uzun zaman süremezdi bu tutum. Uylukları üzerinde dinlenmek, şu ya da bu kası gevşetmek bile seçmek, yani kendini sınırlamak olacaktı. Bu kararsızlığını uzun süre koruması gerekiyordu demek, eğer kasları çabucak yorulmazsa tabii.

–Durumunu açıkla dedim ben sana, ama hiçbir zaman istemedim ki...

Ses güzel, ezgisi pek tatlıydı. Querelle de aynı özgürlüğün özeğindeydi ve Mario'nun kararsızlığının tehlikesini çok iyi biliyordu. Querelle'e ulaşan da bu kararsızlıktı, içinden harika bir oyun çıkardığı bir korku, tehlike yüklü bir yürüyüş, kırılgan bir görünüş, ha bir de yenilmez bir güç veriyordu ona. Bu korku, panterlerin kafesi üstünde kristal pençelerle asılı durduğu sallanan trapezden attırabilirdi ona kendini. Ölüm oradaydı işte, onu kolluyordu, çoğu kez avını kollayan ölüm olan kendisiydi oysa. Mario' nun kendisi için böylesine yeni olan yüzü ve duruşunda kendini seyrediyordu. Bir ayağından destek alan, gök mavisi bir fanila içinde dar ve sert gövdeli bir polisin simgelediği hangi ayrıksı güç, Querelle'in bedeninden kaçmış da gelip karşısına dikilmişti böyle? Querelle sis duvarına yansıttığı bu zehiri kendinde olduğu sürece kendisi için bir tehlike oluşturmaksızın taşımıştı içinde. Bu gece kendi öz zehri tehdit ediyordu onu. Korkuyordu Querelle ve korkusu etki gücünü iyi tanıdığı ölüm gibi beyazdı, ölüm tarafından ansızın terk edilmiş olmaktan da ikiye katlanıyordu korkusu. Mario sustalısını kapadı. Yenik durumda, iç çekti Querelle. Zekâdan doğmuş olan silah bedenin soyluluğuna, savaşçının yiğitliğine pek önem vermemişti. Mario tamamen doğruldu ve ellerini de ceplerine soktu. Onun karşısında, ama yeni alçakgönüllüğüne borçlu olduğu bir zaman farkı uyarınca, Querelle yaptı aynı davranışı. Biraz yaklaştılar birbirlerine ve ikisi de şaşkın, bakıştılar.

–Zararım dokunsun istemedim sana, hesaplaşmaya kalkışan sensin. Nono'yla ne halt edersen et, umurumda değil. Ne sikime

benim. İstediğin gibi kullanırsın götünü, fakat bozuk çalmaya da kalkına sakın.

–Bak Mario, dinle. Nono'yla düşüp kalkıyor olabilirim, bu beni ırgalar, senin de kerhanenin ortasında benimle gırgır geçmen gerekmez yani.

–Gırgır filan geçmedim ben. Sadece onun yerine geçip geçemeyeceğimi soruyordum sana şakayla. Bi şey demek değil bu, dikkatini çekerim. Duyacak kimse de yoktu üstelik.

–Tamam, kimse yoktu, ama sen de annamalısın ki böyle kafaya alınmak hiç hoş değil yani. İstediğimi yapmaya hakkım var, doğru. Kimseyi ırgalamaz bu, kendimi savunacak gücüm kuvvetim var benim. Ama sen de kendini bi şey sanma yani Mario, beni bastırdın çünkü bıçak vardı elinde, ama harbi yumruk dövüşünde marizleyemezdin beni.

Sisin içine daldılar, sisin kendilerini insanlardan uzak tutması, neredeyse içtenlikli alçak sesleri nedeniyle yan yana, kardeşçe yürüyorlardı. Sola dönüp surlara yöneldiler. Querelle korkmuyordu artık, ancak şaşılacak bir biçimde kendisinden çıkmış olan ölüm geri dönüyor, esnek ve kırılmaz bir yapı iskeleti gücü veriyordu ona yeniden.

–Yahu dinle, kızma bana, tamam mı. Şakayla karışık söyledim onu ben sana. Bir kötülük yoktu içimde. Ben de dürüst davrandım sana karşı. Tamam, bir kesici alet çektim, ama isteseydim benim altı otuz beşlikle harcardım seni. Buna hakkım vardı. Bir sürü hikâye uydurup anlatabilirdim. Ama istemedim.

Yanında bir polis memurunun yürüdüğünü yeniden duyumsuyordu Querelle. İçi huzurla doluyordu.

–Nono'yu tanıdığımı düşünebiliyor musun benim? İnanmazsan git kendine sor. "La Féria"ya ahbap olarak geliyorum, aynasız olarak değil. Olmadık şeyler kurma kafanda, ben temizim. Bir sürü herif var benim hakkımda şöyle böyle diyecek. İnanmamak lazım. Ayrıca ben hiç kimseyi işletmedim, anlıyor musun, hiç kimseyi. Hiçbi şey demek değil bir kere bu. Donanmadasın sen, bak dostum, o biçim bir sürü denizci gördüm ben, hem de nasıl düdükletiyoladı

kendilerini! Onların yine erkek olmalarını engellemiyordu bu, inan bana, ben söylüyorum bunu sana.

–Evet, bu da var tabi, üstelik Nono'nun birini atlamadan bırakacağını da sanmamak lazım yani.

Çok genç, çok aydınlık bir gülüşle güldü Mario. Cebinden bir sigara paketi çıkardı. Sessizce bir sigara uzattı Querelle'e.

–Bak oğlum... Bana maval okumamak lazım, sökmez.

Querelle de güldü ve aynı gülüşün içinde şöyle dedi:

–Yok yahu, maval okumuyorum ben sana.

–Bak sana söyleyeyim, istediğini yaparsın. Hayatı öğrendim ben, hiçbir şeye şaşmamak lazım. Senin biraderi aynı kefeye koymamalı, onun karılarla arası iyi. Öyle özel zevkleri yoktur onun, bak hepsini biliyorum işte. Yani ona söyliyecek bir lafımız yok.

Kimseye rastlamadan surların önüne gelmişlerdi neredeyse. Querelle durdu. Sigarayla donanmış eliyle polis memurunun omzuna dokundu:

–Mario.

Gözlerini Mario'nun gözlerine diken Querelle sert bir tonla konuştu:

–Nono'yla yattım, evet, inkâr etmiyorum. Ama sakın yanlış anlama. İbne değilim, anlıyor musun. Kızları severim ben. İnanmıyo musun?

–Öyle bir şey demedim. Yalnız, sana geçirdiğini Nono'nun kendisi söylüyo. İnkâr edemezsin bunu. Yoksa sen mi ona atladın?

–Yok, tamam, o beni düdükledi, ancak...

–Yahu tamam, Kafa ütülemeye gerek yok diyorum sana. Bana vız gelir. Bana erkek olduğunu kanıtlamak zorunda değilsin. Şüphem yok ki benim zaten. O ibnelerden biri olsaydın eğer, pısardın kavgada. Pısmadın sen.

Elini Querelle'in omzuna koyarak yürümek zorunda bıraktı onu. Gülümsüyordu. Querelle de gülümsedi.

–Bak, biz ikimiz de erkeğiz. İstediğimiz gibi konuşuruz. Nono'yla yatmışsın, tamam, suç değil bu. Önemli olan, herif sana zevk verdi mi vermedi mi? İşte mesele bu. Yalnız, belim geldi deme bana.

Querelle yine savunmak istedi ama gülümsemesi engel oldu buna.

–Tersini söyliycek değilim. Her kime olsa zevk verirdi olay.

–Bak gördün mü. Seviyosan bir kötülük yok bunda. Seni düzmekten Nono da zevk almış olmalı. Herif bayağı azgın, senin de güzel bir suratın var.

–Benim suratım da herkesinki gibi.

–Hadi hadi, sen ve senin birader, pardon hani! Nono'yu gözümün önüne getiriyorum da, kamışı kazık gibi oluyordu herhalde. Söylesene adamım, iyi muamele çekiyor mu ha?

–Boş ver ya, Mario, uzatma artık...

Ama gülerek söyledi bunu. Polis elini hâlâ Querelle'in omzunda tutuyordu, tatlılıkla fakat kesin bir biçimde darağacına götürüyora benziyordu oğlanı.

–Cevap versene oğlum... İyi yapmıyo mu işini?

–Niye sorup duruyorsun ha? Senin götün de mi kaşınıyor yoksa? Sen de mi bakmak istiyorsun tadına?

–İyiyse eğer, neden olmasın, hadi, anlat. Nası çalışıyo?

–Pek fena yapmıyo işini. Hoşuna gitti mi? Bak Mario, hep böyle canımı sıkmayacaksın artık değil mi?

–Yahu konuşuyoruz şunun şurasında. Bi duyan yok ki. İki ahbap laflıyoruz işte. Peki zevk aldın mı sen de? Hoşuna gitti mi?

–Çok merak ediyosan sen de dene!

Birlikte güldüler. Mario Querelle'in omzunu sıkmamaya özen gösterdi. Şöyle dedi:

–Neden olmasın? İyi miydi, sen onu söyle bana.

–Fena değildi. Girerken pek hoşuna gitmiyor, ama gerisi güzel geliyor.

–Yapma ya, iyiydi ha?

–İnan olsun. İlk defa başıma geliyordu. Böyle olacağını sanmıyordum doğrusu.

Zorlama, tedirgin bir gülüşle güldü. Çoktan heyecanlanmıştı ve polisin eli omzuna bastıkça daha da ağırlaştırıyordu durumu. Mario'nun ona atlamaya çalıştığını bilmiyordu henüz Querelle. Bir sorgulamadakine benzer sorular, sık boğaz eden bir konuşma biçi-

mi, içe işleyen ses tonu ve ne tür olursa olsun bir itiraf koparmaya kararlı tezgâhlar heyecanlandırmıştı onu. Bulundukları yerin ayrıksılığı, bir suç ortaklığı değeri taşıyan yalnızlıkla yüzüstü bırakılmış polis memuruyla kurbanını daha da çok birleştiren sisin ve gece karanlığının yoğunluğu nedeniyle heyecanlanıyordu Querelle.

–Koca bir malafası olmalı, değil mi? Adam çam yarması gibi çünkü. Hoşuna gitti mi malafası?

–Denyonun tekisin sen. İşim yok da ona mı bakıcam! O kadar sapık değilim. Tamam, yetişir; kapat artık bu konuyu.

–Niye? Canını mı sıkıyor? Kafanı bozuyorsa bir daha açmam ağzımı.

–Yok, canımı sıkmıyo. Lafın gelişi söyledim.

–Bunlardan konuşmak azdırıyo beni, inan olsun.

–Yok yahu! Ne diyosun sen!

Bu ünlemle –ve "Yok, canımı sıkmıyo," tümcesiyle– sonunda kaçınılmaz olarak kendisinin pek kortktuğu davranışa varacak (bir oyun ve bir yöntem oluşturan) bir dizi darbeyle özgürlüğünün canına okunacağını anladı Querelle. Bu dar yola girmiş olmaktan utanç duymadı, ancak kendi açıkgözlülüğüne, aynı zamanda, kendi kendini oyuna getirmesine ve çok mutlu bir biçimde gizli arzusunu doyurmuş olmasına şaştı.

En azından gerçek bir erkeğin karşısında ve de zorlayıcı bir bahanenin yardımı olmaksızın, bir kulamparayla ya da bir kulampara üstünde –ya da bir erkek üstünde– saygınlığını yitirmeden, ama o zaman karşı konulmaz bir gerekçenin yardımıyla, yapabileceği bir davranış yapmış olmaktan biraz utanç duyuyordu tabii.

–Ne yani, inanmıyo musun?

Querelle "yok canım, inanıyorum" da diyebilir ve oyunun akışını bozabilir.

Gülümsedi:

–Git işine yahu! Şu konuştuklarımız kaldırmadı herhalde kuşunu. Sen onu benim külahıma annat.

–Yemin olsun ki öyle.

–Kafa buluyosun. İnanmıyorum sana. Hava çok soğuk. Büzülüp kalmıştır seninki.

–Bak bakalım kalkmış mı kalkmamış mı! Koy elini üstüne.

–Hayır... Hayır dedim sana. Yerinde bile yoktur o. Donmuştur.

Durmuşlardı. Gülümseyerek bakışıyorlardı, ama ikisi de, karşısındakinin gülümsemesine güvenmiyordu. Mario kaşlarını alabildiğince kaldırıyor, alnını kırıştırıyor, bu saatte, böyle bir yerde ve böylesine zayıf nedenlerle kamışının kalkmış olmasına çok şaşmış biri görünümü vermek istiyordu yüzüne.

–Dokun bak, göreceksin.

Kıpırdamadı Querelle. Daha çok gülümsedi; daha ince, daha alaycı bir şekilde, sonra gülümsemesini azalttı ve bu davranış dudağının titremesine yol açtı.

–Yok yalnı. Yapamazsın diyorum sana.

–Ben de sana bak da kendin gör diyorum. Öyle sert ki. Kazık, kazık!

Gözlerini Mario'dan ayırmadan, titreşen dudaklarıyla gülümseyerek, iki parmağının ucuyla aynasızın pantolon yırtmacına şöyle bir dokundu Querelle. Önce kumaşa değdi parmakları, sonra azıcık bastırdı ve sertleşmiş, ateşli kamışı duyumsadı. Neredeyse titreyerek ve istemeye istemeye sesini alçaltarak şöyle dedi:

–Hiçbi şey yok burda. Kalkmak mı diyosun sen buna!

–Dokunmadın ki. Sık biraz. Altı okka mal var orda.

–Pantolonla öyle tabii. Kalın sanıyor insan. Kumaşın kalınlığı var bi kere.

–Sok elini içeri, nasılmış görürsün o zaman.

Elini uzattı Querelle, bir an duraksadıktan sonra (bu duraksama ikisinin de bir hoş etti içini) parmaklarını yavaşça gergin kumaşın üstüne koydu yine.

–Aç. Bak bakalım büzülmüş mü. Öyle diyodun ya sen.

Her ikisi de, kendilerini oyuna kaptırmış olmalarına karşın, masumluk ayaklarını elden bırakmıyorlardı. Gerçeğin içine çok çabuk dalmaktan, artık açık ettikleri isteklerine kendilerini pek erken koyuvermekten çekiniyorlardı. Ağır ağır, hep gülümseyerek, Mario'nun bu yapmacık saflığı yutmayacağını bile bile, söz konusu olan bir şaka, önemsiz bir şeymiş gibi gözleri aynasızın gözlerine dikili, bir, iki ve üç düğme çözdü Querelle. Elini içeri kaydırdı, ka-

ınışa yavaşça bir dokundu önce. Baş ve işaret parmaklarıyla tuttu onu, sonra boyunu ölçmek istercesine, tüm eliyle avuçladı. Net olmasını istediği, ama üzerinde hâlâ birkaç heyecan kırıntısı bulunan sesiyle:

–Haklıymışsın, dedi. Fena değilmiş.

–Pek hoşlandın.

Elini çekti Querelle. Hâlâ gülümsüyordu.

–İlgilendirmiyo beni dedim ya sana. Büyük olmuş, küçük olmuş, bana ne.

Cebinde duran boştaki eliyle –öbürü denizcinin omzundaydı– pantolon yırtmacından kamışını çıkarıverdi polis. Gülümseyerek kendisine bakan bir denizcinin karşısında ayrık bacakları üstünde öylece durdu. Fısıldadı:

–Okşa bunu biraz, hadi.

–Burda olmaz. Daha uygun bi yer yok mu?

Gecenin her noktasından, bozulmuş dar yollar, toz toprak içindeki ayaklar kıyayı taşıyor. Onların gelişini dinliyor Querelle. Alışıktır bu tapınmalara kulağı. Büyücüler yoldadır. Eğilir: Mario'nun dehşetli kamışının parlak başının ucu karanlıkta ışıldar.

Polisin ağzında tükürüğünün tatlı şapırtısını kulağının dibinde duydu Querelle. Islak dudakları aralanıyor, belki bir öpüşe, dili de kulağın içine girmeye ve orada coşkulu bir çalışma başlatmaya hazırlanıyordu. Bir tren düdüğü duyuldu karanlığın içinde. Querelle yaklaşan treni, hatta soluğunu işitti. Demiryoluna yukardan bakan toprak dolgu yığının kıyısına gelmişti iki adam. Polisin yüzü çok yakın olmalıydı. Biraz önceki biraz hışıltılı ve ağzının suyuyla iyice genişlemiş bulunan o ince şapırtıyı yine duydu Querelle. O zamana dek usunun kıyısından bile geçmemiş coşkulu bir sevişmenin gizemli hazırlığı gibi göründü bu ona. Mario'nun böylesine özel bir davranışını görmekten, yaşamının en gizli yanını algılamaktan hafif bir tedirginlik duydu. Çok doğal bir biçimde dudaklarını kıpırdatmasına ve dilini ağzının içinde doğallıkla oynatmasına karşın, az sonra yapılacak bir zevk alemi düşüncesiyle kendinden geçmişe

benziyordu polis. Querelle'in kulağının dibindeki tek bu ağız şapırtısı az sonra geçecek trenin bile yırtamadığı bir sessizlik evreninde soyutlamaya yetiyordu onu. Hızlı tren dehşetli gürültüler koparark geçip gitti önlerinden. Bir tür edilginlik kapladı Querelle'i, etkinliği Mario'ya bıraktı. Umutsuz bir sevinçle karanlığa dalıyordu tren. Dingin, erinç ve mutluluk dolu, kısacası uzun süreden beri denizciden esirgenmiş karasal bir bilinmeze doğru kaçıyordu. Yolcuların uykusu bir aynasızla sevişmelerinin tanığı olabilirdi: Aynasızla onu, iki cüzamlı ya da zavallı gibi, yığma toprağın kıyısında bırakıp gitmişti.

–Dur, tamam.

Beceremiyordu Mario. Birden döndü ve eğildi Querelle. Hızlı tren gara girmeden önce tünelden geçerken polisin malafası da kaçınılmaz bir biçimde ağzına giriverdi.

İlk kez bir erkeği dudaklarından öpüyordu Querelle. Suratını kendi imgesini yansıtan bir aynaya dayamış gibi, diliyle granit bir başın donmuş içini karıştırıyormuş gibi geliyordu ona. Bununla birlikte bu bir aşk edimi, suçlu bir aşk edimi olduğundan kötü bir şey yaptığını bildi. Daha sıkı sarıldı. İki ağız lehimlenip kaldı, diller tutkuyla çarpışıyor, birbirini eziyor, ne biri ne de öbürü, üzerinde öpücüklerin bir sevecenlik belirtisi sayılacağı pütürlü yanakların üstüne konmaya cesaret edemiyordu. Açık gözler ince bir alayla birbirine bakıyordu. Polisin dili çok sertti.

Emir eri olmak ne onurunu incitiyordu Querelle'in ne de arkadaşlarının gözünde değerini düşürüyordu. Görevinin tüm gereklerini gerçek soyluluk olan bir yalınlıkla yerine getirdiğinden, örneğin sabahleyin, güverteye oturup teğmenin ayakkabılarını boyarken görebilirdiniz onu. Başı önüne eğik olduğu için saçları gözlerinin üstüne düştüğünden, ara sıra başını kaldırırdı: Bir elinde fırça öbüründe ayakkabılar, gülümserdi. Sonra çevikçe ayağa kalkar, hokkabaz gösterisi yaparcasına atıp tutarak tüm araç gerecini çabucak kutunun içinde toplar ve geri dönerdi. Hep genç ve neşeli bir bedenle çabuk ve esnek adımlarla yürürdü.

–Buyur, teğmen.

–Mükemmel. Giysilerimi katlamayı da unutmayın.

Gülümsemeyi göze alamıyordu subay. Bu sevinç ve bu güç karşısında neşeli görünmeye cesaret edemiyordu; Querelle karşısında göstereceği bir anlık gevşekliğin onu bu yırtıcı hayvanın ellerine teslim edeceğinden öylesine emindi. Korkuyordu ondan. Hiçbir sertlik ne bu bedeni ne de bu gülümsemeyi karartamıyordu. Bununla birlikte, kendini güçlü buluyordu. Querelle'e göre biraz daha uzun boyluydu, ancak bedeninin içinde bir zayıflığın varlığını da duyumsuyordu. Neredeyse somut bir şeydi bu, kasların arasından bedeni şişiren korku dalgaları biçiminde dışarı yayılıyordu.

–Karaya çıktınız mı dün?

–Evet, Teğmenim. Sancak tarafının günüydü.

–Bana haber verebilirdiniz. Size gereksinmem vardı. Gelecek sefer karaya çıkarken beni bilgilendirin.

–Peki, Teğmenim.

Teğmen masasını silişine, giysileri katlayışına bakıyordu onun. Onunla aralarında bir yakınlık doğurmayacak biçimde soğuk bir tonla konuşmak için bir bahane arıyordu. Dün akşam sanki ona gereksinmesi varmış gibi ön güvertedeki koğuşa gitmişti. Mavi pantolonu ve gemici yeleğiyle çıkarken ya da gemiye dönerken görmeyi umuyordu onu. Koğuşta beş adam vardı yalnızca, onu görünce ayağa kalktılar hemen.

–Emir erim burada değil mi?

–Hayır, Teğmen. Karaya çıktı.

–Nerede yatıyor?

İçine bir mektup ya da iki satırlık bir not koymak istercesine, kurulmuş makine gibi, gösterdikleri hamağa yaklaştı ve yine makine gibi sevgili uykucusunun yokluğunda yatağa çeki düzen vermek istercesine elini biri iki kez yastığa vurdu. Bir yaban yulafı sapından daha ince, daha hafif bu davranıştan sevgisinin buğusu yayılıyordu. Gelişinden daha heyecanlı olarak çıktı. Yanında hiçbir zaman uyuyamayacağı o kişi burada uyuyordu demek. Üst güverteye çıktı, dirseklerini küpeşteye dayadı. Sisin ortasında, yüzü kente dönük, yalnızdı; karaya kaçamak yapmış, bir kahvehaneye kapağı at-

mış, kızlarla, başka heriflerle –bir çeyrek saat içinde ahbap oluverdiği denizci ya da dok işçileriyle– kafayı bulmuş durumda gülüp eğlenirken düşleyebilirdi rahat rahat Querelle'i. Ara sıra duman içindeki kahveden çıkıp surların yamacına gidiyordu belki. Orada lekeliyordu pantolonun paçalarını. Teğmen hem kendi içinden hem de dışından izliyordu Querelle'i. Pantolon lekeleri sahnesini getiriyordu gözünün önüne. Bir gün bir grup denizciyle birlikte geçerken denizcilerden biri Querelle'e paçalarını kirleten lekeleri gösterince onun edepsizce "Bunlar madalyalarım benim!" diye yanıt verdiğini duymuştu. "Madalyaları" ya, "balgamları!"* kuşkusuz! Alnı sisin soğuğundan buz kesmiş durumda koya ve karaya bakarken belki tüm denizcilerin bildiği ve Querelle'e pek yakıştırdıkları bu öyküyü düşünüyordu. Beresini geri iterek gülümsüyordu karşısında Querelle: "Bu lekeler var ya, bi şey değil bunlar. Benim malafayı emen heriflerin işi. Onlar beni emerken ben de pantolonumun üstünde otuz bir çekmeye zorluyorum onları. Bazen utandıkları oluyo ama zorla yaptırıyorum. İyi geliyo onlara bu." "Onu emerken beni de mastürbasyona zorlayacak herhalde!" Querelle'in yüzü ve bedeni siliniyordu gözünün önünden. Paçaları saçaklı ve baldır hizasına dek yükselen lekelerle dolu pantolonuyla gurur duyarken, uzun adımlarla yürüyerek yitip gitti. Querelle kahveye giriyor, kırmızı şarap içiyor, şarkı söylüyor, sövüp sayıyor ve canı çeken birinin ağzına malafasını vermek üzere dışarı çıkıyordu. Uğradıkları birçok limanda olduğu gibi burada da birçok kez karaya çıkmış denizcilerin karaya çıkınca yaşadıkları gizemli olaylara tanık olmak, dumana boğulmuş uğultulu kalabalığın içinde Querelle'in aydınlık yüzünü görebilmek umuduyla, bu denizcilerin düşüp kalktıkları mahalleleri gezmişti Teğmen. Ancak rütbe şeritleri yüzünden, hızlıca tek bir bakış atarak çabucak ayrılmak zorundaydı. Hiçbir şey göremiyordu; buğu donuklaştırıyordu camları, ama onların arkasında pek heyecan verici şeyler yaşandığını kestiriyordu.

* Özgün metindeki "crachat" sözcüğü "tükürük", ayrıca 'nişan" anlamına geliyor. Burada bir söz oyunu yapılmıştır. (ç.n.)

Küstahlık, nobranlık zihin gücümüze, dilimize olan saygımızdır bizim. Teğmen Seblon'un korkaklığı güçlü bir adam karşısında yalnızca fiziksel gerilemesi olduğundan, hele buna bir de yenilgisinin kesinliği eklenince, bu korkaklığın küstahça bir tutumla ödünlenmesi gerekiyordu. Emniyet Müdürlüğü'nde Gil ile karşılaştığı son sahne gelip çattığında (alışılmış bir mantığa uymak için bunu kitabın sonuna koymuş olmalıydık ya, neyse,) komisere karşı pek kendini beğenmiş, sonra da pek küstah davranışlar sergiledi Teğmen. Gil'i kendisine saldıran kişi olarak tanıdığı apaçık ortadaydı. Bunu yadsımaya karar verişi, Querelle'i tanıdığından beri kendisine egemen olan "geleneklere pek kulak asmama" düşünce akımına bağlılığındandı. Bu akımın doğması için bayağı bir zaman gerekmişti, şimdiyse yaman, baş döndürücü, yıkıcı bir hızla ilerliyordu. Teğmen Donanma'nın tüm Querelle'lerini aşmıştı, arıların arısıydı. Yine de bu kesinlik zihnindeydi yalnızca, bedeniyse bu tutuma girişmemişti hiç. Gil'i sırtını radyatöre vermiş, sıranın üstünde oturur görünce kendisinden ne beklendiğini hemen anladı Seblon: Çocuğu suçlamalara boğmak. İçinde çok hafif, neredeyse otlar hizasında esen bir rüzgâr çıkmıştı ama; ağır ağır yükseliyor, onu şişiriyor ve titreşen dudaklarından fırtınalı sözcüklerle –ya da sesle– dalga dalga dışarı akıyordu bu rüzgâr.

–Evet. Tanıyor musunuz onu?

–Hayır, bayım.

–Özür dilerim, Teğmen, size bu davranışı yaptıran duyguyu çok iyi anlıyorum, ancak adalet söz konusu burada. Raporumda onu suçlayacak da değilim zaten.

Yüce gönüllülüğünün aynasız tarafından anlaşılması daha da özveriye yöneltiyordu subayı. Coşturuyordu.

–Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Tanıklık için söyleyeceklerimi belirleyen de adalet kaygısıdır. Bir masumu suçlayamam elbette.

Komiserin masasının yanında ayakta duran Gil ancak duyuyordu söylenenleri. Bedeni ve aklı grimtrak bir tan sökümü içinde eriyip yok oluyor, kendisinin de bu tan sökümüne dönüştüğünü duyumsuyordu.

–Onu tanıyamayacağını mı sanıyorsunuz yoksa? Sis çok yoğun değildi ve yüzü çok yakındı benim yüzüme...

Her şey söylendi bunun üzerine. Bir iğne üç adamın da kafatasını delip geçti ve adamlar şu sağlam beyaz iplikle bağlandılar birbirlerine: Birdenbire geliveren anlayış. Gil başını çevirdi. Subayın yüzüne dönük kendi yüzünü anımsaması anılarını aydınlattı. Komisere gelince, "onun yüzü" sözcüklerini söylerken sesin bozulduğunu duyunca çok özel bir duygu gerçek konusunda bilgilendirdi onu. Birkaç saniye boyunca, daha kısa bir süre ya da, sıkı bir suç ortaklığı birbirine bağladı bu üç varlığı.

Bununla birlikte –ve ancak o açınlayıcı anları anlayamamış olacak okuyuculara tuhaf gelecektir yalnızca bu– polis memuru, sanki kendisi için bir tehlikeymiş görünen bu bilgiyi kafasından kovdu. Aştı onu, bastırdı. Düşüncesinin yoğunluğu altına gömdü. İçsel oyununu sürdürüyordu Teğmen. Oyunun da ötesine geçiyordu neredeyse. Başaracağından emindi şimdi. Yalnız saldırısını yadsımakla değil, onu bir gönül yüceliği kaygısıyla savunduğunu da yadsıyarak ondan uzaklaşıyor göründükçe gitgide daha gizemli ve sıkı bir biçimde bağlanıyordu genç duvarcıya. Gönül yüceliğini yadsımakla Teğmen bu duyguyu yok ediyor ve içinde katile karşı salt bir bağışlayıcılık, daha çok da suça tinsel bir katılımın var olmasına izin veriyordu. Bu suçluluk ona ihanet edecekti sonuçta. Teğmen Seblon hakaret etti komisere. Ona tokat vurmaya dek vardırdı işi. Bu tür hor görülesi yapmacık davranışların sanat yapıtını yaratan ciddi güzelliklerin kökeninde bulunduğunu duyumsuyordu kendisi de. Gil'e yetişiyor ve geçiyordu onu. Teğmenin Gil'in saldırısını yadsımasını sağlayan içsel düzenek, eskiden onu korkak ve aşağılık göstermişti Querelle'in karşısında.

"Haydi Jules! Sökül, yoksa boğarım seni! Yahudi kavgası. Bire karşı beş."

Sevdiği bu son deyim tutumunu tam olarak açıklıyordu. Hiçbir şeyden korkmamaktan, kolu sırmalı üniformasının içinde her türlü misillemeden böylesine iyi korunmuş olmaktan *gurur duyuyordu.* Büyük bir güçtür bu korkaklık. Bu korkaklığın başka bir düşmanın (tam olarak kendi tersinin) karşısına çıkması, kendi kendisinin kar-

şısına dikilmesi için hafif bir terslik yeterlidir oysa. Querelle'i gereksiz yere cezalandırsa ya da ezse, subayın korkak olduğunu söyleriz. Ancak ediminin özeğinde bir istenç ya da gücün –kendi gücünün– varlığını görürdü: Akşam yemeğini konuşmadan bırakıp gitmesini sağlayacak olan odur, polis memuruna hakaret etmesini sağlayacak olan da (korkaklığının özeğinde bulunmuş ve işlenmiş) bu güçtür yine. Kendini yüce gönüllülük rüzgârına kaptırıp gerçek suçlunun ışıklı varlığından da destek alarak, parayı ben çaldım deyip çıktı sonunda. Komiserin sivil polislere onu yakalama buyruğunu verdiğini duyunca gizlice deniz subayı saygınlığını yardıma çağırdı Seblon, ancak Querelle karakolun hücrelerinden birine tıkıldığında, gemide dehşetli bir rezalet kopacağından emin olduğu için, bundan mutluluk duydu.

Nono'nun yüzü virgüllerden oluşmuştu: Kaşlarının kavisi, burun deliklerinin gölgesinin eğrisi, dudakları, bıyıkları.Tüm başının en son formülü virgülden alıyordu özünü. Karısını beceren heriflerı düzmek tinsel erince ulaşmasına yetiyordu.

–Düzülmüş heriflerle yatıyor yalnızca, diyordu. Benim düzdüğüm. Patronun düzdüğü heriflerle. Unutmamak lazım bunu.

Mario hoşgörürlüğünü veriyordu ona. Genelev patronunun iri gövdesi eziyordu onu, soluğunu kesiyordu biraz. Nono'ya gelince, karşısında keskin, ciddi, sert ve bir süngünün üçgen ağzı gibi çevik duran aynasızın ciddiyeti, çeliğin kıyıcılığıyla sarıyordu onu. Karısıyla yatmak isteyen herifi düzdükten sonra kamışı inmeye başlayınca aşk da kaçıyordu. Baldırlarının üstüne düşmüş iç donunu kirletmemek için beyaz gömleğinin eteğini elinin ucuyla tutarak kaldırırken, yumuşamış ve boka bulanmış kamışını gösteriyordu:

–Bak ne yaptın, gördün mü: Kamışımı boka buladın. Hadi, donunu giy de patroniçenin yanına git. Benden alacağını aldın, onunla devam et şimdi.

Ermeni'yi öldürdükten sonra cesedin üstünde değerli ne varsa alınıştı Querelle. Burada soygun düşüncesinin (nedeni en az rezilce de olsa) cinayet düşüncesi ve eyleminden ayrıldığı durumlar pek enderdir. Kendisine yanaşan kulamparayı vuran birinin onu soymaması az görülen bir şeydir. Onu soymak için vurmaz ama *artık vurduğu için soyar.*

–Duvarcının arpasını kaldırmamış olman aptallık yani. İşine yarardı.

Querelle bekledi. Biraz duraksadı. Yalnız kendisinin algılayabileceği hafif bir çekingenlikle söyledi son sözcükleri.

–Yapamazdım ki. Meyhane kalabalıktı. Aklıma bile gelmedi.

–Tamam. Ama öbürünü, denizciyi soyacak vaktin vardı.

–İnan olsun ben öldürmedim Jo. Yemin ederim.

–Bak Gil, hiç ırgalamaz beni. Seninle çene çalmaya gelmedim buraya. Bu sırrı kendine saklamaya da hakkın var hatta. Senin erkek olduğunu gösterir bu. Sen öyle diyorsan öyledir, sana inanırım ben. Yalnız bu işte bir kârın yoksa herifleri temizlemeye değmez. Oldun mu tam bi kabadayı olucaksın. Bunu bilir bunu söylerim ben, anladın mı ufaklık!

–Ne yani, tam bir bıçkın olucağıma inanmıyor musun sen?

–Göreceğiz.

Hâlâ çekiniyordu Querelle. İyice açık etmeyi göze alamıyordu. Gil'e bakarken, güzelliği çabucak cennete gitmesine engel olabilecek genç bir Hindu düşüneceğiz. Kışkırtıcı gülümsemesi, kösnülü bakışı hem kendisinde hem başkalarında cinsel istekler uyandırıyordu. Querelle gibi Gil de –ne yazık ki– rastlantı sonucu öldürmüştü; çocuğu kendisi gibi biri yapmak pek hoşuna giderdi denizcinin.

–Brest'te sisler içine salıverilmiş bir küçük Querelle'in bulunması hiç de fena olmazdı hani.

İstemeden işlediği bir cinayeti ve işlemediği bir başkasını kabul etme noktasına getirmek gerekiyordu Gil'i. Bitek bir toprağa bir tohum ekecek Querelle,sonra o tohum toprağı yarıp baş verecek, büyüyüp serpilecektir. *Gücünü Gil'de* duyumsuyordu denizci. Bir yumurta gibi dopdolu buluyordu kendini. İstediği kadar bilsin bir ci-

nayete çekinmeden bakmayı. İstediği kadar alışsın adam öldürmeye. Adamın canını sıkan bunu saklamak zorunda olmaktır. Ayağa kalktı Querelle.

–Takma kafana, koçum. Yamuk bi durum yok. Hiç de boktan bir başlangıç yapmadın. Devam etmek lâzım. Ne yapıcağını sana söylerim ben. Önce gidip Nono'yla bi görüşeyim de.

–Daha bi şey demedin mi ona?

–Boş ver şimdi buna. Seni "La Féria"ya alamaz. Çok aynasız var oraya girip çıkan. Karılar var, bakarsın kaçırıverirler ağızlarından. Ama bakacağız bir çaresine. Ancak senin de, mantara basmaman lâzım. O çevrenin adamları birini öldürdün diye almıycaklar seni aralarına. Aslında soygunlarda adını duyurman lâzım senin. Senin cinayetin çünkü gereksiz, lüks bir cinayet. Neyse, takma sen yine kafana. Bakıcaz bi çaresine. Hadi, hoşça kal koçum.

Elini sıktı oğlanın ve tam gideceği sırada geri döndü Querelle ve sordu:

–Yahu, şu senin çocuk var ya, onu görmedin mi?

–Birazdan gelir, kesinlikle.

Gülümsedi Querelle.

–Lan baksana, biraz kesik mi yoksa bu velet sana, ha?

Gil kızardı. Théo cinayetinin gerçek nedenini anımsatarak kendisiyle kafa bulmak istediğini sandı denizcinin. Yaman bir sıkıntı kapladı içini. Soğuk bir sesle yanıt verdi soruya:

–Delisin sen. Onun bacısıyla düşüp kalktım ben de ondan. Bu yüzden çocuğun tutumu. Sana her söylenene inanmaman lazım. Kadınlardan yanayımdır ben.

–Boş ver oğlum, çocuk senin kaportana kesik bile olsa bi kötülük yok bunda. Denizciyim ben, anlarım bu işlerden. Hadi hoşça kal Gil. Sıkma canını.

Roger eve döndüğünde alay ve saygıyla karışık bir duyguyla bakıyordu ablasına. Gil'in aslında kendisinde bacısını bulmak istediğini bildiğinden, hem hınzırca hem de safça onun davranışlarını, –saçlarını omuzlarına atmasına ya da ince kumaştan giysisini, kıvrımlarını düzeltmek için kalçasının üstüne çekişine varıncaya dek– genç kız tiklerini kopya etmeye çalıştı. Onu alayla inceliyordu, Gil'in hallerini kendi bedeninde taşımaktan mutluydu çünkü, saygıyla da inceliyordu, Gil'in ruhunu coşturan gizlerin ve kendisinin yalnızca Baş Rahibi bulunduğu tapınağın yüce tepesinin koruyucusuydu çünkü bacısı. Gerekçesi *ahlâk* olan bir cinayete böylesine yalın, böylesine yakın bir biçimde karışmış olduğundan dolayı ayrıksı bir olgunluğa erişmişti Roger annesinin gözünde. Ağzından oğlunun bir aşk kahramanı olduğu olağanüstü bir öykü çıktığını duyar korkusuyla bir şey soramıyordu kadıncağız ona. Oğlunun daha on beş yaşında aşkın gizlerini ve yasak aşk konusunda kendisinin bilmediği şeyleri öğrenmiş olmadığından emin değildi.

Madam Lysiane, Querelle'in kendisini kız kardeşi sayamayacağı denli varsıllık içinde yüzüyordu. Ağabeyinin böylesine soylu bir hanımı becerdiğini düşünmeyi bile kabul etmek istemiyordu. Onun gözünde Robert, her nasılsa korunma şansını yakalamış serserinin tekiydi hâlâ. Buna şaşmıyordu Querelle. Madam Lysiane ise ona karşı yalın olmaya çalışıyordu. Kibarca konuşuyordu. Norbert'le bir iş çevirdiklerini sanıyordu. Ayrıksı kıskançlığının büyüsüne kendini kaptırmış olarak Querelle ile Robert'in arasındaki temel ayrılıkların giderek baskınlaşan saplantısına hiç dikkat etmiyordu. Bununla birlikte bir akşam Querelle'in, tertemiz, pırıl pırıl çocuksu bir kahkahasıyla heyecanlandı; dünyada gülemezdi böyle Robert. Parlak dişlerinin üzerinde kocaman açılan ağzının kenarına takılıp kaldı bakışları, ağzının kapanırken oluşturduğu kıvrımlara baktı. Açıkça anlıyordu ki mutluydu bu oğlan. Bu durum onda belli belirsiz bir şok etkisi yaptı ve bu şok, arasından duygularının ürkünç ka-

rışının akacağı bir çatlaklık yarattı onda. Hep onun dingin yüzünü ve güzel gözlerini gören, gerçekten analığa yazgılanmış, ağır, geniş ve sözcüğün en güzel anlamıyla konuksever kalçaları üstünde melankolik yürüyüşünün görkemine boyun eğmiş kadınlardan habersiz; derin ve görünüşte dingin böğürlere sahip bedeninde, gizemli bir nedeni olan devinimler gereğince birbirine karışıp karışıp ayrılan, tekrar karışan, mat ve yumuşak bir kumaştan yapılmış uzun ve geniş siyah örtüler, gizemli kıvrımlarıyla yas atkıları dalgalanıyordu. Kara örtülerin kimi kez hızlı, kimileyin yavaş gidiş gelişleri vardı yalnızca onda. Güneşe sermek için ağzından çıkaramıyordu onları, bir tenyayı çıkarır gibi götünden de sıçamıyordu.

–Yani bu yaşta bu noktaya gelmiş olmam yine de tuhaf, hile yapmamam gerekiyor çünkü. Ben hile yapar mıyım hiç! Joséphine değildir hile yapan. İşte ne kaldı şurada, beş yıl sonra elli yaşına basacağım. Bir düşünceye saplanıp kalamam doğrusu. Bir düşünce ediniyorum çünkü. *Onlar* birbirine benziyorlar diyorum, ama bir tek kişi var ortada. Gerçekte iki kişi "onlar". Bir yanda Robert var öbür yanda da Jo.

Gün boyunca ve salonu gözetleme işinden fırsat bulduğu dinlenmeler sırasında kurduğu bu yatıştırıcı düşler dur durak bilmez gündelik sorunlarla kesiliyordu sık sık. Madam Lysiane, yavaş yavaş, bin bir olayıyla yaşamı tümden anlamsız, kendisinin tanığı ve gerçekleşme yeri olduğu olayın yoğunluğuna ve yeğinliğine benzer hiçbir önemi bulunmayan bir şey sayma noktasına geldi.

–İki kirli yastık kılıfı mı? Kirli iki yastık kılıfı var demek de neyin nesi oluyor? Yıkanacaklar işte, o kadar yani. Ne yapmamı istiyorlar ki benim?

Kendi yas kumaşlarının büyüleyici çalışmasını gözlemek üzere çabucak bırakıyordu bu küçültücü düşünceyi.

–Tıpatıp benzeyecek kadar birbirini seven iki erkek kardeş... İşte bir kumaş. İşte, şurada. Kımıldanıyor. İçimde gerilmiş, yumrukları sıkılı iki kol tarafından açılmış olarak, yavaşça, geçiyor işte. Kıvrım kıvrım burgulanıyor kumaş. Kayıyor. Yine kendisi kadar siyah, ama azıcık değişik bir başkası rahatsız ediyor onu. Şunu demek istiyor bu yeni kumaş: Birbirini sevecek kadar birbirine ben-

zeyen iki kardeş... Bu yeni kumaş da kayıyor teknenin içine, birinciyi örtüyor... Yok be, aynı kumaş bu, ters yüzü üste gelmiş yalnızca... Siyahı değişik bir başka kumaş. Şöyle demek istiyor: İki kardeşten birini, tek bir tanesini seviyorum ben... Bir başka kumaş: Bu kardeşlerden birini seviyorsam, öbürünü seviyorum demektir... Bütün bunların içinden geçmeli, parmak basmalıyım oraya. İnsan kumaş da doğuramaz ya, canım. Robert'i seviyor muyum? E herhalde, altı aydır beraber yaşadığımıza göre. Ama bunun bir şey demek olmadığı da gün gibi ortada. Robert'i seviyorum ben. Jo'yu sevmiyorum. Neden? Belki seviyorumdur. İkisi tapıyor birbirine. Buna bir şey yapamam ki ben. Bayılıyorlar birbirlerine: Sevişiyorlar mı öyleyse? Nerede? Nerede? Bir arada olmuyorlar ki hiç. Ha tabii, saklanıyorlar. Başka yerde sevişiyorlar. Nerde başka yerde? Başka bölgelerde... Bir de çocukları olmuş... Bu çocuk onların çocuğu... Budalayım ben, bir giysinin benim kumaşlarım yanında değeri yoksa bile, eteğiyle yerleri süpüren Germaine'i bir güzel fırçalamalı yine de. Prensip meselesi. Yürümesini bilsin. Nasıl olur da kendini bir türlü yatıştıramaz benim gibi bir kadın?

Uzun süre beklemişti aşkı Madam Lysiane. Hiçbir zaman çok heyecanlandırmamıştı erkekler onu. Kırkına gelince ancak sert kaslı pezevenkler iştahını açmaya başladı. Ancak tam mutluluğu bulduğu sırada kimselere gösteremediği o kıskançlık gelip içine yerleşiyordu. Kimseler de anlamıyordu. Robert'i seviyordu. Gerçekten yanıp tutuşuyordu onun için. Saçlarını, ensesini, uyluklarını düşündükçe memeleri dirileşiyor, aklındaki kişiyi karşılarcasına öne doğru çıkıyordu ve bütün gün, güçlükle uzaklaştırabildiği bir arzunun ateşli sevinci içinde, aşk geceleri hazırlıyordu kendine Madam Lysiane. Erkeği! Robert'dir onun erkeği. İlk ve gerçek erkeği. Birbirlerini seviyorlarsa eğer, sevişiyorlar mıdır ki? Eşcinseller gibi yapıyorlardır o zaman. Kerhanede onları anmak bir kilise korosunda Şeytan'ı anmakla eşdeğer görülebilirdi. Küçümsüyordu onları Madam Lysiane. Ama bırakamıyordu asla. Ayrıksı zevkleri olan, kadınlardan onlardan beklenmeyen şeyleri isteyen, belki biraz eşcinselliğe bulaşmış birkaç müşteriyi kabul etmişti yalnızca: Ama o

ki kadınlarla çıkıyorlardı, kadınları seviyorlardı demek. Kendilerine göre. Ama kulamparaları kabul etmek, söz konusu bile olamaz.

–Aman ne işim var benim onlarla! Robert eşcinsel değil.

Sevgilisinin düzgün, katı ve sert çehresi geliyordu gözünün önüne. Bu yüzün hatları baş döndürücü bir hızla denizcinin yüzünün hatlarıyla karışıyor, denizcinin kendisi Robert oluyor, Robert Querelle'e dönüşüyor, Querelle anında Robert kesiliyor ve bu böyle sürüp gidiyordu... Ama yüzün ifadesi hiç değişmiyordu: Sert bir bakış, dingin, ciddi bir ağız, sağlam bir çene ve tüm bunların üstünde, durmadan biçim değiştiren karışım karşısındaki şu tam bir masumiyet havası.

Yok canım, kesinlikle böyle değildir bu. Birbirlerini seviyorlar. Güzellikleriyle seviyorlar birbirlerini. İkisi de hergele bunların. Her zaman buluşuyorlardır. Robert beni sevdiğinden çok seviyor kardeşini. Kurtuluşu yok bunun.

Kurtulamıyordu bundan Madam Lysiane. Ancak bu yaştaki bir kadın düşebilirdi böyle bir derde. Başkalarının sergilediği cinsel istek karşısında ilgisiz kalmıştı kendisi bu isteğe, ama tinsel iffeti doğaüstünün kolayca dölleyeceği bir alan hazırlıyordu.

Mario'nun adını ağzına almaya cesaret edemiyordu Querelle. Onunla arasında geçenleri bir bilen var mıdır diye soruyordu kimi kez kendine. Niye konuşsundu ki? Madam Lysiane olayı öğrenmiş gibi görünmüyordu. Onu ilk gün görmüş olan Querelle bir daha ona bakmayı usundan geçirmiyordu. Ama o, yavaş yavaş, alışılmış otoritesiyle kendini ona dayatıyor, ele geçiriyordu onu. Kavisleri geniş ve güzel hatlar ve davranışlarla sarıp sarmalıyordu Querelle'i. Bu uyumlu kitlelerden, bu ağır yürüyüşten bir sıcaklık, neredeyse buhar yayılıyor, kötü büyüyü görmekten hâlâ çok uzak olan Querelle'i gevşetiyor, bir uyuşukluk veriyordu ona. Göğüsteki altın zincire, bilekteki bileziklere belli belirsiz şöyle bir bakıyor, varsıllığın kendini sarıp kuşattığını yine belli belirsiz biçimde duyumsuyordu. Onu uzaktan görünce patronun güzel bir karısı, kardeşinin de güzel

bir metresi olduğunu düşündüğü oluyordu kimi kez; ancak kendisine yaklaşınca şaşırtıcı biçimde doğurgan, ama bedeninden yayılan ışınım nedeniyle neredeyse gerçekdışı, sıcak bir kaynaktı artık yalnızca.

–Ateşiniz var mıydı, Madam Lysiane?

–Var, küçüğüm, vereyim size.

Denizcinin kendisine uzattığı sigarayı gülerek reddetti.

–Neden almıyorsunuz? Sizi sigara içerken görmüyoruz hiç. Bir Craven bu.

–Burada hiç sigara içmem ben. Kadınların içmesine izin veriyorum, çok ciddi görünmeleri gerekmez çünkü, ama ben asla. Patronun eşi sigara içmeye başlarsa olacakları varın siz düşünün artık.

Çok şaşırmış görünmedi kadın. Apaçık ve tartışma götürmez bir olaymış gibi öylesine söyledi bunu. Hafif alevi sigaraya yaklaştırdı ve Querelle'in gözlerinin kendine baktığını gördü. Bu bakıştan heyecanlandı biraz ve hiç ayrımına varmadan demin ağzından kaçırdığı ve tadı hâlâ orada, damağına yapışmış olarak ağzında duran sözcüğü söyledi:

–İşte oldu, küçüğüm.

–Sağ olun, Madam Lysiane.

Ne Robert ne de Querelle yeni tavırlar aramak için sevmiyorlardı pek aşkı. Bir sağlık gereksinimini de gidermiyorlardı. Querelle ile oyunlarında, olasılıkla onda bulmuş olacağı şiddetli ve biraz palavracı bir kösnüllüğün belirtisini görüyordu Nono. Halıyla kendisi arasında ezilen, kadife mantarlar arasından ona kaslı ve kıllı kalçalar uzatan bu denizci Nono'yla birlikte, manastırlarda rahibelerin kendilerini tekelere düzdürerek yaptıkları işret alemlerine ait olabilecek bir eylem gerçekleştiriyordu. Güzel bir oyundu bu, ama onun omuzlarını sağlamlaştırıyordu. İçinde bağlı kaldıkları indirilmiş pantolon yığıntısının içinden çıkan bacakların, biraz esmerimsi, uzun ve ağır uylukların üstünde tabak gibi sunulmuş bu kara, kıllı pürçüklü göt karşısında Norbert ayakta duruyor, pantolon yırtmacını adamakıllı açıyor, çoktan kalkmış kamışını oradan dışarı çıkarıyor, taşaklarını rahatlatmak ve sapına kadar erkek olmak için göm-

leğini biraz yana çekiyor, bir av ya da savaş başarısı saydığı bu duruş içinde bir süre kendini seyrediyordu. Hiçbir risk almadığını biliyordu, hiçbir duygusallık oyununun arılığını bozmuyordu. Hiçbir tutku.

–Folluk olmuş bu. Bir de şöyle diyordu: "Asfalt yol olmuş" ya da "Esaslı ama, iyi mal".

Zararsız bir oyundu yalnızca bu. Babayiğit ve güleç iki adam işte, bir tanesi kafaya takmadan, olayı sorun etmeden götünü veriyordu öbürüne, o kadar.

"İyi eğleniyoruz."

Bu eğlenceye dişileri boynuzlamanın zevkini de katıyordu. "Taşak suyumuzu arkadaş arasında boşalttığımızı bilselerdi ne biçim surat asarlardı ama! Sorun çıkarmıyo bu denizci. Dibini dövdürmek hoşuna gidiyo."

Uzatmayalım, Querelle'i düzmeyi biraz da nezaket gereği kabul ediyordu Norbert. Denizci kendisine aşık değilmiş, ama yaşamını sürdürmek için buna gereksinmesi varmış gibi geliyordu ona. Önce afyon satışında kazıklanmamayı becerdiğinden, bir de güçlü kuvvetli olduğu için onu küçümsemiyordu Norbert. Denizcinin genç ve çevik kas yapısına hayranlık duymaktan kendini alamıyor, bu yüzden daha çok sertleşiyordu sanki kamışı. Eliyle ıslatıyor, sonra yavaşça eğiliyor, Querelle'in sırtına abanıyor ve kamışını içeri sokuyordu. Yüzünü buruşturtacak kadar hiçbir acı duymuyordu artık Querelle. Yuvarlak ve sert kafasının girişi zorlayışını ve dibine kadar girdiğini duyumsuyordu yalnızca. Bunun üzerine birkaç saniye kıpırdamadan duruyordu Nono, arkadaşının biraz dinlenmesine fırsat veriyordu. Sonra gidiş gelişler başlıyordu. Böylesine egemen bir varlığın içinde olduğunu, ta derinliklerine sokulduğunu duyumsamak çok tatlı, çok dinlendiriciydi. Organın dışarı çıkma tehlikesi yoktu. Birbirlerine geçmiş durumda biraz yan dönüyor ve sürdürüyorlardı işi. Querelle'i koltukaltlarından tutuyor ve kendine çekiyordu Nono. Denizci kendini koyuveriyor, tüm ağırlığıyla Norbert'in göğsüne yaslanıyordu.

–Canını acıtmıyorum ya?

–Yok yok, devam et böyle.

Dalgın, akılları başka yerde fısıltıyla konuşuyor; söz yarı aralık ağızlarından solukla dışarı çıkan bir altın tozuymuş gibi sanki, ilgisiz sözler söylüyorlardı. Querelle yavaş yavaş kalçalarını oynatıyor, Norbert de, daha sertçe, böğürlerini ileri itiyordu. Böyle kamışından tuzağa yakalanmak iyiydi. Ancak götünüzün içine boşalarak kurtulacak iri yarı birini böyle kamışından yakalayıp içinde tutmak da iyiydi. Taş gibi sert kamışın atışını duyumsuyordu içinde Querelle kimi kez ve elinde tuttuğu kendi malafası da benzer bir zonklamayla karşılık veriyordu. İçindeki koca pistonun gidiş gelişlerini duyumsamaya özellikle dikkat ederek sakin sakin, acele etmeden otuz bir çekiyordu. Düğmelerini ilikleyince gülümseyerek birbirlerine bakıyorlardı.

–Şu işe bak! İkimiz de ne angutlarız ama, öyle değil mi?

–Niye angut oluyo muşuz? Kimseye bi zararımız yok ki.

–Senin hoşuna gidiyo tabii, onu benim götüme sokmak.

–Evet, öyle; neden olmasın? Hiç fena değil. Sana kesik olduğumu söyleyemem ama, yalan olurdu bu yoksa. Bi erkeğe vurulmayı hiç anlamamışımdır. Var ama öyleleri. Birkaçını gördüm çünkü. Fakat ben yapamam.

–Ben de öyle. Arkadan çalışıyorum, kimseyi ırgalamaz bu, hoşuma gidiyo n'apiyim; ama herifin birine âşık olacağımı benden beklememek lazım.

–Peki genç birini düzmeyi denedin mi hiç?

–Asla. Hiç çekmiyo beni bu.

–Yahu şöyle cildi ipek, fıstık gibi bi oğlan olsa, yapmaz mıydın?

Kemerinin tokasını takmak için eğdiği başını kaldırıyor ve sağa sola sallayarak dudak büküyordu Querelle.

–Senin hoşuna giden kendini düdükletmek yani, öyle mi?

–Yahu, ne diyosun sen be! Boşuna konuşuyosun öyle. Bu benim için daha çok bir eğlenme, hoşlanma meselesi diyorum sana.

Ermeni eşcinselin odasında yaşadığı tatlılığı Norbert'in yanında bulamıyordu Querelle. Joachim'in çevresinde gerçek bir tatlılık, dinginlik ve güven havası duyumsamıştı. Tüm isteklerini, en azından birlikteyken, yerine getirmeyi kabul eden bu adam için her şey olduğunu duyumsamasından ileri geliyordu belki bu. Joachim tara-

fından düzülmeyi kabul ederdi elbette. Yalnız (şimdi anlıyordu bunu) Joachim bunun tam tersini istiyormuş meğer.

İlişkileri ilerledikçe yeni bir şeylerin doğduğunu duyumsamış olmasına karşın sevmiyordu Norbert onu. Bir duygu bağlıyordu onu Norbert'e. Norbert'in yaşını göz önünde bulundurarak kendi yaşı yüzünden miydi belki? Kendisini düdükleyerek Norbert'in ona egemen olduğunu kabule yanaşmıyordu, ama yine de biraz payı vardı belki bunun. Hoş, yalnızca bir aşk oyunu olduğu sanılan şeye, bu oyuna yakalanmadan her gün yeniden başlanamaz ki canım! Bu yeni duyguyu –ya da daha doğrusu bu dinlendirici suç ortaklığı havasını– yaratmaya yarayan başka bir şeyler daha vardı; biçimler, davranışlar, mücevherler, Madam Lysiane'ın bakışı ve de bu akşam iki kez söylediği "Küçüğüm" sözcüğüydü bunlar. Oysa polisin araya girmesiyle, ne olursa olsun, istekleri bütünüyle karşılandığından, Norbert'le aşk oyunlarından zevk almaz olmuştu artık. Alışkınlıktan, neredeyse dalgınlıkla, bir kez daha girişmişti o oyunlara, ama nefret etmeye başlıyordu artık Norbert'den ve şimdi adamın açıkça görülen zevk alışı da katkıda bulunuyordu buna. Yine de, yaşanmış olanları bir kalemde silip atmak olanaksız göründüğünden, bundan gizlice yararlanmayı ve öncelikle de Norbert'den bir şeyler koparmayı düşündü. Son olarak da, patroniçenin gülüşü ve davranışlarına bakarak, belli belirsiz biçimde başka bir ödeşme olanağı sezinliyordu. Bu düşünce çabucak terk etti Querelle'i. Öyle kuru gürültüye pabuç bırakacak adam değildi çünkü Norbert. Ancak Querelle'in bu düşünceden hiç vazgeçmeyeceğini, onu kullanacağını, onun sayesinde giderek Teğmen Seblon'a ödeteceğini ileride göreceğiz.

Gazeteler hâlâ Gil olayını –Brest'teki çifte cinayeti– konu ediniyor, polis katili aramayı sürdürüyor, bu konuda yazılanlar caniyi, kurnazlığı uzun süre polisi atlatabilecek ürkünç bir canavar olarak

gösteriyordu. Gil de Rais* denli iğrenç biri oluyordu Gil. Brest halkı için bulunamamak görünmez olmak anlamına geliyordu. Sis yüzünden mi öyleydi yoksa daha büyülü bambaşka bir neden mi vardı acaba?

Querelle hiçbir gazeteyi atlamıyor, hepsini Gil'e götürüyordu. Yaşamında ilk kez adını böyle koca koca harflerle yazılı görünce ayrıksı bir heyecan duyumsadı genç duvarcı. İlk sayfadaydı hem de. Söz konusu olan hem yalnız kendisi hem de aynı anda bir başkası sandı ilk önce. Kızardı ve gülümsedi. Heyecan gülümsemesini iyice belirginleştirerek uzun ve sessiz bir gülmeye dönüştürdü, bu gülüş kendisine bile ölüm gibi ürkünç göründü. Büyük harflerle dizilmiş bu ad bir katilin adıydı ve bu adı taşıyan katil de öyle hava cıva biri değildi. Günlük yaşam içinde vardı o. Mussolini ile Mr. Eden'in yanında. Marlene Dietrich'in üstünde. Gilbert Turko adında bir caniden söz ediyordu gazeteler. Gil gazeteyi biraz uzaklaştırdı ve bu adın imgesini içinde, tek kendi bilincinin derinliğinde duyumsamak için gözlerini kâğıttan ayırdı biraz. Buna alışmak, yani adın uzun zamandan beri yazılıp okunmuşluğunu ve kayıtlara geçirilmişliğini sağlamak istiyordu hemen. Bunun için anımsamak ve yeniden görmek gerekiyordu onu. Gil (bir başkasının olduğundan yeni olan) adını bu yeni, geri alınamaz biçimde son ve kesin biçiminde belleğinin tüm gecesinde dolaştırdı. Bütün karanlık köşelerinde, benliğinin dolambaçlı yollarında gezdirdi onu, bütün görkemiyle parıl parıl parlattı; sayısız yüzlerinin ateşini içinin en özel sığınaklarına taşıttı, sonra gözlerini yine gazeteye çevirdi. Adını böylesine *gerçekten* belirgin olarak tekrar görünce yeni bir şok yaşadı. Aynı nazik utanç ürpertisi üstderisini harelendirdi, çıplakmış gibi geliyordu çünkü kendisine. Adı onu sergiliyor, çırılçıplak da sergiliyordu onu. Horgörü kapısından girmenin, yüz kızartıcı olduğu için ürkünç görkemiydi bu. Hiçbir zaman tam olarak alışamadı adı-

* Gil (Gilles) de Rais, 1404-1440 yılları arasında yaşamış Fransız toprak soylusu. Jeanne d'Arc' ın yanında İngilizlere karşı savaşarak Fransa Mareşali unvanını kazanmıştı. Yüzlerce oğlan çocuğunu, tecavüz ettikten sonra, zevk için öldürmek suçundan yakılarak öldürülmüştür. (ç.n.)

na Gil. Sıradan bir katilin –yoksa bir tıpatıp benzerinin mi?– söz konusu olduğundan bile emin değildi. Bundan böyle gazetelerin hep sözünü edeceği bir kişilikti artık Gilbert Turko. Ancak alışkanlık her gün biraz daha eksiltiyordu yazılanların büyüsünü. Gil onları okuyabilir ve tartışabilirdi: Birer şiir olmaktan çıkmışlardı artık. Gil'in bulguladığı, hatta tadını çıkardığı ve kimi kez içinde erimek istediği bir tehlikeyi gösteriyorlardı açıkça. O zaman var olmanın daha derin, neredeyse acı verici bilinciyle birlikte bir tür kendini unutma, –kuşkusuz pembe– basurlarının üstünde elini gezdirdiği zamanki gibi bir güvensizlik duygusuna kapılıyordu. Yıllar önce, çocukluğunda, yolun kıyısına oturup kumun üstüne parmaklarıyla oyuklar açarak adını yazdığı ve kuşkusuz kumun yumuşaklığının ve harflerin kavislerinin neden olduğu o ayrıksı duyguyu yaşadığında da yaşamıştı bu aynı güvensizlik duygusunu. O zaman midesi bulanıncaya, yüreğinin alt üst olduğunu duyuncaya dek; neredeyse, yoldan geçen otomobillere karşın, kendini unutmuştu, adının üzerine uzanmak ve orada uyumak isteyecek denli unutmuştu kendini: Yine de harflerini karıştırıp bozmakla, usulca açıp kumların üstünden geçirdiği on parmağıyla adının dayanıksız kum siperlerini yıkmakla yetinmişti. Basılı adının keşfini sarıp kuşatan büyü başlangıçta iki cinayetin karışımına eşlik ediyor ve aydınlatıyordu onları; birinin üzerine öbürünün gölgesini, öbürünün üzerine berikinin güneşini taşıyor, kısacası, biri gerçekdışı Gil'e ait olan bu iki mimariyi birbirine karıştırıyordu.

–Yargıçlar göreceklerdir yine de...

–Neyi görecekler? Hangi yargıçlar? Şimdi kendini ele vermenin sırası değil oğlum. Tam bir kaşkavallık olur yani. Bak önce, senin suçlu olmadığını düşünemeyecekleri kadar uzun süre saklı kaldın, bu bir. Gazetelerin senin hakkında yazdıklarını gördün, öldürdüğün heriflerden birinin bi kulampara, öbürünün denizci olduğunu yazıyolar bu iki. Bunun üstüne diycek bi şeyin yok senin.

Querelle'in kanıtlarına aklı yatmış görünüyordu Gil'in. Aklı yatmış görünmek istiyordu. Büyük bir tehlikeyle karşı karşıya bulunduğu duygusu yoktu artık onda, tersine kurtulmuştu, *saptanmış-*

ti çünkü. Ondan bir şeyler kalacaktı, yazılı olduğundan adı kalacaktı çünkü ve Ün tarafından belirlendiğine göre adaletten sıyıracaktı yakasını. Yine de tüm bunlara ağzındaki umutsuzluk acılığı karışıyordu: Adı her zaman ve her yerde "cinayetler" sözcüğüyle birlikte geçtiğinden kendini mahvolmuş hissediyordu Gil.

–Bazı dümenler öğreteceğim sana. Biraz yolunu bulacak, sonra kapağı İspanya'ya atacaksın. Ya da Amerika'ya. Denizciyim ben, atarım seni gemiye. Sen bana bırak.

Querelle'e inanmak hoşuna gidiyordu Gil'in. Dünyanın tüm denizcileriyle arası iyi olmalıdır bir denizcinin, en gizli denizcilerle, hatta denizle bile, gizli ilişkiler içinde olmalıdır. Bu düşünce Gil'in hoşuna gidiyor, onun içinde büzülüp tortop oluyor, onunla avunuyordu. Bu düşüncede güvenlik bulduğundan onu tartışmayı kabul etmiyordu.

–Yitirecek neyin var? Diyelim bir hırsızlık yaptın, yakalansan dikkate bile almazlar onu. Cinayetin yanında hırsızlık nedir ki?

Gil'in yanıp yakınmalarına yol açmamak için, herkesin sahip olduğu ve onu teslim olmaya bile götürebilecek saf adalet zevkini dudaklarına getirtmemek için, denizci cinayetinin sözünü etmiyordu artık Querelle. Dışarıdan gelince bilinçliliği ve dinginliğiyle genç duvarcının kaygıyla kendisine bağlanmış olduğunu duyumsuyordu. Korku ihanet ediyordu Gil'e, en küçük kişilik bozulmasını ele veriyor, plağın girinti çıkıntıları üstünde dolaşarak bu girinti çıkıntıları sesli titreşimlere dönüştüren iğne gibi şişiriyordu onu biraz. Querelle her değişikliği kaydediyor ve bununla oynuyordu.

–Ben denizci olmasaydım eğer... şu olduğum halimle hiçbi şey yapamam. Hayır bi şeyler yapabilirim elbette, bu da sana güvenlik vermek olur ancak. Çünkü senin sağlam olduğuna inanıyorum ben.

Ağzını açmadan dinliyordu Gil. Denizcinin kendisine ekmek, bir kutu sardalye, bir paket sigaradan başka bir şey getirmeyeceğinden, hele hiç para vermeyeceğinden emindi şimdi. Başı öne eğik, ağzında buruk bir tatla içinden iki cinayet işlemiş olma düşüncesini irdeliyordu. Sonsuz bir bezginlik onlara boyun eğmeye, onları üstlenmeye, yaşamının korkunç bir yola girdiğini kabule zorluyordu onu. Querelle'e karşı büyük bir öfke ve aynı zamanda, ayrıksı

bir biçimde, Querelle'in kendisini "satabileceği" korkusuyla karışan tam bir güven duyuyordu.

–Parayı alıp tüyü düzer düzmez, rahat rahat yolculuğa çıkabilirsin.

Serüven pek güzel görünüyor, cinayetler ona çanak tutuyor gibiydi. Cinayetler sayesinde yaşamında hiç olamadığı denli şık olacak, pazar günleri bile giyinemediği biçimde şık giyinecekti. Uzun sözün kısası Buenos–Ayres'ti* burası.

–Bak, seni anlıyorum, bunu bil. Çalışmaya, soygun yapmaya karşı değilim. Ama nereyi soymalı? Senin bildiğin bir yer var mı?

–Şimdilik Brest'te yapılacak tek bir iş var. Başka yerde daha iyilerini biliyorum, ama Brest'te haberini aldığım bir tek bu zımbırtı var. Ben biraz tüyo toplayacağım, sonra istersen birlikte yaparız. Hiçbi sakatlık çıkmaz, korkma. Ayrıca ben yanında olacağım.

–Tek başıma yapamaz mıyım? Belki öylesi daha iyi olur.

–Hasta mısın sen? Olmaz öyle şey. Seninle gelmek istiyorum ben. Bu tehlikeli işte seni tek başına bırakıcağımı sanmıyosun herhalde, öyle değil mi?

Geceyi kendine alıştırmıştı Querelle. Karanlığın tüm görünümleriyle içli dışlı olmayı, zifiri karanlıkları kendi içinde taşıdığı en tehlikeli canavarlarla doldurmayı öğrenmişti. Daha sonra da havayı burnundan derin derin içine çekerek yenmişti onları. Şimdi, tümden onun olmamakla birlikte, boyun eğmişti gece. Minik boy bir tür kütükte kayıtlarını tuttuğu cinayetlerinin iğrenç eşliğinde yaşamaya alışmıştı. Yalnız kendisi için: "Kaldırım çiçekleri demetim benim" dediği bir kıyımlar kütüğüydü bu. Bu minik defter cinayetlerin işlendiği yerlerin planlarını içeriyordu. Çizgiler çocuksuydu. Bir nesneyi çizmeyi beceremediği zamanlar onun adını yazıyordu Querelle ve bu adın yazılışı da kimi kez yanlış oluyordu. Öğrenimi yoktu çünkü.

Saklandığı zindandan ikinci kez çıktığında (birincisi Roger'nin evine gitmek içindi) kapıya dikilmiş geceyle kırların yakasına ya-

* Doğru yazılışı "Buenos Aires"; özgün metinde yukarıdaki gibi yazılmış. (ç.n.)

pışarak kendisini tutukladıklarını sandı Gil. Korktu. Querelle önden yürüyordu. Deniz Hastanesi'ne giden ve kente varıncaya dek hastane duvarlarını izleyen küçük yola girdiler. Korkusunu Querelle'e belli etmeyi göze alamıyordu Gil. Gece karanlıktı, ama pek yatıştırmıyordu bu onu, eğer onu saklıyorsa çünkü, başka tehlikeleri de, polisle ilgili tehlikeleri de gizleyebilirdi gece. Querelle neşeliydi, neşesini gizlemeye özen gösteriyordu ama. Gocuğunun kalkık, sert ve soğuk yakasının ortasında her zaman olduğu gibi dik tutuyordu başını. Tir tir titriyordu Gil. Zindanın duvarıyla, üzerine Guépin kışlasının yapıldığı Brest'e egemen açıklık alan arasındaki dar yola girdiler. Yolun sonunda kent vardı ve Gil bunu biliyordu. Yalnız bir zemin katıyla onun üstündeki tek kattan oluşan alçak bir ev, zindanın uzantısı içinde yapılmış eski tersanenin binalarından birinin duvarına yapışıktı. Evin giriş katı, cephesi bizim üzerinde bulunduğumuz yola dik sokağa bakan bir kahveydi. Querelle durdu. Gil'in kulağına fısıldadı:

–Görüyor musun, içkili kahve bu. Giriş kapısı sokağa bakıyo. Demir kepenk var. Ama şurda, ev var. Birinci katta. Annatırım sana. Zahmetli değil. Ben başlıyorum çalışmaya.

–Ya kapı?

–Hiçbi zaman kilitli değil. İkimiz birden koridora gireceğiz. Orası bi koridor çünkü. Bi merdiven var. Sessizce yukarı çıkıcaksın sen. Ben dükkâna gireceğim. Bi sakatlık çıkarsa, söz gelimi patron merdivenin üst başındaki kapıyı açarsa, sen merdivene dalar ve hızla inersin. Ben de aynı anda cızlamı çekerim. İstikamet hastane. Bir patırtı çıkmazsa, usulca seslenirim sana. Çaktın mı?

–Tamamdır!

Hiç hırsızlık yapmamıştı Gil. İşin bu denli güç ve yine bu denli kolay olmasına şaştı. Querelle, sisler içindeki sokağı kolaçan ettikten sonra, gürültü çıkarmadan kapıyı açtı ve evin koridoruna girdi. Gil onu izledi. Querelle oğlanın elini tuttu ve tırabzanın üstüne koydu. Sonra kulağına "Çık" diye fısıldadı, kendisi de çocuktan ayrılıp merdivenin altına kaydı. Gil'in üst sahanlığa vardığını hesaplayınca eliyle bir dizi çok hafif tıkırtı yaptı. Kapının önünde dinliyordu Gil. Öbür haydutlarla birlikte saldıracağı yolcu arabasının

çıngıraklarını duyuyordu. Uçsuz bucaksız ormanlarda sıkılan bir el silah sesi, kırılan bir dingil, ince tül peçelerini açan genç kızlar ve neşeli haydutların ıslak ağaçların altına yaydıkları halılar üstünde dans eden Maria Taglioni.* Kulak verdi Gil. Gecenin içinde hafif bir fısıltı duydu. Şöyle anladı: "Gil, buraya gel." Yavaşça indi, yüreği çarparak. Querelle usulca kapıyı kapattı. Daha önce geçtikleri yolda çok çabuk ve sessizce yürümeye başladılar. Kaygılıydı Gil. Sonunda fısıltıyla sordu:

–Nasıl, oldu mu?

–Evet. Yürüyelim.

Aynı karanlık ve sis kitlelerini bir daha geçtiler boydan boya. Zindanın yaklaştığını, içine güven geldiğini ve kendisine biraz dinginlik verdiğini duyumsuyordu Gil. Zindandaki küçük mağarada, mum ışığında, parayı cebinden çıkardı Querelle. İki bin altı yüz frank. Yarısını Gil'e verdi.

–Fazla bi şey değil, ama neylersin! Kısa günün kârı.

–Yok yahu, hiç de fena değil. Bununla bile kurtarabilirim paçayı.

–Kafayı yemişsin sen oğlum. Nereye gidicekmişsin bakalım? Çulu bile düzmedin daha. Hayır adamım, başka şeyler var daha yapılacak.

–Tamam. Güven bana. Ancak bu kez ben çalışıyorum. Benim için boka batmanı istemem.

–Göreceğiz. Bu arada, al paranı.

Gil'in parayı cebine koyduğunu görünce içi kan ağladı. Bu acı, Gil için hazırladığı puştluğu haklı göstermeye yarayacaktı. İsteseydi, kimsenin oturmadığını bildiği bir evden çalmış numarası yaptığı paranın yüz katını bulabilirdi kuşkusuz birkaç gün içinde; Gil'in zokayı, ucundaki solucanla birlikte yuttuğunu görmekten büyük bir acı duyuyordu yine de. Gil'e her gün birtakım giysiler getiriyordu artık Querelle. Üç gün içinde ona bir pantolon, bir gocuk, bir üstten giyilen gemici yeleği, kısa kollu bir gömlek ve bir gemici beresi vermeyi başardı. Afyonu çıkarmakta kullandığı yöntemle Roger'ye çektiriyordu her paketi. Bir akşam uyardı Gil'i Querelle.

* (1804-1884) Ünlü İtalyan dansçı ve koreograf ailesi Taglionilerden. (ç.n.)

–Her şey hazır. Su koyvermiyeceksin değil mi? Bak son dakkada korkup yan çiziceksen söyle bana peşin peşin...

–Yok, bana güvenebilirsin.

Hesaba göre güpegündüz Brest'e çıkacaktı Gil. Üniforma görünmez kılacaktı onu. Katilin denizci kılığında kentte dolaştığını polisin düşünmesi pek düşük bir olasılıktı.

–Teğmenin direnmiyeceğinden emin misin?

–Herif ibne dedik sana. Şöyle bi bakınca beton gibi görünür gözüne, o kadar, ama kavgada hiçtir yani, üç buçuk atar.

Denizci giysisi Gil'i değiştirmiş, ayrıksı bir kişilik vermişti ona. Kendini tanıyamıyordu artık. Karanlıkta ve salt kendisi için, büyük bir özenle giyindi. Şık olmak istediğinden bereyi saçlarının üstüne koydu, sonra cesurca bir işveyle geriye doğru itti onu. En zarif armanın diri ve büyüleyici ruhu içine doluyordu. Amacı Fransa kıyılarını korumaktan çok süslemek olan bu donanmanın bir üyesi olmuştu. Donanma Dunkerque'ten Villefranche'a dek tüm kıyılara karaltısını düşürüyor ve, şuraya buraya, bizim savaş limanlarımız olan kalın ve sık düğümler atarak çok hoş bir fistoyla süslüyor tüm kıyıları. Uzun bir çıraklık döneminin kendini nasıl arzulattıracağını öğrettiği genç insanlardan oluşan çok iyi düzenlenmiş bir örgüttür Donanma. Yapı şantiyesinde çalışırken daha, barlarda denizcilere rastlardı Gil. Onlara sürtünür, onlardan biri olmayı usunun kıyısından bile geçiremez, ama bu şaşırtıcı ve çapkın işletmeye ait olduklarından dolayı onlara saygı duyardı. Bugün, gecenin içinde, gizlice ve yalnız kendisi için, onlardan biriydi işte. Sabah olunca çıktı. Sis yoğundu. Gara yöneldi Gil. Yakası kalkık gocuğunun içine gömmek için, başını eğiyordu. Eski arkadaşlarından bir işçinin ona rastlaması, özellikle de bu kılık içinde tanıması pek az olasıydı. Gar dolaylarına varınca, doklara inen yola çevirdi yönünü. Altıyı on geçe geliyordu tren. Querelle'in verdiği tabanca vardı Gil'in üstünde. Subay bağırıp çağırırsa ateş edecek miydi? Denizin üstüne taşan parmaklığa yapışık tek bölmeli küçük işeme yerine girdi. Sis saklıyordu onu. Biri gelse, işemekte olan bir denizci sırtı görecekti yalnızca. Ne bir subay-astsubay vardı korkacak ortalıkta ne de bir devriye kolu. Her şeyi çok iyi ayarlamıştı Querelle. Trenin gel-

mesini beklemek kalıyordu yalnızca Gil'e: Teğmen buradan geçecekti kesinlikle. Gil onu tanıyabilecek miydi acaba? Kafasının içinde tüm ayrıntılarıyla bir provasını yaptı saldırının. Subaya sen mi demesi gerektiği kaygısıyla durakladı birden. "Tabii canım, etkilemek için,". Bir erin bir rütbeliye sen demesi ayrıksı görünse de. Gil "sen" demeyi seçti, ama daha sabahleyin üniformayı ilk kez giyerken bile onun tüm tatlılıklarını, tüm avuntularını tanıyamamanın hafif üzüntüsüyle yaptı bunu. Ne midir o tatlılıklar? Bir kere bu önce, belirli ve alışılmış bir düzenin büyüsüyle sizi derin bir erinç içinde eritip yok eden şeydir. Neyse, Gil'e dönelim biz yine; elleri gocuğunun ceplerinde bekledi Gil. Sis yüzünü ıslatıp donduruyor, sert olma istencini yaralıyordu. Hamağında uyuyor olmalıydı hâlâ Querelle. Trenin çaldığı düdüğü, demir köprüyü geçişini, gara girişini duydu Gil. Birkaç dakika sonra önünden tek tük karaltılar geçmeye başladı: Kadınlar ve çocuklardı bunlar. Yüreği hızlı hızlı çarptı. Teğmen tek başına geçiyordu sisin içinden. Gil, elinde yere doğru tuttuğu silahıyla, işeme yerinden çıktı. Hizasına gelince ona yaklaştı.

–Uluma sakın. Omzundaki torbayı tosla çabuk, yoksa basarım tetiğe.

Bir yiğitlik gösterisi yapma şansının ayağına geldiğini hemen anladı teğmen, aynı zamanda da bunun, yiğitliğini adamlarına, özellikle de Querelle'e aktaracak bir tanıktan yoksun yaşanacak olmasının üzüntüsünü duyumsadı. Bunun üzerine böyle bir davranışın yararsızlığını anladı, ama böyle bir tepki göstermezse onurunun kırılmış olacağını düşündü, ayrıca tabancasına sıkı sıkı sarılmış saldırganın sesinde, bakışında, gergin yüzünün tüm solgun güzelliğinde hiçbir yardım gelme olasılığı bulunmadığını da gördü. (Her ne olursa olsun parayı alıp gidecekti denizci.) Trenden inen birinin işe karışabileceğini umduysa da bunu pek olası görmedi, birinin bu işe karışmasından korktu bile hatta. Tüm bunlar bir bütün olarak yansıdı usuna.

–Ateş etmeyin, dedi.

Denizciyi sıkı bir eytişimin kıvrımlarıyla sarıp sarmalayabilecek, tümcelerle onu kıskıvrak bağlayabilecek ve sonunda kendisine

dost edip çıkabilecek miydi acaba? Oğlanın gençliği ve yürekliliği gözünü korkuttu.

–Kıpırdama. Gıkını da çıkarma. Uçlan papelleri.

Korkusunun göbeğinde, pek sakindi Gil. Korkusu ruhsuz ve sert konuşma cesareti veriyordu ona. Kısa tümcelerle konuşmanın hiçbir tartışma olanağı bırakmadığını anlamanın bilinçliliğini veriyordu ona korkusu.

Teğmen kımıldamadı.

–Sökül parayı, yoksa karnına ateş ederim.

–Ateş edin.

Un ufak edip torbayı düşürmek umuduyla bir el ateş etti Gil omuza. İki bedenin sisi delerek ortasında oluşturduğu bu ışıklı nöbetçi kulübesinde gök gürlemesi gibi patladı tabanca sesi. Gil elini torbanın iplerine attı hemen ve asıldı, aynı anda tabancanın namlusunun deliğini teğmenin gözüne dayamıştı:

–Bırak, yakarım yoksa.

Teğmen torbayı bıraktı, bir iki adım geri geri giden Gil birden döndü ve tabana kuvvet kaçtı. Sisin içinde kayboldu. Bir çeyrek saat sonra saklandığı yerdeydi. Polis ondan bilmedi olayı. Suçluyu denizciler arasında aradıysa da kimseyi bulamadı. Querelle'se bir an bile tasalanmadı.

Querelle gittikçe önem kazandığından Gil'in elinden kaçtığını üzüntüyle görüyordu Roger. Yanına vardığında okşamıyordu artık onu Gil. Yalnızca elini sıkıyordu. Her şeyin kendinin ötesinde, yaşının üstünde olup geçtiğini duyumsuyordu Roger. Kin gütmeden kıskanıyordu Querelle'i. Böylesine ciddi bir serüvende küçük de olsa bir önemi bulunması hoşuna gidiyordu. Kendiliğinden uzaklaşıyordu Gil'den, iki kardeşin çifte güzelliğini seviyordu çünkü. İçinde aşkının eksiksiz olması için Querelle ile Robert'in yüzlerinin gerekli olduğu, karmaşık kayışları, kolanları bulunan bir tür dizgeye yakalanmıştı. Onu iki gençle karşı karşıya getirecek ve onu

her ikisine de aynı zamanda sevdirecek yeni bir mucizenin beklentisi içindeydi. Gözüne gerçekten küçük bir kilise gibi görünen "La Féria"nın yakınından geçebilmek için her akşam iyice uzatıyordu yolunu. Şantiyeye Gil'i görmeye gittiği gün bir duvarcı şöyle demişti ve Roger de duymuştu:

–Sac Sokağı'nın küçük kilisesindeki ayine gidiyorum ben.

Duvarcının kahkahayla gülüşünü, mala tutan ve bir harç teknesi içindeki harcı kısa ve düzenli devinimlerle karan kocaman ve beyaz elini anımsıyordu Roger. Biraz da hoş yüzlü bu çam yarmasının orada hangi tapınmayı yerine getirdiğini sormamıştı kendine: Ününü duyduğu ve her gün gördüğü için biliyordu Roger genelevi, ama bugün içinde bir sunak barındırdığı için heyecanlandırıyordu onu "La Féria". İki kişilikli tanrı (adını bile koyamadan karşısında alt üst olduğu bu iki başlı canavar), bu alışılmadık nesne, o sunağın üstünde onun küçük ruhuna, elleri çiçeklerle değil, ama ruhları korku ve umutla dolu duvarcıların hiç kuşkusuz yanlarına şükretmeye geldikleri, insanı bitirip tüketen güzellikler boşaltıyordu. Bu şaka karşısında (bir bunu biliyordu o, ancak sıradan şakalaşmaların düzeyini aştığını da anlıyordu) duvarcılardan birinin omuz silktiğini de anımsıyordu Roger. Genelevler için söylenmiş nükteli bir sözcüğü bir işçinin, geniş ve kıllı göğsünün üstündeki gömleği kemere dek açık, gür saçları kireçli, tozlu ve güneşli; kolları güçlü ve tozla kaplı bir işçinin, kısacası tam bir erkeğin ayıplamasına şaşmıştı önce. Bugün, o gülüşü ve tümceyi karşılayan bu omuz silkme devinimi bu gizli tapıncın varlığının kesinliğine gölge düşürüyordu. Dinsel inanışlara her zaman eşlik eden kuşku ve küçümseme belirtisini sokuyordu inanca.

Roger her gün Gil'i görmeye geliyordu. Çok uzakta, Saint-Martin taraflarında, kendisini kimselerin tanımadığı bir sütçü dükkânından aldığı tereyağı, peynir ve ekmeği getiriyordu ona. Giderek daha çok şey istiyordu Gil. Zengin sanıyordu kendini. Yakınında bir yerde sakladığı o servet Roger'ye eziyet etmesi için yeterince otorite veriyordu ona. Kısacası, toplumdan kopuk bu yalnız yaşamına alışıyor, onun içine yerleşiyor ve orada daha güvenli hareket ediyordu artık. Teğmene saldırmasının ertesi günü, gazetelerin bu

konuda neler yazdığını Roger'den öğrenmeye çalıştı. Olan biteni çocuğa söylemesini yasaklamıştı oysa Querelle. Ona hiçbir şeyi açamamak ve ondan hiçbir bilgi alamamak Roger'ye karşı öfkelendiriyordu Gil'i. Çocuğun kendisinden uzaklaştığını duyumsuyordu sonuçta.

–Gitmem gerek.

–Öyle ya! Boş veriyosun artık bana!

–Boşlamıyorum seni, Gil. Her gün geliyorum. Yalnız benim moruk, eve geç dönünce fırça çekiyor bana. Bir de çıkmamı yasaklarsa asıl o zaman yutarız hapı.

–Hikâye bunlar, hikâye. Bak ne diycem bi de sana... Yarın gelirken bir litre şarap da kap gel. Tamam mı?

–Tamam, çalışırım.

–Ulan sana getirmeye çalış demiyorum. Bir litre kırmızı getir diyorum, o kadar.

Kendine böyle sert davranılmasından hiçbir üzüntü duymuyordu Roger. Mağaranın kokuşmuş havası gibi, Gil'den yayılan kızgınlık da her gün çoğalıyor ve bunun giderek artan yoğunluğunu ayrımsayamıyordu Roger. Ona hâlâ kesikse de dostunun ses tonundaki değişimi ayrımsatacak bir işaret noktası bulmuş olmalıydı kuşkusuz; ama daha çok derin ve zorlayıcı anlamı çoktan unutulmuş bir tür tapınma gereğine uyarcasına, kurulmuş makine gibi geliyordu buraya her akşam. Bu angaryadan kurtulabilmeyi değil ama Robert ile Querelle'in çifte yüzlerini düşlüyordu. İki kardeşe birlikte rastlayabilmek umuduyla yaşıyordu.

–Jo'yu gördüm. Söyle korkmasın, dedi. İşler yolundaymış, öyle dedi. İki üç gün sonra seni görmeye gelecekmiş.

–Nerde gördün bakayım sen onu?

–"La Féria"dan çıkarken gördüm.

–Ne bok yemeye gittin sen "La Féria"ya, ha?

–Gitmedim ki, geçiyordum oradan...

–Niye geçiyorsun ki? Yolunun üstünde değil bi kere. Kabadayılarla aşık atmaya heveslenmiyosun değil mi? Senin gibi götü bokluların gideceği yer değil "La Féria".

–Geçiyodum dedim ya, Gil.

–Sen onu benim külahıma anlat!

Zindandan çıkıp yanından ayrılınca içinde kendisinin hiç yer almadığı bir yaşam süren çocuk için artık her şey olmadığını anladı Gil. Kendisininkinden daha saygın olmasından korkuyordu bu yaşamın. Aslına bakarsanız, artık Gil'e bağlı olmadığından, Roger güven içinde istediğini yapabilir, kendisinin dışlandığını duyumsadığı kerhanede eğlencelere katılabilirdi. İçinde iki kardeşin, birbirlerini arayıp da ansızın bularak (karşılaşmalarından bir buyruk doğuyordu), sonra ayrılıp, birbirlerini kaybederek, tül ve dantel giysili kadınların geliş gidişleri arasında yeniden arayarak bir odadan (yıkık dökük bir cepheye bakarak yoksul sandığı, eşyalarının nasıl olduğunu ve nasıl yerleştirildiklerini bilmediği bir odadan) öbürüne gidip geldikleri bu yerde, istediğini yapabilirdi çocuk. İki kardeşi gözünün önüne getirmeye, gülümseyerek kendisine baktıklarını ve el ele tutuştuklarını düşlemeye cesaret ediyordu. İkisinin de gülümseyişi aynıydı. Uslu uslu gelen çocuğu almak için bir kollarını uzatıyor ve bir süre aralarında tutuyorlardı onu. Evde iki kardeşin adını ağzına alamaz, ne pezevenkten ne hırsızdan söz açamazdı Roger. Bu konuda tek laf etse hemen anasına yetiştirirdi bacısı. Bununla birlikte aşk ateşi ona öyle bir baskı yapıyordu ki her an bir şey kaçırabilirdi ağzından. Zaten çocukça bir beceriksizlikle söz ediyordu onlardan. Bir gün şöyle dedi:

"Şövalyeler!"

Kendini onlarla birlikte girişeceği sayısız serüvende düşleyemiyordu bir türlü. Gözlerinde kimi imgeler oluşuyordu ve o bunların içinde iki kardeşe, ne olduğunu bilmediği ama kendisinin en değerli şeyini sunarken görüyordu. Hatta kendi yüzü ve bedeninin bir kopyasını çıkararak bunu, odada kalan tek parça ve asıl kişiliğin sunduğu dostluğu kabul buyursunlar diye, bir aracıyla Jo ile Robert'e göndermeyi bile düşündü. Roger'nin orada olmayacağını düşündüğü bir akşam çıktı geldi Querelle.

–Şimdi tamam. Hazır her şey. Bordeaux'ya bir bilet aldım sana. Yalnız trene Quimper'den bineceksin.

–İyi de, hani çullar? Giyecek doğru dürüst bir şeyim yok hâlâ.

–Tamam işte, Quimper'den alacaksın. Hiçbi şey alamazsın bur-

dan. Paran var, rahat rahat kurtarırsın paçayı. Beş bin frank, az buz değil. Bu parayla istediğin kadar bekleyebilirsin.

–İyi ki sen varsın yanımda Jo, ne halt ederdim sensiz!

–Lafı mı olur. Yalnız kendini enseletmemeye bakacaksın yine de. Yakayı ele verirsen dayanacaksın, sana güvenebileceğimi biliyorum ayrıca.

–Tasan olmasın o yönden. Kendimi savunurum ben ve polislerin hiç haberi olmaz senden. Tanımıyorum seni ben. Peki, bu gece mi çıkıyorum yola?

–Evet, bir an önce cızlamı çekmelisin. Yahu, çekip gittiğini görmek koyacak bana biraz ama. İnan olsun, kötü alıştım sana.

–Ben de pek sevdiydim seni. Bir gün görüşürüz yine. Seni hiç unutmuycam.

–Şimdi böyle söylemek kolay. Güverteye çıktın mı sallayıverirsin rüzgâra beni.

–Yok, dostum. Olur mu öyle şey! Yok bende öyle numaralar.

–Doğru mu? Unutmıycak mısın beni?

Elini Gil'in omzuna koyarak söyledi bu son sözleri Querelle. Oğlan da yanıt vermek için ona baktı:

–Ayıpsın, öyle dedik ya.

Querelle gülümsedi ve kolunu dostça Gil'in boynuna doladı.

–Ulan tam da sıkı dost oluyorduk ama, öyle değil mi?

–Çoktan dostuz biz zaten.

Karşılıklı ayakta durmuş, birbirlerinin gözünün içine bakıyorlardı.

–Aman başına bi şey gelmesin de!

Querelle Gil'i kendine çekti, direnmeden geldi Gil de.

–Ulan puşt, yaktın beni.

Gil'i öptü, oğlan da onu öperek karşılık verdi, fakat onu sıkmayı sürdürdü Querelle. Onu hep kollarında tutarak mırıldandı:

–Çok yazık.

Benzer bir mırıltıyla sordu Gil:

–Neye çok yazık?

–Hıı? Bilmem? Yazık diyorum. Neye yazık bilmiyorum. Seni yitirecek olmama hayıflanıyorum.

–Beni yitirıniyosun yahu. Gene görüşüceğiz. Seni habersiz bırakmayacağım. Askerlik bitince gelirsin yanıma.

–Doğru mu, hatırlıycak mısın beni?

–Erkek sözü, Jo. Can yoldaşımsın artık sen benim.

Tüm bu sözler giderek boğuklaşan bir fısıltıyla söylendi. İçinde gerçekten bir dostluk duygusunun uyandığını duyumsadı Querelle. Bütün bedeni kendisini ona bırakmış durumdaki Gil'in bedenine yapışıktı. Bir daha öptü Gil'i Querelle, o da bir daha karşılık verdi.

–Âşıklar gibi öpüşüp koklaşıyoruz be!

Gil gülümsedi. Daha büyük coşkuyla yeniden öptü onu Querelle, küçük küçük, becerikli öpüşlerle kulağa dek yükseldi ve dudaklarını yapıştırıp uzun uzun öptü kulağı. Sonra yanağını arkadaşının yanağına dayadı. Gil de kucakladı onu.

–Ah ulan, fırlama. Çok sevdim seni be!

Gil'in kafasını kolunun kıskacına aldı ve yine bir çok kez yüzünü gözünü öptü Querelle. Bacaklarını oğlanın bacaklarına sarıp sarmalayarak daha güçlü çekti onu kendine.

–Gerçekten dost muyuz?

–Tabii, Jo. Sen benim gerçek dostumsun.

Uzun süre birbirlerine sarılmış durumda kaldılar, Gil'in saçlarını okşuyor, ona yeni ve daha ateşli öpücükler konduruyordu Querelle. Sonunda azdığını duyumsadı. Coşkusunu sürdürmek ve daha yoğunlaştırmak için bu düşünceye sıkı sıkı sarıldı. Gil'i arzuladı.

–Çok fıstıksın, biliyor musun?

–Niyeymiş o?

–Kendini öptürüyosun, bir şey demiyorsun, şarlamıyorsun.

–E n'olmuş? Dostuz dedik ya! Birbirimizi öpmeye hakkımız yok mu?

Duyduğu minnettarlıktan dolayı kulağının üstüne hızlı ve ateşli bir öpücük daha kondurdu Querelle, sonra da ağzı Gil'in ağzına dek aşağı kaydı. Ağzını bulup dudaklarını onunkilere yapıştırınca, soluk soluğa fısıldadı:

–Gerçekten sıkmıyo mu canını?

Gil de soluk soluğa yanıt verdi:

–Yok,

Dudaklar yapıştı, diller birbirine dolaştı.

–Gil?

–Hı?

–Sapına kadar dostum olmalısın benim, tamam mı! Sonsuza dek. Anlıyo musun?

–Evet.

–İstiyo musun?

–Evet.

Gil'e karşı duyduğu dostluk Querelle'in içinde aşk sınırına dek gelişiyordu. Bir tür ağabey sevecenliği duyumsuyordu ona karşı. Aynı duygular Gil'de de vardı, o da adam öldürmüştü çünkü. Gelişmemesi, daha ileri gitmemesi gereken bir küçük Querelle'di o. Çocuk Querelle'in dölütü karşısındaymış gibi sanki, tuhaf bir saygı ve merak duygusu koruyordu onun karşısında Querelle. Sevişmek istiyordu, sevecenliğinin bu yolla daha da sağlamlaşacağını; Gil'e daha çok bağlanacağını ve onu kendine daha çok bağlayacağını sanıyordu çünkü. Nasıl başlayacağını bilemiyordu ama. Hep kendini düzdürdüğünden bir oğlanı becermeyi bilmiyordu. Davranış biçimi kesin rahatsız ederdi kendisini. Gil'e malafasını kendi götüne sokmasını söylemeyi düşündü. Ermeni eşcinsele karşı da bir çeşit sevgi duyumsadığını anımsadı, o zamanki cahilliği içinde Joachim'in kendisini düzmeyi istediğini sanmıştı hemen, şimdi anımsıyordu ki Ermeni'nin aslında tam tersini arzuladığını gösteren davranışları ve ses tonu vardı. Oysa Nono'ya karşı hiçbir sevgi gelmiyordu içinden. Geberse de Nono, vız gelirdi ona. Aşkın istemli bir şey olduğunu anladı belli belirsiz biçimde: Onu istemek gerekiyordu. Erkekleri sevmediğiniz zaman kendinizi düzdürmek biraz zevk verebilir size, ama onları düdüklemek için, yalnızca kamışın sokulduğu anda bile olsa, sevmek gerekir onları. Gil'i sevmek için edilgenlikten vazgeçmeliydi. Kendini buna zorladı:

–Küçük dostum benim...

Gil'in üstündeki eli aşağı indi ve kalçaların üstünde durdu; ürperdi kalçalar. Geniş ve sağlam eliyle sıktı onları Querelle. İçinde yeni uyanan gerçek bir üstünlükle ele geçiriyordu kalçaları. Panto-

lonun kemeriyle gömlek arasına kaydırdı elini sonra. Kamışı kalkıyordu. Seviyordu Gil'i. Onu sevmeye çalışıyordu.

–Her zaman birlikte kalamıyacak olmamız ne kötü, değil mi?

–Evet, ama görüşücez.

Biraz heyecanlı, hatta kaygılıydı Gil'in sesi.

–Burda olduğu gibi her zaman birlikte yaşamayı çok isterdim doğrusu...

Aşklarının içinde gelişmiş olduğu yalnızlık duyumu Gil'e duymaya başladığı aşkı geliştirdi; onun her şeyi, tek dostu, tek akrabası olduğunu duyumsadı, oğlanın kolundan tuttu ve elini zorla kamışına bastırdı. Gil kumaşın üstünden elini sürdü kamışa, sonra kendisi de pantolon yırtmacının üst düğmesini açtı. Sertleşmiş kamışı okşadı, daha bir sertleşti kamış: Bir erkek ilk kez dokunuyordu ona böyle. Dudaklarını Gil'in kulağına yapıştırdı, Gil de aynı tür bir öpüşle karşılık verdi.

–Bi erkeği sevmedim hiç şimdiye dek, biliyo musun, sen ilksin.

–Doğru mu?

–Şerefsizim.

Elinde tuttuğu Querelle'in kamışını daha çok sıktı Gil. Querelle de onun kulağına usulca şöyle fısıldadı:

–Em onu.

Bir an kımıldamadan durdu Gil, sonra yavaşça aşağı indirdi ağzını. Ayakta, bacakları üstünde dimdik duran Querelle'in kamışını emdi, o da önüne eğilmiş durumdaki oğlanın saçlarını okşadı.

–İyice ağzına al.

Sonra Gil'in başını iki eliyle tuttuğu gibi kamışından ayırdı ve beli hizasına yükseltip bıraktı. Beli gelinceye dek emdirmek istemedi kendini. Dostunun başını yanağına dayadı.

–Hoşuma gidiyorsun, biliyor musun, çok seviyorum seni.

–Ben de.

Ayrıldıklarında gerçekten seviyordu Querelle Gil'i...

Tam bir güven duyacaktır yıldızına Querelle. Bu yıldız denizcinin ona karşı duyduğu güvene borçluydu varlığını – aslını ararsanız yıldız onun güveninin, tam olarak da kendine olan güvenine güveninin ışığının gecesi üzerinde ezilmesiydi ve yıldız büyüklüğünü ve

parıltısını, yani etki gücünü korusun diye; en ince bulut bile kendisiyle yıldızı arasına girmesin diye, ışının enerjisi azalmasın, en hafif, en uçucu kuşku bile yıldızın parıltısını azıcık da olsa donuklaştırmasın diye, ona –aslında kendine– güvenini ve de öncelikle gülümsemesini korumalıydı Querelle. Her saniye kendinden doğan yıldıza asılı duruyordu denizci. Yıldız da gerçekten koruyordu onu. Yıldızını sönmüş görme korkusu bir tür baş dönmesine yol açıyordu. Hızlı yaşıyordu Querelle. Yıldızını her an beslemek için dikkat kesilmiş olmak, gevşek bir yaşamın ondan elde edemeyeceği (neye yarardı ki zaten?) bir davranış kesinliğine zorluyordu denizciyi. Hep tetikte durarak engeli ve onu savuşturmak için hangi devinimin gerektiğini daha iyi görüyordu. Yalnız gücü tükendiğinde pes edecektir (olmaz olmaz dememeli). Onun bir yıldıza sahip olma kesinliği (bizim mutluluk adını verdiğimiz) düzenlenmiş olmasına karşın oldukça rastlantısal bir durumlar girişiminden ileri geliyordu ve öyle ki, yıldızı vitraydan olduğuna göre, insanın buna gizemli bir gerekçe arayacağı geliyor hani. Donanmaya yazılmadan çok önce "Aşk Yıldızı" adlı şarkıyı duymuştu Querelle.

"Her denizcinin vardır bir yıldızı
Gökyüzünde kendisini koruyan
Hiçbir şey gözlerinden saklamazsa onu
Hiçbir felaket bozamaz mutluluğunu"

Kafa çektikleri akşamlar, içlerinden iyi bağıran birine bu şarkıyı söyletirdi duvarcılar. Herifçioğlu önce nazlanır, yalvartır, kendine içki ısmarlatır, sonra dirseklerini masaya dayamış babayiğitlerin ortasında ayağa kalkar, dişsiz ağzından dinleyenleri büyülemek için düşsel sözcükler dökülürdü:

"Seni seçtim ben Nina
Gecenin tüm yıldızları içinde
Ve sen bunu bilmesen de
Hayatımın yıldızısın inadına..."

Gecenin ortasında kanlı bir dram, ışıklı bir geminin, aşkın batışını simgelercesine, batışının acıklı öyküsü yaşanıyordu. Dok işçileri, balıkçılar ve tayfalar alkışlıyordu. Bir dirseği tezgâhta, göz ucuyla onlara bakıyordu Querelle. Ne kaslarını kıskanıyordu ne kalıkahalarını. Onlar gibi olmak da istemiyordu. Kahveye girdiyse eğer, bir afiş yüzündendi bu kuşkusuz. Birden kolay bir yaşam çözümü açınlayıvermişti çünkü bu afiş ona. İleride afişlerden söz edeceğiz.

Beyrut'tayız. Başka bir denizciyle "Clairon"dan çıkıyordu Querelle. Beş para kalmamıştı ceplerinde. Denizcilerin yazlık giysileri olan beyaz ince kumaştan üniformaları; kumaşın hafif bir kıvrımıyla bedenlerinin hangi ayrıntısını örtecek ya da belirginleştireceklerini çok iyi bildiklerinden, üstünde gerekli düzeltmeleri kendilerinin yaptıkları giysi vardı sırtlarında. Beyaz bere, beyaz ayakkabılar. Akşam saatleri çok tatlıydı. Kerhaneden yeni çıkmış, sessizce yürüyorlardı ki otuz yaşlarında bir adamla karşılaştı iki denizci. Onlara, özellikle de Querelle'e, uzun uzun dikkatle baktı herif. Sonra geçti, ama yürüyüşünü yavaşlattı.

–Ne istiyo bu?

Querelle başını geri çevirip baktı. Şaşırtıcı kayıtsızlığı, onun –derin bir ateşlilik değil ama– sevgi eksikliği, ahlâk bozukluğu diye adlandırılan şey hakkında hiçbir şey bilmeyişinin nedeniydi. Bu adamın kendisini tanıdığını, ya da tanıdığını sandığını düşündü.

–Puştun teki, hası hem de.

Yanılmıyordu Jonas. Querelle denli güzel değildi, bunu usunun kıyısından bile geçirmeyen Querelle, güzelliğinin erkeklerin başını döndürdüğünden de habersizdi.

–Her zaman para vardır bu heriflerin ceplerinde, elbette bizden daha çok paralıdır hergeleler, dedi yürüyüşünü yavaşlatarak.

–Evet, ama, böyle bir adamımız yok!

–Ah, biz anlaşamayız onlarla, karı bunların tümü, erkeklik ne

arar bu heriflerde. Bi elime geçirsem, zevk için kırarım topunun ağzını burnunu.

Bu tümceyi söylerken sesini alçalttı Jonas: Bunu daha kalın bir sese sahip olabilmek için yaptı öncelikle (bu, onu erkekliği içinde daha güçlendiriyor, eşcinselden ayırıp ona bir ağırlık veriyor, onu Querelle'e daha çok yaklaştırıyor ve donanmayı kurtarıyordu), biraz da sakıngan davranmış olmak için yaptı, başını yarım çevirince yanlarından geçen herifin geri geldiğini görmüştü çünkü. Jonas bir an sustu. Seçkin olduğunu düşündüğü ya da öyle olduğunu sandığı için, daha güvenle, daha erkekçe (uylukları ve kaba etlerinin kasları pantolonun beyaz kumaşını gerdirerek) yürüyordu, ama kendini yapay bir öfke sergilemeye zorladığından içinde gerçekten öfke kabarıyor ve bütün üyelerine yerleşerek –belirtmek gerekir ki tüm duygular içinde insanın bütün üyelerini aynı anda harekete geçiren; baldırları ve dudakları aynı anda titreten öfke ve korkudur yalnızca, öfke ayak parmaklarını ve el parmaklarının en uç kemiklerini hırçınlaştırır– hafif titreyen bir sesle şöyle dedi yine:

–Gıkını çıkarmadan temizletir kendini böyle herifler, hiç acımam ben de. Yardım bile ederim hatta. Sen yapmaz mıydın?

Querelle baktı:

–Ben mi? Tabi canım. Haklısın. Ben de senin gibi düşünüyorum. Ama burada temizleyemeyiz herifi. Çok insan var.

Bu kez güvenli, arkadaşının havaya girdiğinden emin, sesini daha da alçalttı Jonas.

–Onunla birlikte giriyormuşuz gibi yapalım.

Bıçak gibi kesti konuşmasını. Besbelli gezintiye çıkmış herif, yavaşça geçiyordu yanlarından. İki eli de pantolon ceplerinde olan Jonas, ibnelerin paket dediklerini bildiği malafasıyla taşaklarını iyice belirginleştirmek amacıyla pantolonu karnından yukarı doğru çekti. Gülümsüyordu Querelle. Çarçabuk geri döndü herif.

–Zokayı yuttu. Ama hangimizi istediğini bilmek lazım. İkimiz birlikte olursak yürümez bu iş. En iyisi ayrılıp şansımızı tek tek denemek. Öbürümüz arkadan yetişir sonra. Ne dersin?

–Haklısın, sanırım en iyisi bu. Sen kal. Ben çakmam pek. Benim işim değil bu.

–Tamam. Ben de pek alışık değilim bu işlere, ama lafa tutacağım herifi. Plaja doğru götürmeye çalışacağım. Çaktırmadan izle bizi. Tamam mı? Yanına vardığımız zaman ayrılıyormuş numarası çekersin.

–Tamam.

Yürüyüşlerini hızlandırdılar biraz. Adamın hizasına gelince de el sıkışmak üzere davrandılar. Querelle yüksek sesle:

–Hadi öyleyse, dedi, yarın görüşürüz. Benim gemiye dönmem gerek. Gece izni koparmışsın, şanslısın. Hadi, hoşça kal, koç.

Doğruca yola indi kaldırımdan, geniş adımlarla karşı kaldırıma geçti. Jonas cebinden bir sigara çıkardı ve adımlarını ağırlaştırdı. Büyük bir beceriyle, pantolon paçalarını beyaz bez pabuçları üstünde sallamaya çalıştı. Querelle'in son tümcesi ona, böyle paçasıyla oynayarak tembel tembel yürümesini doğal gösterecek bir rahatlık sağlamıştı ansızın. Birden ortaya çıkıveren aşırı rahatlığının önceden tasarlanmamış bu ani izinin bir sonucu olması doğaldı, ayrıca da bu izin denizcinin o tadına doyulmaz pantolon oyununu rahat rahat yapabilmesi, bütün yürüyüş biçimleri içinde en güzeli ve Donanmanın görkemi olan bu yürüyüşü sergileyebilmesi için özellikle uydurulduğuna göre de doğaldı gevşekliği. Aynı zamanda tüm denizcilerin yürüyüşü olan bu yürüyüşün içinde yer alan benliğine kavuşma, yıldızlı karanlıkları en şaşırtıcı olan bu yürüyüşün içinde bulunan geceye kavuşma niyetiyle de uydurulmuştu bu izin. Dans ediyordu denizci. Herodes'in önünde dans ediyordu Jonas.* Altına, boğulmuş, ama yenik hükümdarın gözlerinin arkasında, gevşeklik bu dansın bahanesi, onun özü olduğundan, denizcinin giderek daha gevşekleşen yürüyüşünü tüm ayrıntılarıyla izlediğini duyumsuyordu. Adam onu geçince ikisi de aynı anda başlarını geri çevirdi: İkisinin de sigarası vardı, ama Jonas onu gagasında tutuyordu, adamsa alçakgönüllüce elinde tutuyordu kendisininkini.

–Pardon... Acaba şeyiniz...

Gülümsedi Jonas:

–Hayır, ateşim yok. Ama, durun bakayım, benim cukkalardan

* İncil'de de söz konusu, Salome'nin hem öz amcası hem de üvey babası Kral Herodes'in önündeki ünlü dansı çağrıştırılıyor. (ç.n.)

birinin dibinde kibrit olacaktı galiba...

Ceplerini altüst edip arıyormuş gibi yaptı ve sonunda birinden bir kibrit çıkardı. Adamın sigarasını yaktı önce, kibarca. Ağzının iki kenarında iki kocaman çizgisi bulunan bembeyaz suratlı, oldukça ince, narin bir adamdı bu. Bej renkli ipekten çok şık bir takım vardı sırtında. Bir yandan tutuşsun diye sigarasından nefesler çekerken bir yandan da gözünü denizcinin çıplak boynuna dikmiş, aç kurt gibi bakıyordu. Eşcinselin yaşıyla değil de cüssesiyle ilgilendi Jonas.

–Denizci dediğin her zaman her şeyi bulur. Böyledir bu donanmada: Alev saçarız.

–Kabul etmek gerekir ki denizciler pek ender düşerler dara –dara düşmek deniyordu değil mi?– onların çekiciliklerini daha çarpıcı kılan da budur zaten. Özellikle de Fransız gemiciler böyledir demek istiyorum, yanılıyor muyum?

Jonas'ı hafifçe selamlar biçimde öne eğip kaldırdı başını. Böylesine şaşılacak biçimde var olan, eti kemiğiyle önünde duran ve lütfedip onu dinlemeye hazır bir denizciyle konuşmaya girişivermekten dolayı hafifçe titreyen aşırı nazik bir sesle konuşmuştu.

–Ah, ne demezsiniz, bizim şey yapmamız... şey işte, çulumuzu sudan çıkarmayı becermemiz gerek. Tek bir insan yüzü görmeden haftalarca denizde kaldığımız olur bazen.

Adamın çıtkırıldım denen türden biri olduğunu ve onu çok sert sözcükler ya da çarpıcı düşüncelerle korkutabileceğini anlayıverdi birden Jonas.

–Haftalarca demek!

Adam elinde tuttuğu iki eldiveni sallamak için çok zarif bir devinim yaptı.

–Haftalarca denizde ha, ey göksel krallığın tanrıları! Sonsuzluğun ortasında böyle yapayalnız kalmak ne benzersiz bir soyluluk olmalı! Ailesinden uzak! En küçük bir sevgiden yoksun!

Sesi biraz daha güçlüydü, ama yalnızca çok tatlı, aptalca ve yapmacık haykırışları ağzından çıkaracak biçimde bir başka türlü hafiflemişti. Gezintiye çıkmış bu adamın çıtaları iple bağlanmış, kıvrım kıvrım kuyruklu, buruşuk kâğıtlardan yapılmış bir uçurtma olması ve ağzından çıkan bir olta iğnesiyle silahlı biri tarafından bo-

ğazından asılması, ya da göğü yıldız dolu bu akşam vakti bu yıldızlardan biri tarafından öylesine sürüklenip götürülmesi hiç de şaşırtıcı olmazdı hani. Gülümsemiyordu. Hâlâ pantolon paçalarını sallayıp duran Jonas'ın yanında yürüyordu.

–Sevgi dediğinizden sürü sepet yok tabii.

–Sürü sepet? Ne demek sürü sepet? Argo mu bu?

–Evet, argo. Paris argosu hem de. Neden sordunuz, yoksa Fransız değil misiniz siz?

–Ermeni'yim ben. Ama gönlüm Fransız. Corneille'dir ve tanrısal Verlaine'dir Fransa. Bir Mariste* okulunda okudum. Şimdi tüccarım. Soğuk içecekler satıyorum. Limonata, gazoz filan işte.

Üzerindeki baskıdan, şimdi iyice belirginleşmiş bir ağırlıktan birden kurtuluveren Jonas, bir süredir ibnenin Fransız olmasından korktuğunu anladı. İşin içinden bir bokluk çıkmasından da değildi korkusu. Ermeni, koluna değil ama, kumaşın denizcinin dirseğinde yaptığı bir çıkıntıya dokundu ve daha yavaş ve ileri gitmiş olabileceği korkusuyla neredeyse titreyen bir sesle şöyle dedi:

–Gelin. Ne kötülük gelebilir ki size? Canavar değilim ben.

Son sözcükleri biraz çekinerek söyledi, sanki kırağı çalmış kıvılcımların baştan başa dolaştığı uyuşmuş kolunu geri çekti ve tüm varlığını soğuktan tir tir titriyormuş gibi sarsan bir gülüşle güldü. Querelle'in arkalarından gelip gelmediğine bakmak için geri döndüyse de göremedi kimseyi. İki denizci böyle birdenbire ayrılıverdikleri için kendine karşı bir dalavere çeviriyor olabileceklerinden korkuyordu. Başka bir gerekçeyle de olsa aynı soğuk, en iyi duruşun öylesi olduğundan emin, bacakları iki yana ayrık, elleri ceplerinde devinimsiz duran Jonas'ın da içine doluyordu.

–Yok canım! Bi kötülük gelecek değil başıma elbet, ama gelemem yine de. Neden korkacakmışım ki! Ben bi denizciyim, eğlenmeye çıkmışım, kimseye bi kötülüğüm de dokunmuyo. İş eğlenceye geldi mi hiçbi şey takmam kafaya ben. Geniş fikirliyimdir, her şeyi annayışla karşılarım.

–Öyle ya, şekerim. Bu dünyada geniş fikirli olmak lazım. Ben kendi payıma her türlü önyargıdan kurtulmuşumdur doğrusu. Yal-

* Mariste, bir papaz öğretim derneği üyelerine verilen ad. (ç.n.)

nızca güzelliği severim.

–Bana da "Gamsız" derler teknede. Aldırmam hiçbi şeye. Kimseyi yargılamadın şimdiye dek. Herkes reyinde hür. Canı nasıl isterse öyle eğlenir. Önemli olan kimseye bi zarar vermemektir.

–Bu dediklerinizi o güzelim sesinizden duymak hoşuma gitti. Giderek daha çok kaynıyor kanım size. Lanı cimi yok (Jones'ın kolundan tutup zavallı sinirlerinin tüm gücüyle sıktı, gemicinin canını acıtacak denli sıkabilmek için var gücünü bu davranışta toplamıştı), lanı cimi yok geliyorsunuz bana, birkaç kadeh likör içiyoruz. Bir Fransız denizci reddedemez bunu. Haydi gelin, iki gözüm.

Neredeyse iri kara gözlerinden taşan çılgın bir umut ve büyük bir hüzünle bu kez tamamen ciddileşmişti yüzü. Yine sürdürdü sözünü, daha da alçak bir sesle ama:

–Öyle cana yakınsınız ki o kadar olur yani. Ayrıca... (gırtlağı sıkıldı, gırtlak çıkıntısı bir yutkunma devinimi yaptı) Mutluluk konusunda çok özgür olduğunuzu da söylüyordunuz ayrıca. Çok isterdim sizi biraz daha yakınımda görmeyi, çok yalnızım çünkü, çok isterdim doğrusu, çok.

–Bunun için bi odaya tıkılmaya gerek yok ki. Biraz dolaşabiliriz buralarda.

–Ama sizinle baş başa kalmak isterim ben ciğerim.

–Deniz kıyısına gidebiliriz. Kimselerin olmadığı bi köşe bulabiliriz.

İzmaritini attıktan sonra bir iki adım yürüdü kendi başına. Ermeni izledi biraz onu.

–Odanı görseydiniz bayılırdınız, öyle esin verici bir yerdir ki. Sizin ziyaretinizin izlerini de taşısın isterdim.

Bir kahkaha koyuverdi Jonas. İbneye baktı. Şöyle konuştu kibarca:

–Abayı yakmışsınız siz yahu. Bu yaptığınız bi aşk ilanıdır resmen.

–Ama, şey... Siz beni... Ay çok heyecanlandım... N'olur şey sanmayın sakın, kızmayın n'olur... Pek sevdim inanın sizi...

–Peki, peki; bir kötülük görmüyorum ben bunda. Kızacak filan değilim. Neden kızacakmışım? Bi kötülük yok ki. Ama gelemem

işte. Yapıcak bi şey yok. Size gidemem. İsterseniz yürürüz biraz, hava güzel, deniz tarafına gideriz, ya da bi parka... kafamız rahat olur, istediğimizi yapabiliriz.

–Hayır, ben de bu dediğinizi yapamam. Tanıyabilirler beni.

–Ya size gidince? Daha fena değil mi?

Yaman bir tartışmaya girmişlerdi. Jonas'ın deniz kıyısına gidelim diye tutturması gözünü korkuttu Ermeni'nin, o da Jonas'ınkinden daha büyük bir inatla bastırdı ve yürüyüşlerinin yönünü kent merkezine doğru çevirdi. Ayranı kabarıyordu Jonas'ın. Her yanından güvensizlik fışkıran bu herifçioğlunun hemen hemen yenilmez güçteki direnişini duyumsuyordu. İbnelerin bazen kendilerini kudurmuş gibi savunduklarını uzun zamandan beri biliyordu: Evine giderse öldürmeden edemezdi. Bunu düşündü bir an. Genellikle polise şikâyette bulunacak denli cesur olduklarını da biliyordu. Herifi peşinden deniz kıyısına sürükleyemedi diye içinden sövüp sayıyor, Querelle'in alaycı şakalarından çekiniyordu.

"Bir şeylerden kuşkulandı ibne. Tırsmış olmalı."

Ermeni'nin Querelle'i arzuladığını bilemezdi elbet Jonas. Arkadaşından ayrılıp gittiğini görmenin üzüntüsüyle daha da çok canı çekmişti Querelle'i, Ermeni'nin. Elinde kalan denizciyle yetinecekti çaresiz, ama ona karşı da, içinde varlığını bile duymadığı, bu yüzden denetleyemediği bir direniş dizgesi geliştiriyordu benliğinde. Birçok ibne gibi o da ince ince korkuyordu kendinden daha güçlü biriyle ıssız yerlere gitmekten. Deniz kıyısına gitmek güçsüzlüğünü iyice ortaya dökerdi, deniz suç ortağıdır çünkü denizcilerin. Oysa evine, hemen elinin altında, bir alarm düzeneği kurdurmuştu. Üstelik ona göre, çiçeklerle, sedef kakmalı siyah çerçevelerle, halılarla, kurdelelerle, açık mor renkli minderlerle, bir yere gizlenmiş ışıklarla süslü bir odada yatıyordu şiirsellik. Çıplak denizcinin önünde diz çökmek ve tatlı sözler söylemek istiyordu ona. Tüm bu uslamlamalar da güçlerini Jonas'ın bilmediği şu gerçekten alıyordu: Querelle için yanıp tutuşuyordu ibne ve Jonas'a boş verip onu başından savarak Querelle'e kavuşacağını umuyordu gizlice, derin derin. Tüm bu nedenlere, bu korkulara, bir başka korku ekleniyordu: Bir delikanlıyı ne denli çok severse o denli çekiniyordu ondan

ve çoktan Querelle'i sevmiş olmakla birlikte ona karşı duyması gereken korkuyu Jonas'a yöneltiyordu.

–N'apıyoruz peki şimdi?

–Benim evime gelin.

–Yok, olmadı işte bu. Hoşça kalın. Dostça ayrılalım. Günün birinde yine görüşürüz belki.

Aydınlık ve pek işlek bir sokaktaydılar. Jonas, ürkmüş Ermeni'nin elini çabucak, neredeyse kabaca kapıp sıkmış, dalgalı ve uzun adımlarla, geniş omuzlarını devire devire, artık çok uzaklardaki bir yürüyüşün içine dalıp uzaklaşmıştı. Giderek genişleyen ve yeğinleşen bu yürüyüşün temposu, Jonas uzaklaştıkça acısı daha da artarak, düş kırıklığı içindeki Ermeni'nin yüreğine oturuyordu. Arkadaşını bulamadı Jonas. Ama bu son salıneden on dakika sonra, evine döndüğü sırada, bir sokağın köşesinde Querelle'in beyaz ve yüce yürüyüşüne tosladı Ermeni.

–Oh!

Haykırışına engel olamadı. Querelle gülümsedi.

–Ne var, ne oldu? Korkuttum mu sizi? Pek o kadar ürkünç değilimdir.

–Oh! Siz... Korkunç göz kamaştırıcısınız.

Daha belirgin bir biçimde gülümsedi Querelle. Jonas'ın bu herifle "hiçbi halt yiyemediğini" anında çakmıştı, emindi bundan, ama neler olup bittiğini bilemiyordu elbette.

–Siz... Siz ışıl ışılsınız. Yüzünüz beni de aydınlatıyor.

Alaycı ve gülümser haliyle Querelle hafif bir ıslık koyuverdi ve bu ıslığın içine doğal olarak öylesine kolay bir sevecenlik yükledi ki Ermeni de gülümsedi bu kez. Jonas'tan ayrılırken böylesine iyi denk gelmiş, kısacası böylesine güzel bir tavlama fırsatını kaçırdığından kendine verip veriştirmişti. Sessiz insanlarla dolu bir akşam vakti şöyle bir görüverdiği denizciyi yeniden bulmak, öfkesine ve bu beklenmedik karşılaşmanın sevincine karışan umutsuzluğu, denizcinin neşeli kibarlığı ve gülümsemesinin daha da coşturduğu, az rastlanır bir gözü peklik verdiler ona. Querelle'in boyu ve sağlam yapısı onu eziyor, ama gülümsemesi bu güçlü kuvvetli canavarın Ermeni tarafından ele geçirilmiş olduğunu kanıtlıyordu.

–Hiç olmazsa siz iki laf etmeyi biliyorsunuz.

Querelle'i evine gelmeye çabucak razı etti Ermeni. Jonas'ın karşısında yaptığı tüm maskaralıkları yineledi bir bir, ancak bu kez onları daha kısa, daha çabuk ve daha yoğun olarak yaptı. Kendinden geçmişti. Her türlü sakınımı unuttu, şu düşüncenin kaygı verici ince alayını bile attı usundan: "Bu denizci gemiye döndüğünü niye söyledi ki demin benim önümde? Oysa limandan çok uzakta rastladım ona." Odasına varınca hoş kokulu bir tütsü çubuğu yaktı. Çok pahalıya patladığını sandığı evin bu sessizce ve rahat döşenişine hayran kaldı Querelle. Tuhaf bir hoşluk gevşetiyor, dinlendiriyordu onu. Minderler yumuşacık, halılar kalın, çiçekler karmaşıktı. Mobilyalarla çerçevelerin siyah ahşabı rahatlığın tüm özünü barındırıyordu içinde. Bunca yumuşaklık Querelle'i eziyor ve suda boğulmuşların erincini veriyordu ona. Dikkati köreliyordu.

–Evinizdesiniz. Bu imparatorluğun efendisisiniz. Keyfinize bakın.

"Keyfinize bakın" sözleri şaşırttı Querelle'i, ama insanı kefene sarıcı, gömücü bir şaşkınlıktı bu. Düşündü ama –bu belirsiz müziğin şurasında burasında sözcükler bulunmasına karşın– sözcüklerden çok, ayrıksı ve çok ustalıklı biçimli, sürekli kımıldayıp duran uzun bir çiçek zinciri ya da melodi oluşturan ve şu anlama gelen (ve onda kaygıyı korkuya dek yükselten sonra da razı olmaya dek düşüren) çiçek imgeleriyle düşündü: "Kendimi düzdürmeye dek vardırmamam gerek işi". Querelle için bir ibne çünkü, başka bir erkeği düdükleyen biridir aynı zamanda. Denizciler arasında "nonoş" adı verilen heriflerin üstünde bunca nefret (hani şu kendisinde hiç bulunmayan ama bu herifin çevresinde ayrımsadığı nefret) varsa eğer, besbelli ki bu (kendilerinin birçok kadınsı davranışı olmasına karşın) sizi bir kadına dönüştürmeye çalıştıklarındandır. Yoksa –tersi bir durumda– neden diş bilensin ki onlara? Kolayca temiz yüreklilikle karıştırılabilecek bu saflığa sahipti Querelle. Yine de bu kaygısı, bulantı verici olmasına karşın, yalnız kısa sürmekle kalmadı, iz de bırakmadı onda. "Göreceğiz bakalım." Minderlere gömülmüş, sigarasından derin nefesler çekerek, umduğu anın yaklaşmasıyla çılgına dönen Ermeni'ye bakıyordu renk vermeden. Daha

sonra deniz teğmeninde de görüp hayran olacağı güzellikteki küçük ve bakımlı elleriyle sinirli devinimlerle pudralanışına, minicik kahve fincanlarına koyduğu pembe bir likörü kırıtarak sunuşuna bakıyordu Ermeni'nin.

–Hoşmuş be. İbnelerin hepsi böyleyse, hiç de fena değillermiş hani.

–Benim adım Joachim. Ya seninki ne, benim güzel yıldızlım?

–Benim adım mı ne?

Şaşırmıştı. Çok sonraları Teğmen Seblon'un, yükleme iskelesinde koca beyaz memelerinin ağırlığıyla "Kaymak gibi ikizlerim benim!" diye düşünerek üstüne eğildiğinde duyumsayacağı o tatlılık, tadına doyulmaz bir biçimde kaplamıştı her yanını.

Ağır çekiyordu bu kaymak gibi memeler. Onların soluk, sütlü, dolunay gibi değirmi, hem sert hem yumuşak olduklarını, özellikle de daha şimdiden başını kaldırmış bulunan Querelle'i besleyebileceğinden kuşku duymadığı bir sütle dolup şişmiş olduklarını biliyordu subay.

–Evet, senin adın ne?

–Benim adım Querelle. Denizci...

Duraksadı, artık hatanın işlenmiş bulunduğunu anlamıştı çünkü. Birkaç saniye boşluğa asılı kaldı, yine de kararını verdi ve tamamladı sözünü:... Querelle.

–Aman ne güzel ad bu böyle!

–Evet, Querelle. Denizci Georges Querelle.

Minderlerin üstüne diz çökmüştü önünde Ermeni. Üzeri altın ve gümüş kuş işlemeli uçuk pembe renkli kimonosu gövdesi ile bembeyaz, parlak ve kaygan bacakları üzerinde yarı aralık duruyordu. Yorgunluğu yüzünden Querelle, bu tuhaf aygıtın üstüne doğru geldiğini, gelirken de düşlenen şeylerin aşırı büyüklüğüne büründüğünü gördü. Hani güçlü bir büyüteç bakılan nesneyi bakan kişiyle karışıncaya dek büyütür ya, öyle oldu Querelle. Çok ilginçti. Gülümsedi Querelle. Ağzının hizasına dek yükseltti ağzını Ermeni. Querelle, bir erkekten alacağı ilk öpücüğü karşılamak üzere, başını eğdi. Hafif bir baş dönmesine kapıldı. İçinde pek az canlı, pek az uyanık bulunduğu bu odada her şeye hazır olmak hoşuna gidiyordu; as-

lında bu oda kimselerin göze alamayacağı şeylere adanmamış mıydı zaten? Sanki bir fetih gerçekleştiriyormuş gibi geliyordu ona. Bunu en iyi şöyle dile getirebiliriz: Ancak annesinin karnında olabileceği kadar rahattı bu odada. Sıcak basmıştı.

–Bir yıldız senin şu gülümseyişin.

Daha çok gülümsedi Querelle. Ak dişleri parladı. Ne Joachim'in cilvesi şaşırtmıştı onu ne de beyaz cildinin görünüşü (az sonra adamın teninin her yerinin pudralanmış ve parfümlenmiş olduğunu anlayınca biraz şaşıracak), ama uzun kıvrık kirpiklerini kırpıştıran güzel kara gözlerdeki aşk heyecanını görünce hafifçe heyecanlandı o da.

–Oh! Yıldız yıldız balkıyor dişlerin senin.

Elini denizcinin taşaklarına dek kaydırdı Joachim. Pantolonun beyaz kumaşı üstünden:

–Ah bu hazineler yok mu, ah bu mücevherler yok mu, diye mırıldanarak okşadı onları.

Querelle dudaklarını sertçe bastırdı Ermeni'nin dudaklarına, ezdi onları.

Onu adamakıllı sıktı kollarında.

–Dev bir yıldızsın sen ve bu yıldız sonsuza dek yaşamını aydınlatacak benim. Altın bir yıldızsın sen. Koru beni...

Querelle boğazını sıktı adamın. İbnenin sıkılmış parmakları arasında ölüşüne, ağzı açık, dili dehşetli dışarı sarkmış, gözleri yuvalarından fırlamış biçimde, kendisinin tek başına otuz bir çekerken beli geldiği zamanlardaki haline benzediğini sandığı biçimde ölüşüne bakarken pis pis sırıttı. Harika bir dalga kulaklarının sessizliğini vurguluyordu. Uğulduyordu dünya. Deniz fısıldıyordu.

"Aşk yıldızıdır bu...
... Her denizcinin vardır bir yıldızı
Kendisini koruyan
Hiçbir şey gözlerinden saklamazsa onu
Hiçbir felaket bozamaz mutluluğunu"...

Ermeni'nin gözleri birden takılıp kaldı bir yere, donuklaştı. Şarkısı sustu her şeyin. Ölüme dikkat kesildi Querelle, nesnelerin ansızın anlam değiştirmesine dikkat kesildi. Böyle bir ibne çok tatlı bir şey be! Efendice ölüveriyor. Hiçbir şey kırıp dökmeden.

Kurbanın mutlu görünen yüzünden esinlenen Qerelle, içinde doğan ve şöyle ya da böyle konuvermiş olmakla "yaşamı askıya almışa", bir süre için durdurmuşa benzeyen (kaçışını gizlemek için, sanki, kırda öldürülmüş bir genç kızı güneşten korumak üzere açılıp yanına konmuş güneş şemsiyesi gibi) bir nesne sayesinde cinayete başka bir görünüm vermek, bu piyesin son cinayet sahnesine makyaj yapmak zorunluluğu yüzünden, artık kendisi için bildik bir törenselliğe bürünmüş bulunan bir geleneği uygulamak üzere, ölünün pantolon yırtmacını araladı ve iki ölü eli zevk almaya hazır bir durum sergileyecek biçimde ayarladı. Gülümsedi. İbneler, nazik bir boyun uzatırlar cellada. Belirtmek gerekir ki –ileride de göreceğiz bunu– kurbandır cellatlığı üstlenen. En yırtık nonoşların bile sesinde titrediği duyumsanan bu süreğen, bu sonsuz tedirginlik, katilin korkunç eline çoktan çıkarılmış sevecen bir davetiyedir. Aynada yüzünü gördü Querelle: Çok güzeldi. Aynadaki görüntüsüne, mavi beyaz giysili, siyah saten kravatlı bu katil kopyasına gülümsedi. Bulduğu tüm parayı aldı ve çok dingin bir halde evden çıktı Querelle. Yarı karanlık merdivende bir kadınla karşılaştı. Ertesi sabah "Vengeur" adlı savaş gemisinin tüm denizcileri güvertede toplanmışlardı. Bir gün önce Jonas'la dolaşan Joachim'i görmüş olan iki genç adam denizcinin yüzünü teşhis etmeye çalıştılar. Jonas'ı tanıdılar da. Altı ay boyunca sorgulamalarla boğuştu, bir Ermeni'nin merdivenlerinde, adamın daha birkaç saat önce sokakta birlikte dolaştığı bir Fransız denizciye rastlayan siyah peçeli bir kadının gizemiyle şiddetle ve umutsuzca savaştı genç asker. Bu Ermeni, Jonas'ın "Vengeur"e doğru yürüdüğü aynı saatte boğulmuştu. Fransız mandası altında yaşayan bir ülkeye saygılı davranma kaygısıyla, biraz da sanığın isyankâr davranışları nedeniyle, Deniz Kuvvetleri mahkemesi ölüm cezasına çarptırdı Jonas'ı. İdam edildi çocuk. Querelle'in yıldızı vardı. Bir hazineyle yüklü olarak ayrıldı Beyrut'tan. Her şeyden önce de bu yıldızla, ibnenin ona verdiği güzel

adlarla, bacakları arasında asılı bir hazineye sahip olmak güvencesiyle yüklü olarak ayrıldı. Kolay olmuştu bu cinayet. Kaçınılmazdı da, gerçek adını vermişti çünkü Querelle. Gerçek bir dostun – Jonas'ın öldürülmesine izin veriyordu. Joachim'in odasından çalınmış Suriye liraları ve dünyanın tüm uluslarının paralarından oluşan küçük servete hiç vicdan azabı duymadan sahip olmak mutlak hakkını bağışlıyordu bu özveri ona. Bayağı pahalıya patlamıştı bu servet. Neyse, bir ibne böyleydiyse eğer, böylesine hafif, bu denli dayanıksız, hava gibi, saydam, böylesine tatlı, nazik, kırılgan, bu denli duru, geveze, böylesine kulağa hoş gelen, sevecen bir şeydiyse, hele de savaşçının (belki haince saplanıp etin içinde kalacak parlak ve sivri bir cam keskisinin aldatıcı iki yüzlü kesiği dışında) bir yerini kestirmeden bir vuruşta kendisini yok edecek geniş elini bekleyen bir Venedik kristaliydiyse eğer, öldürebilirdiniz onu. Bir ibneyse eğer o, insan da değildir zaten. Ağır çekmez pek. Küçük bir kedidir o, bir şakrak kuşu, bir tavus, bir kahverengi köryılan, ölümü kaçınılmaz olarak çeksin diye kırılganlığı bile kışkırtıcı ve özellikle abartılmış bir kızböceğidir. Adı da Joachim'dir üstelik.

Nantes trenine perondan değil de ters yönden bindiği sırada yakaladı sivil polisler Gil Turko'yu. Gardaki bir telefon kulübesinden telefon eden biri haber vermişti durumu polise: Denizciyle duvarcının katiline benzeyen birisi, gizlice trene binmeye çalışıyormuş. Dédé'ydi telefon eden. Pek az bir para buldu polisler Gil'in üstünde. Delikanlıyı Emniyet Müdürlüğü'ne götürdüler ve son cinayet tarihiyle yakalandığı güne kadar geçen süre içinde yapıp ettikleri üzerine sorguya çektiler. Surlarda ve doklarda sağda solda yatıp kalktığını söylüyordu Gil. Gazetede Gil'in tutuklandığı ve Rennes hapishanesine konduğu haberini okumanın acısını tattı Querelle.

Bu kitabın akışı hızlanmalı artık. Yalnız iskeleti kalacak biçimde öykünün tüm fazlalıklarını çıkarıp atmak yerinde olacaktır. Ama

simgeler yeterli olmayabilir yine de. İşte bazı açıklamalar: Şimdi, bir gün önce neden olduğu tutuklanma olayından Querelle'in acı duymasına şaşıyorsanız (bu romanın salt sergileyici bir yapıt olma niteliğini daha iyi gösterebilmek için, üzülmek ya da kızmak yerine şaşmak diyoruz özellikle) onun serüveninin akışını bir inceleyin hele. Soymak için öldürüyor. Cinayet bir kez işlenince, soyma haklı görülmüyor –soyma yoluyla cinayetin temize çıkarıldığı varsayımını ileri sürmeyi de düşünebilirsiniz isterseniz– ama kutsallaştırılmış bulunuyor. Bir cinayetle süslenmiş ve geçersiz kılınmış hırsızlığın tinsel gücünü rastlantının Querelle'e göstermiş olduğu ortaya çıkıyor. Kan onu süslediği, ululadığı, ülküselleştirdiği zaman hırsızlık eylemi görünürdeki önemini kimi kez öldürme ediminin görkemi altına gömülecek denli yitiriyorsa da –tamamen yok olmayıp mide bulandırıcı bir solukla saf öldürme eylemini kokuşturmayı sürdürmesine karşın– kurban yakın arkadaşı olduğunda, katilin istencini iyice güçlendirmektedir. Karşısında pek az kanıtın dayanabileceği bir sahip olma duygusunun içine yerleşmesi için karşı karşıya bulunduğu tehlike (kelleyi kaptırma tehlikesi) yeter de artar bile. Fakat onu kurbana bağlayan –ve kurbanı da katilin kişiliğinin bir uzantısı kılan– dostluk burada şöyle dile getirmeye çalışacağımız büyülü bir olaya yol açıyor: Benliğimin bir parçasının (kurbana olan sevgimin) çoktan bulaşmış bulunduğu bir serüvene atılmış bulunuyorum. Ne ruhumu sattığım ne de kolumu hizmetine koştuğum ancak çok daha değerli bir şeyimi; bir dostumu feda ettiğim Şeytan'la (açıkça söylenmemiş) bir tür antlaşma yapmayı biliyorum. Bu dostun ölümü hırsızlığımı kutsallaştırıyor. (Nesne, davranış ya da özdek olarak gözyaşlarında, yasta, ölümde, kanda, tüm yasalardan daha güçlü gerekçeler bulunmasına karşın) yapmacık bir şatafat değil söz konusu, ama beni, değiş tokuş için *gönüllü olarak* bir dostun verildiği nesnenin asıl sahibi kılan gerçek bir büyü eyleminden söz ediyoruz burada. E gönüllü tabii, dostum olarak dallarımın az çok en ucunda bulunan, özsuyumla beslenen yapraklarımdı çünkü kurbanım (acım da gösteriyor bunu). Yalnız kendisinin gücünün son damlasına dek yasaklayabileceği bir günah işlemeden hiç kimsenin bu çalınmış mücevherleri elinden alamayaca-

ğını bildi Querelle; daha çabuk kurtulmak için polisin ellerine terk ettiği suç ortağı (ve dostu) beş yıl ağır hapis yemişti çünkü. Bu çalıntı mallara sahip olduğunu yalnızca üzüntüsünden ayırımsamadı Querelle, ama bizim daha soylu diyeceğimiz –içine hiçbir sevgi karışmamış– bir duygu, yaralı ortağına karşı duyduğu erkekçe bir bağlılık nedeniyle de gördü bunu. Kahramanımızın ganimeti suç ortağına saklamayı düşündüğünden de değil, fakat bu hazineyi insanların adaletinin vereceği zararlardan korumak için de böyle davranmaktadır o. Yapacağı her yeni hırsızlıkta, çalacağı nesnelerle kendisi arasında gizemli bir bağın varlığından emin olma gereksinimini duyuyor işte Querelle. Kazanma hakkı bir anlam kazanıyor. Bileziğe, kolyeye, altın kol saatine, küpeye dönüştürüyor arkadaşlarını Querelle. Bir duyguyu –dostluğu– paraya çevirmeyi başarıyorsa eğer, hiçbir insanın yargılayamayacağı bir işlem söz konusudur kuşkusuz burada. Yalnız onu ırgalar bu dönüşüm. Her kim ki ona bunları "kusturmak" ister, ölülere karşı büyük bir günahı işleyecek demektir. Gil'in tutuklanması büyük bir üzüntü yarattı Querelle'de. Gil'le birlikte kotardıkları tüm soygunların getirdiği paranın simgelediği düşsel altın mücevherlerin neredeyse etine kakıldığını da duyumsuyordu aynı zamanda. Yukarıda betimlenen düşünüş biçiminin geçerli olduğunu ileri sürüyoruz. Karmaşık vicdanlara değil, tüm vicdanlara özgüdür o. Bir ayrımla ki Querelle'in vicdanı, tüm kaynaklarına her zaman daha çok gereksinme duyduğundan, sürekli olarak kendi çelişkilerinden bulup çıkarmalıydı bu kaynakları.

İki kardeşin dövüşmesini Dédé gelip kendisine anlattığı, hele Robert'in Querelle'e ettiği küfürleri hınzırca vurguladığı zaman, neyin rahatlaması olduğunu pek de iyice bilemeden, sonsuz bir rahatlama duyumsadı birden Mario. Şundan ileri geliyordu bu rahatlama: Özellikle denizci Vic cinayetine ilişkin olarak Querelle'in suçluluğu düşüncesi, belirsiz de olsa, geliyordu usuna. Belirsizdi düşünce, polis memurunun üstündeki yük hafifledi çünkü –aydınlandı adam. Yine de pek az açık bulunan bu tek düşünce sayesinde kurtulduğunu duyumsadı. Azar azar ve kurtuluş düşüncesinden yola çıkarak, cinayetle eşcinseller hakkında bildikleri arasında somut

ilişkiler kurdu: Nono'nun ona atladığı doğruysa "Şoroloydu" demek Querelle. Bir denizcinin öldürülmesi olayına karışması da doğal olurdu bu durumda. Mario'nun Querelle'e ilişkin düşünceleri yanlıştı elbet, yine de bu düşünceler ulaştırdı onu gerçeğe. Cinayet ve Querelle üzerine biraz düşününce Emniyet Müdürlüğü'nde kesin görülen Gil'in iki cinayeti de işleyebileceği düşüncesi biraz rahatsız etti onu, ama ağzından yanlış bir şey kaçırmamak için açıkça da karşı çıkamıyordu bu düşünceye, sonra, biraz rastlantısal olmasına karşın, daha kesin yakınlıklar kurmayı göze aldı çabucak. En sonunda da açıkça ince varsayımlara kaptırdı kendini. Querelle'in Vic'e aşık olduğunu ve bir kıskançlık bunalımında onu öldürdüğünü ya da Vic'in Querelle'e vurgun olduğunu ve onu öldürmek istediğini varsayabiliyordu Mario. Bütün bir gün boyunca bu düşünceleri kafasında evirdi çevirdi; hiçbirinin doğruluğu kesinleşmese bile Querelle'in suçluluğu yavaş yavaş kesinleşiyordu. Denizin yanıklaştırmış olmasına karşın benzinin solgunluğunu getirdi gözünün önüne. Solgun ve Robert'inkinin tıpatıp aynı bir yüz. Bu benzerlik hoş bir karışıklık, pek de Querelle'den yana çıkmayan bir düşünce karışıklığı yaratıyordu onda. (Hoş bir karışıklıktan, kişiliğini böylesine katı bir özdeğin yüzeyinde belirmiş olmanın dokunaklı duraksamasıyla karıştıran, kimi kişilik özelliklerini birbirine katan ve bu yolla bu yetkin güzelliği belirsizlik içinde salındıran, onu bir an titreştiren, ona dengesini ve netliğini aratan hafif, ama duyumsanır bir bocalamayı kastediyoruz.) Hatta bir akşam, hendeklerde, onlara bakarken, Madam Lysiane'ın da duyumsadığını söylediğimiz tedirginliği yaşadı biraz. Kendi içinde Robert'in yüzünü kolayca yeniden oluşturduğu öğelerin her birini rahatça çekip alıyordu ondan Mario. Bu yüz yavaş yavaş içini dolduruyor ve kendi yüzünün yerini alıyordu. Gecenin içinde, ağaçların altında, bir süre kıpırdamadan durdu Mario. Gerçek görünümle imge arasında bocaladı biraz. Kaşlarını çattı. Alnı kırıştı. Querelle'in karşısında duran kıpırtısız yüzü Robert'i düşünsün diye rahatsız ediyordu onu. İki surat birbirine giriyor, karışıyor, bulamaca dönüşüyor, didişiyor, özdeşleşiyordu. Bu akşam hiçbir şey, Querelle'i kardeşinin gölgesi yapan gülüşü bile (Robert'in hüznü kendisine duyduğu tutkudan

oluştuğu zaman bu gülüş tüm bedenine devingen bir kırışıklık yayıyor; gevşek, esnek ve diri bedeninin tazeliğine çok ince, gölgeden kıvrımlarla bükümlü, titrek bir peçe ekliyordu: Onu karartmak yerine, ışıksız, ama ağır ve emin devinimli bedenin kıpırtısızlığıyla daha boğucu görünen bir ocak yerleştiriyordu onun içine. İşte bu gülüş bile) ayıramazdı onları birbirinden. Büyü pek uzun sürmedi. İçindeki bu mide bulandırıcı çalkantıya baş kaldırdı polis memuru.

–İkisinden hangisi? diye düşündü.

Ama cinayeti işleyenin Querelle olduğundan kuşkusu vara benzemiyordu pek.

–Ne düşünüyosun?

–Hiç.

İçinde alabora olmak üzere bulunduğunu duyumsadığı, iki kardeşin bu benzerliğinin oyununa gelmeyi kabul etmedi. Querelle'e karşı, şu düşünceyi doğurabilecek biraz sinsi bir duygu yaşadı: "sen, dostum, üçkâğıt açmaya çalışıyosun, ama yutturamazsın bana". Bir polis kurnazlığının ortadan kaldıramayacağı bu karışıklığı da bile bile içinden attı. Mario başına alsın da kendini kanıtlasın diye özellikle gizlice hazırlanmamıştı bu karmaşıklık. Uzun sözün kısası, ilgilendirmiyordu bu onu. Yine de şöyle dedi:

–Acayip bir herifsin.

–Niye böyle dedin bakalım durup dururken?

–Hiç işte. Öylesine söyledim.

Önceden de söylediğimiz gibi bir tür rahatlama duyumsadıysa eğer Mario, denizcinin suçluluğunun birden bir kurtuluş olasılığı "görmesini" sağlamasındandı bu. Nedenini bilmese ve kendine de tam olarak anlatamasa da buluşundan kimseye söz etmemesi gerektiğini anladı. Gizlice ağzını tutma yemini etti kendine. Katili koruyarak, bir cinayetin gönüllü suç ortağı olmak, Tony'ye ihanetinin bağışlanmasına yetecekti belki. Ne eski arkadaşının ne de Brest'in tüm dok işçilerinin ölümcül öcünden korktuğundan değildi bu, evrensel bir horgörüden korkuyordu daha çok. Bir polis psikolojisinden söz etmeyi göze alamasak da, en azından kimi genel tepkilerin gelişmesi ve kullanımının –onların kültürünün yani– nasıl olup da bu mutluluk saçan şaşırtıcı bitkiyi, yani "aynasızı" elde ettiğini

göstermeye çalışacağız en azından. Mario şu devinimi seviyordu önce: Geniş yüzeyinin çıkıntıları yüzüklü elinin işaret ve yüzük parmaklarını ince ince acıtan kocaman altın şövalye yüzüğünü orta parmağında çevirerek oynamayı seviyordu. Masasına oturmuş, Doklardan ya da Ambarlardan bir şey çalarken yakalanmış bir hırsızı sorgularken yapıyordu bunu en çok. Ulusal Güvenlik örgütünde ortağıyla paylaştığı bir oda, odada ikisinin de birer çalışma masası vardı. Zarifti Mario (beğenisinin üstünlüğü su götürmezdi). İyi giyimli görünmeyi seviyordu. Giysilerinin ciddiyetini, özellikle bunları giyiş biçimindeki ağırbaşlılığı, hatlarının sertliğini, son olarak da davranışlarının ölçülü ve özgüvenli oluşunu da belirtelim ayrıca. Bir masaya sahip olmak sorguladığı suçluların gözünde tartışılmaz bir aydın üstünlüğü veriyordu Mario'ya. Kimi kez, insanın kendine ayrıldığını bildiği bir şeyden çekincesiz uzaklaşması gibi, görünür bir umursamazlıkla kalkıyordu masadan. Sayısı bellisiz dosyalardan birine bakmaya gidiyordu o zaman. Bu çalışma da çok güçlü başka bir duygu veriyordu ona: Binlerce insanın gizlerini biliyor olma duygusu. Dışarı çıkarsa, bir maskeye dönüşüyordu hemen yüzü. Kahvede ya da başka yerde, insanların bir polise gizlerini açmış olabileceklerini düşünmemeleri gerekiyordu. Oysa asıl bu maskenin arkasında oluşturuyordu Mario polis memuru yüzünü –böyle bir aksesuarın varlığı onu taşıyacak bir yüzü zorunlu kılıyordu. Birkaç saatliğine insanların zayıf noktalarını, günahlarını, en kuşku duyulmayacak insanı bile elden gelen en sağlam biçimde en korkunç cezaya götürebilecek o küçücük belirtiyi bulup çıkarmak durumundaki adam olmalıydı. Kapı dinlemek ya da anahtar deliğinden gözetlemek saçmalığına indirgenemeyecek soylu mesleğini yapmalıydı yani. İnsanlara karşı hiçbir merak duymuyordu Mario, bir saygısızlık da yapmak istemiyordu; ama sonuçta kötülüğün o ince belirtisini keşfettiğinden, çocuğun sabun köpüğüyle yaptığına benzer bir şey yapması gerekiyordu: Bir saman çöpünün ucuyla, yanar döner renkli bir baloncuk oluncaya dek üzerinde çalışılabilecek öğeyi bulup çıkarmak. Buluştan buluşa koştukça, suçun sanki kendi öz soluğuyla doluyormuşçasına şişip şişip en sonunda kendisinden ayrılarak tek başına gökyüzüne yükseldiğini du-

yumsadıkça tadına doyulmaz bir sevince kapılıyordu Mario. Mesleğinin yararlı ve tamamen törel olduğunu söylüyordu kimi kez Mario kendi kendine. Dédé, bir yıldan uzun bir süre, şu iki ilkenin içinde birlikte var olmalarına katlanmıştı: Çalmak, hırsızları polise ispiyonlamak. Daha ayrıksı bir tutum da şuydu: İspiyonculuk alışkanlığını sürdürmesi için Mario ara sıra şöyle diyordu ona:

–Yararlısın sen, anlıyor musun. İt kopuk takımını yakalayalım diye yardım ediyorsun *bize*.

Yaptığından hiçbir tasa duymayan oğlanı, kendisine büyük bir serüvene katılıyormuş izlenimi veren şu *bize* sayesinde etkileyebiliyordu ancak bu uslamlama. İt kopuk takımını büyük bir doğallıkla satıyor ve onlarla birlikte hırsızlığa çıkıyordu.

–Şu Gilbert Turko'yu tanıyo muydun sen?

–Evet. Ahbap olduğumuzu söyleyemem ama, tanırdım onu.

–Nerde şimdi?

–Bilmem.

–Hadi hadi...

–İnan ki bilmiyorum hiçbi şey. Bilsem söylemez miyim sana!

Polisten bu konuda bir buyruk almadan araştırmasını yapmıştı çocuk çoktan, bir şey çıkaramamıştı ama. Gil ile Roger arasındaki aşıkça paslaşmaları yerli yerine oturtamamakla birlikte buluşmaları ve karşılıklı gülümseyişlerinin gerçek anlamını çözmüştü en azından, ancak iç temizliği, genellikle beceriklilik diye adlandırılan şeyi yadsıyan bir ustalık veriyordu Roger'ye.

–Bi araştır bakalım.

Kendi kaygısından sezinliyordu ki daha önce belirttiğimiz ve ilk dalgalarının köpüklerini duyumsadığını sandığı evrensel horgörü çekincesi, katilin gizini ele geçirdiğinde atlatılmış olacak ve bedeni de bu gizi içeren bir mezara dönüşecektir.

–Bakarım bi daha. Ama bana kalırsa çoktan Brest'ten gitti o.

–Yok öyle bi şey. Kaçsaydı çok uzağa gidemezdi zaten. Eşkali her yere bildirildi. Bak sen ne yapacaksın biliyor musun, farlarınla kepçelerini dört açacak, ama gagayı kısacaksın.

Hafifçe şapşallaşan Dédé, kıpkırmızı kesilen polise baktı. Kuşkusuz işlevi yararlı düşünceler alış verişi olan ama güzelliği, bu di-

li konuşandan onu dinleyene özellikle başka türlü anlatılamayan, neredeyse dolaysız, gizli, anlaşılmaz bir kardeşlik duygusu aktaran bir dil konuşmaya uygun olmadığını duyumsadı birden. Kan da değil, dil de değil ama bu dilin tersi olan ürkünç utanmazlıkla utanmanın, edepsizlikle edebin kardeşlik duygusuydu bu. Mario'nun kendisi de sütten çıkmış ak kaşık değilken bu dili konuşmak istemiş olmasının günahı, şu rezalete yol açıyordu: Ne anlama geldiğini artık anlamamak ve böylesine gülünesi biçimde yazınsal bir tümce söylemek. Yalnızca bir polisti artık Mario, ama karşısında tersi (yani polisin savaştığı şey) olmadığından daha da az öyleydi. Kendinin dışında, savaştığı dünyanın karşısına dikilerek olabilirdi ancak öyle. Karşıt arzuların benliğindeki çatışması *olan* bu kararlılığı, bu derin birliği sağlayamıyordu oysa içinde. Polis olalı beri içindeki suçlunun, giderek katilin –özetle Mario'nun rahatlıkla polisin yerine koyabileceği serserinin– varlığını biliyordu, ama Tony'ye ihaneti suçlular dünyasından koparıyordu onu; karşısında durmak, orada bir yargıç olarak bulunmak hele de işlenmeye elverişli hoş bir öğe olarak asla girmemek durumunda bulunduğu bu dünyaya karşı kendisine başvurmasını yasaklıyordu ona. Her sanatçının özdeğe karşı duyması gereken bu aşkı ondan yana yadsıyordu özdek. Kısacası tasa içinde bekliyordu. Dok işçilerinin vereceği cezayla Querelle'in suçluluğunun apaçık kanıtını tek bir kurtuluş önsezisi içinde karıştırıyordu. Gün içinde, hedefi olduğu tehditlerden kendilerine hiç söz açmadığı arkadaşlarıyla şakalaşıyordu. Kentin demiryoluna yukarıdan bakan o toprak dolgu alanında hemen her akşam rastlıyordu Querelle'e. Vic'in cesedi yanında bulunan çakmağın, Querelle suçluyduysa eğer, Gil ile denizcinin suç ortaklığını açıklayabileceğini hiç usuna getirmediğinden Querelle'i izlettirmeyi düşünmedi Mario. Zindandan dönerken bu alana uğruyordu Querelle. Hiçbir dostluk duymuyordu polise karşı, ancak yazgısının onun ellerinde olduğunu bilmekten kaynaklanan bir alışkanlık polise bağlıyordu onu. Güvende olduğunu sanıyordu böylece. Kendisinde kök saldığını duyuyordu onun. Karanlıkta bir akşam şöyle fısıldadı:

–Karmanyolada yakalasaydın beni, tıkar mıydın içeri?

Sözcüğü sözcüğüne ele alındığında "bayılacak gibi olmak" deyimi yanlış olur, ancak bu duyguya yol açan kişiyi indirgediği kırılganlık bu deyimi kullanmaya zorluyor bizi: "Bayılacak gibi oldu" Mario. İşi şakaya vurup yanıt verdi:

–Neden olmasın? Görevimi yapardım.

–Beni zindana atmak görevin mi olurdu yani senin? Hiç komik değil!

–İşine gelirse. Birini öldürseydin de fark etmezdi. Deibler'e postalardım seni.

–Yok yahu!

Ne polisin ne öbürünün sevişme adını koymayı göze alamadıkları şeyi yaptıktan sonra ayağa kalkar kalkmaz bir arkadaşının karşısındaki erkek oluyordu hemen Querelle. Pantolonunun düğmelerini iliklerken, kemer yerine kullandığı kayışı arkasında, belinin üstünde tokasına geçirirken gülümsüyordu biraz: Az önce yaptığı şeyin yalnızca bir şaka olarak kalmasını istiyordu. Bu sahne patroniçeyle aşklarının başlangıcında yaşandığından, Nono, aynasız, yani Mario ile kardeşi arasındaki karmaşık ilişkiler yumağını çözemeyen Querelle, bunda bir komplo olmasından kuşkulanmadan edemedi. Korktu. Ertesi akşam kaçması buyruğunu verdi Gil'e. Daha zindandan içeri adımını atar atmaz, geceleyin kendi güvenliği için öngördüğü davranışları harfi harfine uyguladı: Önce Gil'in tabancasını aldı elinden. Sinsice şöyle dedi:

–Makinen var mı.

–Var. Şurda. Zulada.

–Göstersene.

–Neden? Bi şey mi var?

Gil silahı kullanma saatinin gelip gelmediğini sormaya cesaret edemedi, gelmiş olmasından korkuyordu ama. Querelle'in sesi çok tatlı çıktı. Gil'in kuşkularını uyandırmamak için çok ustalıklı davranmalıydı. Büyük bir tiyatro oyuncusu gibi davrandığını yazabiliriz. Açıklamayı geciktirip Gil' in göstermeyi yadsımasını, hatta ondan gelecek en küçük duraksamayı bile olanaksız kılarak "Ver" demedi, ama "Göster, anlatırım sana," dedi. Querelle'in kendine bakışına bakıyordu Gil; karanlıkların hüznüyle abartılmış, sevecenlik

düzeyine dek yükseltilmiş seslerinin tatlılığıyla çılgına dönmüştü ikisi de. Koyu karanlık ve bu tatlılık ikisini de çırılçıplak, hatta derisi bile yüzülmüş olarak, aynı balsamın içine daldırıyordu. Gerçekten bir dostluk duydu Gil'e karşı, âşık oldu ona gerçekten; Gil de karşılıksız bırakmıyordu bunu. Querelle'in kendisini sürüklediği şeyden (kendisini kurban edeceği o özverili ve kaçınılmaz sondan) *şimdiden* kuşkulanmaya başladığını söylemek istemiyoruz, bizim rolümüz özel bir olayın evrensel yanını sergilemek çünkü. Böyle bir durumda önseziden söz etmek yanlış olurdu çünkü. Bunlara inanmadığımızdan değil ama, sanatsal çaba özgür olduğundan, bunların sanatsal çaba olmayan bir araştırmanın ürünü olmalarındandır bu yaklaşımımız. Çocuk İsa'yı betimleme savındaki bir resim hakkında, "Bakışında ve gülümsemesinde daha o anda Çarmıha Gerilme'nin büyük acısı okunuyordu" diye yazmak çok kötü bir edebiyat gibi göründü bize. Gil ile Querelle'in ilişkilerindeki gerçeği bulup çıkarabilmemiz için, kınadığımız bu berbat beylik sözleri kullanmamıza ve Gil birden sezinleyiverdi Querelle'in ihanetini ve kendi kurban oluşunu, diye yazmamıza izin vermelidir yine de okur. Bu sıradan yazınsal anlatma biçiminin tek yararı, biri kurtarıcı öbürüyse kendisi olmaksızın kurtulma eyleminin gerçekleşemeyeceği kişilik olan iki kahramanın rollerini daha çabuk ve daha etkili biçimde vurgulamak değil elbet; okurla birlikte bulup çıkaracağımız başka bir şey daha var. Kendisini katiline bağlayan bu uyuşturucu sevecenlikten onu biraz kurtaran bir devinim yaptı Gil. (Ancak düşmanlıktan başka bir duygu, izleyicilerin üzgün ve kızgın bakışları altında bir babayı oğlunun katiliyle dostça konuşturabilir, canı gibi sevdiği varlığın son anlarına tanık olmuş bu kişiye tatlı tatlı sorular sordurabilir ona, demenin tam yeri şimdi.) Gil karanlığın içine çekildi, Querelle de doğal bir devinimle onu izledi.

–Buldun mu?

Gil başını kaldırdı. Yere çömelmiş bir halat yığının altında silahı arıyordu.

–Hı?

İnce ve hafif bir biçimde güldü sonra.

–Kafayı yemişim ben yahu, diye ekledi.

–Göstersene.

Querelle tatlı bir sesle tabancayı istedi ve usulca kavradı onu. Kurtulduğunu sandı. Gil doğrulmuştu.

–Ne yapacaksın?

Duraksadı Querelle. Gil'in genelde durduğu köşeye gitmek üzere sırtını döndü ona. Şöyle dedi sonra:

–Palamarı çözmelisin artık. Ortalık ısınmaya başladı.

–Yapma be?

İyi ki sonu ünlüyle biten üç heceden oluşuyordu tümce, dördüncü ve ünsüzle bitecek bir heceyi söyleyecek gücü kalmamıştı Gil'in. Uzun süreden beri içinde bastırılmış bulunan giyotin dehşeti şu ayrıksı olaya yol açtı birden: Bedenindeki tüm kanı tersine, yüreğine doğru akıttı.

–Öyle. Arıyolar seni. Sinirlenmene gerek yok ama. Seni yüzüstü bırakacağımı da beklemezsin benden herhalde.

Querelle'in silahı gocuğunu cebine koyduğunu ayrımsayınca çekine çekine bir anlam vermeye çalıştı buna Gil, tabancasının ne işe yarayabileceğini çıkaramadı ama. Kendisini eyleme, olasılıkla da cinayete sürükleyecek bir nesneden kurtulmanın derin rahatlığını duyumsadığı anda bir ihanetin örülmekte olduğu düşüncesi de aydınlattı kafasının içini. Elini uzatarak sordu:

–Vermiyo musun onu geri?

–Anlaman lazım. Bak anlatayım. İyi dinle beni, yakalanacaksın demek istemiyorum, hayır, eminim yakalanmayacaksın, ama hiç belli olmaz bazen. Üzerinde silah bulunmaması daha iyi.

Şöyle uslamlıyordu Querelle: Eğer aynasızlara ateş ederse, onlar da Gil'e ateş ederler. Ya temize havale eder ya da yaralarlar onu. Yakalarlarsa –yaralı Gil'in ağzından– ya da sıkı bir kovuşturmayla tabancanın Teğmen Seblon'a ait olduğunu öğrenirler, o da emir erini suçlayabilir ancak. Kahramanlarımızın psikolojik devinimlerini vurgulamaya çalışmakla kendi ruhumuzu gün ışığına çıkarmak istiyoruz. Belki ya da daha çok beklenen bir sona karşı *önlem olarak* takınacağımız tavrı özgürce yazmak, seçme özgürlüğünün dayandığı şu belli psikolojik dünyanın bulgulanmasına götürür bizi, ama, düğümün çözülmesi için gerekir de kahramanlardan biri düşünür,

bir düşünce ileri sürerse, keyfîlik karşısında buluruz birden kendimizi: Roman kişisi yazarın elinden kaçmıştır. İlle de kendini göstermek ister. Bu durumu oluşturan bir etmenin –her şey olup bittikten sonra– yazar tarafından ortaya çıkarılacağını kabul etmek durumunda kalacağız o zaman. Şimdi, bir açıklama gerekiyorsa eğer, Querelle'in durumu üzerine bir başkasından ne daha iyi ne de daha kötü olan şu açıklamayı getirmeyi deneyelim bakalım: Azıcık imgelem gücünden kaynaklanan azıcık duyarlığı yüzünden yanlış değerlendiriyordu subayı; oysa teğmen, günlüğü de tanıktır buna, Querelle'i ele vermektense kendisinin suçlanmasını yeğlerdi. Günlüğüne düştüğü bir nota göre Teğmen Seblon cinayeti işleyen kişi olarak Querelle'i göstermek istemektedir, ancak bu isteğini nasıl soylu bir biçimde kullandığını göreceğiz.

Çıldırıyordu Gil. Arkadaşının niyetinin ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Kendi kendine konuştuğunu duydu sanki:

–Çıplak, desene. Çırılçıplak çıkıyorum yola.

Denizci giysilerini de özellikle istiyordu Querelle. Kendisini polise gösterecek hiçbir şey kalmamalıydı geride.

–Çıplak çıkmıyosun yahu, kıs gaganı!

Başkaldırma noktasına gelmiş bulunan –Querelle'in yumuşak ve biraz umursamaz tutumu azar azar bu noktaya itiyordu çünkü oğlanı– Gil'e boyun eğdirdi özellikle yaralayıcı bu deyim. Hâlâ efendi olduğunu kanıtlayabileceğini, onu mahvedebilecek olanı istediği kadar aşağılamayı göze alabileceğini çok iyi anladı Querelle. Yüzsüzlüğün ve işi bilmenin doruğundaki denizci, en küçük yanılgının oyuncuyu mahvedeceği biçimde ayarlayarak daha da ağırlaştırdı oyununu. Buluşunun başarısının kokusunu alarak, bu deyim tam yerinde görünüyor bize, sonuna dek bu buluşa bel bağladı.

–Tepemi attırmayacaksın, değil mi, ha? Dayılanmaya başlamayacaksın değil mi? Senin işin beni dinlemek!

Ancak böyle ve bu tonla konuşmakla öyle bir tehlikeye yaklaştı ki (Gil'in azıcık bir şey sezinlemesi sinirlendirebilirdi çünkü oğlanı) Gil'in ölümü ve suskunluğuyla kendi kurtuluşunu sağlamak için gerekli binlerce ayrıntıyı daha bir beceri, daha bir açıklık ve zekâ kıvraklığıyla açık seçik görüverdi. Keskin, hızlı ve çoktan utkun

bir havaya girmiş olan Querelle sevince ya da kazanılmış ve korunmuş özgürlüğe doğru giden dengeyi çatlatabilecek –ya da kırabilecek– küçümsemesiyle kendini beğenmişliğini yumuşattı. (Sonunda onu başarıya götürecek düzeneği Querelle'in açık seçik gördüğünü belirtelim burada, özgürlüğün tam ortasındaydı ve bunu da biliyordu çünkü) Küçümsemesi ve kendini beğenmişliğini biraz saflıkla yumuşattı Querelle. Durumun önemsizliğini ve kendisinin bunu alaya aldığını Gil'e belirtsin diye, öyle geçiriyordu çünkü usundan, yan yan gülümseyerek:

–N'oluyo yahu, dedi, senin gibi adam hemen foslar mı? Lafımı iyi dinle. Anladın mı? Ha?

Gil'in omzuna attı elini; söyleyecekleri oğlanın bedeninden çok ruhunu ilgilendirdiğinden şimdi bir hastaya, ölmek üzere olan birine söyler gibi konuşacaktı onunla.

–Boş bir kompartımana girersin. Önce mangizini sotalarsın. Bi minderin altına sotalarsın onu. Fazla bir şey kalmasın üstünde. Anlıyor musun. Cebinde çok mangiz bulunmamalı.

–Ya üst baş n'olacak?

"Beni bu kılıkla mı yolluyorsun yani?" demeyi düşündü Gil, ama bu tümce pek büyük bir içli dışlılığı, iki çocuğun arasındaki, zaten çoktandır utandığı, duygusal bir bağlılığı göstereceğinden, Querelle'i sinirlendirme olasılığı vardı.

–Belli ederim kendimi bu kılıkla.

–Yok be. Öyle düşünmemek lazım. Senin önceden ne giydiğini bilmiyo ki dingiller.

Aynı tonla, tatlı sert sürdürdü konuşmasını Querelle. Mutluluk –olayın damarlar dizgesinde dolaşan sıvılardan kaynaklanan hastalık anlamına da gelen bir tür sevgi– belirgin bir çaparız daha istedi. Koluyla Gil'i omuzlarından sarıp sıkarak şunları da söyledi Querelle:

–"Takma kafana. Daha çok yaparız."

Soygunlar demek istiyordu, Gil de öyle anladı zaten, ancak duyumsadığı heyecan, bu heyecanı da ayrıca deyimi çocuklar anlamına da çektirebilecek çift anlamlılık ve gizeme bağlayalım; evet heyecan belirsizce de olsa kaygısını açınlıyor Gil'e, uzun sözün kısa-

sı, suç ortağıyla aşık arasında tadına doyulmaz bir karışıklığı gösteriyordu. Gil'e göre, beklenmedik ve önemli bir ipucu. Burada bir tek yanlış not edeceğiz yalnızca: Sağların ölmek üzere olanları umut yağmuruna tutmakla ve cesaret vererek bunaltmakla yaptıkları yanlıştır bu. Bir felaket olur da polis yakalarsa Gil'den kendini ele vermemesini isteyen Querelle incelikle konuştu:

–Yani biliyorsun, hiçbir işe yaramaz bu. Üstelik kaybedeceğin bi şey de yok senin.

Masumiyetin göbeğindeki Gil sordu:

–Neden?

–Nedeni var mı? Zaten ölüme mahkûmsun sen!

Karnının boşaldığını, düğümlendiğini, açıldığını ve yer yuvarlağının onu doldurduğunu duyumsadı Gil. Querelle'e yaslandı, o da kollarında sıktı onu. Gil'in polise Querelle'den hiç söz etmeyeceğini şimdiden belirtelim. Oğlan Rennes kentine gönderilmeden tüm sorgularda bulunmak üzere durumu ayarlamıştı Mario. Gil Querelle'in adını verir diye korktu biraz. Cinayetin birini işlediği kesindiyse de öbüründe suçsuzdu genç duvarcı. Daha tutuklanır tutuklanmaz unutmuştu Querelle'i; hiç adını anmadıysa eğer, kimsenin ona ilişkin bir şey sormamış olmasındandı bu. Üstelemeyelim biz de, ne Gil'in ne de (Mario dışında) polislerin denizci cinayetiyle bir duvarcının katilinin yakalanıncaya dek geçen yeraltı yaşamı arasındaki bağıntıyı neden göremediklerini okuyucu kolayca anlar. Mario'ya gelince, onun olay karşısındaki durumu tuhaflaşıyor. Ona aşırı, belki son ve kesin bir anlam vermek için romana başvurmalıyız. Brest'in küçük adamlarının tüm gizli aşk serüvenlerini biliyor ya da bildiğini sanıyordu Dédé. Daha iyi hizmet etmek –Mario'ya tabii, ya da ondan çok Polis'e, ama özellikle *hizmet etmek*– için gözlemlerinin çabukluğuyla kendine biçim veriyordu (bu da kökenini bedensel ve ussal çevikliğinden, gözünün keskinliğinden alıyora benziyordu). Bilinçlenmeden –ve onunla birlikte kaygıyı tanımadan– önce olağanüstü bir kayıt makinesi oldu Dédé. Robert'e karşı hayranlığını bir kenara koyalım yine de. Mario'nun ona verdiği Querelle'i gözetleme görevinin polis memuru tarafından ihanete uğramış serserilerle polisin kendisi arasında yeni bir sevgi iliş-

kisi bulup çıkarmak gibi derin bir anlamı da vardı. Tanığı olduğu kardeş kavgasını Robert'e anımsatmayı hiçbir zaman göze alamadı Dédé, ama Roger'nin Gil'in gözdesi olduğunu bildiğini sanıyordu. Onun davranışlarını gözlemeyi, onu izlemeyi hiç getirmedi usuna. Bir gün Mario'ya:

–Şu Roger yavrusu, dedi, Turko'nun arkadaşı.

Aynı günlerde Dédé'yi tanımayan Querelle'e şöyle diyordu Gil:

–Hani olur da yakalanırsam, Mario'yla bi şeyler ayarlayabilirim belki.

–Neden?

–Hı? Kim bilir işte...

–Neden?

–Belli mi olur. Herif oğlancı. Dédé'yle arası iyi.

Bu düşünüşün insanı ele verdiği duygusu yaygındır. Tutuklanır tutuklanmaz şu etmeni kullanmayı düşünüyor yeniyetme: Eşcinselliği. Bizim dışımızdaki genel bir tepkiyi belirttiğimize göre, çabuk ve tartışılabilir bir açıklama yapalım biz de: Kendisinin en değerli şeyini vermeyi mi kabul ediyor çocuk; ya da tehlike en gizli arzularının kucağına mı atıyor onu; bu özveriyle yazgıyı yatıştırmayı mı umuyor yoksa; eşcinsellerin bu çok güçlü kardeşliğinin bilincine erdi de onun erdemine mi inanıyor; aşkın erdemine mi inanıyor? Bunu öğrenmek için bir an daha Gil'i izlemek yeterdi ama bunu yapacak zamanımız yok artık. Canımız da istemiyor. Bilmem kaç sayfadır sürüyor bu kitap ve sıkıyor artık bizi. Genç tutukluların, davalarına bakan yargıç ya da avukatlarının bir nonoş olduğunu öğrendiklerinde kapıldıkları derin umudu belirtelim öyleyse.

–Kimmiş bu Dédé be?

–Dédé mi? Ha, Mario'yla birlikte görmüş olmalısın. Genç bir çocuk. Sık sık onunla birlikte. Yalnız karıştırmamak lazım; ispiyoncu değildir Dédé, tamam mı?

–Nasıl biri?

Gil betimledi onu. Bir akşam, çocuğu, kendisini karşılamaya gelen Mario'dan ayrılmak üzereyken gördüğünde derin bir yarayla

yırtıldı yüreği Querelle'in. Robert'le dövüşmelerine tanık ve Mario katında kendisine rakip olan bu veledi tanımıştı. Yine de elini uzattı ona. Dédé'nin duruşunda, gülümsemesinde, sesinde sinsi bir anlam sezdiğini sandı Querelle. Çocuk yanlarından uzaklaşınca gülümseyerek şöyle dedi Querelle Mario'ya:

–Bu da nesi? Oğlanın mı yoksa?

Gülümseyen, azıcık da alaycı bir sesle yanıtladı Mario:

–Seni neden ırgalıyor bu? Bir oğlan işte. Kıskanmaycaksın herhalde?

Güldü Querelle ve şöyle demek yüzsüzlüğünü gösterdi:

–E, tabii. Neden olmasın?

–Hadi ordan!

Sonra altüst olmuş, kırılmış bir sesle ekledi polis: –"Hadi, zevk aldır bana."

Büyük bir öfkeye kapıldı Querelle, kudurmuş gibi, umutsuzca ağzından öptü Mario'yu. Aynasızın malafasının ta boğazına dek girdiğinin bilincine her zamankinden daha ateşli, daha belirgin biçimde varmak istedi. Bu umutsuzluğu algılıyordu Mario. Tepesinin üstünde dalgalanan, denizcinin kendinden geçip de bir ısırışta organını koparıvermesi korkusunu, hırıltı ya da dua biçiminde koyuverdiği kösnül hıçkırıklar yığınıyla daha bir çoğaltıyordu. Aşığının bir aynasız önünde diz çökmüş durumda zevk aldığından emin olarak iğrençliğini ortaya döktü Mario. Dişleri sıkılı, yüzü gerilmiş, mırıldanıyordu sise karşı:

–Evet, bi aynasızım ben! Puştun tekiyim! Çok erkek siktim. Hepsi de kodeste şimdi! Seviyorum bunu, anlıyor musun, işimi seviyorum...

İğrençliğini böyle dile getirdikçe kasları geriliyor, sertleşiyor, buyurgan, egemen, yenilmez ve iyi bir varlığı benimsetiyordu Querelle'e. Tekrar doğrulup yüz yüze geldiklerinde, düğmelerini iliklleyen iki erkek olduklarında, biraz önceki taşkınlıklarından söz etmeyi ne biri göze alabildi ne öbürü, ancak onları birbirinden ayıran huzursuzluğu kovmak amacıyla gülümsedi ve sordu Querelle:

–Eee, onun oğlanın olup olmadığını hâlâ söylemedin bana?

–Ne olduğunu bilmek istiyo musun gerçekten?

Birden ürktü Querelle. Yine de dingin bir sesle:

–E, herhalde, dedi.

–Benim ispiyonun o.

–Deme be!

Şimdi iş konuşabilirlerdi. Alçak sesle, ama ayrıksılığın ya da utancın seslerini bozmasına izin vermemek için duru bir tınıyla, Querelle şu açıklamayı yapıncaya dek sürdürdüler konuşmayı:

–Turko'yu yakalatabilirim ben sana.

Pek oralı olmadı Mario.

–Yok yahu, dedi yalnızca.

–Eğer beni karıştırmıycağına söz verirsen tabii.

Yemin etti Mario. Çoktan önlemi elden bırakmış, serserilerle arasındaki gizemli uzlaşmayı unutuvermişti: *Polislik etmeden duramıyordu.* Bilgilerinin kaynağı ve değeri konusunda Querelle'i sorgulamaya boş verdi. Güvendi ona. Querelle'in adının geçmemesi için gerekli önlemleri çabucak kararlaştırdılar.

–Sen o oğlanı ayarla. Aman dikkat et, bi şey çakmasın.

Bir saat sonra Dédé'ye gardan çıkacak trenleri gözlemesini ve Turko'yu tanır tanımaz Emniyet Müdürlüğü'ne bildirmesini söylüyordu Mario. Hiç duraksamadı velet. Gil'i sattı. Bu davranışıyla benzerlerinin dünyasından ayrılıyordu Dédé. O andan itibaren önemi sizlere anlatılmış bulunan tırmanışa geçti.

"Vengeur" gemisinde subayın hizmetindeki görevini sürdürüyordu Querelle, ancak subay onu önemsemez görünüyordu. Querelle'i üzdü bu. Bir saldırıya hedef olmuş bulunmaktan, içinde serüven tohumunun filizlenip yeşerdiğini duyumsamasına yetecek denli onur payı çıkarıyordu teğmen. Şu alıntıları yapıyoruz günlüğünden:

"Şu genç ve olağanüstü serseriden aşağı değilim. Direndim. Öldürttüm kendimi."

Gil'in tutuklanmasına yaptığı katkılardan dolayı Dédé'yi ödüllendirmek amacıyla daha kesin, neredeyse resmi görevler verdi ona emniyet müdürü. Monoprix mağazası vitrinlerinden eşya çalan genç oğlanlar, tayfalar ve askerleri izlemek için seçildi.

Bununla birlikte, kendini yürüyen merdivenin taşımasına bırakırken, sarı deriden eldivenlerini takıyordu eline, "yükselme" duygusu kaplıyordu çünkü içini. Bir sivil polisti o. Her şeyiyle bir sivil polisti. İçinde taşıyordu onu. Emindi kendinden. Mesleğine başlayacağı salonda, bu yücelmenin doruğuna ulaştığında, şu duyguyu yaşadı ayrıca: Başarılı olmak. Eldivenleri elinde, zemin düzdü, alanının efendisiydi Dédé, soylu ya da kötü adam olmakta özgürdü.

Ordu, Deniz Kuvvetleri, kendi içlerinde bir serüven yaşamayı beceremeyenlere serüveni hazırcacık, yolu yordamınca geliştirilmiş ve sonuçta Légion d'Honneur nişanının kırmızı şeridiyle altı çizilmiş olarak sunar. Oysa teğmen, bu resmi serüvenin göbeğinde olmasına karşın, çok daha ciddi bir başka serüven tarafından seçilmiş bulunuyordu. İşi, kendini bir kahraman gibi görmeye vardırması bir yana, toplumsal etkinliklerin en hor görüleni, en kusmuk gibi olanı ve en soylusuyla; "soygun"la doğrudan, çok yakın bir ilişki içinde olmanın ayrıksı duygusunu yaşıyordu. Bir dönemeçte yolu kesilip soyulmuştu teğmen. Sevimli bir yüzü vardı soyguncunun. Soyan kendisi olsaydı daha hoş olurdu, eğer soyulan kişi olmak aslında hoş olsaydı. Tadına doyulmaz biçimde kendisini itip kakan sürü sürü düşlerden kaçıp kurtulmaya çalışmıyordu artık teğmen. (Hırsızla baş başa sürdürdüğü) bu gizli serüvene ilişkin hiçbir şeyin sezilmeyeceğinden emindi. "Hiçbir şey sızamaz dışarı," diye düşünüyordu sözcüğü sözcüğüne. Ciddi yüzünün arkasında güvendeydi. "Soyguncum! Benim soyguncum o! Sessiz adımlarla sisin içinden çıkıyor ve öldürüyor beni. Parayı ölümüne savundum çünkü ben." Birkaç gün revirde tedavi gördü, ama her gün uğruyordu odasına.

Kolu askıda, güvertede dolanıyor ya da kamarasında yatıp uzanıyordu.

–Size çay yapıyım mı, Teğmen?

–Nasıl isterseniz.

Aslında bu soyguncunun Querelle olmayışına hayıflanıyordu.

"Torbamı onunla çekiştirirken ne büyük mutluluk duyardım! Cesaretimi sergileyecek fırsat geçmiş olurdu elime. Ele verir miydim onu? Bana içimde kimi bulduran ayrıksı bir soru? Şu polisin ziyaretini ve benim esrikliğimi anımsayalım." "Querelle'i teslim etmeme ramak kaldı. Polis memurunun davranışlarımdan, verdiğim yanıtlardan kimi gösterdiğimi okuyup okumadığını soruyorum hatta kendime. Polisten hiç hoşlanmam, ama tam bir aynasız gibi davranmaya son derece yakındım o zaman. Querelle'in Vic'in katili olduğunu düşten başka yerde düşünmek çılgınlık. Ama ben katilin o olmuş olmasını yeğliyorsam eğer, düşlerime bir aşk dramı oluşturmalarını sağlamak içindir bu. Querelle'e olan bağlılığımı ona sunmak içindir. Pişmanlıktan, vicdan azabından artık dayanacak hali kalmayıp da, zonklayan şakakları, tere batmış saçlarıyla, ardından suçunu sürükleyerek bana gizimi açmaya gelseydi! Onun günah çıkaran papazı olsaydım da günahını bağışlasaydım! Kollarımda avutsaydım, sonunda da peşi sıra zindana girseydim! Katil olduğuna birazcık daha fazla inansaydım da kendime onu avutma ve cezasını paylaşma hazzını sunmak için ihbar etseydim! Aklının köşesinden bile geçmeden korkunç bir tehlikenin eşiğinden döndü Querelle! Onu aynasızlara teslim etmeme ramak kalmıştı!"

Teğmen, elbette alaycı, ama kendisine "gırgır" nitemi pek yakışmayan Querelle'i para isterken getiremiyordu gözünün önüne. Özellikle de eli tabancalı sahte denizci imgesi yerine onunkini koymayı beceremiyordu. Tapardı Querelle'e o haliyle. Ona kavuşur, onunla birleşir, tam göbeğinde bulundukları bu savaşta, bir anlık bir sıkı sıkı sarılma ve gönülsüz ayrılma süreci içinde, sonra birbirlerinin daha iyi karşıtı olabilmek için iyi anlarlardı birbirlerini. Yalnızlık anlarında Querelle ile aralarında geçecek ve büyülenmiş Querelle'e kendisinin en gizli güzelliğini sergileyecek kahramanca bir

karşılıklı konuşma kotarıyordu teğmen. Öze indirgenmiş, boğuk, kısa bir konuşma. Subayın *son derece* dingin sesi şöyle diyecekti:

"Delirdin mi, Geo! Koy tabancanı yerine. Kimseye bir şey demem."

–"Sökül paraları ve sorun çıkarma."

–"Hayır."

–"Direnirsen çekerim tetiği."

–"Çek."

Geceleyin güvertede, arkadaşlarıyla karşılaşmaktan kaçınarak, nasıl bir sona bağlayacağını bilemediği bu konuşmayı düşüne düşüne, uzun süre yalnız dolaştı teğmen. "Büyülenmiş Querelle silahını atar. İyi de benim kahramanlığım pek anlaşılmıyor bu durumda. Yine büyülenmiş durumda tetiği çeker Querelle, ama bana duyduğu saygıdan dolayı, benim düzeyime yükselebilmek için yapar bunu. İyi ama beni öldürürse, pisi pisine ölürüm yolun ortasında." Uzun tasalardan sonra şu çözümü seçti teğmen: "Querelle ateş eder, ama heyecandan iyi nişan alamaz. Yalnızca yaralar beni." Gemiye dönünce Querelle'in eşkalini vermezdi (Gil'in eşkalini de vermemişti ya). O zaman ondan daha güçlü olur ve severdi oğlanı.

–İki gün izin isteyebilir miyim sizden, Teğmen?

Bu soruyu sormak için fincana çay koymaya ara veren Querelle başını kaldırdı ve gülümsemesini subayın aynadaki görüntüsüne yöneltti, ancak hemen içine çekildi subay. Soğuk bir sesle yanıtladı:

–Olur, iki gün izin yazarım size.

Birkaç gün önce olsa, bu denli rahat veremezdi izni. Tuzaklarla dolu sorular sorardı Querelle'e; asıl sorunun çevresinde gittikçe daralan çemberler çizen, ona şöyle bir değinen, hatta onu yer yer açık eden, ama asla tümden ortaya koymayan sorular olurdu bunlar. Rahatsız ediyordu Querelle teğmeni. Hep gözünün önünde duran yüzü sabah sisi içine karışıp kaybolan gözü pek saldırganın imgesini yok edemiyordu. "Daha dünkü çocuktu be. Çok cesurdu ama." Kimi kez de bir nonoşa saldırmak için pek de cesarete gerek olmadığını düşünüyordu biraz utanarak. Teğmenin karşısında soyguncuya karşı aşırı bir tehdit sergileyen bir tonla: "Kime saldıracaklarını iyi

biliyo bu herifler canım!" demek küstahlığında bulunmuştu Querelle. Kurbanının yüreksizliğini biliyordu besbelli "saldırgan". Korkmamıştı. Öyle ya da böyle, Querelle subayın kendisinden uzaklaştığını duyumsuyordu; doğrudur, yavaş yavaş ve bin bir hesapla, ama sonunda kendini ancak bir eşcinselin sunabileceği derin ve cömert sevecenliğin içine kaymaya koyuvermeyi kabul ettiği bir zamanda hem de, uzaklaşıyordu teğmen ondan. Subaya gelince, bu serüven bazı düşünceler verdi ona, açıkladığımız bazı tavırlar takınmasına yol açtı ve bu tavırlarla Querelle'i elde etmesini sağlayacak yeterince şiddet hazırlanıyor şimdi benliğinde.

"Querelle beni sevince Fransa'nın tüm denizcilerinin de sevgilisi olacağım. Onların tüm erkeksi ve çocukça özelliklerinin bir komprimesidir benim aşığım."

"Bir kadırganın tayfaları 'Erkeğimiz' diyorlardı kaptana. Tatlılığı ve sertliği. Elinden ancak tatlı ve kıyıcı olmak geldiğini biliyorum çünkü; yani işkence buyruklarını dudakların hafif bir gülümsemesiyle değil yalnız, aynı zamanda içsel bir gülümseyişle, (karaciğer, akciğerler, mide ve yürek gibi) gizli organlarının bir çeşit sessiz dinginliğiyle verir. Bu dinginlik sesinde bile yankılanır; öyle ki işkence buyrukları pek hoş, pek tatlı bir ses, bir davranış, bir bakışla verilir. Arzumu dile getirmekle kaptanın ülküsel ve yetkin bir imgesini oluşturuyorum kuşkusuz kendime –yine de benden doğduğu için keyfi olmayacak bu imge. Kürek mahkûmlarının gözündeki kaptan gerçeğine uygun düşüyor. Herhangi bir adamın acımasız suratına kondurulmuş bu tatlılık imgesi kürek mahkûmlarının gözlerinden –hatta daha da ötelerden, yüreklerinden– doğmaktadır. Çok ünlenmiş işkenceler buyuran kaptan acımasızdı. Mahkûmların etlerinde derin yaralar açıyor, bedenleri paralıyor, gözleri oyuyor (daha doğrusu, bunların buyruğunu veriyordu). Neden mi yapıyordu bunları? Kendisinin de uyması gereken yönetmelikler vardı da ondan, ya da korku ve dehşeti sürdürmek içindi daha çok, korku ve dehşet olmazsa kendisi de Kaptan olamazdı çünkü. Oysa –benimkinin aynı olan– rütbesi sayesinde güç elinde olduğundan, tiksinti

duymadan buyuruyordu işkenceleri (sayesinde var olduğu bu öğeyi sevmek gelirdi ancak elinden, eşcinsellere özgü bir aşkla sevmek) öyle ki Kraliyet Mahkemeleri'nin ona teslim ettikleri bu eti acımasızca dövüp işliyordu; ağırbaşlı, gülümser ve hüzünlü bir çeşit kösnül hazla işliyordu ama. Bir daha söylüyorum, kürek mahkûmları acımasız ve tatlı bir kaptan görüyorlardı."

" 'Arzumu dile getirmekle' diye yazdım. Bu güce, kaptanın tarihsel kişiliğinin kendine sağladığı –hem de ne şiddetle sağladığı– sevdalı korkuyu uyandıran hayran olunası görünüşe sahip olmak istiyorsam, denizcilerin yüreğinde uyandırmak zorundayım onu. Sevsinler beni. Babaları olmak ve incitmek istiyorum onları. Şöyle yazacağım: Diş bileyecekler bana. Çektikleri işkenceler karşısında kıpırdamadan duracağım. Sinirlerim pes etmeyecek. Çok büyük bir güçlülük duygusu dolduracak içimi azar azar. Acıma duygumu bastırdığım için çok güçlü olacağım. Kendi acınası şu güldürümün; buyruklarını aydınlatan hafif gülümsemenin, sesimin tatlılığının karşısında hüzünleneceğim de."

"Ben de bir kurbanıyım afişlerin. Özellikle de içlerinden, ayağında beyaz tozluklarla Fransız İmparatorluğu'nun eşiğinde nöbet tutan bir deniz piyadesini gösteren birinin kurbanıyım. Bir rüzgâr gülü batıyordu topuklarından birine. Pembe bir devedikeni taçlandırıyordu onu."

"Querelle'i asla terk etmeyeceğimi biliyorum. Tüm yaşamım ona adanmış olacak. Gözlerimi gözlerine dikerek sordum:

–Biraz şaşılık var mı sizde?

Kızmak, bir densizlik yapmak yerine, o göz kamaştırıcı güzellikteki adam birden hüzünlenivеren bir sesle yanıt verip hafif, ama onulmaz bir yarayı açıkladı bana:

–Benim suçum değil bu.

O anda anladım ve "Hah," dedim, "İşte içinden sevgimi akıtabileceğim çatlak bu."

Onuru zırhını çatlattığından eskisi denli mermerden değil Qu-

erelle, o da etten artık. Demek oluyor ki Madam Lysiane iyi yürekliydi ve mutsuz müşterilerini sağaltıyordu."

"Yalnız acı çekerken inanamam ben Tanrı'ya. Ulaşılması olanaksız bir Varlık'tan –hem de O'na– yakınmak zorunda olmak konusunda güçsüzlüğümü çok güçlükle algılardım. Acı çekerken yalnız kendimi suçlarım ben. Mutsuzken de bundan dolayı birine şükretmeye katlanamam."

"Görünüşte –ama bu görünüş gerçek ve yeterli– öyle saf ki Querelle, bütün suçları ona yüklemek hoşuma gidiyor. Oysa ben Querelle'i kirletmek ya da kötülüğü onun insansal görünümünü saflığın simgesinin ta kendisiyle tehlikeye sokarak yok etmek, onu boş, etkisiz kılmak isteyip istemediğimi bilmeyi merak ediyorum!"

"Kürek mahkûmlarının zincirlerinin adı neydi biliyor musunuz? Dallar. Ne salkımlar taşıyan dallar ama!"

"Ne işler kıvırabilir acaba karaya çıkınca? Hangi serüvenlere dalıyor? Hoşlanıyorum ondan ve siste yolunu şaşırıp da karşısına çıkan herhangi birinin zevk aracı olduğunu düşünmek canımı sıkıyor. Tuhaf bir şekilde sakınımlı davranarak, biraz birlikte yürümeyi öneriyor adam ona. Şaşırmadan, gülümseyerek sessizce izliyor onu Querelle. Bir saçak altı, duvar köşesi bulunca da hep gülümseyerek ve yine tek söz etmeden pantolon yırtmacını açıyor Querelle. Adam çömeliyor. Ayağa kalktığında Querelle'in kayıtsız eline yüz frank sıkıştırıyor ve uzaklaşıyor. Querelle gemiye dönüyor ya da karılara gidiyor."

"Az önce yazdıklarımı biraz düşününce, bu kölece davranış, bu gülümseyen adam tipi, Querelle'le bağdaşmıyor. Aşırı güçlü o ve onu böyle görmek gücünü daha bir arttırmak, hiç ayrımına varmadan beni ezip un ufak edebilecek yüce bir makineye dönüştürmektir. "

"Üçkâğıtçının biri olmasını arzuladığımı söyledim; fiyakalı ve çocuksu denizci kılığı içinde çevik ve zorlu bir beden, bu bedenin içinde de kanlı bir katil ruhu gizliyor: Querelle bu işte; bundan eminim."

"Onu düzeneğinin bir devinimi, bir kasılması içinde, tüm kinini bana yöneltirken yakalayıverdiğimi sandım. Benden tiksiniyor *olmalı* Querelle."

"Subay olmakla savaşçı olmaktan çok, askerlerce korunan pek değerli bir nesne olmak istedim ben aslında. Kendileri ölünceye dek korusunlar beni, ya da hatta ve de aynı biçimde, onları korumak için hayatımı feda edeyim ben de."

"Alçakgönüllüğü İsa sayesinde yüceltebiliyoruz; bu duyguyu tanrısallığın tam bir belirtisi yaptı çünkü o. Kendi içinde tanrısallık –öyle ya, neden sırt çevirmeli dünyasal güçlere– bu güçlere karşı çıktığından, bu tanrısallığın o güçleri alt etmesi için pek yaman olması gerekir. Alçakgönüllülük de küçük düşmeden doğabilir ancak. Yalancı bir kendini beğenmişlik olur yoksa."

Günlüğündeki bu son not subayın aktarmadığı şu olaya denk düşüyor. Genç bir dok işçisine oldukça cesaretle sürtünen teğmen, surların, daha önce de boklarla kaplı olduğunu söylediğimiz sık ağaçlıklı bir yerine götürdü onu. Pantolonunu indirdikten sonra kendini daha rahat düzdürebilmek için hendeğin yamacına, çıplak karnıyla bir bokun üstüne uzanmasını istedi nedense teğmenin yazgısı. Pis koku o anda sarıverdi iki adamı. Dok işçisi kaçtı. Teğmen yalnız kaldı. Ceketini temizlemek için kurumuş, ama iyi ki sis yüzünden ıslak otlardan yararlandı. Utanç işini görmeye başladı. O güzelim beyaz ellerinin –böylesine aşağılanmış olsalar da sonunda kendisinin o güzelim beyaz ellerinin– beceriksizce ve özveriyle işlerini yaptıklarını görüyordu. Hüzünlü manzaranın sonsuza dek demir atmış bulunduğu buğu katmanlarının içinde sırmalarla çevrili koyu renk yenlerini de görüyordu. Kendini beğenmişlik ancak aşa-

ğılanmışlıktan doğabildiğinden, kendini beğenmişliğin ortasında durduğunu duyumsuyordu subay. Kendi öz katılığını tanımaya başlıyordu. Yolun üstünde, rüzgârın kokusunu taşımış olabileceği açık alanlardan, kalabalık yerlerden kaçan bir cüzamlı gibi yürürken bir ahırda gerçekleşen her doğumun yüce bir belirti olduğunu anlamaya başlıyordu.* Querelle düşüncesi (belirsiz ve sinsi oluşu yüzünden karnından yayılan kokuyla karışıyora benzediği için temizlenme işini çok acılı kılan Querelle düşüncesi) belirginleşiyordu şimdi. Bu düşünce karşısında subay önce, onu kendi öz bedeni içinde toplayan; bütün kıyılarından, en uzak kumsallarından yaşamı yüreğine taşıyan bir utanç duydu; sonra, azar azar, denizciyi istediği gibi düşünmeye cesaret etti. Bir esinti geçti üstünden. İçinde konuşan derin bir sesle şöyle düşündü: "Bok kokuyorum! Bok kokusuna boğuyorum dünyayı!" Brest'in bu özel kesiminden, sisin ortasında, denize ve doklara yukarıdan bakan yolun üstüne hafif ve serin bir yel geliyor, Şirazlı Sadi'nin güllerinin taç yapraklarından bile daha tatlı ve daha hoş kokulu olan teğmen Seblon'un aşağılanmışlığının yapraklarını tüm dünyaya saçıyordu.

Madam Lysiane'ın âşığıydı demek Querelle. İki kardeşin –onun için gittikçe tamlanan– benzerliğini düşünürken duyumsadığı şaşkınlık öyle bir öfke aşamasına yükseldi ki mahvoldu kadın.

İşte olup bitenler. Querelle'in artık kendisini görmeye gelmemesinden kaygı duyan Gil, neler döndüğünü öğrensin diye Roger'yi gönderdi. Oğlan uzun süre çekindi içeri girmeye, "La Féria"nın dikenli kapısı önünden bir çok kez gelip geçti, sonunda kararın verip daldı içeri. Querelle salondaydı. Işıklardan, çıplak kadınlardan tedirgin olan çocuk ürkek adımlarla ona yaklaştı. Hâlâ buyurgan duruşlu, ama hastalığı yüzünden kokuşmaya başlamış olan Madam Lysiane görüşmelerine tanık oldu. Ne Roger'nin tedirgin gülümseyişini ne de Querelle'in şaşkınlık ve huzursuzluğunu

* İsa'nın ahırda doğuşuna gönderme. (ç.n.)

bilinçli olarak göremedi, görse de bir anlam veremedi, ama ruhu bunların tüm belirtilerini saptadı. Bir saniye sonra Robert'in salonda görünmesi ve kardeşiyle çocuğa yaklaşması, henüz düşünceleşmemiş ama o yolda bulunan ve şu biçimde dile gelen şeyin varlığını benliğinde duymasına yetti Madam Lysiane'ın:

–Hah, işte; onların çocuğu bu!

–Şu anda da usundan geçirmediği gibi hiçbir zaman iki kardeşin aşklarından bir çocuk peydahlayacak denli birbirlerini sevdiklerini düşünmemişti patroniçe; ama yine de bu fiziksel benzerlik, kendi aşkının karşısına böylesine katı bir engel dikebilmek için, aşktan başka bir şey de olamazdı. Oysa yalnızca dünyasal belirtilerini görebildiği bu aşk o denli uzun bir süreden beri karıştırıyordu ki kafasını, en küçük bir olay doğrulayabilirdi onu. Işın saçan bir özdeğe benzer biçimde içinde depolanmış olarak durduğunu sandığı bu aşkın kendinden, bedeninden, bağırsaklarından fışkırıp çıkmasını beklemekten hiç de uzak değildi. Kendi iç sıkıntısının yaratıp geliştirdiği bu ayrıksı kardeş aşkının kendiliğinden kişileşmesi oluveren bu genç yabancının birleştirdiği iki kardeşi burnunun dibinde, ama yine de kendisinden çok uzakta görüyordu birden. Az önceki tümceyi söylemeye razı olduğundaysa gülünç buldu kendini Madam Lysiane. Düşüncesini müşteriler ve orospulara yöneltmek istediyse de kendilerine sırtını dönmüş bulunduğu iki kardeşi unutmayı başaramadı. Duraksadı epey, oğlanın yüzünü daha iyi görebilmek için bir içki teslimi işini bahane ederek Robert'e seslenmeyi seçti sonunda. Tapılası güzellikteydi oğlan. İki sevgiliye uygun bir çocuktu. Tepeden tırnağa süzdü onu patroniçe.

–... Cinzano gelirse beni beklemesini söyle ona.

Salondan çıkacakmış gibi göründü, ancak hemen bu düşüncesinden caydı ve gülümseyerek Roger'yi gösterdi:

–Ne işi var bu çocuğun burada?

Gülümsemesini daha bir genişleterek ekledi:

–Başıma iş açılabileceğini biliyorsun. Bununla oyun olmaz.

–Bu kim yahu?

Robert ilgisizce soruyordu Querelle'e.

–Bir kadın arkadaşın biraderi. Atladığım bir kadının işte.

Erkek erkeğe aşklara ilişkin hiçbir şey bilmeyen Robert kardeşinin maceralarından biri sandı çocuğu. Ona bakmayı pek canı istemedi. Madam Lysiane tuvalete koşup kendi kendini tatmin etti. İki kardeşin benzerliği onda bu iç sıkıntısı burgacına yol açıyordu. Patroniçe gibi Roger de alt üst oldu ve eski zindana gitmek üzere "La Féria"dan çıktığında dayanıksızlığı öylesine büyüktü ki –çok berbat ama açıklayıcı bir sözcük kullanalım– Gil kolayca kayıverdi kâsesine. Madam Lysiane'ın da biraz hüzünle kendisine söylediği gibi, Querelle gevşek sevişiyorduysa da, patroniçenin onca düşlediği kamışı düş kırıklığına uğratmıyordu bari onu. Ağır, kalın, biraz iri, pek de zarif olmayan, ama kalktı mı bayağı sertleşebilen bir kamıştı bu. Sonunda biraz rahat etti Madam Lysiane'ın içi, öylesine değişikti çünkü bu kamış Robert'inkinden. Birbirinden ayrılıyordu işte sonunda iki kardeş. Önceleri Querelle pek gönülsüz karşılık verdi patroniçenin paslarına, ama kardeşinin yol açtığı aşağılanmanın öcünü bu yolla alabileceğini kavrayıverince, üstüne üstüne gitti serüvenin. İlk kez, soyunurken, öfkesi, alacağı öcün yakınlığı, bir ivecenlik verdi davranışlarına; genç adamın kendisini çok arzuluyor olmasına yordu bunu Madam Lysiane. Aslında bu savaşa istemeye istemeye gidiyordu Querelle. Gerçek bir aynasıza aşkla şevkle teslim oluşu özgürlüğüne kavuşturmuştu onu. Rahattı içi. Nono'ya rastladığında, gizli sevişmelerini artık canı çekmediğinden, onun da kendisine bunları anımsatmaya pek de can atmadığını görünce hiç şaşmıyordu. Aslında Nono'nun kendisi sayesinde her şeyi bildiğini söylememişti ona Mario. Öcünü almak kalıyordu yalnızca Querelle'e. Artık daha yavaş soyunuyordu Madam Lysiane. Denizcinin belirgin ateşliliği çok hoşuna gidiyordu. Bu coşkuya kendisinin yol açtığını sanmak saflığına bile düştü hatta. Çırılçıplak kalıncaya dek, çoktan cinsel isteği uyanmış olup sabırsızlanan kır tanrısının bir sıçrayışta dalları kırıp ortaya çıkarak kendisini giysilerinin yırtık dantellerinin dalgaları içine yatırmasını umdu. Kadının yanına uzandı Querelle. Erkekliğini kanıtlamak ve kardeşini küçük düşürmek fırsatı eline geçmişti sonunda. Ertesi gün de düzdü oğlan onu, iki gün sonra da, en sonra da dördüncü kez düzdü. Önce teğmen sonra da Mario ile yaşadıklarını bununla aydınlat-

mamız gerekir işte. "Vengeur"ün Brest'te kalış süresi sona eriyordu. Birkaç gün sonra demir alınacağını biliyordu tüm denizciler. Gitmek zorunda olduğu düşüncesi gizli bir iç sıkıntısı yaratıyordu Querelle'de. Karadan ve birbirine karışmış tehlikeli serüvenlerinden ayrılırsa onlardan sağlayacağı yararları da yitirecekti çünkü. Onu kente daha yabancı kılan her an, savaş gemisindeki yaşama daha çok bağlıyordu. Çelikten yapılmış bu dev nesnenin olağandışı önemini sezinliyordu Querelle. Baltık Denizi'nde, belki daha uzakta, Beyaz Deniz'de kol gezmek üzere limandan ayrılması korkutucu kılıyordu gemiyi. Kesin biçimde ayrılmına varmaksızın, şimdiden geleceğin öğelerini kolluyordu Querelle. Günlüğe de yazılmış bulunan olayı Madam Lysiane ile ilişkisinin ikinci gününe yerleştireceğiz. Sokakta yürürken kızları küçümserdi Querelle. Uysalsalar eğer, öpecekmiş gibi yapar, sonra iterdi onları. Kimi kez öptüğü de olurdu, ama bir dudak bükme ya da ayrıksı bir sözcükle alay edip gülünç duruma düşürürdü onları. Beğenilme merakı baştan çıkarıcılık yeteneğinin de bilinmesini istiyordu ayrıca. Geçerken asılan kıza pek ender takılır, genelde yavaş ve esnek yürüyüşünü sürdürürdü. O akşam öyle olmadı ama. Nono'yla, şimdi de Mario'yla arasındaki insanlık dışı ilişkilerin kuruluğundan Madam Lysiane sayesinde kurtulmuş, kardeşini aldatmış ve bir kadını düzmüş olmaktan mutlu, ıslık çala çala Siyam Sokağı'ndan aşağı indi. Neşeli, biraz da sarhoştu. Alkol göğsünü ısıtıyor, görüşünü ışıtıyordu. Gülümsüyordu.

–Gel bakalım, fıstık!

Kızın iki omzunu birden sardı kolu. Kız geri döndü ve koca kavgacı gövdenin atak yürüyüşüne ayak uydurdu. Işıklı bölgeden çıkmalarını bile beklemedi Querelle, iki dükkân arasında, azıcık gölgede kalmış bir duvara yasladı kızı. Heyecanlanan, görülecek olmaktan da pek az kaygılanan kız ona sarılıyor, gövdesine asılıyordu. Querelle kızın saçlarının içine soluyor, yüzünü öpüyor, onu sinirli sinirli güldüren açık saçık sözler fısıldıyordu kulağına. Kızın bacaklarını kendi bacakları arasına sıkıştırmıştı. Sağa sola bir göz atmak için yüzünü ara sıra kızın yüzünden ayırıyordu. Sokaktan gelip geçenler olduğunu görmek daha bir okşuyordu gururunu. Her-

kesin gözü önündeydi büyük başarısı. Başka bir geminin iki subayı arasında yürüyen teğmen Seblon'u işte o anda gördü. Kıza gülümsemesine ara vermedi. Subay iki gencin içinde bulundukları görece karanlık bölgenin hizasına gelince Querelle kıza daha sıkı sarıldı, dudaklarını dudaklarına yapıştırdı ve kızın dilini ağzına aldı. Ama bu sırada, içinde bir gülümseme düşüncesi saklayarak omuzlarına, sırtına, kalçalarına o anın tüm önemini yansıtıyor, kısacası tüm baştan çıkarıcılık istenci, bedeninin kendisinin gerçek yüzü, bir denizci yüzü kesilen bu bölümüne taşınıyordu. Bu yüzün güleç, heyecanlanabilir nitelikte olmasını istiyordu Querelle. Bunu öylesine güçlü istedi ki ensesinden başlayıp kaba etlerine dek inen belli belirsiz bir ürperme omurgası boyunca sırtından aşağı aktı. Kendisinin en değerli şeyini subaya sunuyordu. Tanınmış olduğundan emindi. Subaya gelince, apaydınlık bir yerde böyle uygunsuz bir davranışta bulunduğu için gidip Querelle'i cezalandırmak oldu ilk düşündüğü. Disiplin anlayışı, gösteriş merakı –ve olmazsa ne rütbesi ne de otoritesinin harekete geçmeyeceği bir buyruğun kesinliği sayesinde bir gerçekliğe sahip olma duygusu– ile çok sıkı ilişki içindeydi. Bu buyruğa azıcık da olsa ihanet etmek intihar demekti. Yine de ses çıkarmadı. Yanında arkadaşları olmasaydı bile böyle bir şeye kalkışmazdı. İçinde herkesi bu disipline uydurma gereğini duymakla birlikte onu çiğnemek ya da bir aykırı davranışı hoş görmek, bir özgürlük ve bu disiplinsizliği yapanla suç ortaklığı hazzı uyandırıyordu onda. Böylesine hayran olunacak bir sevgili çiftine hoşgörülü davranmak pek şık ve " son derece tatlı " (usundan geçen sözcük bu oldu) görünüyordu ona. Querelle kızdan ayrıldı ama limana inen subayların peşinden gitmeyi göze alamayıp ağır ağır ters yönde, yukarı doğru yürüdü. Hem mutluydu hem de canı sıkkındı. Limana inmek üzere geri döndüğünde, güleç yüzlü bir genç kız içinde bulunduğu topluluktan ayrıldı, koşarak şosenin öte yakasına geçti. Querelle'in yanına gelmişti bile. Denizcinin beresinin orta yerindeki yuvarlak püsküle dokunmak için (uğur getirir bu) elini uzattı, tayfa da ona dehşetli bir tokat attı. Yediği şamarın verdiği acı kadar utançtan da kızaran genç kız Querelle'in kızgın bakışları karşısında apışıp kaldı.

–Bir kötülük yapmıyordum size, diye kekeledi.

Ama Querelle çoktan bir toplaşmanın özeği –daha doğrusu çekim merkezi– olmuştu. Başına üşüşen gençler yapıştırıyorlardı suratına yumruklarını. Yerinden kımıldamayan bacakları üstünde bedenini yavaşça döndürdü Querelle. Genç adamların yüz ve davranışlarının içerdiği tehlikeyi gördü. Denizcileri yardımına çağırmayı düşündü bir an, ama hiçbiri yoktu görünürde. Erkekler ona sövüyor, tehdit ediyorlardı onu. İçlerinden biri itti onu: "Pis herif! Bir kıza el kaldırıyorsun! Erkeksen..."

–Dikkat edin çocuklar, bıçağı var.

Querelle onlara bakıyordu. Alkol kendi görünüşünü pek bir abartıyor, yarattığı tehlikeyi yüceltiyordu. Çevresindeki herkes duraksamıştı. Yalnızca güzelliğinin koruması sayesinde hep üstün geldiklerini bildiği koluyla gövdesinin koruduğu sevgili olamadığı için, öcü alınsın diye, böylesine güzel bir canavarın şu adamlardan birinin yumruğuyla yere devrilmesini, ağzının burnunun kırılmasını, ayaklar altına alınmasını istemeyecek tek bir kadın yoktur. Bakışlarından alev fışkırdığını duyumsadı Querelle. Ağzının kenarında biraz köpük belirdi. Arkadaşlarından ayrılıp tek başına geri dönmüş olan Teğmen Seblon'un kocaman ve saydam yüzüne bakarak yer yuvarlağının bir noktasından tanın ışıdığını, hırsızlıkları ve adam öldürmelerinin ürünlerini sakladığı yerlerin her birinden ağaran öbür tanlarla birleştiğini görüyor, bununla birlikte çevresindeki erkeklerin korkutucu ve korkulu davranışlarını önlemek için dikkati elden bırakmıyordu.

–Aptallık etme. Gel benimle.

Kalabalığı aralayıp geçen teğmen elini usulca, dostça Querelle'in bir koluna koydu. O anda onu sarhoşluktan cezalandırmayı düşündü yine. Kendini donanma erlerinin doğru davranışlarından sorumlu tuttuğundan değildi bu; tersine, böyle bir durumda, ona göre, dövüşü kabul etmeyi gerektiriyordu doğru davranış, ama düzende, dolayısıyla gerçeklikte bir çatlak oluşturduğunu bilmenin hafif iç sıkıntısına karışık olarak sarı rütbe şeritlerinin tinsel gücünü kabul ettirme gereksinimi duyuyordu daha çok. Şaşırtıcı bir özgüvenle silahlı kola dokunmamak gerektiğini anlamış ve beyaz eli-

ni bu yüzden öbür kolun üstüne koymuştu. Her türlü gözüpekliğe elverişliydi artık. Querelle'le ilk kez senli benli konuşuyor ve koşullar da bunun çok olağan bir biçimde yaşanmasını sağlıyordu. Subay olmakla, bana göre öncelikle önemli olan şey, korkulan ya da korkulmayan bir baş, kas yığınlarını, sinirli et depolarını yöneten bir tür ruh olmaktır diye günlüğüne yazdığından, sıkıntısını anlıyoruz artık. Bu taş gibi, güçlü kuvvetli, ateşli ve hem kötülük hem de öfke yüklü yay gibi gerilmiş bedenin, subayın tek bir davranışıyla yelkenleri suya indirip indirmeyeceğini, ya da daha iyisi, öfke ve kötülüğünü onun buyrukları doğrultusunda yönlendirip yönlendirmeyeceğini bilmiyor henüz... Şarkısıyla büyülenerek yenik düşmüş bu hayvan gibi güzel adamın kolunda, burunlarının dibinden geçip giderken tüm kadınların saygı ve kıskançlığını üzerinde toplamaya hazırdı şimdiden.

–Gemiye dön. Başına iş açılsın istemiyorum. Ver şunu bana.

İşte o zaman uzattı elini bıçağa doğru. Ancak subayın işe el koymasına ses çıkarmadıysa da bıçağı vermeye yanaşmadı Querelle, bacağına bastırıp kapattı ve cebine attı sustalıyı. Çevresinde oluşmuş bulunan halkaya yaklaştı, geçmek için kendine yol açtı. Homurdanarak dağıldı kalabalık. Teğmen iskelede onu bulduğunda sarhoştu Querelle. Hafifçe sendeleyerek teğmene yaklaştı, elini pat diye omzuna koyup şöyle dedi ona:

–Dostmuşsun sen be! Ötekilerin hepsi angut. Ama sen gerçek bi dostsun.

Sarhoşluktan ayakta duramadığından bir iskele babasının üstüne koyuverdi kendini.

–Ne istersen yaparım, sen iste yeter ki.

Olduğu yerde sallandı. Tutmak için denizcinin kolunu omzuna aldı subay. Usulca fısıldadı:

–Sakin ol. Etrafta bir subay varsa...

–Vız gelir be! İplemem senden başkasını!

–Bağırma diyorum sana, bağırma. İçeri atılmanı istemiyorum.

Onu cezalandırma isteğine yenilmediği için mutluydu. İşte o andan itibaren uzaklaşıyordu polislikten. O ana dek harfi harfine uyduğu bu düzenden ayrılıyordu. Bir makine gibi, ama tasarlanmış bir

kesinlikle Querelle'in beresine götürdü elini, önce hafifçe tuttu orada, saçlarının arasına daldırdı sonra. Yine sallandı Querelle. Subay bundan yararlanıp onu başı kendi kalçasına gelecek biçimde tuttu, o da yanağını buraya dayadı iyice.

–Hapse girersen üzülürüm.

–Gerçekten mi? Demek böyle diyosun! Oysa subaysın sen, aldırmazsın böyle şeylere!

Tam o anda teğmen Seblon öbür yanağı okşamaya ve şöyle demeye cesaret etti:

–Öyle olmadığını bal gibi biliyorsun sen de.

Kolunu teğmenin beline doladı Querelle, kendine doğru çekerek eğilmeye zorladı onu ve hayvan gibi saldırıp bir çırpıda dudaklarından öpüverdi, ancak daha sonra subayın boynuna asılarak doğrulmak için yaptığı davranışa ilk kez öylesine bir boş vermişlik, bir bitkinlik kattı ki nereden çıkıp geldiği bilinmeyen bir dişilik dalgası bu davranışı bir erkek güzelliği, erkek çekiciliği başyapıtına dönüştürdü; bir çiçek demetinden daha sevimli olan bu başı zarif bir sepet gibi sarmış bulunmanın bilincindeki bu kaslı kollar bildik anlamlarından soyunmaktan, gerçek özlerini belirten başka bir anlama bürünmekten çekinmiyorlardı çünkü. İçinden bir daha çıkılmayan ve ne yapıp edip erincinin bulunması gereken utancın bu denli yakınında olmaktan dolayı gülümsedi Querelle. Öyle güçsüz, öyle yenik duyumsadı ki kendini, onun için güze, pisliğe, nazik ve ölümcül yaralara ilişkin duygular çağrıştıran şu üzücü düşünce geçti usundan:

–Buyur bakalım, kendini benimle bir tutuyor.

Ertesi gün, önceden söyledik bunu, polis tutukluyordu subayı.

"Onun tarafından düzülmedikçe rahat etmeyecek içim, geçirdikten sonra öyle bir yatıracak ki bacakları üstüne beni, bir 'Pi-éta'nın* ölü İsa'yı kucağında tutuşuna benzeyecek duruşumuz."

* Meryem Ana'yı, çarmıhtan indirilmiş ölü İsa'yı dizinde tutar durumda betimleyen tablo ya da heykel. (ç.n.)

Soğukkanlı, kayıtsız halini koruyordu Nono. Dedi ki:

–Bağırıp çağırıyolar işte karşılıklı. Ağzına burnuna yapıştırıyolar birbirlerinin. Ne yaptıklarını doğru dürüst bilen yok.

–Ne diyorlar birbirlerine?

–Bilmiyo musun sahiden? Yine masum bakire ayakları çekmeye başlamayacaksın değil mi? Beni de keriz yerine koymıycaksın. Anlıyor musun? Genç adamlarla düzüşmen umrumda değil benim, kime istersen ver, tek istediğim burda rezalet çıkarmamandır, tamam mı!

Sertti patronun sesi. Karısına bakmıyordu. Şişeleri düzeltmeyi sürdürüyordu. Şunları da ekledi sözlerine:

–Haydi, takma kafanı, kıyasıya dövüşmüyolar öyle. Attıkları yumruklar acısı çabuk geçen cinsten. İkisi de somun pehlivanı.

Madam Lysiane'ın içinde hızlanıyordu dramın akışı. Boş ve göz kamaştırıcı salonun karşısında, kasasının başına oturmuş, yönetmek, en ince ayrıntılarını bile belirlemek istediği olayı izliyordu. Aynı zamanda da gittikçe sıkboğaz eder duruma gelen düşüncelerin hızına kendini kaptırma coşkusunun da önüne geçemiyordu. Cinayetinin haklılığını yargıçlara ne yolla göstereceğini bilemediğinden, kerhaneyi yakmayı seçti. Ama kendini bu yangınla haklı çıkarması gerektiğinden, yangını çıkardıktan sonra kendine ölmekten başka bir yol kalmayacağını anladı. Tıkanacak, soluğu kesilerek ölecekti demek. Öyle derin soluk alıp veriyordu ki kimi kez, göğsü sertleşerek öne uzanıyor, tüm varlığını kendisiyle birlikte bir yükselişin başlangıcına taşıyordu kadını. Yanan gözkapakları altındaki kuru gözleri ayna ve ışıkların ürkünç boşluğuna dikiliyor, usundan da kanına dokunan ve akışını açık seçik izlediği şu düşünceler geçiyordu: "Ayrı bile olsalar dünyanın bir ucundan öbürüne seslenecektir onlar birbirine..." " Eğer kardeşi denize açılırsa Robert'in yüzü hep batıya dönük olacaktır. Bir ayçiçeğiyle evlenmiş olacağım ben de..." "Gülümseme ve sövgüler birinden öbürüne gidip geliyor, çevrelerine dolanıyor, onları birbirine bağlıyor, kıskıvrak sarıp sarmalıyor. Hangisinin daha güçlü olduğunu hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Çocukları da hiçbir şeyin düzenini bozmadan bütün bunların ortasından geçip gidiyor..." Korku ve hayranlıkla açıkladığı bu gör-

kemli tümcelerin üzerine işlenmiş bulunduğu hareli kumaştan gösterişli bayrakların, bedeninin beyaz et, sedef ve fildişinden kurulu değerli sarayı içinde açılıp dalgalandığını duyumsuyordu Madam Lysiane. Hiçbir şeyin ayıramadığı aşıkların gizli tarihine tanık oluyordu. Onların kavgaları gülümsemeler içinde yapılır, oyunları sövgülerle süslüdür. Gülme ve sövmeler anlam değiştirir. Gülümseyerek söverler birbirlerine. Bu odanın kapısına, Madam Lysiane'ın eşiğine gelinceye dek de törenlerle bağlanır biri öbürüne. Yüzlerinin de eğlenceye katıldığı kendilerine özgü bayramları vardır onların. Her dakika düğün törenlerini yaparlar. Yangın düşüncesi daha belirgin olarak yine geldi usuna. Konuyu daha iyi düşünmek, benzin bidonunu boşaltacağı yeri kararlaştırmak için bedenini bir tür unutkanlık içine koyuverdi Madam Lysiane, ancak kararını verir vermez de kendine geldi hemen. İki eli giysisinin altından korsesinin iki ucunu kavradı. Bedenini dikleştirdi.

–Dimdik durmam gerekecek.

Ama daha bunu yenice düşünmüştü ki utanç içine gömüldü. Şaşkınlıktan apışıp kalan Madam Lysiane söylediği şeyi yazılı, fakat kendisinin sahip olduğu yazım kurallarına göre yazılı olarak görüyordu. Âşıklarını düşlerken şunu görüyordu:

–"Şarkı söylüyo..." Querelle karşısında eskrim sporu yapanların kılıç duygusu dedikleri şeyi çoktan duyumsamıyordu artık Madam Lysiane. Yalnızdı. Querelle'i, altına sabırsızlığını gizlemeyi başaramadığı bir çeşit yapmacık kibarlık sayesinde tanıyordu. Oğlan soyunup da yanına uzanınca yakınma ve tehditlerine başladı Madam Lysiane. Önce güldü buna Querelle. Kadını yatıştırmak için işi şakaya vurdu. Ama Madam Lysiane'ın da katıldığı şakalaşma, alışılmış bir kayma sonucu, Nono'yla arasında geçenleri itirafa götürdü onu.

–Doğru olamaz.

–Ne demek, doğru olamaz? İşte söylüyorum ya sana! İnanmazsan git ona sor.

Yıldırım çarpmışa dönmüştü Madam Lysiane şaşkınlıktan. Querelle Nono'yla yatmışsa eğer, Robert'i de ondan bir çocuk yapacak denli sevmiş olduğu apaçık görünüyordu şimdi kadına. Gittikçe oyunun dışına çıkıyordu. En güzel, en ürkünç olan şey onsuz

gerçekleşiyordu. Şöyle dedi:

–Hikâye bunlar. Bunu yapan kadın ve erkekler olduğunu biliyorum. Ama Nono için geçerli değil bu. Ağızdan ağıza dolaşan hikâye bunların hepsi.

Kahkahayla güldü Querelle.

–Dediğin gibi olsun. İlle de öyle diyorsan, bak, ırgalamaz beni.

Yüzüne dökülen saçları biraz kaldırdı utanmış gibi, dişiliğinin bu utangaçlıkta yattığını düşünüyordu çünkü. Querelle'e bakarak umutsuz bir gözüpeklikle:

–Öyleyse bir ibnesin sen, dedi.

İbne sözcüğü yaraladı Querelle'i. Ama güldü.

–İbne olmak güldürüyor mu seni?

–Ben mi! Ne varmış bunda gülücek? Ona bakarsan Nono da ibnenin teki.

–Ya Robert?

–Ne Robert'i? Bana ne Robert'den yahu! Canım ne isterse onu yaparın ben.

Doğrudan doğruya ona sövmeyi göze alamadığından:

–"Tiksindiriyor bu beni," dedi Madam Lysiane.

Tükrük ve saça bulanmış karmakarışık yakınmalarına yeniden başladı. Önce okşadı onu Querelle, avutmak için, sonra kalkıp gitmeye davrandı. Madam Lysiane asıldı ona, düz ve parlak bedeni kadının ellerinden kayarak yatağın baş ucuna doğru yükseliyor, buna karşılık kendisine asılan metresinin bedeni de ayak ucuna doğru iniyordu. Saçı başı dağılan, ağlayıp inleyen Madam Lysiane'ın elinde, çok geçmeden, denizcinin ince zarif topuğu kaldı yalnızca. Querelle yataktan çıktı, çıplak kollarını, sanki yapışmak, ona tırmanmak için duvar kâğıdına uzatıyor, parmaklarını pembe ve mavi çiçek demetlerine, narin sepetlere asmak istiyordu. Çarşafların arasından, yorganın altından tamamen çıkıp, saçları dağınık, malafası inik durumda ayağa kalktığında, becerikli işvelerle alt edilebilecek herhangi iki rakip yoktu artık Madam Lysiane'ın karşısında. Desteklenerek arttırılmış değil, ama katlana katlana sonsuzca çoğaltılmış güçlerce bir vuruşta kendisini yere seren bir düşmandı bu. Ne dostluk ne de yararla ilgisi bulunmayan bir anlaşma vardı çün-

kü bu iki yüzün arasında. Benzerliklerin birbiriyle evlendiği arşı âlâda ve hatta daha da ileri giderek kendisinin Güzellik'le evlendiği göklerin göğünde kotarılmış olmakla yok edilemeyecek cinsten, başka nitelikte bir anlaşmaydı bu. Yatağın kıyısında duran Madam Lysiane'ın aklı artık terk edilmiş olduğunu iyice kesti.

–Bak, gördün işte! Gidiyorsun işte!

Gözyaşlarıyla sümüğüne karışmış bu zavallı sözcükleri söylemek geliyordu ancak elinden.

–Yahu, ben de seni anlamıyorum. Siz ötekilerin ne yapacağınızı bilmek ne mümkün! Bak, canımı sıkıyosun bu gözyaşlarınla, anlıyo musun! Denizciyim ben, Denizci! Karım denizdir benim, metresim de kaptanım.

–İğreniyorum senden!

Aralarından ayrılışının şimdi onları içine soktuğu yalnızlıktan, tıpkı Mario ile Norbert gibi Querelle sayesinde çıkmış olduğunu acımasızca, tutkuyla duyumsuyordu şimdi Madam Lysiane. Beklenmedik bir sırada ansızın geliveren joker çabukluğu ve kolaylığıyla girivermişti aralarına. Yüzleri birbiriyle karıştırıyor, karmakarışık duruma getiriyor, ama bir anlam veriyordu onlara. Querelle'e gelince, patroniçenin odasından çıkarken ayrıksı bir duygu yaşıyordu: Üzülerek terk ediyordu onu. Ağır ağır, biraz da hüzünle giyinirken, patronun duvara asılı fotoğrafına takıldı bakışları. Birbiri ardınca yeniden gördü dostlarının yüzlerini: İşte Nono, Robert, Mario, Gil. Bir tür hüzün, kendisi uzaklardayken onsuz yaşlanacaklarının belli belirsiz bilincinde, bir korku duydu. Arkasında giyinmekte olan Madam Lysiane'ın aynalı dolaptan yansıyan aşırı kibar davranışları ve iç çekişleriyle neredeyse midesi bulanacak derecede uyuşturulmuş durumda, onları kendisiyle birlikte cinayete sürüklemeyi arzuladı, onları orada öylece dondurmak için; başka yerde başka birilerini sevemesinler ya da yaparlarsa bunu ancak kendisi aracılığıyla yapabilsinler diye. Yanına yaklaştığında tüm hıçkırıklarından boşalmıştı Madam Lysiane. Tokaların pek iyi tutamadığı saçları gözyaşlarıyla yüzüne yapışmıştı, dudak boyası akıyordu biraz. Deniz mavisi rengindeki giysilerinin zırhı içinde çoktan katılaşmış bulunan Querelle onu göğsünde sıktı ve yanaklarından öptü.

Jean Genet, bu kez "başyapıtı" olarak nitelenen *Denizci*'yle karşımızda. Bizi şiddetin estetiğine davet ederken, insan doğasının uçsuz bucaksız karanlıklarına sürüklüyor yine. Her zamanki küstahlığı, radikalliği ve anlatısındaki sonsuz özgürlükle... Diğer kitaplarında kendi benliğini parçalayarak, dağıtarak, damıtarak sergileyen yazar, bu romanında ilk kez parçalanma, dağıtma, damıtma sürecinin kendisini, "O" diye adlandırıp nesneleştirerek, metinle arasına mesafe koyarak, metne yabancılaşarak dile getiriyor.

Bir yazarlar kuşağının oluşmasına ve kendini özgür hissetmesine yardımcı olan, ardından gelenlere izleyebilecekleri ışıklı bir yol bırakan, her geçen yıl değeri daha çok anlaşılan ve hayranlık duyulan, zamana direnç gösteren unutulmaz yapıtların yaratıcısı, büyük edebiyatçı Genet bu romana mekân olarak Fransa'nın Brest kentini seçmiş. Denizcilerden, eşcinsellerden ve canilerden oluşan, polislerle genelev patronlarının da zaman zaman arzı endam ettiği bir muhitte, baş kahramanı Querelle'in dramını o renkli, güçlü, şiirsel anlatımıyla aktarıyor. Eşcinsel denizci Querelle, yaşamın kıyısındaki bu insanların arasında yasadışı olaylara, cinayetlere karışır. Querelle "kavga" demek. Erkek ismi olarak kullanıldığında Genet'ye özgü bir tersine dönmeyle meleklik, saflık, suçsuzluk gibi anlamlar da ediniyor. Ama burada söz konusu olan kendi başına suçsuzluk değil; suçun kendisinden fışkıran bir suçsuzluk. Suçu başkaları üzerinden değil, kendi üzerinden düşünmeye davet eden bir suçsuzluk.

Yazar bu romanında eşcinsellik, hırsızlık ve ihanetin sözcülüğünü açık saçık bir tavırla üstleniyor. Ancak Jean Cocteau'nun deyişiyle, "hiç de müstehcen olmayan bir müstehcenlik"le. Edebiyata "skandal yaratan bir yazar" olarak giren, yıllar geçtikçe yapıtlarının gücünden hiçbir şey yitirmediği anlaşılan Genet, Witold Gombrowicz'e göre, "modern güzelliğin bir örneğini sunmak"tan başka bir şey yapmamıştır aslında. *Denizci*'nin 1982 yılında bir başka dâhi, Alman sinemasının ünlü yönetmeni Fassbinder tarafından unutulmaz bir filminin çekildiğini de hatırlatalım.

AYRINTI